

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه:	تورچین، پیترا، ۱۹۵۷-م.
عنوان و نام پدیدآور:	به حساب تاریخ: ۳۴۹۵ عدد ضروری برای توضیح تاریخ و اقتصاد جهان / پیترا تورچین و دانیل هویر؛ ترجمه فرزانه سالمی.
مشخصات نشر:	تهران: انتشارات امین‌الضرب، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری:	۳۳۶ ص.؛ جدول: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۴-۱۰-۰
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	Figuring out the past : the 3,495 vital statistics that explain world history, 2020.
عنوان گسترده:	عنوان اصلی: سه هزار و چهارصد و نود و پنج عدد ضروری برای توضیح تاریخ و اقتصاد جهان.
موضوع:	تاریخ جهان -- آمار
موضوع:	World history -- Statistics
شناسه افزوده:	هویر، دانیل، ۱۹۸۲-م.
شناسه افزوده:	Hoyer, Daniel, ۱۹۸۲-
شناسه افزوده:	سالمی، فرزانه، ۱۳۶۰-، مترجم
رده بندی کنگره:	D۲۰
رده بندی دیویی:	۹۰۹
شماره کتابشناسی ملی:	۸۴-۸۹۸۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فیا

The
Economist

تولیداران منابع سازمان همکاری‌های تهران
TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

به حساب تاریخ

(۳۴۹۵ عدد ضروری برای توضیح تاریخ و اقتصاد جهان)

نویسندگان: پیترا تورچین و دانیل هویر

ترجمه: فرزانه سالمی

شورای سیاست‌گذاری: مصطفی درویشی، بهراد مهرجو

گرافیک و طراحی: آتلیه آینده‌نگر / رضا دولت‌زاده

ویراستار: فریده عنایتی

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

چاپ: مومن

مدیر تولید: فریده عنایتی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۴-۱۰-۰

انتشارات امین‌الضرب / پخش و فروش: ۰۹۱۲۳۹۰۳۴۲۸

به حساب تاریخ

۳۴۹۵ عدد ضروری
برای توضیح تاریخ و اقتصاد جهان

پیتر ترچین و دانیل هویر

ترجمه: فرزانه سالمی

فهرست

پیشگفتار

- از گذشته تا آینده چقدر راه است؟ | مسعود خوانساری ۹
- مقدمه نویسندگان ۱۳
- توضیح دو اصطلاح ۱۷

شرح حال جوامع

دوره باستان: از ۳۰۰۰ سال پیش از میلاد تا ۵۰۰ سال بعد از میلاد

- مصر: پادشاهی قدیم ۲۰
- مصر: آگدیان ۲۵
- چین: فرهنگ اریلتو ۳۰
- ترکیه: امپراتوری هیتی ۳۴
- مصر: پادشاهی نوین ۳۹
- مکزیک: مونته آلبان، دوره کلاسیک اولیه ۴۴
- یونان: امپراتوری اسکندر کبیر ۴۹
- هند: امپراتوری موریای ۵۴
- مالی: جنه-جنو ۵۹
- ایران: امپراتوری پارتها ۶۴
- مغولستان: اتحاد شیونگ-نو ۶۹
- چین: امپراتوری هان غربی ۷۳
- ایتالیا: پرینکیپاته (شهریارنشین) روم ۷۸
- افغانستان: امپراتوری کوشان ۸۴
- کامبوج: پادشاهی فونان ۸۹
- ژاپن: کوفون ۹۴

قرون وسطی: ۵۰۰ تا ۱۵۰۰ میلادی

- ۹۸..... فرانسه: پادشاهی مروونژیان
- ۱۰۳..... ترکیه: امپراتوری بیزانس
- ۱۰۹..... ازبکستان: دولت‌شهرهای سُغدی
- ۱۱۳..... چین: سلسله تانگ
- ۱۱۸..... عراق: خلافت عباسی
- ۱۲۳..... فرانسه: پادشاهی کارولنژی
- ۱۲۸..... ژاپن: دوره هیان
- ۱۳۲..... کامبوج: پادشاهی آنگکور
- ۱۳۶..... ایتالیا: حکومت‌های تابع پاپ در قرون وسطی
- ۱۴۱..... ایسلند: جامعه مشترک‌المنافع ایسلندی
- ۱۴۵..... آمریکا: قبیله کاهوکیا، دوره لوهمان-استرلینگ
- ۱۴۹..... کلمبیا: تایرونا
- ۱۵۳..... مغولستان: امپراتوری مغول
- ۱۵۸..... مالی: امپراتوری مالی
- ۱۶۲..... مصر: سلطنت مملوک‌ها
- ۱۶۷..... اندونزی: امپراتوری ماجاپاهیت
- ۱۷۱..... هند: امپراتوری ویجایاناگارا
- ۱۷۵..... روسیه: سکاها
- ۱۷۹..... پرو: امپراتوری اینکا
- ۱۸۴..... ترکیه: امپراتوری عثمانی

دوره مدرن نخستین: سال ۱۵۰۰ تا ۱۸۰۰ میلادی

- ۱۸۹..... غنا: پادشاهی آشانتی
- ۱۹۳..... ایران: امپراتوری صفوی
- ۱۹۷..... هند: امپراتوری مغول
- ۲۰۲..... اکوادور: مردمان شوار، دوره استعمار اسپانیا
- ۲۰۶..... فرانسه: پادشاهی بوربون
- ۲۱۱..... ژاپن: شوگان‌سالاری توکوگاوا
- ۲۱۶..... آمریکا: کنفدراسیون ایلینیونک
- ۲۲۰..... چین: سلسله چینگ
- ۲۲۵..... بورنئو: مردمان دایاک، دوره پیش از بروک

- ۲۲۹ پایوا گینه‌نو: مردمان اوروکایوا
- ۲۳۳ میکرونزی: مردمان تروک
- ۲۳۷ هند: مردمان آچیک
- ۲۴۱ ایالات متحده آمریکا: پادشاهی هاوایی
- ۲۴۶ تایلند: پادشاهی راتاناکوسین
- ۲۵۱ چین: مردمان همونگ
- ۲۵۶ ترکیه: امپراتوری عثمانی
- ۲۶۱ اسپانیا: امپراتوری هابسبورگ

دوره مدرن: سال ۱۸۰۰ تا ۲۰۰۰ میلادی

- ۲۶۶ بریتانیای کبیر: دومین امپراتوری بریتانیا
- ۲۷۲ ایالات متحده آمریکا: آمریکای پیش از جنگ داخلی
- ۲۷۸ آلمان: رایش سوم
- ۲۸۳ روسیه: اتحاد جماهیر شوروی

رتبه‌بندی‌ها

- ۲۹۰ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو: دوران باستان
- ۲۹۱ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو: قرون وسطی
- ۲۹۲ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو: دوره مدرن اولیه
- ۲۹۳ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو در کل دوره پیشاصنعتی
- ۲۹۴ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع: دوره باستان
- ۲۹۵ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع: قرون وسطی
- ۲۹۶ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع: مدرن اولیه
- ۲۹۷ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع در کل دوره پیشاصنعتی
- ۲۹۸ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین شهرها: دوره باستان
- ۲۹۹ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین شهرها: قرون وسطی
- ۳۰۰ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین شهرها: دوره مدرن اولیه
- ۳۰۱ فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین شهرها در کل دوره پیشاصنعتی
- ۳۰۲ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت: دوره باستان
- ۳۰۳ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت: قرون وسطی
- ۳۰۴ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت: دوره مدرن اولیه
- ۳۰۵ فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت در کل دوره پیشاصنعتی

- ۳۰۶..... فهرست ده‌تایی بلندترین ساختمان‌ها: دوره باستان
- ۳۰۷..... فهرست ده‌تایی بلندترین ساختمان‌ها: قرون وسطی
- ۳۰۸..... فهرست ده‌تایی بلندترین ساختمان‌ها: دوره مدرن اولیه
- ۳۰۹..... فهرست ده‌تایی بلندترین ساختمان‌ها در کل دوره پیشاصنعتی
- ۳۱۰..... فهرست ده‌تایی پرهزینه‌ترین ساختمان‌های احداث‌شده در کل دوره پیشاصنعتی
- ۳۱۱..... فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی: دوره باستان
- ۳۱۲..... فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی: قرون وسطی
- ۳۱۳..... فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی: دوره مدرن اولیه
- ۳۱۴..... فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی در کل دوره پیشاصنعتی
- ۳۱۵..... فهرست ده‌تایی طولانی‌ترین دیوارهای دفاعی در کل دوره پیشاصنعتی
- ۳۱۶..... فهرست ده‌تایی خونین‌ترین مراسم قربانی کردن انسان در کل دوره پیشاصنعتی
- ۳۱۷..... فهرست ده‌تایی مناسب با بیشترین شرکت‌کننده: باستان
- ۳۱۸..... فهرست ده‌تایی مناسب با بیشترین شرکت‌کننده: قرون وسطی
- ۳۱۹..... فهرست ده‌تایی مناسب با بیشترین شرکت‌کننده: دوره مدرن اولیه
- ۳۲۰..... فهرست ده‌تایی مناسب با بیشترین شرکت‌کننده در کل دوره پیشاصنعتی

آغاز استفاده از نوآوری‌ها

- ۳۲۲..... آغاز استفاده از دیوان‌سالاری در مناطق جهان
- ۳۲۳..... آغاز استفاده از خدمات پست دولتی در مناطق جهان
- ۳۲۴..... آغاز استفاده از قانون رسمی در مناطق جهان
- ۳۲۵..... آغاز استفاده از تقویم در مناطق جهان
- ۳۲۶..... آغاز استفاده از ادبیات علمی در مناطق جهان
- ۳۲۷..... آغاز داستان‌نویسی در مناطق جهان
- ۳۲۸..... پذیرش ازدواج تک‌همسری در مناطق جهان
- ۳۲۹..... پذیرش حاکمیت پادشاه-خدایان در مناطق جهان
- ۳۳۰..... آغاز استفاده از اسلحه گرم در مناطق جهان
- ۳۳۱..... آغاز استفاده از پول کاغذی در مناطق جهان
- ۳۳۲..... آغاز استفاده از سیستم‌های آبیاری در مناطق جهان
- ۳۳۳..... آغاز تامین آب آشامیدنی توسط حکومت‌ها در مناطق جهان
- ۳۳۴..... آغاز استفاده از بازارهای عمومی در مناطق جهان
- ۳۳۵..... آغاز استفاده از کتابخانه‌های دولتی در مناطق جهان

پیشگفتار

از گذشته تا آینده چقدر راه است؟

مسعود خوانساری

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

مدیر مسئول ماهنامه آینده‌نگر

ساده‌ترین و جامع‌ترین تعریفی که از تاریخ ارائه می‌شود «مطالعه علمی گذشته» است؛ یعنی روش منظم و آکادمیک برای توصیف، بررسی و تحلیل گذشته. تاریخ علاوه بر رخدادهای ملموس گذشته، عملاً پوشش‌دهنده هر کشف، هر سازمان‌دهی، هر دانش‌اندوزی و هر خاطره نوع بشر است و به شکل‌های فیزیکی مختلف از جمله اسناد، اشیا، هنرها و نیز شفاهیات در ذهن نوع بشر تداوم یافته است. در جهان امروز که بسیاری از کشورها قدمت تاسیس‌شان حتی به صد سال هم نمی‌رسد و بازار تاریخ‌سازی و اطلاعات جعلی داغ شده، اهمیت تاریخ و داده‌های موجود درباره هر سرزمین بیش از پیش روشن می‌شود.

واقعیت تاریخی این است که حکومت‌ها و ملل هیچ‌گاه ثابت باقی نمی‌مانند و در هر دوره تاریخی، برخی از آنها در اوج و عده‌ای دیگر در حضيض‌اند. دلایل گوناگونی هم در این خصوص مطرح است که اگر بخش جنگ و حمله و خونریزی را کنار بگذاریم، به مسائل اقتصادی و اجتماعی خلاصه خواهد شد. همواره در

بررسی علل سقوط امپراتوری‌ها و حکومت‌ها می‌توان شکاف‌های اجتماعی بزرگ را مشاهده کرد که در اکثر موارد، ناشی از اختلاف طبقاتی، سوء حاکمیت و فساد اقتصادی در جامعه بوده‌اند و به تدریج به فقر و تهی‌شدن منابع سرزمینی و انسانی انجامیده‌اند.

آنچه بشر طی سالیان دراز آموخته این است که اگر از گذشته درس بگیرد، احتمال بقا و پایداری‌اش بیشتر خواهد بود و ما نیز از این قاعده مستثنی نیستیم. در این میان، اقتصاد به عنوان یکی از اصلی‌ترین موتورهای پیش‌برنده تاریخ، اهمیت زیادی دارد. در طول تاریخ بشر، سرنوشت دولت‌شهرها و حکومت‌های بسیاری به خاطر ورشکستگی، عدم مدیریت نهادها یا عدم شکل‌گیری درست شبکه‌های تولید و توزیع به قهقرا کشیده شده است. بسیاری از کشورهای متخاصم به قصد نابودی اقتصادهای یکدیگر وارد جنگ شده‌اند و حتی در دوران معاصر، از ابزار تحریم اقتصادی برای نابودی سیاسی ملل دیگر استفاده شده است. اقتصاد در واقع بخشی از تاریخ است و یکی از جرقه‌های مهم و اساسی در تکامل تاریخی به شمار می‌رود. حتی با بررسی تاریخ چند قرن اخیر جهان به پدیده استعمار برمی‌خوریم که بزرگ‌ترین انگیزه و هدفش اقتصادی بود و راهی ساده برای انتقال منابع و ثروت از نقاط مختلف جهان به سوی خزانه‌های دولت استعمارگر را باز می‌کرد.

اینجاست که پای یک موضوع مهم در ثبت تاریخ به بحث ما باز می‌شود و آن هم پیش‌داوری و تعصب در تاریخ‌نگاری است. حتی کلمه یونانی هیستوریا که کلمه انگلیسی history به معنای تاریخ از آن گرفته شده است، به معنای «قضایات» بوده است. تاریخ بر اساس قضایات تاریخ‌نگار و قدرت کارفرما (یا حکومت) می‌تواند به شکل‌های مختلفی ثبت و ضبط شود. بر این اساس، تعجیبی ندارد که برخی جوامع باستانی جهان به عنوان جوامع عقب‌مانده و بی‌تاریخ شهرت پیدا کرده‌اند؛ چون تاریخ آنها به جای آن که توسط خودشان نوشته شود، توسط غیر یومیان روایت شده است. آنجا که پای اثبات توانایی‌ها به میان می‌آید، همواره به تلاش داخلی برای ارائه تصویر

درست از خود به دیگران نیاز است.

از سوی دیگر، همین مسئله «روایت» هم بُعد جالب دیگری از قضیه تاریخ است. تا زمانی که ثبت حوادث گذشته به صورت قصه‌گونه و روایتی (معنای دیگر هیستوری) انجام می‌گیرد، برخی داده‌ها و روندها که می‌توانسته‌اند اهمیت زیادی هم در تحلیل نهایی داشته باشند، کنار گذاشته می‌شوند. اینجاست که باید ارقام و علم آمار را وارد کرد. تا زمانی که آمار نسبتاً معتبر درباره گذشته ملل و سرزمین‌ها وجود داشته باشد، می‌توان جلوی روایت‌های پیش‌داورانه تاریخی درباره آنها را گرفت. آمار و ارقام این قدرت را دارند که به تحلیل‌گر (از هر طیف فکری یا از هر کشوری که باشد) نشان بدهند که در هر دوره تاریخی کدام سرزمین‌ها بهتر اداره می‌شدند، کدام جمعیت بیشتری داشتند و کدامیک با دیوان‌سالاری توانستند به نحوه اداره سرزمین خود نظم بدهند.

حتی بررسی فراز و فرودهای هر سرزمین در طول تاریخ نیز با توسل به آمار و ارقام آسان‌تر می‌شود. در همین جهان امروز، رسانه‌ها از زوال برخی کشورها صحبت می‌کنند یا سرنوشت آنها را نابودی می‌دانند؛ اما وقتی پای آمار و ارقام به بحث باز می‌شود، همه چیز تغییر می‌کند. برخی از همین کشورها جمعیت جوان و پویای کار دارند، اقتصادشان به شکل غیررسمی کار می‌کند و بنابراین قابلیت آن را دارند که آینده متفاوتی را نسبت به آنچه رسانه‌ها یا سیاستمداران از کشورهای دیگر برایشان در نظر گرفته‌اند برای خود بسازند. در واقع اگر پیش‌داوری‌ها یا سوگیری‌های سیاسی در کار نبود، صحبت از زوال این کشورها نیز به میان نمی‌آمد.

در مورد داده‌های تاریخی نیز همین رویکرد را می‌توان پیاده کرد. ما به ارقام اطمینان می‌کنیم چون آنها را راهی علمی و معتبر برای تحلیل جهان می‌دانیم. پس به صورت خود به خود، جای کم‌تری را به پیش‌داوری در ذهن‌مان اختصاص خواهیم داد. اما نکته اینجاست که در جهان امروز، بحث تاریخ به کلاس‌های علوم انسانی و مباحث بی‌سرانجام درباره مرزکشی‌ها و دشمنی‌ها محدود شده است و منابع لایزال

تاریخی که می‌توانند رشد و توسعه جوامع امروزی ما را تا حدی تامین کنند، مورد بی‌توجهی قرار گرفته‌اند.

در همین ایران خودمان که مأمّن امپراتوری‌های پیچیده و بزرگی مثل هخامنشیان و ساسانیان و غیره بوده است، داده‌های تمدنی و تکنولوژیکی عظیمی از جوامع گذشته در قلب این سرزمین به جا مانده است که شاید واضح‌ترین نمودهایش را بتوان در معماری‌های پیچیده و روش‌های هوشمندانه در تامین آب، دیوان‌سالاری قاعده‌مند و مسائل مشابه مشاهده کرد. اما از آنجا که در بحث آموزش تاریخ بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم، هیچ استفاده موثری هم از داده‌های موجود از گذشته سرزمین مان و حکومت‌ها و مردمانش نشده است. در کتاب حاضر، با روش‌هایی برای ثبت آماری تاریخ آشنا می‌شویم که می‌توانند برای تدریس آسان‌تر تاریخ سرزمین مان و نیز بررسی دقیق‌تر اقتصاد و اجتماع باستانی در این سرزمین مورد استفاده قرار بگیرند.

این در حالی است که ما ارتباط تاریخ با علوم دیگر مثل اقتصاد را هم به اندازه کافی جدی نگرفته‌ایم. همه کارشناسان چنان غرق در تحولات سریع امروزی و فناوری اطلاعات جدید شده‌اند که فرصتی برای تأمل در گذشته و استفاده از ظرفیت‌هایش برای بهبود حال و آینده باقی نمانده است. اما آسمان در سرزمین ایران هنوز به رنگ آبی سابق است و جغرافیای متنوع ما همچنان پتانسیل‌های زیادی را در اختیار نسل جدید قرار می‌دهد. پس چه بهتر که راه‌های تعمق در گذشته و پل زدن به آینده را از این طریق بیشتر بکاویم. شکی نیست که بر اساس الگوهای تاریخی، دوباره سرزمین و منطقه ما در آینده به اوج باز خواهد گشت و برای تحقق این هدف، باید این نکته را در ذهن داشته باشیم که هر آنچه را که در گذشته باعث سقوط یا تضعیف حکومت‌ها و جوامع سرزمینی ما شده است بشناسیم و برای برخورد احتمالی با سناریوهای مشابه در زمان حال آمادگی لازم را داشته باشیم. این کار با دسترسی به داده‌های معتبر، تحلیل آنها و یافتن روندهای کاربردی برای استفاده در آینده امکان‌پذیر خواهد بود. این راهی است از گذشته تا آینده ما.

مقدمه نویسندگان

ما عادت داریم که به تاریخ به شکل داستانی نگاه کنیم و ببینیم چه کسی چه بلایی سر چه کسانی آورد. اما رویکردمان برای درک جهان امروز فرق دارد. امروزه ما جهان پیرامون خود را از طریق داده‌ها درک می‌کنیم: گستره وسیعی از آمار و ارقام که به ما نشان می‌دهند جوامع به چه شکل کار می‌کنند. پس چرا برای درک گذشته از همین روش استفاده نکنیم؟ کتاب «به حساب تاریخ» با دیده کمی به خط سیر جمعی تحول ما انسان‌ها می‌نگرد و پشت‌قصه‌گذرای درگیری‌ها و حاکمان، به دنبال قاعده‌هایی در ابعاد بزرگ می‌گردد و در عین حال سعی می‌کند مسائل جامانده از ترندهای عمومی را هم مورد توجه قرار بدهد.

جو گالدی و دیوید آرمیتاژ دو تاریخ‌نگار مطرح در کتاب خود با عنوان «مانیفست تاریخ» آورده‌اند: «در میان بحران کوتاه‌مدت‌گرایی که جهان ما دچارش است، نیاز داریم به جایی مراجعه کنیم که اطلاعاتی درباره مناسبات گذشته و آینده‌مان ارائه بدهد.» کتابی که در دست دارید، از داده‌های عظیم تاریخی که منبعی بی‌پایان است برای تامین همین نیاز استفاده کرده است.

بانک داده‌های تاریخ جهان (سشات) در سال ۲۰۱۱ میلادی و با هدف درازمدت جمع‌آوری و طبقه‌بندی اطلاعات معتبر و دست‌یافتنی درباره گذشته بشر تاسیس شد. نام سشات از الهه مصری نوشتن و ثبت گرفته شده است و گروه بزرگ و بین‌المللی از تاریخ‌نگاران، باستان‌شناسان، مردم‌شناسان و بسیاری از متخصصان دیگر در چارچوب آن با یکدیگر همکاری می‌کنند. این منبع به شکل اجتناب‌ناپذیری ناکامل و به صورت دائمی در معرض به‌روزشدن است؛ اما این ادعا را هم دارد که جامع‌ترین منبع اطلاعات درباره تاریخ بشر است که تاکنون در یک جا جمع‌آوری شده است.^۱

اطلاعات اقتصادی که امروزه در اختیار داریم، برای امتحان کردن فرضیه‌ها درباره تحول روز به روز نظام‌های اقتصادی به کار گرفته می‌شوند و داده‌های اقتصادی گذشته نیز به شیوه مشابهی برای امتحان کردن فرضیه‌ها درباره اوج‌گیری، عملکرد و سقوط جوامع در سراسر جهان کاربرد دارند. به عنوان مثال، چه چیزی باعث می‌شود حکومت‌ها توسعه یابند و توانایی گسترش خود را داشته باشند؟ چرا برخی جوامع سطوح بالای رشد و رفاه را تجربه می‌کنند؛ اما برای بقیه جوامع این اتفاق نمی‌افتد؟ جمعیت، جنگ و تکنولوژی چه نقشی در تکامل نهادهای اجتماعی ایفا می‌کنند؟

تتها راه برای پاسخ‌دادن به چنین پرسش‌هایی این است که آنها را با داده‌های تاریخی موجود بیازماییم. کتاب حاضر با جمع‌آوری داده‌ها و روشن کردن برخی ترندها و الگوهای مهم در این داده‌ها سعی کرده از زاویه‌ای جدید به گذشته بنگرد.

مثلا یکی از نقاط خوب برای شروع، جوامع کشاورزی غرب آسیا در دوره نئولیتیک (نوسنگی) در حدود ۱۰ هزار سال پیش هستند و این روند را می‌توان تا قرن نوزدهم میلادی پیش برد. دوره نئولیتیک (نوسنگی) در

۱. می‌توانید به سایت seshatdatabase.org سر بزنید.

بسیاری از مناطق جهان به عنوان توصیفی دیگر برای دوره انقلاب کشاورزی به شمار می‌رود؛ دوره مهمی که بشر تصمیم گرفت سکونتگاه دائمی داشته باشد و جوامع مشخصی را در اطراف آن بسازد. همچنین یکی از پرسش‌های کتاب این است که چگونه نوآوری‌های مهم اداری و تکنولوژیکی در جهان پراکنده شدند و چه تاثیری روی حکومت‌ها و بقای آنها گذاشتند.

علت آن که در این کتاب به قرن بیستم و پس از آن پرداخته نمی‌شود این است که اطلاعات درباره این دوران به سهولت قابل دسترس است؛ در حالی که درباره دوره‌های قبل‌تر (دوره پیشاصنعتی) این طور نیست. با این حال، اطلاعات درباره برخی جوامع در قرون نوزدهم و بیستم میلادی نیز تا پایان کتاب برای مقایسه داده‌ها ارائه شده است.

روش ارائه اطلاعات در این کتاب شاید برای خوانندگان کتاب‌های جیبی «جهان به روایت عدد» اکونومیست که سالانه به‌روز می‌شود آشنا باشد. معیارهایی مثل بزرگی جوامع، میزان جمعیت و امید به زندگی در آنها تقریباً مسیری مستقیم از دوران باستان تا امروز را برای تحلیل و بررسی داده‌ها فراهم می‌کند. اما اطلاعات غیرعمومی‌تر و روشنگری که نقطه تشخیص و تفریق بین جوامع مختلف گذشته هستند نیز در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته‌اند؛ اطلاعاتی مثل تکنولوژی‌های موجود در کشاورزی و متالورژی، نظام‌های مالیاتی، عملکرد نهادهای حاکم و چگونگی تامین کالاهای عمومی در جوامع مختلف.

در پایان کتاب، هر یک از این داده‌ها به شکل جدول مقایسه‌ای و با تقسیم به دوره‌های باستان، قرون وسطی، مدرن اولیه و مدرن نیز جمع‌بندی و ارائه شده‌اند. همچنین روند پراکندگی جغرافیایی فن‌آوری‌های مهم و نهادهای اجتماعی - از شکل‌گیری سواره‌نظام گرفته تا ضرب سکه - در این کتاب بررسی شده‌اند.

هر یک از جوامع مورد بررسی در این کتاب، ابتدا به شکل پایه‌ای معرفی شده‌اند و سپس مجموعه‌ای مشترک از شاخص‌ها در مورد هر یک از آنها بررسی شده است. آنچه در این کتاب می‌بینید در واقع نشان می‌دهد بشر در ۱۰ هزار سال گذشته تا چه حد به عنوان یک گونه پیشرفت کرده است: ما از جوامع شکارچی-گردآور به اولین سکونتگاه‌ها و اولین حکومت‌های باستانی که پادشاه-خدایان بر آنها حکم می‌راندند رسیده‌ایم و سپس راه خود را به سمت دولت‌شهرهای مدرن که صدها میلیون نفر ساکن‌شان هستند و هزاران فناوری در آنها شکل گرفته است ادامه داده‌ایم.

از سوی دیگر، این کتاب نشان می‌دهد ما چقدر با اجدادمان و همچنین با سایر نوع بشر معاصرمان نزدیکی و مشابهت داریم. همه ما به سازمان‌دهی و وحدت اجتماعی در میان جمعیت‌های بزرگ و متنوع نیازمندیم. همه ما به نوآوری برای بقا در فضای فیزیکی و اجتماعی اطراف خود نیازمندیم. همه ما نیاز داریم برای مقابله با بلاهای طبیعی از تجربیات دیگران بیاموزیم و با همسایگان تعامل داشته باشیم؛ حتی اگر آنها مقاصدشان کاملاً نیک نباشد. در عین حال، نوعی تداوم عمیق در زندگی نمادین ما وجود دارد. ما عمارت‌های بزرگ می‌سازیم تا هوش و خلاقیت خود را به رخ بکشیم؛ و خود را مقید به مناسکی می‌دانیم که بخشی از هویت ما را شکل می‌دهند. همه ما آرمان‌هایی داریم که برای تحقق‌شان تلاش می‌کنیم.

این دغدغه‌ها حداقل از زمان پیش از انقلاب کشاورزی، نوع بشر را درگیر خود کرده است. به رغم گذر از نقاط عطف فراوان در تاریخ بشر، همچنان الگوهای زیادی در تاریخ مشترک انسان‌ها باقی مانده است که تغییر نکرده‌اند و کشف‌شان برای درک بهتر آینده نیز ضروری است. رسالت این کتاب همین است.

توضیح دو اصطلاح

امید به زندگی از زمان تولد: سن متوسطی که افراد در جوامع زندگی می‌کردند. این شامل آنهایی که در بدو تولد از دنیا رفته‌اند هم می‌شود. محاسبات از نوع دیگر (مثل سن متوسط در زمان مرگ) اغلب آنهایی را که پیش از پنج سالگی از دنیا رفته‌اند از آمار کنار می‌گذارد.

دیوارهای طولانی: استحکامات دائمی که برای حفاظت از یک قلمرو بزرگ و نه یک سکونتگاه کوچک به کار گرفته می‌شد.

شرح حال جوامع

دوره باستان: از ۳۰۰۰ سال پیش از میلاد تا ۵۰۰ سال بعد از میلاد

مصر: پادشاهی قدیم

در قرون پیش از هزاره سوم پیش از میلاد، یکی از اولین کشورهای جهان (که تنها رقیبش جوامع بین‌النهرین بودند) در دره نیل (که امروزه با عنوان مصر می‌شناسیم) ظهور کرد. در دوران پادشاهی قدیم یعنی دوره تاریخ مصر از سال ۲۶۵۰ تا ۲۱۵۰ پیش از میلاد، اهرام سر به فلک کشیده‌ای از سنگ ساخته شدند تا مقبره‌ای برای پادشاهان مقدس و ملکه‌های آنها باشند. بزرگ‌ترین آنها یعنی هرم بزرگ جیزه ۱۴۷ متر ارتفاع داشت و نمای آن را سنگ آهک یکدست شده پوشانده بود.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۶۵۰ تا ۲۱۵۰ پیش از میلاد.

زبان باستانی: مصری (آفریقایی-آسیایی).

پیش از آن: دوره آغازین دودمانی مصر.

پس از آن: دوره نخست پادشاهی میانه یا دوره مناطق^۱.

۱. دوره‌ای در تاریخ مصر باستان بین ۲۱۸۱ پیش از میلاد تا ۲۰۴۰ پیش از میلاد.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۷۵ هزار تا ۳۵۰ هزار. ارائه ارزیابی دقیق دشوار است چون مشخص نیست چه مقدار از قلمرو بیابانی اطراف دره نیل در اختیار حکومت بود.

مردمان

جمعیت: ۱ تا ۱.۵ میلیون نفر.
بزرگ‌ترین شهر: اطلاعات ناموجود (ممفیس).
ارتش منظم: ۲۰ هزار نفره. حکومت خرج طبقه افسران را می‌داد و هیئت‌های اعزامی از مالیات زمان جنگ و پرسنل نظامی غیرمصری استفاده می‌کردند.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. شهر پایتخت؛ ۲. مراکز منطقه‌ای؛ ۳. مراکز کوچک؛ ۴. سکونتگاه‌های کوچک؛ ۵. آبادی‌ها.
سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه (فرعون)؛ ۲. وزیر؛ ۳. مباحران؛ ۴. ناظران خرج؛ ۵. بازرسان؛ ۶. ناظران خرد؛ ۷. کاتبان.

نهادهای

قوانین حقوقی: احتمالاً موجود نبوده. قوانینی در باب املاک و نیز برخی ابزارهای حقوقی رسمی مکتوب وجود داشت اما شواهدی از قوانین مفصل و کامل از آن دوران یافت نشده است.
دستگاه اداری: حرفه‌ای. بخش‌های اداری عمده زیادی مثل خزانه‌داری، انبار غله‌داری و سایر امور عمومی وجود داشته است.

اعتبار دینی حاکم: این باور وجود داشت که پادشاه تحت حمایت خدایگان است و گاهی خودش نیز به عنوان یک خدای زنده دیده می‌شد. او به نمایندگی از سوی خدایان و در جهت صلاح مردمان مصر، ماعت (نظم، عدالت و نیکی) را حفظ می‌کرد.

حقوق مالکیت: حقوق مالکیت خصوصی وجود داشت.

کنترل قیمت‌ها: وجود نداشت.

قوانین بانکداری: وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات عموماً بر زمین و محصولات آن بسته می‌شد.

ضرب سکه: وجود نداشت.

اعتبار: احتمالاً وجود داشت. ساختارهای مربوط به بدهی حاکی از آن است که

اعتبار در آن زمان وجود داشته است.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم دودانه و جو.

آبیاری: وجود داشت؛ هرچند که کشاورزی عمدتاً متمرکز بر زیر آب‌رفتن

زمین‌ها بر اثر طغیان‌های سالانه رود نیل بود.

کوددهی: احتمالاً وجود داشت؛ هرچند که شواهد مستقیم در این باره کم است.

سیستم کشت: تغذیه خاک با مواد مغذی توسط سیلاب‌های سالانه.

فلزشناسی

فلز اصلی: شواهدی از فلزشناسی مس از سال ۳۰۰۰ پیش از میلاد وجود دارد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبرهای نبرد، نیزه‌های نوک‌مسی، دشنه، گرزها و عصاهای جنگی.

پوشش زرهی: باتوم‌های دفاعی از جنس چوب و سپرهای چوبی پوشانده‌شده با چرم گاو.

پرتاب‌شونده‌ها: چوب‌پرتاب‌های برگشت‌پذیر (بومرنگ)، تیر و کمان. آتش‌زها: احتمالا وجود نداشتند.

دیوارهای طولانی: شواهدی از وجود دیوارهای طولانی شهری به دست آمده است.

رفاه

امید به زندگی: ۲۰ تا ۳۰ سال از زمان تولد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۹ سانتیمتر (مرد)، ۱۶۰ سانتیمتر (زن).

آبیاری و آب آشامیدنی: کانال‌های آبیاری و تدابیر کنترل سیلاب در ۲۵۰۰ سال پیش از میلاد وجود داشتند. چاه‌های بیابانی حتی مدت‌ها قبل از آن و احتمالا از دوره پیشاتاریخی موجود بودند.

مراقبت‌های درمانی: درمانگران و پزشکان مناسکی (swnw) از روش‌های جسمی مانند جراحی و دارو و نیز از روش‌های ماوراء طبیعی مانند ورد خواندن و اشیای جادویی استفاده می‌کردند.

کمک غذایی: وظیفه اخلاقی ثروتمندان این بود که به فقرا کمک کنند.

کمک در زمان قحطی: پادشاه و مقامات بلندپایه محلی موظف بودند در صورت وقوع قحطی، غلات موجود در انبارها را بین مردم توزیع کنند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعى: نامشخص است، هرچند كه نشانه‌هائى از يك طبقه نخبه موروثى بزرگ موجود است. افزايش ثروت مدفون در مقبره‌هائى مقامات دون‌پايه‌تر در حوالى پايان اين دوره حاكى از افزايش تحرك اجتماعى است. تحرك شغلى: افزايش شمار استادكاران در حوالى پايان اين دوره حاكى از افزايش تحرك شغلى و يا کاهش نابرابرى اجتماعى است.

برابرى جنسيتى: زنان مى‌توانستند كاهن باشند يا پست‌هائى عالى را در حرفه‌هائى خاصى كه اغلب مربوط به امور مناسكى بود، به دست بياورند. فرزند دختر به اندازه فرزند پسر ارث مى‌برد. ازدواج‌هائى غيرسلطنتى تك‌همسرى بودند. برده‌دارى: تعداد بردگان به خصوص در مقايسه با ساير جوامع باستان در آفريقا و آسيا كم بود.

قربانى كردن انسان: مشخص نيست. احتمالاً وجود نداشته؛ اما محتمل است كه اسراى جنگى را قربانى مى‌كردند.

دين

دين اكثريت: دين مصر باستان. دين حكومتى حول پادشاه مى‌چرخيد و او حتى يك حاكم مقدس در نظر گرفته مى‌شد كه به خدايان وابسته و جواىگو بود. در ميان مردم، تنوع زيادى در مناسك ديده مى‌شد كه حول كليات موجودات ماوراء طبيعى مى‌گشت.

مصر: اکدیان

امپراتوری اکد^۱ (بین ۲۳۰۰ تا ۲۱۰۰ پیش از میلاد) از طریق فتوحات نظامی سارگون پادشاه اکد تاسیس شد؛ کسی که شهرهای مختلف بین‌النهرین را تحت یک پادشاهی متحد کرد و اولین امپراتوری واقعی در تاریخ بشر را به وجود آورد. این امپراتوری شامل بخش زیادی از عراق و سوریه مدرن امروزی می‌شد، اما محل دقیق خود شهر اکد ناشناخته باقی مانده است. آبادی‌های مستحکم، ارتش بزرگ و منظم و ضبط مکتوب مستندات با استفاده از خط میخی از ویژگی‌های حکومت پادشاهان اکدی بود.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۲۷۰ تا ۲۰۸۳ پیش از میلاد.

زبان‌ها: اکدی و سومری.

پیش از آن: سلسله لاگاش^۲.

پس از آن: سلسله گوتیان^۳.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱.۱ میلیون در ۲۲۰۰ پیش از میلاد.

1. Akkadian Empire
2. Lagash
3. Gutian dynasty

مردمان

جمعیت: بالای ۲۱۰ هزار نفر. این تخمین مربوط به مجموع جمعیت شهری امپراتوری اکدی در ۲۲۰۰ پیش از میلاد می‌شود. بزرگ‌ترین شهر: بین ۲۰ هزار تا ۴۰ هزار نفر جمعیت (احتمالاً شهر اداب^۱). ارتش منظم: ۵۴۰۰ نفره. پادشاه سارگون مدعی بود که ستون اصلی ارتشش بالغ بر ۵۴۰۰ نفر می‌شود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (آگاده^۲)؛ ۲. مراکز اداری اصلی؛ ۳. مراکز کوچک‌تر با تمرکز روی جمع‌آوری عایدات؛ ۴. شهرها؛ ۵. دهکده‌ها. سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. حاکم مدنی (مباشر اعظم)؛ ۳. مامور ثبت اراضی؛ ۴. فرمانداران (ناظران کشت)؛ ۵. کاتبان و نقشه‌برداران.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: ترکیبی. مشخص نیست که آیا اکتد قوانین حقوقی رسمی داشته یا نه، ولی مستندات موجود از دادخواهی‌ها مؤید وجود یک نظام حقوقی پیچیده است.

دستگاه اداری: حرفه‌ای. کاتبان، ماموران ثبت اراضی، نقشه‌برداران، بازرسان و ارزیابان مالیاتی تحت نظارت حاکم مدنی (مباشر اعظم) بودند. اعتبار دینی حاکم: پادشاه به نمایندگی از خدایان به عنوان حافظ نظم تلقی می‌شد.

حقوق مالکیت: مالکیت خصوصی زمین در طول هزاره سوم پیش از میلاد در

1. Adab
2. Agade

منطقه به رسمیت شناخته می‌شد.

کنترل قیمت‌ها: شواهدی وجود دارد از اینکه پادشاهان به کنترل قیمت‌ها توجه می‌کردند تا جلوی افزایش قیمت توسط تولیدکنندگان گرفته شود و فقرا آسیب نبینند.

قوانین بانکداری: احتمالاً وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: روی محصول جو، دامپروری، دسترسی به آب با استفاده از امکانات آبیاری، مالکیت موروثی در مناطق شهری، حق به چرا بردن دام و استفاده از قایق برای حمل و نقل، مالیات بسته می‌شد.

ضرب سکه: وجود نداشت. نقره غیرسکه‌ای به عنوان پول استفاده می‌شد. اعتبار: تاجران وام ارائه می‌دادند. کارگران مزارع ماهانه یک شِکِل (پول نقره) دستمزد می‌گرفتند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و جو.

آبیاری: وجود داشت.

کوددهی: احتمالاً در مناطق بین‌النهرین وجود داشت.

سیستم کشت: روش آیش، شکل تناوبی دوگانه و تثبیت نیتروژن محصولات^۳.

فلز شناسی

فلز اصلی: برنز.

۳. فرآیندی که در جریانش باکتری موجود در ریشه برخی گیاهان، نیتروژن را از هوا می‌گیرد و آن را برای رشد محصول به کار می‌برد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چماق و گرز جنگی، تبر جنگی، دشنه و نیزه. احتمالاً شمشیر هم وجود داشته اما استفاده‌اش در میدان نبرد مرسوم نبوده است.

پوشش زرهی: از جنس نمد، چرم یا مس. احتمالاً حمایل‌هایی از جنس منسوجات سخت و یا چرم، سینه را می‌پوشانده است. در متون ارجاعاتی نیز به سپر شده است.

پرتاب‌شونده‌ها: نیزه، فلاخن، بومرنگ، تیر و کمان.

آتش‌زها: شواهدی وجود ندارد.

دیوارهای طولانی: شواهدی وجود ندارد.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعاتی وجود ندارد.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعاتی وجود ندارد.

آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم ترکیبی. سیستم آبیاری گسترده‌ای در منطقه حاصلخیز مرسوم به «سبد نان» یا همان سومر وجود داشت. چاه‌های محلی کوچک‌تر در شهرها وجود داشت اما شواهدی در دست نیست که نشان دهد سیستم گسترده تامین آب آشامیدنی وجود داشته است.

مراقبت‌های درمانی: شواهدی از سیستم‌های بهداشتی مثل فاضلاب زیرزمینی در منازل نخبگان جامعه وجود دارد. از سال ۲۵۰۰ پیش از میلاد پزشکان آنجا فعالیت می‌کردند و متون نشان می‌دهند که در دوره اکدی حتی دندانپزشک هم وجود داشته است.

کمک غذایی: نامشخص. هیچ شواهد متقنی از آن وجود ندارد، اما انتظار ایدئولوژیک از حاکمان این بوده که نیکوکار باشند.

کمک در زمان قحطی: نامشخص. شواهد متقنی وجود ندارد اما حکومت

نانوایی‌هایی داشت که نان و نوشیدنی برای سربازان و کارگران فراهم کند.

(نا) برابری‌ها

تحرک اجتماعی: فرصت‌ها به خصوص در بخش نظامی و تجاری رو به گسترش بود.

تحرک شغلی: فرصت‌ها به خصوص در بخش نظامی و تجاری رو به گسترش بود. برابری جنسیتی: زنان می‌توانستند املاک خودشان را داشته باشند و خودشان معامله انجام بدهند. ازدواج معمولاً تک‌همسری بود (به خصوص در میان نخبگان). شروط نامزدی دارای اعتبار حقوقی در دادگاه بود.

برده‌داری: برده به عنوان دارایی و نیز برده به عنوان گروه‌کشی بدهی. قربانی کردن انسان: این مراسم در آغاز ساخت برخی عمارت‌های مهم انجام می‌گرفت اما خیلی نادر بود و در ابعاد کوچک اجرا می‌شد.

دین

دین اکثریت: دین بین‌النهرینی. اکدی‌ها گروهی ازخدایان (آنا) و نیز ارواح آسمان، زمین و زیرزمین (زی) را می‌پرستیدند و انتظار کمک آنها را داشتند. کاهنان از راه سرودهای نیایشی و وردهای مناسکی در پی مداخلات ماوراء طبیعی بودند و تلاش داشتند آینده را مقدس جلوه دهند. خاندان حاکم اکدی از طریق کاهنان معبد خود یک فرقه رسمی داشتند. مهم‌ترین مسئولیت پادشاه این بود که به عنوان نشان‌دار خدایان عمل کند.

چین: فرهنگ ارلیتو

فرهنگ ارلیتو^۱ (از ۱۹۰۰ تا ۱۵۰۰ پیش از میلاد) یک فرهنگ عصر برنزی در دره میانی رودخانه زرد در چین امروزی بود. مکان جغرافیایی این فرهنگ که آن هم به نام ارلیتو شناخته می‌شود، جنوب شرقی شهر مدرن لویانگ^۲ است که به خاطر معماری عالی و ماندگار سفالین، تکنولوژی ریخته‌گری برنز و سفال‌گری باکیفیت و دست‌ساخته‌های یشم شهرت دارد. فرهنگ ارلیتو در تمام منطقه دره میانی رودخانه زرد گسترش یافت اما سطح سلطه سیاسی که نخبگان ارلیتو بر کل منطقه اعمال می‌کردند مشخص نیست. برخی تاریخ‌نگاران معتقدند که خود ارلیتو یکی از پایگاه‌های اولین سلسله چین یعنی شیآ^۳ بوده است.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۹۰۰ تا ۱۵۰۰ پیش از میلاد.

زبان: چینی کهنه (چینی - تبتی).

پیش از آن: فرهنگ لونگ‌شان^۴.

پس از آن: فرهنگ ارلیگانگ^۵ یا سلسله شانگِ نخستین.

1. Erlitou
2. Luoyang
3. Xia
4. Longshan
5. Erligang

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۰ هزار تا ۲۰ هزار. برآورد بر اساس گستره یافته‌های فرهنگی فیزیکی انجام شده است.

مردمان

جمعیت: نامشخص. احتمالاً بین ۵۰ هزار تا ۸۰ هزار نفر در قلمرو فرهنگی ارلیتو زندگی می‌کردند.
بزرگ‌ترین شهر: بین ۱۸ هزار تا ۳۰ هزار نفر جمعیت (ارلیتو). این برآورد بر اساس بازمانده‌های باستان‌شناسی انجام شده است.
ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. ارلیتو؛ ۲. سکونتگاه‌های بزرگ؛ ۳. سکونتگاه‌های متوسط؛ ۴. سکونتگاه‌های کوچک.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. حاکم یا کاهن اعظم؛ ۲. مباشر؛ ۳. کاتب.

نهادها

قوانین حقوقی: اطلاعات ناموجود.
دستگاه اداری: اطلاعات ناموجود. احتمالاً شکل اولیه‌ای از بوروکراسی وجود داشته اما به هر حال اطلاعات در این خصوص اندک است.
اعتبار دینی حاکم: اطلاعات ناموجود.
حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.
کنترل قیمت‌ها: احتمالاً وجود نداشته است.
قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: اطلاعات ناموجود.
ضرب سکه: وجود نداشته است.
اعتبار: اطلاعات ناموجود.

فعالیت های کشاورزی

محصولات عمده: ارزن. همچنین گندم، جوانه و برنج شناخته شده بودند.
آبیاری: وجود داشت.
کوددهی: وجود نداشت.
سیستم کشت: شواهدی از کشاورزی بئر و بسوز و روش کشت تناوبی دوگانه وجود دارد.

فلز شناسی

فلز اصلی: برنز.

تجهیزات نظامی

سلاح های دستی: تیشه، چاقو، تبر، تبر دشنه ای و گرز.
پوشش زرهی: شواهد ناموجود.
پرتاب شونده ها: کمان و نیزه های پرتابی.
آتش زها: شواهد ناموجود.
دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: مرگ به صورت متوسط بین ۲۳ تا ۳۵ سال (در کل جمعیت) رخ

می داد. برآورد بر اساس بازمانده‌های پراکنده باستان‌شناسی انجام گرفته است. متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۶ سانتیمتر (مرد) و ۱۵۷ سانتیمتر (زن). آبیاری و آب آشامیدنی: اطلاعات ناموجود. مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود. کمک غذایی: اطلاعات ناموجود. کمک در زمان قحطی: اطلاعات ناموجود.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.

تحرك شغلی: ناموجود.

برابری جنسیتی: نامشخص. شواهدی از ساختار اجتماعی پدرسالارانه از جمله روش‌های مختلف به خاک سپاری وجود دارد.

برده‌داری: نامشخص. برخی استدلال کرده‌اند که ارلیتو را باید نقطه آغاز در میان جوامع برده‌دار چین قلمداد کرد؛ هرچند که عده‌ای دیگر ادعا می‌کنند هیچ شواهد مشخصی درباره حضور بردگان در جمعیت ارلیتو دیده نمی‌شود.

قربانی کردن انسان: شواهدی از بازمانده‌های آن در ویرانه‌های ارلیتو و نیز در مکان‌های نزدیک به آن دیده می‌شود. به عنوان مثال، کودکانی که به شکل بسته‌شده و مدفون در گودال‌هایی در زیربنای خانه‌ها در ارلیگانگ در یانشی چانگ‌چنگ یافت شدند.

دین

دین اکثریت: دین عامیانه چینی. شامل پرستش نیاکان و تقدس استخوان‌های حیوانات می‌شد.

ترکیه: امپراتوری هیتی

امپراتوری هیتی^۱ (یا پادشاهی جدید هیتی) در اواخر عصر برنز متاخر یعنی حوالی سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۱۸۰ پیش از میلاد توسعه یافت. این امپراتوری در دوران اوجش در اواسط قرن چهاردهم میلادی، بالغ بر ۴۰۰ هزار کیلومتر مربع از اراضی سرزمینی که امروز به عنوان ترکیه می‌شناسیم و نیز بخش‌هایی از سوریه، فلسطین-اسرائیل و عراق را شامل می‌شد. امپراتوری هیتی با ایده‌گرفتن از حکومت‌های دیگر در جنوب بین‌النهرین توانست حکومتی قوی، مرکزی و دیوان‌سالار به وجود بیاورد. با این وجود از سال ۱۲۰۰ پیش از میلاد به بعد، بحران عصر برنز متاخر (که علل آن هنوز موضوع بحث است) رخ داد و به مناقشات وسیع و ویرانی سکونتگاه‌ها انجامید و امپراتوری هیتی نیز در همین میان از هم پاشید.

اطلاعات کلی

- زمان: ۱۴۰۰ تا ۱۱۸۰ پیش از میلاد.
- زبان: نسائی^۲ (هند و اروپایی).
- پیش از آن: هاتی^۳- پادشاهی قدیم.
- پس از آن: پادشاهی‌های نئو-هیتی.

1. Hittite Empire
2. Nesite
3. Hatti

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار در سال ۱۳۰۰ پیش از میلاد. همچنین ۳۰۰ هزار تا ۴۰۰ هزار در سال ۱۲۰۰ پیش از میلاد.

مردمان

جمعیت: ۱.۳ تا ۲ میلیون نفر.
بزرگ‌ترین شهر: ۱۵ هزار تا ۲۰ هزار نفر (خاتوشا)^۴
ارتش منظم: ۳۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (خاتوشا)؛ ۲. سکونتگاه‌های بزرگ؛ ۳. دهکده‌ها؛ ۴. خانه‌های سر مزرعه.
سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. رئیس کاتبان؛ ۳. کاتب الواح چوبی؛ ۴. کاتبان و مقامات دون پایه‌تر؛ ۵. دستیاران کاتب.

نهادها

قوانین حقوقی: وجود داشت.
دستگاه اداری: حرفه‌ای.
اعتبار دینی حاکم: پادشاه و ملکه، کاهنان اعظم آیین رسمی به شمار می‌آمدند.
حقوق مالکیت: قوانین زیادی در خصوص سرقت و آسیب‌رساندن به اموال وجود داشت.
کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: مالیات بر زمین و کشاورزی. کشاورزانی که روی زمین های سلطنتی کار می کردند با دستمزدشان از پروژه های حکومتی قادر به پرداخت مالیات بودند.

ضرب سکه: وجود نداشت.

اعتبار: احتمالاً وجود داشت.

فعالیت های کشاورزی

محصولات عمده: گندم.

آبیاری: وجود داشت.

کوددهی: وجود داشت.

سیستم کشت: آیش کوتاه مدت.

فلز شناسی

فلز اصلی: برنز وجود داشت. پیدایش آهن در اواخر دوره رخ داد.

تجهیزات نظامی

سلاح های دستی: نیزه، دشنه، تبر و شمشیر.

پوشش زرهی: زره فلز شکل از جنس برنز (و احتمالاً آهن). زره تن پوش

سوراخ دار، کلاهخود برنزی، سپر و محافظ اعضا و جوارح بدن.

پرتاب شونده ها: کمان های ترکیبی و نیزه.

آتش زها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
 متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: مسئولیت نگهداری کانال‌های آبیاری بر عهده حاکمان مناطق بود. آب‌انبارها برای جمع کردن آب باران ساخته می‌شد.
 مراقبت‌های درمانی: نامشخص. از لحاظ ایدئولوژیک از حاکمان انتظار می‌رود که کار خیر انجام دهند اما شواهدی از مکانیسم‌های حقوقی برای تامین خدمات رفاهی توسط حکومت یافت نشده است.
 کمک غذایی: نامشخص. از لحاظ ایدئولوژیک از حاکمان انتظار می‌رود که کار خیر انجام دهند اما شواهدی از مکانیسم‌های حقوقی برای تامین خدمات رفاهی توسط حکومت یافت نشده است.
 کمک در زمان قحطی: از لحاظ ایدئولوژیک از حاکمان انتظار می‌رود که کار خیر انجام دهند؛ و شواهد دقیق وجود دارد که پادشاهان در زمان کمبود غذا، غلات لازم را از مصر وارد می‌کردند.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی. ازدواج برای تحرك طبقاتی اجتماعی مجاز بود. تاجران ثروتمند قادر بودند به جایگاه اجتماعی بالاتری برسند.
 تحرك شغلی: احتمالاً به شکل متوسط تا بالا در عرصه صنعتگری امکان‌پذیر بود اما در عرصه‌های دیگر محدود بود.
 برابری جنسیتی: درباره زن عامی اطلاعات زیادی در دست نیست. اما زنان نخبه می‌توانستند به قدرت قابل توجهی (به خصوص در نهادهای دینی) دست یابند.
 برده‌داری: بدهکاران و اسرای جنگی به بردگی کشیده می‌شدند. برده به عنوان

دارایی هم وجود داشت.
قربانی کردن انسان: نامشخص. شواهدی از اجرای آن در رابطه با مسائل نظامی وجود دارد.

دین

دین اکثریت: دین هیتی. هیتی‌ها معتقد بودند که مجموعه‌ای از خدایان در آسمان‌ها، زمین و عالم ارواح ساکن هستند.

مصر: پادشاهی نوین

پادشاهی نوین مصر (از ۱۵۵۰ تا ۱۰۷۰ پیش از میلاد) نماینده‌ای است از آنچه اوج تمدن مصر انگاشته می‌شود. در این دوره بود که حکمرانانی مانند آحمس اول^۱، توتمس سوم^۲ و رامسس دوم^۳ به سمت نوبه^۴ (سودان مدرن) در جنوب و نیز سرزمین شام در شمال شرقی لشکرکشی کردند و اختیارات حکمرانی مصر را به بالاترین حد رساندند. پادشاهی جدید همچنین دوران شکوفایی معماری، هنر و ادبیات پر عظمت این سرزمین و نیز انقلاب دینی کم‌عمر شبه‌یکتاپرستی در زمان فرعون آخناتون^۵ بود.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۵۵۰ تا ۱۰۷۰ پیش از میلاد.

زبان: مصری متاخر (آفریقایی-آسیایی).

پیش از آن: دوره تیس - هیکسوس^۶.

پس از آن: سلسله‌های تیس - لیبی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۶۵۰ هزار در سال ۱۵۰۰ پیش از میلاد. یک

1. Ahmose I
2. Thutmose III
3. Ramesses II
4. Nubia
5. Akhenaten
6. Thebes-Hyksos

میلیون در سال ۱۴۰۰ پیش از میلاد. ۹۰۰ هزار در سال ۱۳۰۰ پیش از میلاد. ۷۵۰ هزار در سال ۱۲۰۰ پیش از میلاد. ۵۶۰ هزار در سال ۱۱۰۰ پیش از میلاد. این ارقام شامل قلمروهای بیابانی تحت کنترل پادشاهی در اطراف دره نیل هم می‌شود.

مردمان

جمعیت: ۳ میلیون تا ۷ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۵۰ هزار تا ۶۰ هزار نفر (تیس و ممفیس) در سال ۱۵۰۰ پیش از میلاد. ۶۰ هزار تا ۸۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ تا ۱۳۰۰ پیش از میلاد. ۱۶۰ هزار نفر (پیرامسس^۱) در سال ۱۲۰۰ پیش از میلاد. ۱۰۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفر (پیرامسس) در سال ۱۱۰۰ پیش از میلاد.

ارتش منظم: ۲۰ هزار نفره در سال ۱۵۷۰ تا ۱۳۰۱ پیش از میلاد. ۲۵ هزار تا ۵۰ هزار نفره در سال ۱۳۰۰ تا ۱۲۵۰ پیش از میلاد. ۱۰ هزار تا ۲۰ هزار نفره در سال ۱۲۴۹ تا ۱۰۷۰ پیش از میلاد.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. مراکز منطقه‌ای؛ ۳. سکونتگاه‌های متوسط؛ ۴. سکونتگاه‌های کوچک؛ ۵. آبادی‌ها.

سلسله‌مراتب اداری: ۱. پادشاه (فرعون)؛ ۲. وزیر؛ ۳. مباشران؛ ۴. مقامات دون پایه‌تر؛ ۵. کاتبان.

نهادهای

قوانین حقوقی: احتمالاً وجود داشت. ظاهراً یک نظام حقوقی با سلسله‌مراتب دادگاهی وجود داشته است اما مشخص نیست که قوانین حقوقی رسمی موجود

1. Per-Ramesses

بوده‌اند یا نه.

دستگاه اداری: بخش‌های مهم اداری مختلف از جمله خزانه‌داری، انبارداری و سایر امور عمومی تحت نظارت وزیر قرار داشتند.
اعتبار دینی حاکم: فرعون از لحاظ مفهومی وارث خدایان بود و ماعت (نظم، عدالت و نیکی) را به نمایندگی از آنان برقرار می‌کرد.
حقوق مالکیت: مالکیت خصوصی وجود داشت.
کنترل قیمت‌ها: وجود نداشت.
قوانین بانکداری: وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین، ملک، محصول و تجارت.
ضرب سکه: وجود نداشت.
اعتبار: مشخص نیست. وجود بدهی حاکی از آن است که احتمالا ساختارهای اعتباری وجود داشته‌اند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم دودانه و جو.
آبیاری: وجود داشت.
کوددهی: وجود داشت.
سیستم کشت: تغذیه خاک با مواد مغذی توسط سیلاب‌های سالانه.

فلز شناسی

فلز اصلی: مس، برنز و احتمالا آهن در اواخر دوره.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبر جنگی، دشنه، نیزه، شمشیر بلند و شمشیر داسی شکل (خوپش).

پوشش زرهی: سپر، لایه‌های پارچه‌ای برای محافظت از اعضا و جوارح، کلاهخودهای برنزی و زره تن‌پوش فلسی شکل.

پرتاب‌شونده‌ها: نیزه، فلاخن، چماق پرتابی و کمان‌های ترکیبی. آتش‌زاها: وجود نداشت.

دیوارهای طولانی: حصار شهری وجود داشت.

رفاه

امید به زندگی: ۲۰ تا ۳۰ سال بعد از تولد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۱ سانتیمتر (مرد) و ۱۵۶ سانتیمتر (زن).

آبیاری و آب آشامیدنی: حکومت به آبیاری نواحی جدید می‌پرداخت و شبکه‌های کانالی را گسترش می‌داد. چاه‌ها زیاد بودند.

مراقبت‌های درمانی: درمانگران و پزشکان مناسکی (swnw) از روش‌های جسمی مانند جراحی و دارو و نیز از روش‌های ماوراء طبیعی مانند ورد خواندن و اشیای جادویی استفاده می‌کردند.

کمک غذایی: وظیفه اخلاقی ثروتمندان این بود که به فقرا کمک کنند.

کمک در زمان قحطی: پادشاه و مقامات بلندپایه محلی موظف بودند در صورت وقوع قحطی، غلات موجود در انبارها را بین مردم توزیع کنند.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نامشخص است، هرچند که نشانه‌هایی از یک طبقه نخبگانی موروثی بزرگ موجود است.

تحرک شغلی: نامشخص است. شواهدی وجود دارد از اینکه بسیاری از مردان نخبه در چندین حرفه مختلف مشغول بودند.

برابری جنسیتی: زنان می‌توانستند ملک داشته باشند و قرارداد امضا کنند و حقوق قانونی مشابه مردان داشتند. اما از اکثر نقش‌ها و امور کاهنی و حرفه‌های دیگر منع شده بودند.

برده‌داری: برده را به عنوان دارایی نگه می‌داشتند اما رفتار شایعی نبود.

قربانی کردن انسان: احتمالاً دشمنان خارجی در موقعیت‌هایی قربانی می‌شدند؛ اما مشخص نیست که این کار قربانی کردن بود یا اعدام.

دین

دین اکثریت: دین باستانی مصری. در راس این نظام چندخدایی، آمون-رع به عنوان خدای اعظم قرار داشت. فرعون اخناتون تلاش کرد یک فرقه شبه‌یکتاپرستی از رع خدای خورشید را در قرن چهارده پیش از میلاد رواج دهد؛ اما این فرقه بعد از مرگ او تداوم نیافت. در میان مردم، تنوع زیادی در مناسک آیینی دیده می‌شد که حول کلیات موجودات ماوراء طبیعی می‌گشت.

مکزیک: مونته آلبان، دوره کلاسیک اولیه

دوره بین سال‌های ۲۰۰ تا ۷۰۰ میلادی معمولاً به عنوان دوران طلایی حکومت زاپوتک^۱ در منطقه‌ای که امروزه جنوب مکزیک است شناخته می‌شود. زاپوتک‌ها در پایتخت مرتفع‌شان مونته آلبان^۲ آثار معماری عظیمی مثل معابد، زمین‌های توپ‌بازی بزرگ و میدان‌های سنگفرش (پلازا) خلق کردند. این ساخته‌ها بخش اصلی ویرانه‌های به‌جامانده در مونته آلبان امروزی را تشکیل می‌دهند. نخبگان در مونته آلبان کنترل تمام دره و اهاکا^۳ را در اختیار داشتند و بر مناطق مجاور از جمله کویی‌کاتلن کانیادا^۴ و دره اهوئلا^۵ نیز اعمال نفوذ می‌کردند. آنها مناسبات دیپلماتیک با پایتخت بزرگتر سرزمین همسایه‌شان یعنی تئوتی‌واکان^۶ داشتند که در ۳۷۰ کیلومتری شمال مونته آلبان بود و امروزه خارج از مکزیکو سیتی است. به دنبال سقوط حکومت تئوتی‌واکان در سال ۵۰۰ میلادی، نهاد سیاسی زاپوتک‌ها هم دچار شکاف‌های زیاد شد؛ به طوری که نخبگان محلی بخش‌هایی از قدرت را که قبلاً به صورت مرکزی از مونته آلبان اعمال می‌شد در دست گرفتند.

1. Zapotec
 2. Monte Alban
 3. Oaxaca
 4. Cuicatlan Canada
 5. Ejutla
 6. Teotihuacan

اطلاعات کلی

زمان: بین ۲۰۰ تا ۷۰۰ میلادی.
زبان: زاپوتک (اتو-منگیان^۷).
پیش از آن: مونتّه آلبان، پیشاکلاسیک متاخر.
پس از آن: مونتّه آلبان، کلاسیک متاخر.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۰ هزار در سال ۲۰۰ میلادی. سه هزار در سال ۷۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۷۵ هزار تا ۱۵۰ هزار نفر.
بزرگ‌ترین شهر: ۱۵ هزار تا ۳۰ هزار نفر (مونتّه آلبان).
ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. مراکز اصلی (مثل مونتّه آلبان)؛ ۲. مراکز ثانویه (مثل هالیسا^۸)؛ ۳. مراکز ثالث؛ ۴. سکونتگاه‌های کوچک.
سلسله مراتب اداری: ۱. پایتخت (مونتّه آلبان)؛ ۲. مراکز اداره منطقه‌ای؛ ۳. مراکز اداره محلی. این ساختار تقریباً از سال ۱۰۰ پیش از میلاد تا سال ۵۰۰ میلادی پابرجا بود.

7. Oto-Manguan

8. Jalieza

نهاده‌ها

- قوانین حقوقی: اطلاعات ناموجود.
- دستگاه اداری: اطلاعات ناموجود.
- اعتبار دینی حاکم: پیکرنگاری‌ها حاکی از آن است که حاکمان و سایر نخبگان حکومتی خود را به عنوان مسیر حرکت به سوی قلمرو خدایان و همچنین به عنوان رابط بین انسان و موجودات قدسی تصویر می‌کردند.
- حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.
- کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
- قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

- مالیات‌گذاری: شواهد مشخصی وجود ندارد. اما احتمالاً نوعی از نظام مالیاتی که از سوی مونتّه آلبان سازماندهی می‌شد وجود داشته است.
- ضرب سکه: وجود نداشت.
- اعتبار: اطلاعات ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

- محصولات عمده: ذرت.
- آبیاری: آبیاری در ابعاد کوچک، از جمله بندهای اصلاحی و کانال‌های کوچک.
- کوددهی: وجود داشت.
- سیستم کِشت: سیستم تناوبی یک یا دوگانه با توجه به میزان دسترسی به آب.

فلز شناسی

- فلز اصلی: وجود نداشت.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چاقوهایی از جنس اُسیدین و چماق چوبی، نیزه‌های پرتاب‌شونده که برای شکار و همچنین جنگ به کار می‌رفتند. پوشش زرهی: شواهد مشخصی در مورد پوشش زرهی وجود ندارد. احتمالاً از جنس‌های خراب‌شونده (مثل پارچه) درست می‌شده. پرتاب‌شونده‌ها: اتلاتل^۱ که مثل دارت نیزه‌شکل پرتاب می‌شد. سنگ‌قلاب (فلاخن) برای پرتاب سنگ و تیر و کمان سرامیکی. آتش‌زها: شواهد ناموجود. دیوارهای طولانی: مونتّه آلبان با دیوارهای دراز و کوتاه محافظت می‌شد.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود. متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۰ سانتیمتر (مرد) و ۱۴۷ سانتیمتر (زن). آبیاری و آب آشامیدنی: احتمالاً آبیاری در ابعاد کوچک وجود داشته. شواهدی از شبکه کانال‌های بزرگ که وظیفه نگهداری‌شان با حکومت باشد پیدا نشده است. شاید تنها استثنایش یک آبداشت‌گاه در خود مونتّه آلبان باشد. مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود. کمک غذایی: اطلاعات ناموجود. کمک در زمان قحطی: اطلاعات ناموجود.

(نا)برابری‌ها

تحرک اجتماعی: وجود طبقه نخبگان موروثی که به وضوح در ابعاد و تجمل

1. atlati

به کاررفته در معماری اقامتگاه‌های نخبگان دیده می‌شود. تحرک شغلی: جامعه طبقاتی. برابری جنسیتی: نسب سلطنتی از طریق افراد مذکر منتقل می‌شد اما مثال‌هایی هم از حاکمان مونث قدرتمند وجود دارد که در لباس مردانه تصویر شده‌اند. برده‌داری: اطلاعات ناموجود. قربانی کردن انسان: پیکرنگاری‌ها حاکی از آن است که قربانی کردن انسان در جریان عملیات نظامی رخ می‌داد.

دین

دین اکثریت: دین موئته آلبان. جدا از اجداد سلطنتی، خدایان زیادی شناسایی شده‌اند که اغلب به عناصر یا موجودات طبیعی (مثل ذرت، سوسمارسان‌ها، مارها و جگوارها یا پلنگ آمریکایی) نسبت داده می‌شوند.

یونان: امپراتوری اسکندر کبیر

با گذشت بیش از ۲۰۰۰ سال از تولد اسکندر سوم از مقدونیه، او همچنان یکی از مشهورترین چهره‌های تاریخ است. اسکندر در سال ۳۳۶ پیش از میلاد، تاج و تخت را از پدرش فیلیپ به ارث برد. در آن زمان مقدونیه یک پادشاهی در حوالی شمال یونان بود اما او در دوران حکومت ۱۳ ساله‌اش سرزمین‌های زیادی را فتح کرد و امپراتوری بزرگی ساخت که از مصر تا هند (محدوده‌ای نزدیک به ۴.۵ میلیون کیلومتر مربع) را دربرمی‌گرفت. ژنرال‌های اسکندر بعد از مرگ او امپراتوری را به پادشاهی‌های کوچکتر درآوردند. اما کشورگشایی‌های او تاثیری ماندگار روی ویژگی‌های شهرنشینی و حکومتداری در مناطق فتح‌شده داشت و باعث تاسیس شهرهای مدل یونانی حتی تا مناطق دوردستی در شرق (از جمله افغانستان) شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۳۳۶ تا ۲۹۴ پیش از میلاد.

زبان: یونانی باستان (هند و اروپایی).

پیش از آن: پادشاهی مقدونیه.

پس از آن: پادشاهی‌های هلنیستی (یونانی‌مآب).

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۰ هزار در سال ۳۵۹ پیش از میلاد. ۵.۲

میلیون در سال ۳۲۰ پیش از میلاد. ۴.۴ میلیون در سال ۳۰۰ پیش از میلاد.

مردمان

جمعیت: ۲۰ تا ۵۰ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰ هزار تا ۴۰۰ هزار نفر (بابل).

ارتش منظم: ۴۰ تا ۴۵ هزار نفره در نیروهای مقدونی اسکندر.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (بابل)؛ ۲. پایتخت‌های ساتراپی؛ ۳. شهرها؛ ۴. روستاها؛ ۵. آبادی‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. امپراتور / شاه اعظم؛ ۲. ژنرال‌های نظامی (دیادوچی)؛

۳. مشاوران دربار؛ ۴. حاکمان استانی (ساتراپ‌ها یا فرماندهان نظامی)؛ ۵.

حاکمان محلی؛ ۶. رهبران روستایی.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: موجود.

دستگاه اداری: نظام اداریِ مردمانی که سرزمین‌شان فتح شده بود سرچایش باقی می‌ماند.

اعتبار دینی حاکم: اسکندر کبیر و جانشینانش از سوی رعیت‌هایشان به چشم خدا نگریسته می‌شدند. این شرایط در مناطق پارسی برقرار بود اما احتمالاً در مناطق اژه و مقدونی برقرار نبود.

حقوق مالکیت: ترکیبی. امپراتور در واقع مالک تمام اراضی فتح‌شده (به سرنیزه) بود اما بعد می‌توانست آنها را به ژنرال‌هایش واگذار کند یا شهرها را آزاد کند یا اجازه بدهد که رعیت‌ها در ازای پرداخت مالیات از آنها استفاده کنند.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: عوارض بندرگاه‌ها، اراضی و مالیات بر فروش همگی وجود داشته‌اند. همچنین مالیاتی وجود داشت که ناظر بر تعهد به انجام خدمات اجتماعی می‌شد.

ضرب سکه: موجود.

اعتبار: وجودش در مناطق اژه و مقدونیه تایید شده است. در اقتصاد یونان باستان، بانکداران خدماتی مثل بررسی و تبادل پول، ارائه وام‌های رسمی، نگهداری امن پول و سندهای تضمینی و نیز فرصت‌های سرمایه‌گذاری را ارائه می‌دادند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، زیتون، انگور، جو و سایر محصولات که در مناطق مختلف امپراتوری به عمل می‌آمد.

آبیاری: در بسیاری از مناطق امپراتوری انجام می‌شد.

کوددهی: در بسیاری از مناطق امپراتوری انجام می‌شد.

سیستم کشت: سیستم تناوبی در قلب سرزمین‌های اژه، مقدونیه و پارس به کار گرفته می‌شد.

فلز شناسی

فلز اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: ساریسا (نوعی نیزه پرتاب‌شونده)، شمشیر و دشنه. پوشش زرهی: نوار روی شکم (کوتیبوس)، کلاهخود، سپر و ساق‌بند. زره پوشاننده سینه فقط برای افسران. پرتاب‌شونده‌ها: قلاب‌سنگ (فلاخن)، کمان ساده، کمان ترکیبی و کمان زنبورکی. آتش‌زها: شواهد ناموجود. دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود. متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۵ سانتیمتر (مرد). آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های آبیاری که از قبل وجود داشتند دست‌نخورده باقی ماندند. مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود. کمک غذایی: نامشخص. در فرهنگ مدیترانه‌ای به خرج‌های اجتماعی برای خیر عمومی ارزش زیادی داده می‌شد اما مشخص نیست که این حمایت چطور انجام می‌شده است. کمک در زمان قحطی: در فرهنگ مدیترانه‌ای به خرج‌های اجتماعی برای خیر عمومی ارزش زیادی داده می‌شد اما مشخص نیست که این حمایت چطور انجام می‌شده است.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: برای مردان، فرصت بالا رفتن از نردبان مناصب نظامی وجود داشت.

تحرک شغلی: برای مردان، فرصت بالا رفتن از نردبان مناصب نظامی وجود داشت.

برابری جنسیتی: ایدئولوژی غالب یونانی، زنان را در مناطق اژه و مقدونیه به امور منزل محدود می‌کرد. در مناطق پارسی، زنان حقوق قانونی و اجتماعی بیشتری داشتند.

برده‌داری: سرنوشت مشترک اسرای جنگ.

قربانی کردن انسان: احتمالا وجود نداشت.

دین

دین اکثریت: دین یونان باستان. به خاطر فتوحات مختلف، خدایان شرق نزدیک هم به پانتئون (مجموع خدایان) اضافه شدند که از جمله آنها می‌توان به آیسیس و سراییس از مصر و نیز ادیان زرتشتی و دین مصر باستان و یهودیت اشاره کرد.

هند: امپراتوری موريا

امپراتوری موريا (سال‌های ۳۲۴ تا ۱۸۷ پیش از میلاد) زمانی تاسیس شد که چاندرآگوپتا موريا^۱ موفق شد پادشاه ماگادا را در جلگه مرکزی رود گنگ مقهور کند. او با کمک هزاران فیل جنگی، اراضی بزرگی از آن منطقه به سمت غرب را فتح کرد که در میانش ساتراپ‌های مقدونی مستقر شده توسط اسکندر کبیر هم دیده می‌شد. در زمان حکمرانی آشوکای بزرگ که اوج قدرت امپراتوری موريا به شمار می‌آمد، بخش اعظم شبه‌قاره هند و بخش‌هایی از شرق ایران نیز تحت کنترل این امپراتوری قرار داشت. اما امروزه آشوکا بیشتر به خاطر تیرا جستن از خشونت و سپس گرویدن به بودیسم برای جبران فتح خونین پادشاهی کالینگا شهرت دارد.

اطلاعات کلی

زمان: ۳۲۴ تا ۱۸۷ پیش از میلاد.

زبان: پراکريت (هند و اروپایی)، سانسکريت (هند و اروپایی). هر دو آنها در اداره امورات کشوری به کار می‌رفتند.

پیش از آن: امپراتوری ناندا.

پس از آن: امپراتوری شونگا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۴ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۲۰ میلیون تا ۱۰۰ میلیون نفر. برآوردها خیلی با هم فرق دارند؛ اما تخمین‌های بزرگ‌تر مبتنی بر برداشتهای چشم‌بسته از متون و اسناد باستانی هستند.

بزرگ‌ترین شهر: بین ۵۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر (پاتالی پوترا).
ارتش منظم: ۳۰۰ هزار تا ۶۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (پاتالی پوترا)؛ ۲. مراکز ثانویه؛ ۳. شهرها؛ ۴. روستاها؛

سلسله‌مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. مقامات عالی (مانتری پاریشاد)؛ ۳. مقامات دولتی؛ ۴. اعضای کمیته‌های منطقه‌ای (پرادش‌تری)؛ ۵. وزرای دولتی و منطقه‌ای؛ ۶. مقامات هر بخش؛ ۷. مقامات روستا (گویا و گرامیکا).

نهاده

قوانین حقوقی: وجود داشت.

دستگاه اداری: تخصصی. نظام پیچیده اداری از مقامات (مانتری پاریشاد) و بخش‌هایی تشکیل شده بود که رهبری‌شان را مقامات متخصص (آدیاکشا) به عهده داشتند.

اعتبار دینی حاکم: حق حاکمیت بر مبنای وراثت و قدرت نظامی بود؛ هر چند که پادشاهان مدعی بودند («محبوب خدایان») هستند. حقوق مالکیت: اراضی علی‌الاصول در مالکیت پادشاه بودند اما در عمل، مالکیت در اختیار کسانی بود که آنجا کشاورزی می‌کردند. کنترل قیمت‌ها: فعالیت کاسبان و اصناف توسط حکومت کنترل می‌شد. قوانین بانکداری: وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر تجارت، زمین و درآمد وجود داشت. ضرب سکه: سکه‌های آلیاژی نقره-مسی نشان‌دار (ماساکا) در کل امپراتوری دیده می‌شد اما استفاده از آن بیش از حکمرانی موریها شروع شده بود. اعتبار: اصناف، بازرگانان و خزانه دولتی به ارائه خدمات بانکداری می‌پرداختند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ارزن، برنج، جو، گندم و حبوبات. آبیاری: وجود داشت. کوددهی: احتمالاً وجود نداشت. سیستم کشت: تثبیت نیتروژن محصولات

فلز شناسی

فلز اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چماق، گرز آهنی، تبر جنگی، تبر خنجری، زوبین، نیزه،

شمشیر، خنجر و تومارا (نیزه‌های بلند که سپاهیان از روی فیل پرتاب می‌کردند).

پوشش زرهی: پیاده‌نظام با خود سپر حمل می‌کردند. نخبگان سپاه هم زره سینه‌پوش، جوشن، زره فلس‌شکل، زره کامل، زره افقی و محافظ اعضای بدن را به تن می‌کردند. کلاهخود در کار نبود.

پرتاب‌شونده‌ها: نیزه، فلاخن، کمان‌هایی از جنس بامبو که تیر ترکه‌ای پرتاب می‌کردند، کمان‌های ترکیبی (سارنگا).

آتش‌زها: در جریان محاصره‌ها استفاده می‌شد.

دیوارهای طولانی: شواهدی موجود نیست. برخی شهرها توسط خندق و دیوارهای سنگی محافظت می‌شد.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: ذخایر آب، مخزن، کانال، چشمه و انبارهای آب آشامیدنی که توسط دولت ساخته و نگهداری می‌شدند.

مراقبت‌های درمانی: کتیبه‌ها حاکی از آن است که بیمارستان‌ها در زمان امپراتوری موریاندهای دولتی بود که زایمان، عمل جراحی پزشکی و تولید و توزیع دارو در آنها انجام می‌گرفت.

کمک غذایی: احتمالاً وجود داشت. در رساله حکومتداری کوتیلیا به نام آرتاشاسترا آمده که پادشاه باید به محرومان کمک کند.

کمک در زمان قحطی: در رساله حکومتداری کوتیلیا به نام آرتاشاسترا آمده که پادشاه باید به محرومان کمک کند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعى: نظام كاست (تمايز طبقاتى).

تحرك شغلى: نظام كاست (تمايز طبقاتى).

برابرى جنسىتى: جامعه مردم‌محور. بوديسم، جينيسم و برهمنيسم به درجات مختلف باعث نابرابرى جنسىتى بودند.

برده‌دارى: به رغم اخلاقيات تساوى طلب بودايى، بوديسم در برابر آن چالشى ايجاد نكرده بود.

قربانى كردن انسان: مشخص نيست. در بوديسم ممنوع بود؛ اما غير بودايى‌ها شايد انواعى از قربانى كردن انسان را اجرا مى‌كردند.

دين

دين اكثريت: بوديسم ماهايانا، جينيسم، برهمنيسم.

مالی: جنه-جنو

جنه-جنو^۱ در امتداد رود نیجر میانی، یکی از قدیمی‌ترین شهرهای شناخته شده در آفریقای جنوب صحراست. این شهر در فاصله سال‌های ۲۵۰ پیش از میلاد تا سال ۱۴۰۰ میلادی سکنه داشت و حالا یک «تل» از آن باقی مانده که در واقع کپه‌ای از لایه‌های مختلف آوار است. فعالیت باستان‌شناسی در بسیاری از مراکز شهری منطقه نشان داده که شهرها و جوامع پیچیده از سابقه‌ای طولانی در آفریقای غربی برخوردارند. با این وجود، احتمالش هست که آنها از مسیرهای متفاوت تمدن‌های پیشین که متعلق به مناطق دیگر بوده‌اند به وجود آمده باشند: با وجود شواهدی که از فلزشناسی پیچیده آهن، مهارت‌های استادکاری پیشرفته و تراکم بالای جمعیت وجود دارد، هیچ مدرکی به دست نیامده که نشان دهد طبقه نخبه حاکم یا حکومت مرکزی در این منطقه وجود داشته است.

اطلاعات کلی

زمان: ۴۰۰ تا ۹۰۰ پیش از میلاد.

زبان: نامشخص. این منطقه بخشی از محدوده فرهنگی بود که به زبان ماندی صحبت می‌کردند؛ اما مشخص نیست که ساکنان اولیه جنه-جنو زبانشان چه بوده است.

پیش از آن: جنه-جنو (مراحل اولیه).

پس از آن: پادشاهی واگادو^۲.

1. Jenne-jenno
2. Wagadu

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۱۰۰.

مردمان

جمعیت: بین ۱۰ هزار تا ۲۶ هزار نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۷ هزار نفری (جنه-جنو).

ارتش منظم: اطلاعات ناموجود. هیچ شواهد مشخصی در مورد جنگ در این دوران وجود ندارد.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. مراکز بزرگ (مثل جنه-جنو)؛ ۲. سکونتگاه‌های متوسط؛ ۳. سکونتگاه‌های کوچک.

سلسله‌مراتب اداری: هیچ شواهدی از سلسله‌مراتب اداری وجود ندارد. احتمال دارد که نظام سیاسی کاملاً متفاوتی نسبت به سایر جوامع شهری باستان داشته است؛ مثل نظام بدون سلسله‌مراتب.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: اطلاعات ناموجود.

دستگاه اداری: اطلاعات ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: هیچ شواهد مشخصی در مورد حاکمان وجود ندارد.

حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.

کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.

قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: احتمالاً وجود نداشته است. هیچ شواهدی از نظام حکومتی وجود ندارد.

ضرب سکه: وجود نداشت.

اعتبار: اطلاعات ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج

آبیاری: احتمالاً وجود نداشت.

کوددهی: احتمالاً وجود نداشت.

سیستم کشت: کشت تناوبی دوگانه.

فلز‌شناسی

فلز اصلی: آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز و نیزه وجود داشت، اما مشخص نیست که آنها در جنگ به کار می‌رفتند یا نه.

پوشش زرهی: شواهدی از پوشش زرهی موجود نیست.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان و نیزه وجود داشت، اما مشخص نیست که آنها در جنگ به کار می‌رفتند یا نه.

آتش‌زاها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: شواهد ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: نامشخص. برنج کاشته می‌شد، اما آبرسانی کشاورزی احتمالاً موضوعیت نداشته چون دلتای داخلی رود نیجر به صورت طبیعی این کار را می‌کرد. با این وجود، تکنولوژی آبیاری در این زمان در آفریقای جنوب صحرا شناخته شده بوده است. آب آشامیدنی احتمالاً از رودخانه‌ها گرفته می‌شده است.

مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود. شواهدی از این موضوع وجود ندارد،

اما غیبت آشکار یک حکومت مرکزی دلیل عدم وجود خدمات رفاهی نیست.

کمک غذایی: اطلاعات ناموجود. شواهدی از این موضوع وجود ندارد، اما

غیبت آشکار یک حکومت مرکزی دلیل عدم وجود خدمات رفاهی نیست.

کمک در زمان قحطی: اطلاعات ناموجود. شواهدی از این موضوع وجود

ندارد، اما غیبت آشکار یک حکومت مرکزی دلیل عدم وجود خدمات رفاهی

نیست.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: احتمالاً موجود. شواهدی از کسب ثروت و شهرت توسط

کارگران فقیر - معمولاً از طریق ازدواج - موجود است.

تحرك شغلی: احتمالاً ناموجود.

برابری جنسیتی: اطلاعات ناموجود.

برده‌داری: نامشخص. شواهدی از برده‌داری زرخیدی وجود دارد اما احتمالاً

برده‌ها جزو اموال محسوب نمی‌شدند.

قربانی کردن انسان: احتمالاً ناموجود.

دین

دین اکثریت: دین جنه-جنو. مجسمه‌های گلی کوچک که حیوانات و انسان‌ها را در حالات مختلف تصویر کرده‌اند، حاکی از یک نگاه اجمالی و سوسه‌انگیز به نظام عقیدتی ناشناخته آنجا هستند.

ایران: امپراتوری پارت‌ها

امپراتوری پارت توسط پَرنی‌ها^۱ - مردمان کوچ‌نشین شرق ایران که علیه حکمرانی سلوکیان قیام کردند - تاسیس شد. امپراتوری پارت بخش اعظم آسیای جنوب غربی را تحت کنترل داشت و حتی بابل را در حدود سال ۱۴۱ پیش از میلاد به اشغال خود درآورده بود. این امپراتوری بزرگ و متنوع بود و پیروان ادیانی مثل زرتشتی، آیین چندخدایی یونانی-مقدونی و مصری، تفکر برهمنی و بودیسم جنوب آسیایی و یهودیت غرب آسیا را در خود جا داده بود که با آرامش در کنار هم زندگی می‌کردند. به تدریج، رقابت با روم (و شاید بزرگی قلمرو امپراتوری) باعث از هم‌پاشیدگی آن شد. در سال ۲۲۶ میلادی، ساسانیان که سلسله‌ای از مناطق کوهستانی جنوب غربی ایران بودند جای آنها را گرفتند.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۴۷ پیش از میلاد تا ۲۴۴ میلادی.

زبان: پهلوی (هند و اروپایی)، یونانی (هند و اروپایی).

پیش از آن: پادشاهی سلوکیان.

پس از آن: امپراتوری ساسانیان.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۸۰ هزار در ۲۰۰ سال پیش از میلاد. دو

1. Parnis

میلیون در ۱۰۰ سال پیش از میلاد. سه میلیون در سال ۱۰۰ میلادی و ۱.۸ میلیون در سال ۲۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۵.۴۵ میلیون نفر در ۱۰۰ سال پیش از میلاد. ۷.۵ میلیون تا ۱۵ میلیون نفر در سال یکم میلادی. ۴.۷۵ میلیون نفر در سال ۱۰۰ میلادی. ۵ میلیون نفر در سال ۲۰۰ میلادی. (به دلیل عدم وجود آمارگیری در کل امپراتوری، اینها فقط تخمین هستند.)

بزرگ‌ترین شهر: ۶۰۰ هزار نفر (سلوکیه - تیسفون).
ارتش منظم: ۳۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت‌های چندگانه؛ ۲. مراکز عمده منطقه‌ای؛ ۳. شهرها؛ ۴. روستاها؛ ۵. آبادی‌ها.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. وزیر اول؛ ۳. سران وزارتخانه‌ها (دبیر)؛ ۴. حاکمان محلی (ساتراپ)؛ ۵. مقامات محلی جزء و کاتبان.

نهادهای

قوانین حقوقی: ترکیبی. امپراتوری به مناطق خودمختار با قوانین حقوقی مربوط به خودشان تقسیم می‌شد. مشخص نیست که آیا قوانین مدون در نواحی مرکزی قلمرو پارت‌ها وجود داشته یا نه.

دستگاه اداری: منطبق بر نظام هخامنشی. دفاتر دولتی (دیوان) حساب‌ها را ثبت می‌کردند و امور مالی حکومت را انجام می‌دادند.

اعتبار دینی حاکم: پادشاه به عنوان نماینده خدایان روی زمین تلقی می‌شد.

حقوق مالکیت: طبقه‌ای از کشاورزان زمین‌دار وجود داشت. کنترل قیمت‌ها: ترکیبی. احتمالش هست که مقامات منطقه‌ای خودمختار این کار را انجام می‌داده‌اند؛ اما شواهدی از کنترل قیمت‌ها به صورت مرکزی وجود ندارد.

قوانین بانکداری: پیش از پیروزی پارت‌ها، این قوانین در اکثر مناطق قلمرو امپراتوری وجود داشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین و مالیات سرانه در شهرها. مالیات بر تجارت. وصول‌های خاص مذهبی. می‌شد مالیات را با جنس پرداخت. ضرب سکه: درم طلا و نقره. اعتبار: بانک‌های خصوصی که انواع خدمات را ارائه می‌دادند از سال ۶۰۰ پیش از میلاد وجود داشتند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و جو. آبیاری: وجود داشت. کوددهی: کود حیوانی. سیستم کشت: آیش، تناوبی دوگانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز شناسی

فلز اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: سواره‌نظام زره‌پوش سنگین که نیزه‌های سه و نیم متری پرتاب می‌کردند. شمشیر، تبر، گرز و خنجر به عنوان سلاح‌های ثانویه استفاده می‌شدند.

پوشش زرهی: کلاهخود، سپر سینه، محافظ اعضای دست و پا و گردن، زره فلسی شکل محافظ، زره تیغه‌مانند، زره کامل و زره تن‌پوش سوراخ‌دار. اسب‌ها هم محافظ نمدی یا چرمی داشتند. پرتاب‌شونده‌ها: کمان‌های ترکیبی. آتش‌زها: بمب‌های نفتایی. دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود. متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود. آبیاری و آب آشامیدنی: ترکیبی. سیستم آبیاری پیش از پیروزی پارت‌ها وجود داشت. سیستم قنات آب آشامیدنی مناطق زیادی را تامین می‌کرد. مراقبت‌های درمانی: شواهدی از وجود فاضلاب‌های زیرزمینی در برخی ساختمان‌ها موجود است. سنت دیرینه طب تخصصی در این دوره وجود داشت و سابقه‌اش به دوران پیش از پیروزی پارت‌ها می‌رسید. کمک غذایی: ترکیبی. احتمالش هست که در مناطق خودمختار وجود داشته اما شواهدی از وجود آن در سیستم مرکزی وجود ندارد. کمک در زمان قحطی: ترکیبی. احتمالاً در مناطق خودمختار وجود داشته است. انبارهای سلطنتی هم وجود داشتند اما شواهدی از سیستم کمک‌رسانی مرکزی برای زمان قحطی وجود ندارد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعى: محدود. نقش‌های اداری می‌توانست در اختیار غیر پارت‌ها هم قرار بگیرد. به تدریج رسیدن به موقعیت‌های پر قدرت و پر اختیارات به شکل موروثی درآمد. بین زمین‌دارها و زمین‌دارها تفاوت به وجود آمد.

تحرك شغلی: کارگران مالیات‌دهنده اجازه داشتند شغل‌شان را عوض کنند. در سطح نخبگان، برخی موقعیت‌های شغلی در انحصار خانواده‌های قدرتمند بود. برابری جنسیتی: ایدئولوژی نابرابری جنسیتی در قلمرو امپراتوری جریان داشت، اما زنان می‌توانستند (با توافق با شوهر) طلاق بگیرند و دوباره ازدواج کنند.

برده‌داری: اسرای جنگی به کار در پروژه‌های ساخت و ساز عظیم گماشته می‌شدند.

قربانی کردن انسان: وجود نداشت. در دین زرتشتی ممنوع بود.

دین

دین اکثریت: زرتشتی. مسیحیت، یهودیت و میترائیسم هم پیروانی داشت.

مغولستان: اتحاد شیونگ‌نو

اتحاد شیونگ‌نو^۱ متشکل از مردمان ایل‌نشین استپ‌های مغولستان بود. در چهار سال پیش از میلاد، اتحاد شیونگ‌نو شروع به حمله به مناطق شمال چین کرد. سواران کماندار آنها بر پیاده‌نظام بسیار مسلح اما تقریباً بی‌تحرک چین تفوق داشتند و حتی تلاش‌هایی برای ساختن «دیوار بزرگ» در شمال چین صورت دادند. به ایل‌نشینان باج‌هایی متشکل از فلزات، کالاهای تمام‌شده و محصولات کشاورزی داده می‌شد تا در دسر درست نکنند. چندین پیروزی چینی‌ها در برابر شیونگ‌نو در قرن اول میلادی و نیز مناقشات فرقه‌ای داخل اتحاد آنها باعث شد اتحاد شیونگ‌نو از هم بپاشد؛ و گروه جدیدی از مردمان ایل‌نشین از مناطق شمال شرقی که به نام شیان‌بی شناخته می‌شدند، کنترل منطقه را در دست بگیرند.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۰۹ پیش از میلاد تا سال ۱۰۰ میلادی.
 زبان: شیونگ‌نو (احتمالاً از خانواده زبان‌های ترکی).
 پیش از آن: مردمان اولیه شیونگ‌نو.
 پس از آن: اتحاد شیان‌بی^۲.

1. Xiongnu
 2. Xianbei

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۴ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۱.۵ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ایولگا^۱ ۳۰۰۰ سکنه داشت اما احتمالاً بزرگ‌ترین سکونتگاه

نبود. مشخص نیست پایتخت کجا بوده.

ارتش منظم: ۳۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. سکونتگاه‌های دائمی؛ ۲. سکونتگاه‌های فصلی؛ ۳.

اردوگاه‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. رهبر اعظم (چانیو)؛ ۲. حاکمان پایین‌تر؛ ۳. سران

قبایل شیونگ‌نو؛ ۴. سران قبایل غیر شیونگ‌نو.

نهادها

قوانین حقوقی: نامشخص. در اسناد چینی آمده که مجموعه قوانین ساده و

سختگیرانه‌ای وجود داشته اما مکتوب نشده است.

دستگاه اداری: ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: باور بر این بود که اعتبار دینی چانیو^۲ از خداوندگار بزرگ،

تنگری^۳ می‌آید.

حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.

1. Ivolga
2. Chanyu
3. Tengri

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: چانیو از حاکمان خُرد انتظار داشت خراج بپردازند و رعیت‌های خود را به کار اجباری می‌گماشت.
ضرب سکه: ناموجود.
اعتبار: ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ناموجود. غلات از طریق تجارت یا غارت به دست می‌آمدند.
آبیاری: ناموجود.
کوددهی: ناموجود.
سیستم کِشت: دامپروری، برداشت فصلی.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن، فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز جنگی، تبر جنگی، شمشیر، خنجر و نیزه.
پوشش زرهی: سپرهای چوبی و کلاهخودهای چرمی. زره‌های فلزی (از جمله زره تیغه‌مانند، زره کامل و زره تن‌پوش سوراخ‌دار) احتمالاً از استپ‌های غربی به آنجا رسیده بودند.
پرتاب‌شونده‌ها: کمان‌های ترکیبی.

آتش‌زها: شواهد ناموجود.
دیوارهای طولانی: ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود. خدمات پزشکی توسط شمن‌ها ارائه می‌شد.
کمک غذایی: ناموجود.
کمک در زمان قحطی: نشانه‌هایی از کمک به هم‌قبیله‌ای‌ها وجود دارد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
تحرك شغلی: ناموجود. مردان معمولاً جنگجوی تمام‌وقت بودند.
برابری جنسیتی: یک نویسنده معاصر چینی گفته که شیونگ‌نوها «تفاوتی بین مرد و زن قائل نمی‌شدند».
برده‌داری: موجود.
قربانی کردن انسان: برده‌ها، زنان صیغه‌ای و اسرای جنگی به عنوان بخشی از مراسم خاکسپاری نخبگان مرد کشته می‌شدند.

دین

دین اکثریت: دین شیونگ‌نو. تنگ‌ریسم اولیه. باور آنیمیستی (زنده‌پنداری اشیا) به ارواح. شمن‌ها به جادوگری و غیب‌گویی مشغول بودند.

چین: امپراتوری هان غربی

امپراتوری هان غربی در ۲۰۲ پیش از میلاد تاسیس شد؛ زمانی که لیو بانگ^۱ (یک مرد عامی کاریزماتیک از حکومت سابق هان) رهبر شورش علیه سلسله کم عمر شین شد؛ سلسله‌ای که بر مناطق شمالی و مرکزی چین حکمفرمایی می‌کرد. امپراتوری هان، کنترل چین را به سمت شمال در آسیای مرکزی، به سمت شرق در منچوری و شمال کره و به سمت جنوب در شمال ویتنام گسترش داد. این امپراتوری به خاطر دستاوردهای اقتصادی، تکنولوژیک و هنری‌اش، کنترل دولتی قوی و اشاعه تفکر کنفوسیوسی شهرت دارد. تفکر کنفوسیوسی که در این زمان عمری چند قرنی داشت به عنوان ایدئولوژی دولتی مطرح می‌شد و حتی اصول آن در آزمون برای پذیرش کارمندان دولت مورد استفاده قرار می‌گرفت. وانگ مانگ^۲ ژنرال سابق که نایب‌السلطنه هم بود، عمر این سلسله را در سال نهم میلادی به پایان رساند و خودش مدعی تاج و تخت شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۰۲ پیش از میلاد تا سال ۹ میلادی.

زبان: چینی (چینی-تبتی).

پیش از آن: امپراتوری شین.

پس از آن: هان شرقی.

1. Liu Bang
2. Wang Mang

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲.۴ میلیون در ۲۰۰ سال پیش از میلاد، ۴.۵ میلیون در ۱۰۰ سال پیش از میلاد، ۴.۹ میلیون در سال یکم میلادی.

مردمان

جمعیت: ۴۵ میلیون نفر تا ۶۰ میلیون نفر در ۲۰۰ سال پیش از میلاد، ۵۷.۶ میلیون نفر در سال یکم میلادی.
بزرگ‌ترین شهر: ۲۵۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر (چانگ‌آن^۱).
ارتش منظم: ۱۰۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (چانگ‌آن)؛ ۲. پایتخت حکومتی؛ ۳. پایتخت بخش؛ ۴. شهر تابعه خارجی؛ ۵. سکونتگاه متوسط؛ ۶. سکونتگاه کوچک.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. امپراتور؛ ۲. وزرای ارشد؛ ۳. سران دیوان؛ ۴. سران بخش‌ها؛ ۵. سران فرعی؛ ۶. مقامات رده‌پایین؛ ۷. ناظران در محل.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: قوانین مشابه امپراتوری شین، بدون برخی از سختگیری‌های آن.
دستگاه اداری: در آغاز هزاره، دیوان سالاری چین کاملاً بخش‌بندی شده بود و بیش از صد هزار نفر در سراسر چین را به خدمت گرفته بود.
اعتبار دینی حاکم: حکم آسمانی. نقش امپراتور این بود که از لطف قدرت عالی

1. Chang'an

(دی^۲) بر قلمروش اطمینان حاصل کند. حقوق مالکیت: محدود. در اصل، کل اراضی در مالکیت امپراتور بود. در عمل، حقوق شخصی بر اراضی اعمال می‌شد. بسیاری از نخبگان قدرت تیول‌داری بر اراضی و کارگران اعمال می‌کردند. کنترل قیمت‌ها: اغلب در جهت یکسان‌سازی قیمت‌ها تلاش می‌شد. تورم از طریق آزادسازی مازاد ذخیره‌شده کنترل می‌شد و از طریق خرید و ذخیره مازاد، افزایش پیدا می‌کرد. قوانین بانکداری: احتمالاً موجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر محصولات کشاورزی و فروش کالاها وجود داشت. مالیات سرانه، خراج از اشراف‌زادگان و شاهان وابسته هم وجود داشت. ضرب سکه: میلیاردها سکه به نام وو ژو^۳ در طول حکمرانی سلسله هان غربی ضرب شد و تا هزار سال بعد هم رایج بود. اعتبار: وام‌ها اغلب از طرف افراد ثروتمند در اختیار سایر اعضای طبقه‌شان قرار می‌گرفت.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ارزن. گندم هم کشت می‌شد. برنج در مناطق جنوبی کشت می‌شد. آبیاری: موجود. کوددهی: موجود.

2. Di

3. wu zhu

سیستم کشت: کشت تناوبی.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: نیزه، تبرزین، خنجر، چوگان جنگی، دشنه و شمشیر. پوشش زرهی: زره سینه، جوشن، کلاهخود و محافظ اعضای بدن، زره پوش چرمی و آهنی افقی شکل برای پیاده نظام، سپر محافظ برای سواره نظام که چندان معمول نبود.

پرتاب شونده‌ها: کمان و کمان زنبوری.

آتش‌زها: بمب‌های آتش‌زا از مواد شبیه به نفت.

دیوارهای طولانی: توسعه دیوارهای طولانی در شمال، آغاز ساخت دیوار بزرگ.

رفاه

امید به زندگی: ۲۰ سال بعد از تولد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۶ سانتیمتر (مرد)، ۱۵۷ سانتیمتر (زن).

آبیاری و آب آشامیدنی: سلسله‌ها، روش آبیاری را ترویج می‌کردند تا محصول برداشتی افزایش یابد. چشمه‌ها، ذخایر آب، کانال و آبرو وجود داشتند اما شبکه‌های بزرگ لوله آب وجود نداشت.

مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود.

کمک غذایی: حکومت‌ها، غربی‌ها به رعیت‌های بی‌زمین زمین می‌داد و اشراف‌زادگان را هم به این کار تشویق می‌کرد.

کمک در زمان قحطی: مقامات نظامی وظیفه تامین غذا را به عهده می‌گرفتند و

مقامات اداری سلطنتی نیز به معافیت‌های مالیاتی و اعطای هدیه می‌پرداختند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نظام آزمون‌گیری به مردان عادی اجازه می‌داد که بتوانند خود را به نقش‌های اداری برسانند.

تحرك شغلی: موجود.

برابری جنسیتی: پست‌های اداری در اختیار زنان قرار نمی‌گرفت، اما وصیت‌نامه‌ای مربوط به قرن پنجم میلادی به جا مانده که نشان می‌دهد بیوه‌ها می‌توانستند مالک زمین شوند.

برده‌داری: اسرای جنگی به برده تبدیل می‌شدند. همچنین مرسوم بود که افراد بدهکار و نیز خویشاوندان خلافکاران به کار اجباری گماشته شوند.

قربانی کردن انسان: به رغم مخالفت رهروان کنفوسیوس، اسرای جنگی گاهی قربانی می‌شدند.

دین

دین اکثریت: دین محلی چین، کنفوسیانیسم، دائوئیسم.

ایتالیا:

پرینکیپاته (شهریارنشین) روم

پرینکیپاته^۱ روم به دوره‌ای خاص از امپراتوری روم برمی‌گردد؛ زمانی که از امپراتور به عنوان پرینکپ یا «شهروند پیشرو» یاد می‌شد. با پیروزی اولین امپراتور یعنی آگوستوس (که در آن زمان اکتاوین نامیده می‌شد) بر مارک آنتونی و کلوپاترا ملکه مصر در ۳۱ سال پیش از میلاد، پرینکیپاته آغاز شد و به یکی از بزرگ‌ترین، پایدارترین و مرفه‌ترین امپراتورنشین‌ها بدل شد. در این دوره بود که امپراتوری روم به احداث پانتئون، کولوسئوم، معابد بی‌شمار و بازارهای عمومی در قلب رم و ساخت و سازهای مهم دیگر پرداخت. امپراتوری روم با انجام اصلاحات اداری و اقتصادی در اواسط قرن سوم میلادی (سال‌های ۲۳۵ تا ۲۸۴ میلادی) بحران‌هایی را از سر گذراند که باعث آغاز دوره دوم امپراتوری یعنی دومیناته روم^۲ شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۳۱ پیش از میلاد تا ۲۸۴ میلادی.

زبان: لاتین (هند و اروپایی)، یونانی باستان (هند و اروپایی).

پیش از آن: جمهوری روم.

پس از آن: دومیناته روم.

1. The Roman Principate
2. The Roman Dominate

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۴.۵ میلیون در سال یکم میلادی، ۵.۸ میلیون در سال ۱۰۰ میلادی، ۴.۷۵ میلیون در سال ۲۷۵ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۵۰ میلیون نفر در سال یکم میلادی، ۵۰ تا ۶۰ میلیون نفر در سال ۱۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: یک میلیون نفره (رم: قرون یک تا سه میلادی).
ارتش منظم: ۲۵۰ هزار تا ۴۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (رم)؛ ۲. مراکز استانی؛ ۳. کشورها یا پادشاهی‌های وابسته؛ ۴. شهرها؛ ۵. جوامع خراج‌گذار؛ ۶. دهکده‌ها (ویچی)؛ ۷. سکونتگاه‌های روستایی (پاگی).

سلسله‌مراتب اداری: ۱. امپراتور؛ ۲. مقامات سلطنتی (مثل قاضی عالی)؛ ۳. حاکمان استانی (کنسول)؛ ۴. مقامات ارشد استانی (مثل کلانتر ارشد)؛ ۵. کارکنان استانی (مثل ملازمان قاضی)؛ ۶. قضات مدنی (مثل دو قاضی اصلی)؛ ۷. برده‌ها و خدمتکارها.

نهادهای

قوانین حقوقی: قوانین حقوقی رسمی برای اولین بار در جدول‌های دوازده‌گانه‌ای در سال‌های ۴۵۰ تا ۴۴۹ پیش از میلاد تدوین شد. قوانین پس از آن همگی بر همان مبنا تدوین شدند.

دستگاه اداری: تخصصی/داوطلبانه. اکثر وظایف اداری توسط شهروندان داوطلب یا در چارچوب خدمات اجباری انجام می‌شد. برخی هم دستمزد تمام وقت می‌گرفتند.

اعتبار دینی حاکم: امپراتورها مشروعیت خود را یا از طریق فعالیت دینی می‌گرفتند یا این مشروعیت به خاطر اعتقاد شهروندان به مقدر شدن حاکمیت آنها توسط خدایان به دست می‌آمد. امپراتورها فعالیت‌های آیینی زیادی را انجام می‌دادند و اغلب به عنوان کاهن اعظم در نظر گرفته می‌شدند. امپراتورها در مدیترانه شرقی به عنوان خدایان پرستش می‌شدند.

حقوق مالکیت: حقوق کامل مالکیت شخصی از جمله حق استفاده از عین و نمائات، انحصار، تفکیک، حق رهن و حق فروش موجود بود. ادعای مالکیت از طرف دولت مطرح نمی‌شد.

کنترل قیمت‌ها: تقریباً وجود نداشت. هیچ محدودیت قانونمندی بر قیمت‌های بازار وجود نداشت. در زمان‌های خیلی خاص، محدودیت قیمتی تعیین می‌شد (مثل سال ۱۹ میلادی که امپراتور تیرئوس سقف قیمت برای غلات در رم تعیین کرد).

قوانین بانکداری: ناموجود. هیچ کنترل یا محدودیت رسمی بر عملکرد بانکداری وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: سکه و مالیات قابل پرداخت به کالا یا پول؛ که بر زمین، افراد، تجارت و جابجایی اعمال می‌شد.

ضرب سکه: ۱ طلا (اورئوس^۱) مساوی با ۴ نقره (دناری^۲) و مساوی با ۱۰۰ برنز

1. aureus
2. denarii

(سستری^۳) بود. پول خرده‌های برنزی کوچک‌تر هم وجود داشت. حدود ۳.۸ کیلوگرم گندم قیمتش برابر با ۴ تا ۶ سستری بود. اعتبار: بانکداری، اعتبار بهره‌ای و حساب‌های پس‌انداز وجود داشت. دستمزدها: ۹۰۰ سستری (برای سرباز در قرن اول میلادی)، ۱۲۰۰ سستری (برای سرباز در قرن دوم میلادی).

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، زیتون و انگور.
آبیاری: وجود داشت.
کوددهی: وجود داشت.
سیستم کشت: کشت تناوبی، تثبیت نیتروژن محصولات و آیش کوتاه‌مدت.

فلزشناسی

فلزات اصلی: مس، برنز و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: دشنه، شمشیر و زوبین.
پوشش زرهی: زره سینه، جوشن، کلاهخود و محافظ اعضای بدن، زره تیغه‌مانند و زره کامل.
پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، فلاخن، کمان ساده، کمان ترکیبی و کمان زنبورکی.
آتش‌زها: آتش‌افکن‌های عظیم برای محاصره.
دیوارهای طولانی: ۱۱۹ کیلومتر (دیوار هادریان^۴ در بریتانیا، سال ۱۲۳ میلادی).

3. sesterii

4. Hadrian's Wall

رفاه

امید به زندگی: ۲۵.۳ سال از زمان تولد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۴ سانتیمتر (مرد)، ۱۵۵ سانتیمتر (زن).

آبیاری و آب آشامیدنی: کانال‌های آب در تمام قلمرو امپراتوری وجود داشت و چه با بودجه عمومی (کشوری و محلی) و چه با بودجه شخصی شهروندان ساخته و نگهداری می‌شد.

مراقبت‌های درمانی: مناطق تعیین‌شده برای خدمات درمانی وجود داشت که از جمله آنها می‌توان به مرکز درمان‌های مشابه اسپا (اسکلیپون^۱ در جزیره تیر^۲ رم) اشاره کرد. اما این مراقبت‌ها رواج زیادی نداشت و به صورت مرتب انجام نمی‌شد.

کمک غذایی: توزیع رایگان غلات در شهر رم به شهروندان فقیر (سهمیه‌ای) از ۵۸ سال پیش از میلاد تا پایان قرن چهارم میلادی. در اوایل قرن سوم میلادی روغن زیتون هم توزیع می‌شد.

کمک در زمان قحطی: ترکیبی. هیچ صندوق رفاهی عمومی خاصی برای این امر وجود نداشت. امپراتور و نخبگان ثروتمند در زمان قحطی به صورت ویژه به ارائه غذای رایگان یا یارانه‌ای به شهروندان نیازمند می‌پرداختند.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: وضعیت نخبگان موروثی بود و تحرك اجتماعی به خصوص در میان شهروندان ثروتمند شهرستانی و افسران ارتش دیده می‌شد.

تحرك شغلی: موجود. برخی حرفه‌ها (مثل نساجی و سرامیک‌کاری) به صورت

1. Aesclpeion
2. Tiber Island

موروثی به نسل بعدی می‌رسید اما هیچ محدودیت شدید قانونی یا فرهنگی در این مورد وجود نداشت.

برابری جنسیتی: بین زن و مرد تفاوت حقوقی گذاشته می‌شد. زنان می‌توانستند کاهن باشند و املاک خود را داشته باشند اما پست سیاسی یا نظامی به آنها تعلق نمی‌گرفت.

برده‌داری: غلام‌داری رواج داشت. برده‌ها معمولاً اسرای جنگی، فرزندان والدین برده و نیز افرادی بودند که برای پرداخت بدهی به عنوان برده واگذار شده بودند. بین ۷ تا ۱۵ درصد از جمعیت را برده‌ها تشکیل می‌دادند. قربانی کردن انسان: ناموجود.

دین

دین اکثریت: شرک روم باستان. پرستش پانتئون از خدایان که به صورت عمومی در میان مردمان مدیترانه جریان داشت، یهودیت (که توسط اقلیت دنبال می‌شد) و همچنین مسیحیت (که در اوایل قرن یکم میلادی ظهور کرد و بعد از آن در پرینکیپاته گسترش یافت).

افغانستان: امپراتوری کوشان

امپراتوری کوشان از یک پادشاهی وابسته به پارت‌ها در بلخ آغاز شد و به یک اتحاد قدرتمند سلطنتی با شرکت گروه‌هایی از ازبکستان، افغانستان، پاکستان و شمال هند منتهی شد. این سلطنت مطلقه با کنترل ایدئولوژیک و نظامی قوی و مرکزی، همزیستی غیرآسان اما باثباتی با پارتی‌ها (در قسمت غرب) داشت. سکه‌های کوشانی در تمام منطقه یافت می‌شدند که حاکی از مناسبات تجاری گسترده است. این گسترده‌گی در حوزه فرهنگی هم دیده می‌شد: کوشان‌ها همزمان با گسترش کنترل و مناسبات‌شان در شبه‌قاره، دین زرتشتی را با جنبه‌هایی از چندخدایی یونانی و نیز شیوائیسم، جینیسم، ویشناویسم و بودیسم پذیرفتند. در اواسط قرن سوم میلادی، ساسانیان بر هر دو امپراتوری کوشانی و پارتی غلبه پیدا کردند.

اطلاعات کلی

زمان: ۳۵ تا ۳۷۰ میلادی.

زبان: بلخی (هند و اروپایی)، قندهاری (هند و اروپایی).

پیش از آن: تُخاریان، پادشاهی یونانی-بلخی.

پس از آن: امپراتوری ساسانیان.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲ میلیون تا ۲.۵ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۱۲.۵ میلیون تا ۱۳.۵ میلیون نفر در سال ۱۰۰ میلادی؛ ۱۴ میلیون تا ۱۵ میلیون نفر در سال ۲۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۵۰ هزار نفره در سال ۱۰۰ میلادی (تاکسیلا^۲)؛ ۱۰۰ هزار نفره در سال ۲۰۰ میلادی (مرو).

ارتش منظم: کم‌تر از ۱۰۰ هزار نفره (بنا بر متون چینی). البته ممکن است این رقم فقط به پیاده‌نظام اشاره داشته باشد.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (پوراشاپورا^۳)؛ ۲. پایتخت‌های منطقه‌ای (تاکسیلا، بگرام، ماتورا)؛ ۳. شهرها؛ ۴. سکونتگاه‌های روستایی؛ ۵. اردوگاه چادرنشینان.

سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. حاکمان منطقه‌ای (ساتراپ)؛ ۳. مقامات منطقه‌ای (داندانایاکا)؛ ۴. سران روستاها (گراما یا پراداپالا).

نهادهای

قوانین حقوقی: احتمالاً موجود. مجموعه‌ای از اسناد حقوقی به دست آمده است. دستگاه اداری: حرفه‌ای. مقامات حقوق‌بگیر معمولاً در سطوح پایین‌تر مشغول

2. Taxila
3. Purashapura

کار بودند.

اعتبار دینی حاکم: بر اساس ایدئولوژی رسمی، پادشاه در واقع خدایی بود که قدرتش را از خدایان می‌گرفت.
 حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.
 کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
 قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: اطلاعات ناموجود.
 ضرب سکه: سکه‌های برنز و طلائی کوشانی. سکه‌های رومی هم مورد استفاده بود.
 اعتبار: نظام بانکداری که کوشانیان به شمال هند آوردند تا مدت درازی پابرجا ماند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و جو. برنج در برخی مناطق.
 آبیاری: موجود.
 کوددهی: موجود.
 سیستم کشت: ترکیبی. کشت آیش و کشت تناوبی محصول در برخی مناطق وجود داشت.

فلزشناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی:

پوشش زرهی: سپر، کلاهخود، زره آهنی سینه، محافظ پا و دست، زره رنجیری، زره فلس‌شکل، زره کامل (از جمله جوشن بالاتته).

پرتاب‌شونده‌ها: فلاخن، کمان ساده، کمان ترکیبی و کمان زنبورکی.

آتش‌زها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: مرز شمالی در امتداد یک دیوار قدیمی کشیده می‌شد که برای جدا کردن منطقه بلخ از سغد احداث شده بود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم آبیاری گسترده در مناطق غلات پرور در آسیای مرکزی. ساکنان شهرها از چاه آب می‌کشیدند.

مراقبت‌های درمانی: هیچ نظام پزشکی به صورت مرکزی وجود نداشت. خدمات بهداشت و درمان احتمالا توسط نهادهای بودایی ارائه می‌شد.

کمک غذایی: ناموجود. احتمالا توسط نهادهای بودایی و شاید توسط مقامات منطقه‌ای و شهری ارائه می‌شد.

کمک در زمان قحطی: ناموجود. احتمالا توسط نهادهای بودایی و شاید توسط مقامات منطقه‌ای و شهری ارائه می‌شد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: ترکیبی. تحرك اجتماعی احتمالا در مراکز تجاری پررونق در قندهار بیشتر و در مناطق هندی به دلیل نظام کاست (تمایز طبقاتی) کمتر بود.

تحرك شغلی: ترکیبی. تجارت پررونق باعث ایجاد شغل‌های جدید برای بازرگانان، کاهنان معابد و نیز افراد خبره شده بود. رعیت‌های آسیای مرکزی وابسته به زمین نبودند (همراه زمین به مالک جدید منتقل نمی‌شدند). در مناطق هندی سیستم کاست (تمایز طبقاتی) وجود داشت.

برابری جنسیتی: زنان طبقه نخبه می‌توانستند موقعیت‌های پر قدرت و پرنفوذ را به دست بیاورند. شواهد حاکی از آن است که آنها می‌توانستند تحصیل کنند و آن قدر ثروت به دست می‌آوردند که به نهادهای دینی کمک خیریه کنند.

برده‌داری: گسترده بود. تجارت با روم انجام می‌شد.

قربانی کردن انسان: احتمالاً وجود داشت. اما در هیچ یک از ادیان اصلی که در امپراتوری کوشان وجود داشتند رواج نداشت.

دین

دین اکثریت: بودیسم ماهایانا، هندویسم ساییوتی، دین یونان باستان، دین زرتشتی.

کامبوج: پادشاهی فونان

آنچه یک پادشاهی وسیع و مرکزی به نظر می‌رسید، در منابع معاصر چینی نام «فونان»^۱ به خود گرفته بود؛ اما تاریخ‌نگاران مدرن معتقدند که فونان مجموعه‌ای از چندین پادشاهی کوچک در مناطق باران خیز جنوب شرقی آسیا - یعنی بخش‌هایی از ویتنام، تایلند و کامبوج امروزی - بوده است. فونان از موقعیت ممتازش در محل تلاقی مسیرهای تجاری مهم در اطراف دریای چین جنوبی بهره زیادی می‌برد؛ و در واقع یک جاده ابریشم دریایی بود. امور عمومی گسترده و پروژه‌های زیرساختی بزرگ (از جمله مجموعه وسیعی از کانال‌ها، فاضلاب‌ها، جاده‌ها و بازارها) هم نشانه ثروت فونان بودند و هم باعث گسترش آن می‌شدند. پادشاهی فونان در اوایل قرن هفتم میلادی مضمحل شد. آن پادشاهی که در منابع چینی به عنوان زِنلا^۲ شناخته می‌شود و در مناطقی از رودخانه مکونگ^۳ پا گرفت، جایگزین پادشاهی فونان بود.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۲۵ تا ۶۳۹ میلادی.

زبان: نامشخص (آسترو آسیایی)؛ احتمالاً مرتبط با مون و/یا خِمِر.

پیش از آن: مردمان نخستین دلتای رود مکونگ.

1. Funan
2. Zhenla
3. Mekong

پس از آن: پادشاهی زنلا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۵۰ هزار تا ۳۰۰ هزار.

مردمان

جمعیت: ۱۰۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰۰ نفره (آنگکور بوری^۱).

ارتش منظم: اطلاعات ناموجود. اسناد چینی حاکی از آن است که معبد واقع در کوهستان لینگ-کیا-پو-پو^۲ توسط هزاران سرباز محافظت می‌شد؛ اما احتمالاً این فقط بخشی از کل ارتش فونان بوده است. موثق بودن این اسناد هم مشخص نیست.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. مراکز رسمی بزرگ (آنگکور بوری)؛ ۲. دهکده نه چندان بزرگ؛ ۳. دهکده کوچک.

سلسله مراتب اداری: ۱. پون (رئیس) دهکده بزرگ؛ ۲. پون (رئیس) دهکده کوچک؛ ۳. پون (رئیس) دهکده کوچک.

نهادهای

قوانین حقوقی: وارده از هند.

دستگاه اداری: نامشخص. مکتوبات از قرن هفتم به بعد شامل ارجاعات به

1. Angkor Borei
2. Ling-kia-po-pho

شخصیت‌هایی مثل «بازرس املاک سلطنتی» می‌شود. اعتبار دینی حاکم: پون‌ها حق حاکمیت را از خانواده مادرشان به ارث می‌بردند. حقوق مالکیت: پون‌ها مالک زمین بودند؛ اما مردان و زنان عامی هم می‌توانستند زمین داشته باشند. برخی از زمین‌ها چند مالک داشت. کنترل قیمت‌ها: ناموجود. قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات روی کالاهای باارزشی مثل طلا، نقره، عطر، سنگ‌های نیمه‌گران‌بها و مروارید بسته می‌شد. ضرب سکه: احتمالاً ناموجود. کارشناسان این را تایید نمی‌کنند؛ اما بد نیست بدانیم حفاری‌های باستان‌شناسی تنها به کشف دو سکه منجر شده که یکی از آنها رومی بوده است. اعتبار: نامشخص.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج. آبیاری: موجود. کوددهی: ناموجود. سیستم کشت: آیشِ بیِر و بسوز، آیش کوتاه‌مدت به همراه کشت آبیِ برنج به شکل تجزیده.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چاقو، نیزه و شمشیر. احتمالاً تبر جنگی که بعداً معروف به پکاک شد هم وجود داشته است.

پوشش زرهی: چیزی شبیه کلاهخود برنزی یافت شده است. احتمالاً زره‌ها از جنس بی‌دوام ساخته می‌شدند.

پرتاب‌شونده‌ها: نیزه و کمان.

آتش‌زاها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: نامشخص. در پوم اسنای، متوسط قد مردان ۱۶۶.۵ سانتیمتر و متوسط قد زنان ۱۵۵ سانتیمتر بود. اما این مکان بخشی از پادشاهی فونان به شمار نمی‌آمد.

آبیاری و آب آشامیدنی: اسکن‌های لیدار^۱ (لیزر سه‌بعدی) نشان می‌دهد شبکه‌های آبیاری بزرگی وجود داشته که از جمله آنها می‌توان به تعداد زیادی کانال بزرگ مربوط به قرن پنجم میلادی اشاره کرد. ذخایر آب که به نام «بارای» شناخته می‌شدند هم احداث شده بودند.

مراقبت‌های درمانی: نامشخص. معابد احتمالاً خدمات درمانی اولیه را ارائه می‌دادند.

کمک غذایی: نامشخص. معابد احتمالاً کمک‌های غذایی را در اختیار فقرا قرار می‌دادند.

1. LIDAR

کمک در زمان قحطی: معابد این کمک را ارائه می‌دادند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: جایگاه نخبگی موروثی بود.

تحرك شغلی: ناموجود.

برابری جنسیتی: حداقل برخی از زنان از موقعیت ممتاز و نقش‌آفرینی در زندگی

عمومی برخوردار بودند. اما فقط مردان می‌توانستند پون (رئیس) شوند.

برده‌داری: برده‌ها عموماً اسرای جنگی بودند.

قربانی کردن انسان: اسناد چینی نشان می‌دهد که خود پون این مراسم را در معبد

لینگ-کیا-پو-پو بجا می‌آورد.

دین

دین اکثریت: هندوئیسم سایوتی، بودیسم ماهایانا.

ژاپن: کوفون

فرهنگ کوفون^۱ که در منطقه کانسای^۲ در حوضه رود نارو و دشت اوساکا در ژاپن امروزی یافت می‌شد، فقط مشتمل بر یک کشور واحد و مرکزی نبود بلکه یک فرهنگ مشترک بود که چندین گروه منطقه‌ای مستقل را به یکدیگر مربوط می‌کرد. دوره کوفون از نظر استفاده گسترده از پشته‌های دفن به شکل سوراخ کلید (معروف به کوفون) و همچنین به خاطر معابد و دست‌ساخت‌های مرتبط با دین شِمنی و آنیمیستی شهرت دارد. همین مناسک به تدریج به آنچه امروز به عنوان شینتوی ژاپنی می‌شناسیم تبدیل شد. در اواسط قرن ششم میلادی نفوذ تفکر بودیستی از چین و نیز روش‌های حقوقی و اداری چینی باعث ایجاد تغییرات زیادی در فرهنگ رایج شد؛ به طوری که محققان، این دوره جدید را دوره آسوکا نامیدند.

اطلاعات کلی

زمان: ۲۵۰ تا ۵۳۸ میلادی.

زبان: ژاپنی قدیم (ژاپنیک).

پیش از آن: دوره یایوی^۳.

پس از آن: دوره آسوکا.

1. Kofun
2. Kansai
3. Yayoi

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۰ هزار تا ۱۵ هزار (تخمین‌ها بر اساس یافته‌های فرهنگی محدودی انجام شده.)

مردمان

جمعیت: ۱۵۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر.
بزرگ‌ترین شهر: نامشخص.
ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. سکونتگاه‌های بزرگ؛ ۲. سکونتگاه‌های متوسط؛ ۳. سکونتگاه‌های کوچک.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. حاکم؛ ۲. مقامات ارشد؛ ۳. دولت در مراحل اولیه.

نهادها

قوانین حقوقی: احتمالاً ناموجود.
دستگاه اداری: نامشخص. ظهور اولیه سیستم اداری مشاهده می‌شد؛ هر چند که درکی از آن وجود نداشت.
اعتبار دینی حاکم: از قرن چهارم میلادی به بعد، این عقیده وجود داشت که حاکمان همان خدایان هستند.
حقوق مالکیت: شالیزارهای برنج در سال ۶۴۵ میلادی مجدداً در اختیار دولت قرار گرفت و این نشان می‌دهد که قبل‌تر، مالکیت خصوصی بر آنها وجود داشته است.
کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: اطلاعات ناموجود.

ضرب سکه: سکه‌هایی در حفاری‌های باستان‌شناسی یافت شد، اما استفاده آنها مشخص نیست.

اعتبار: احتمالاً ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج. جو هم کاشته می‌شد.

آبیاری: وجود داشت.

کوددهی: احتمالاً ناموجود.

سیستم کشت: نامشخص. احتمالاً کشت تناوبی به کار می‌رفت.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبر جنگی، دشنه، شمشیر، نیزه و نیزه دشنه‌دار.

پوشش زرهی: زره ابردار پارچه‌ای، سپر و زره سینه. زره لامینار (افقی شکل) از قرن ۴ میلادی. کلاهخود از قرن ۵ میلادی.

پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، فلاخن و کمان ساده.

آتش‌زاها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۱.۵ سانتیمتر (مرد)؛ ۱۵۰ سانتیمتر (زن).
آبیاری و آب آشامیدنی: موجود.
مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود.
کمک غذایی: از طریق انبارهایی که در مالکیت دهکده بودند.
کمک در زمان قحطی: از طریق انبارهایی که در مالکیت دهکده بودند.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی بود.
تحرك شغلی: ناموجود. انتخاب شغل محدود به مکان تولد و طبقه بود.
برابری جنسیتی: برخی از سران طایفه‌ها زن بودند.
برده‌داری: رواج چندانی نداشت؛ برده‌ها متشکل بودند از اسرای جنگی و نواده‌های آنها، جنایتکاران، بدهکاران و بچه‌هایی که توسط والدین‌شان فروخته شده بودند.
قربانی کردن انسان: احتمالاً ناموجود. اکثر کارشناسان معتقدند که در این زمان، قربانی کردن انسان اجرا نمی‌شده است.

دین

دین اکثریت: شینتوی اولیه.

قرون وسطی: ۵۰۰ تا ۱۵۰۰ میلادی

فرانسه: پادشاهی مروونژیان

وقتی امپراتوری روم غربی سقوط کرد و قدرت سیاسی اش از میان رفت، بسیاری از استان‌های پیشین این امپراتوری شکل جدیدی به خود گرفتند و پادشاهی‌های متوسطی تشکیل دادند که شیوه حاکمیت رومی را در خود داشتند. پادشاهی مروونژیان یکی از آنها بود. مروونژی‌ها از جهات بسیاری یک جامعه «فئودال» اروپایی قرون وسطایی بودند و پادشاه بر سلسله‌مراتبی از اشراف‌زادگان نیمه‌خودمختار حکومت می‌کرد. پایتخت آنها پاریس بود؛ جایی که جمعیت در قرن هشتم میلادی احتمالاً به ۳۰ هزار نفر هم می‌رسید. از جهات دیگر، مروونژی‌ها به نوعی دنبال‌کننده پیشینیان رومی خود بودند. مثلاً نظام حقوقی دوگانه آنها مبنای رومی داشت و مقررات و احکام به زبان لاتین نوشته می‌شد؛ هر چند که عناصری از فرهنگ و زبان ژرمانیک هم به شکل فزاینده‌ای در آنها دیده می‌شد. در سال ۷۵۲ میلادی، کارولنژی‌ها^۲ سلسله حاکم فرانکیش مروونژی را ساقط کردند و به جایش پادشاهی کارولنژی را بنیان نهادند.

1. Merovingian
2. Carolingian

اطلاعات کلی

زمان: ۴۸۱ تا ۷۵۱ میلادی.

زبان: لاتین نو یا رومنس (هند و اروپایی)، فرانکیش (هند و اروپایی).

پیش از آن: دومیناته رم.

پس از آن: پادشاهی کارولنژی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۶۰۰ هزار در سال ۵۰۰ میلادی؛ ۱.۵

میلیون در سال ۶۵۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۷ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۰ هزار تا ۳۰ هزار نفر (پاریس).

ارتش منظم: ناشناخته. بین ۵۰۰۰ تا ۶۰۰۰ سرباز معمولاً در امور نظامی حاضر بودند.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (پاریس)؛ ۲. شهرها؛ ۳. شهرستان‌ها؛ ۴.

خانه‌های سرمزرعه.

سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. مقامات دربار (مثل گرداننده قصر)؛ ۳.

مدیران دربار؛ ۴. مقامات محلی (دوک‌ها و اسقف‌های اعظم)؛ ۵. مقامات

مناطق شهری (کنت‌ها)؛ ۶. مقامات شهری رده‌پایین‌تر (مثل راکینبرجی که

مسئول امور قضایی بود).

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: اولیه‌ترین نسخه بازمانده از مجموعه قوانین فرانکیش را باید پاکتوس لگیس سالیکا یا قانون سالیک دانست که در حدود سال ۵۰۰ میلادی توسط پادشاه کلوویس تدوین شد.

دستگاه اداری: ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: پادشاه توسط پاپ منصوب می‌شد؛ هر چند که به صورت دودمانی و موروثی به حکومت می‌رسید. حاکمان به عنوان نمایندگان خدا روی زمین تلقی می‌شدند.

حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.

قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر املاک و دارایی‌ها (از جمله وسایل نقلیه چرخ‌دار) بسته می‌شد. عوارض (مثل هزینه عبور از روی پل‌ها) وجود داشت و مالیات بر زمین هم بسته می‌شد.

ضرب سکه: از سال ۵۵۰ میلادی به بعد، سکه‌های طلای مروونژی مورد استفاده بود که از روی سکه‌های رومی سولیدوس ساخته شده بودند. این سکه‌ها به تدریج به نقره تغییر پیدا کردند و در نهایت، دینار نقره در حدود سال ۶۶۰ میلادی جایگزین آنها شد.

اعتبار: گرگوری اهل تورز که تاریخ‌نگار گُل-رومی بود، نوشته که تاجران یهودی به پادشاهان مروونژی وام می‌دادند و این وام‌ها به شکل اوراق قرضه و با ضمانت مالیات‌های دولتی ارائه می‌شد.

فعالیت‌های کشاورزی

- محصولات عمده: گندم.
- آبیاری: موجود.
- کوددهی: ناموجود.
- سیستم کشت: تناوبی دوگانه.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

- سلاح‌های دستی: نیزه، تبر جنگی یک دستی، اسکراماساکس (نوعی دشنه)، شمشیرهای بلند دولبه، زوبین و شمشیرهای کوتاه.
- پوشش زرهی: سپر، کلاهخود، محافظ اعضای بدن، زره زنجیری، زره لامینار (افقی شکل) و ابردار. پوشش‌ها از موادی مثل چوب، پارچه، چرم و آهن درست می‌شدند.
- پرتاب‌شونده‌ها: نیزه، آنگون (نیزه پرتاب‌کننده آهن)، فرانسیسکا (تبر سنگین پرتابی)، فلاخن و کمان‌های ساده کوتاه.
- آتش‌زاها: شواهد ناموجود.
- دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

- امید به زندگی: سی سال از زمان تولد.
- متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۷.۶ سانتیمتر (مرد)؛ ۱۵۴ سانتیمتر (زن).
- آبیاری و آب آشامیدنی: در سطح محلی، کلیساها از آب‌گذرهای رومی،

سیستم‌های تامین آب و کانال‌های آبیاری نگهداری می‌کردند. مراقبت‌های درمانی: ترکیبی. در سطح کشوری وجود نداشت اما صومعه‌ها برخی خدمات اولیه درمانی را ارائه می‌دادند. کمک غذایی: توسط کلیسا انجام می‌شد. در زمان‌های سخت، از پادشاه نیز انتظار می‌رفت کمی گشاده‌دستی نشان بدهد. کمک در زمان قحطی: توسط کلیسا انجام می‌شد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی. تحرك شغلی: ناموجود. بیشتر محدود به نخبگان بود. برابری جنسیتی: جامعه مردسالار بود. زنان اشراف‌زاده در صورت صعود در سلسله‌مراتب کلیسایی می‌توانستند به مقداری قدرت و خودمختاری برسند. برده‌داری: رایج نبود اما در برخی مکتوبات از جمله قانون سالیک و مکتوبات مربوط به اراضی کلیساها به آن اشاره شده است. قربانی کردن انسان: ناموجود. برخی مناسک پیشامسیحی مثل قربانی کردن انسان شاید باقی مانده بود اما کلیسا انجام‌شان را ممنوع کرده بود.

دین

دین اکثریت: کلیسای کاتولیک روم. پس از تعمید پادشاه کلویس در سال ۵۰۸ میلادی، این دین به دین رسمی بدل شد.

ترکیبه: امپراتوری بیزانس

امپراتوری بیزانس هنوز هم یکی از پر عمرترین حکومت‌های تاریخ است. بیزانس تقریباً به عنوان همساز شرقی امپراتوری روم ظهور کرد. بیزانسی‌ها بیشتر خود را حاکم بر امپراتوری بازمانده از روم می‌دانستند تا یک امپراتوری جدید. دوران اولیه حکمرانی آنها اغلب با نام امپراتوری روم شرقی شناخته می‌شود؛ در حالی که تاریخ‌نگاران به دوره بعدی حکمرانی آنها نام بیزانس داده‌اند. بیزانس از نام شهر تاریخی یونانی بیزانتیوم گرفته شده که در قرن چهارم به عنوان پایتخت جدید یعنی شهر قسطنطنیه یا همان استانبول امروزی دوباره ظهور کرد و در موقعیت ممتازی در محل تلاقی مسیرهای دریایی و زمینی قرار داشت. امپراتور مسیحی «بیزانسی» (که خود را رومی می‌دانست) قانونگذار اصلی و فرمانده نظامی و بالاترین فرد در سلسله‌مراتب کلیسایی بود؛ هر چند که امور دینی معمولاً محل مناقشه می‌شدند. اسقف اعظم روم (که بعدها عنوان پاپ به او اطلاق شد) و سایر اسقف‌های اعظم قدرتمند معمولاً در امور ایدئولوژیک و سیاسی در رقابت با امپراتور بودند. حتی هدف مشخص بسیاری از جنگجویان صلیبی جهان مسیحیت غربی هم این بود که بیزانس را به اطاعت از قدرت پاپ وادارند. آغاز امپراتوری بیزانس در برخی روایت‌ها به سال ۳۹۵ میلادی نسبت داده شده است؛ یعنی زمانی که امپراتوری روم به صورت رسمی به دو نیمه شرقی و غربی تقسیم شد. البته تمرکز ما اینجا روی دوره‌ای است که از سال ۷ میلادی آغاز می‌شود؛ یعنی وقتی امپراتوری روم غربی سقوط کرد و خلفای اولیه اسلامی ظهور کردند و نشانه‌هایی از شکل‌گیری یک جامعه «بیزانسی» با ویژگی‌های

خودش مشاهده شد. نفوذ به حصارهای قسطنطنیه سرانجام در سال ۱۴۵۳ میلادی توسط سلطان محمد دوم انجام شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۶۳۲ تا ۱۴۵۳ میلادی.

زبان: یونانی (هند-اروپایی)؛ لاتین (هند-اروپایی).

پیش از آن: امپراتوری روم شرقی.

پس از آن: امپراتوری عثمانی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱.۳ میلیون تا ۲ میلیون در سال ۶۰۰ میلادی؛ ۴۷۰ هزار تا ۷۰۰ هزار در سال ۷۰۰ میلادی؛ ۵۲۰ هزار تا ۶۵۰ هزار در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۶۱۰ هزار در سال ۹۰۰ میلادی؛ ۸۱۰ هزار در سال ۱۰۰۰ میلادی؛ ۷۵۰ هزار در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۴۸۰ هزار تا ۶۰۰ هزار در سال ۱۲۰۰ میلادی؛ ۲۰۰ هزار در سال ۱۳۰۰ میلادی؛ ۳۰ هزار در سال ۱۴۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۱۵ تا ۱۷ میلیون نفر در سال ۶۰۰ میلادی؛ ۴.۵ تا ۷ میلیون نفر در سال ۷۰۰ میلادی؛ ۵ تا ۸ میلیون نفر در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۸ میلیون نفر در سال ۹۰۰ میلادی؛ ۱۲ میلیون نفر در سال ۱۰۰۰ میلادی؛ ۵ تا ۱۰ میلیون نفر در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۷ تا ۹ میلیون نفر در سال ۱۲۰۰ میلادی؛ ۲ میلیون نفر در سال ۱۳۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۵۰ هزار نفر در سال ۶۰۰ میلادی؛ ۸۰ هزار تا ۱۲۵ هزار نفر در سال ۷۰۰؛ ۱۰۰ هزار تا ۳۵۰ هزار نفر در سال ۸۰۰؛ ۱۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر در سال ۹۰۰ میلادی؛ ۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر در سال ۱۰۰۰ میلادی؛ ۲۵۰ هزار نفر

در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۱۵۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر در سال ۱۲۰۰ میلادی؛ ۱۰۰ هزار تا ۲۵۰ هزار نفر در سال ۱۳۰۰ میلادی (قسطنطنیه).
 ارتش منظم: ۸۰ هزار تا ۱۲۰ هزار نفره در سال‌های ۶۳۲ تا ۸۶۶ میلادی؛ ۱۵۰ هزار نفره در سال ۹۰۰ میلادی؛ ۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار نفره در سال ۱۰۰۰ میلادی؛ ۱۰۰ هزار تا ۱۵۰ هزار نفره در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۱۰۰ هزار تا ۱۵۰ هزار نفره در سال ۱۲۰۰ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (قسطنطنیه)؛ ۲. پایتخت‌های استانی؛ ۳. شهرهای استانی؛ ۴. شهرستان‌های استانی؛ ۵. دهکده‌ها (چوریون)؛ ۶. آبادی‌ها (آگریدیا).
 سلسله مراتب اداری: ۱. امپراتور (باسیلئوس)؛ ۲. وزیر اول (لوگوتیت دروموس)؛ ۳. ناظران مالی کل (ساکلاریوس)؛ ۴. مقامات مالی نظامی و مقامات خزانهداری کل؛ ۵. مدیران نظامی استانی؛ ۷. مقامات استانی رده پایین‌تر؛ ۸. پرسنل در دفاتر و اداره‌ها.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: قانون ژوستینین^۱. به لاتین نوشته شده بود و بعداً به زبان یونان باستان هم ترجمه شد.
 دستگاه اداری: حرفه‌ای.
 اعتبار دینی حاکم: باسیلئوس^۲ منتخب خدا روی زمین بود؛ هر چند که به تأیید مقامات نظامی، سناتورها و پایتخت‌نشینان هم احتیاج داشت. کیش شخصیت امپراتور نقش مهمی ایفا می‌کرد.

1. Codex Justinianus
 2. Basileus

حقوق مالکیت: قانون ژوستینین (بدنه قانون مدنی) به عنوان خلاصه رویه قضایی در روم شامل شروطی در باب حقوق مالکیت خصوصی می شد. کنترل قیمت ها: موجود. قوانین بانکداری: دولت نرخ بهره را تحت کنترل داشت و جلوی قرض دادن و تبدیل پول را می گرفت.

اقتصاد

مالیات گذاری: بر زمین، دارایی ها، تجارت و محصولات کشاورزی مالیات بسته می شد. ضرب سکه: دستمزد متوسط ماهانه هر کارگر غیر ماهر یک نومیسما (یک سکه طلا به وزن ۴.۵۵ گرم) بود که برای تامین غذا و پوشاک یک خانواده و همین طور پرداخت اجاره یک خانه کوچک کفایت می کرد. در دوران مورد بررسی ما، خرید ۱۲.۸ کیلوگرم گندم ممکن بود قیمت های بسیار مختلفی داشته باشد؛ از گران ترین حالتش (یک نومیسما) گرفته تا ارزان ترین حالتش (یک شصتم نومیسما). اعتبار: به شدت توسط دولت کنترل می شد.

فعالیت های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، زیتون و انگور.
آبیاری: موجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کشت: تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز آهنی، شمشیر (اسپاتیون)، خنجر، نیزه و تبر نیزه، تبرهای مخصوص یگان ویژه پاسداران بیزانس (وارانگیان از سرزمین‌های شمالی و روس).

پوشش زرهی: پوشش محافظ بدن و اعضای بدن که از ابریشم، پنبه، نمد و آهن ساخته شده بود (مثل کلاهخودهای آهنی و ساق‌بند‌های برنزی پا)؛ زره زنجیری روی محافظ پارچه‌ای؛ سپر.

پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، فلاخن و کمان‌های ترکیبی؛ کمان‌های مستقر روی پرتاب‌شونده بر ازابه که در میدان جنگ و در موقعیت محاصره به کار گرفته می‌شدند.

آتش‌زها: آتش‌پرتاب‌کن‌های یونانی، هم به شکل دستی و هم سوار شده استفاده می‌شدند.

دیوارهای طولانی: دیوارهای طولانی ۶۰ کیلومتری که در غرب قسطنطنیه ساخته شده بودند.

رفاه

امید به زندگی: بین ۳۰ تا ۴۵ سال بعد از تولد (مرد)؛ بین ۲۵ تا ۳۵ سال بعد از تولد (زن).

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۱ تا ۱۷۸ سانتیمتر (مرد)؛ ۱۴۶ تا ۱۶۲ سانتیمتر (زن). آبیاری و آب آشامیدنی: آبیاری اغلب برای محصولات کشاورزی فروشی در یونان و ترکیه به کار می‌رفت. ۷۰ آب‌انبار زیرزمینی و روباز و شبکه‌ای ۵۰۰ کیلومتری از آب‌گذرها یک میلیون مترمربع آب آشامیدنی را برای قسطنطنیه فراهم می‌کرد.

مراقبت‌های درمانی: آسایشگاه برای سالمندان فقیر، یتیم‌خانه‌ها، درمانگاه‌ها و

بیمارستان‌ها با هزینه دولتی و هزینه خصوصی وجود داشت. کمک غذایی: دارالمساکین دولتی (نوانخانه) وجود داشت. کمک در زمان قحطی: خدمات رفاهی نسبتاً گسترده‌ای وجود داشت، هرچند که این خدمات در دوران امپراتورهای مختلف ممکن بود کم یا زیاد شود.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعي: دیوان‌سالاری و فضای دربار تا حدی به روی «غیر خودی‌ها» باز بود و طبقه و نژاد در آن تاثیر نداشت. تحرك شغلي: به ویژه در اداره کلیسا محدود بود. برابری جنسیتی: زنان متأهل می‌توانستند به خصوص در مسئله طلاق، قدرت عمل در مورد جهیزیه داشته باشند. بیوه‌ها می‌توانستند از برخی محدودیت‌ها فراتر بروند و زنان طبقه نخبه می‌توانستند نفوذ سیاسی قابل توجهی داشته باشند. در امور دیگر، زنان تحت اختیار حقوقی شوهران یا پدران‌شان قرار داشتند. برده‌داری: غلام‌داری. اکثر افرادی که برده می‌شدند اسیر جنگی بودند یا مردمانی که به شکل برده وارد قلمرو امپراتوری شده بودند یا از بازماندگان بردگان بودند. لازم به ذکر است که برده‌ها حقوق نسبتاً گسترده‌ای داشتند که از جمله آنها می‌توان به مالکیت و ارث اشاره کرد. قربانی کردن انسان: ناموجود. مسیحیت آن را ممنوع کرده بود.

دین

دین اکثریت: کلیسای کاتولیک شرقی. مسیحیت ارتدوکس شرقی در سال ۱۰۵۴ میلادی و بعد از تفرقه عظیم و کدورت رهبران کلیسا در رم و قسطنطنیه شکل گرفت. اختلاف بر سر حوزه اختیارات و امور ارتدوکسی (درست‌آینی) بود.

ازبکستان: دولت‌شهرهای سُغدی

دولت‌شهرهای سغدی که گاهی با نام مهم‌ترین شهرهایشان یعنی بخارا و سمرقند شناخته می‌شدند، در منطقه‌ای واقع شده بودند که امروزه بین افغانستان، ازبکستان، ترکمنستان و تاجیکستان پخش شده است. شهرهای زرافشان و دره‌های اطرافش، مناطقی مستقل از قلمرو ساسانیان را تشکیل داده بودند و برای کنترل تجارت منطقه رقابت می‌کردند. در اواسط قرن هفتم میلادی یعنی زمانی که سمرقند در اوج بود، قصرهای حصاردار و گورستان‌های تزیین‌شده در آنجا دیده می‌شد. شاید به دلیل موقعیت استراتژیک آن در راستای جاده ابریشم بود که فرهنگ‌های مختلف از جمله زرتشتی، مسیحیت نسطوری، بودیسم و یهودیت در آن منزل کردند. این دوره در اوایل قرن هشتم به پایان رسید؛ یعنی زمانی که خلافت بنی‌امیه بر منطقه مسلط شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۶۰۴ تا ۷۱۱ میلادی.

زبان: سغدی (هند و اروپایی).

پیش از آن: خاقان‌نشین غربی ترک.

پس از آن: خلافت بنی‌امیه، سلسله تانگ.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۰ هزار تا ۲۰ هزار. این تقریباً اندازه منطقه‌ای است که دولت‌شهرهای مختلف را در بر گرفته بود.

مردمان

جمعیت: نامشخص.

بزرگ‌ترین شهر: جمعیت سمرقند نامعلوم است اما تخمینی نزدیک به ۴۰ هزار نفر می‌تواند منطقی باشد.

ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. شهر-کشور؛ ۲. شهرهای اقماری؛ ۳. دهکده‌ها. سلسله مراتب اداری: ۱. شاه و /یا شورای تجاری؛ ۲. اداره مرکزی؛ ۳. مقامات رده پایین‌تر؛ ۴. مقامات محلی.

نهادهای

قوانین حقوقی: از متون حقوقی سغدی چیزی به جا نمانده است؛ اما به خاطر یک کتیبه که احتمالاً مربوط به قوانین تجاری است، می‌دانیم که این متون وجود داشته‌اند.

دستگاه اداری: حرفه‌ای.

اعتبار دینی حاکم: احتمالاً از طریق مناسک و دین وجود داشته است.

حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.

کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.

قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: احتمالاً موجود.

ضرب سکه: تهاتر رایج بود، اما سمرقند سکه‌های برنز ریخته با سوراخی گرد در وسط‌شان را ضرب می‌کرد که به عنوان واحد حساب تلقی می‌شد. سکه‌های نقره ساسانی هم مورد استفاده بودند. اعتبار: بر مبنای اهمیت تجارت و تاجران.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و جو.

آبیاری: موجود.

کوددهی: احتمالاً موجود.

سیستم کشت: نامشخص.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چماق جنگی، تبر جنگی، دشنه، شمشیر و زوبین.

پوشش زرهی: سپرهای چوبی چرم‌پوش، کلاهخود، زره سینه، محافظ دست و پا، زره زنجیری، زره فلسی شکل و زره لامینار.

پر تاب‌شونده‌ها: فلاخن، کمان‌های ترکیبی، ناوک پارسی یا کمان لوله‌ای

آتش‌زاها: نارنجک‌های سولفور، آسفالتی و نفتایی، به خصوص در جریان محاصره‌ها.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی از وجود آنها در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
 متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: منابع آب سمرقند از آب انبارها به وسیله کانال‌هایی به شهر و از طریق لوله‌های رُسی به املاک شخصی منتقل می‌شد.
 مراقبت‌های درمانی: نامشخص. احتمالاً توسط معابد زرتشتی ارائه می‌شد.
 کمک غذایی: نامشخص. احتمالاً توسط معابد زرتشتی ارائه می‌شد.
 کمک در زمان قحطی: نامشخص. احتمالاً توسط معابد زرتشتی ارائه می‌شد.

(نا)برابری‌ها

تحرک اجتماعی: اطلاعات ناموجود.
 تحرک شغلی: اطلاعات ناموجود.
 برابری جنسیتی: اطلاعات ناموجود.
 برده‌داری: غلام‌داری. تاجران و اشراف‌زادگان برده‌هایی را در مالکیت خود داشتند که وظیفه‌شان تامین امنیت و اداره دارایی‌های مالک بود.
 قربانی کردن انسان: ناموجود. اکثر فرقه‌های حاکم آن را ممنوع کرده بودند.

دین

دین اکثریت: زرتشتی، مسیحیت نسطوری، مانی‌گری، بودیسم ماهایانا.

چین: سلسله تانگ

سلسله تانگ زمانی تاسیس شد که لی یوان^۱، دوک تانگ، پایتخت سلسله سویی^۲ یعنی لویانگ را در سال ۶۱۸ میلادی تحت کنترل گرفت. سلسله تانگ که به خاطر فرهنگ ادبی و جهانشهری اش شهرت داشت، به عنوان نقطه اوج دوران سلطنتی چین شناخته می‌شود. تانگ‌ها بخش‌هایی از آسیای مرکزی و شمال‌گروه را به تصرف خود درآورده بودند. در سال ۶۶۰ میلادی، امپراتریس وو اولین زن حاکم بر چین شد و به عنوان نایب‌السلطنه و سپس به عنوان امپراتریس بیوه تا زمان مرگش در سال ۷۰۵ میلادی حکمفرمایی کرد. کاهش قدرت این سلسله در قرن هشتم میلادی باعث شد «آن لوشان»^۳ که یک ژنرال ترک‌تبار بود به شورش دست بزند و تلاش کند که یک سلسله جدید را در فاصله سال‌های ۷۵۵ تا ۷۶۳ میلادی تاسیس کند. حکومت تانگ به صورت ظاهری سالم باقی ماند، اما امپراتوری به آهستگی در طول قرن بعدی دچار انشقاق شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۶۲۷ تا ۹۰۷ میلادی.

زبان: چینی (چینی-تبتی).

1. Li Yuan
2. Sui
3. An Lushan

پیش از آن: سلسله سویی.
 پس از آن: دوره پنج سلسله و ده پادشاهی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۶ میلیون در سال ۶۲۷ میلادی؛ ۵ میلیون در سال ۷۰۰ میلادی؛ ۳.۲ میلیون در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۱.۶ میلیون در سال ۹۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۳۷ میلیون نفر در سال ۷۰۰ میلادی؛ ۵۲ میلیون نفر در سال ۷۵۰ میلادی.
 بزرگ‌ترین شهر: یک میلیون نفر (چانگ آن).
 ارتش منظم: ۴۹۰ هزار تا ۶۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (چانگ آن)؛ ۲. مراکز بزرگ؛ ۳. مراکز متوسط؛ ۴. مراکز کوچک؛ ۵. دهکده‌ها؛ ۶. آبادی‌ها.
 سلسله مراتب اداری: ۱. امپراتور؛ ۲. دولت مرکزی؛ ۳. استانداری‌ها؛ ۴. ادارات استانی؛ ۵. حاکمان شهرستان؛ ۶. مقامات بخش‌ها؛ ۷. ریش سفیدان دهکده‌ها.

نهادهای

قوانین حقوقی: امپراتور گائوزو^۱ (۵۶۶ تا ۶۳۵ میلادی) حکم به ایجاد قوانین

1. Gaozu

حقوقی ساده‌تر و آسان‌گیرتر داد. دستگاه اداری: حرفه‌ای. سه وزیر اعظم بر خزانه‌داری سلطنتی، دبیرخانه سلطنتی و اداره امور کشوری نظارت می‌کردند. اعتبار دینی حاکم: حکم الهی. حقوق مالکیت: حکومت سلطنتی به صورت اصولی مدعی تمام اراضی بود؛ هر چند که در عمل، املاک عظیمی در کنترل صومعه‌های بودایی و مالکان خصوصی قرار داشت. کنترل قیمت‌ها: نامشخص. قوانین بانکداری: احتمالاً موجود. حکومت تانگ نوعی اولیه از نظام بانکداری را در شهر چانگ‌آن از سال ۷۰۰ میلادی به بعد اجرا می‌کرد.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین، مالیات سرانه. دولت درآمد زیادی از انحصار روی تولید نمک به دست می‌آورد. ضرب سکه: موجود. اعتبار: خدمات بانکداری توسط صومعه‌های بودایی ارائه می‌شد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ارزن. گندم و برنج هم کاشته می‌شد. آبیاری: موجود. کوددهی: موجود. سیستم کشت: کشت تناوبی.

فلزشناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چماق جنگی، تبر جنگی، دشنه، شمشیر، نیزه و تبرنیزه. پوشش زرهی: کلاهخود، سپر، زره سینه، محافظ اعضای بدن، زره زنجیری، زره فلسی شکل و زره با خطوط افقی. پرتاب‌شونده‌ها: کمان‌های ترکیبی و کمان زنبورکی. آتش‌زها: هواکیانگ (لوله‌هایی از بامبو که با باروت پر می‌شد و مثل آتش‌پران عمل می‌کرد). دیوارهای طولانی: از بخش‌هایی از دیوار بزرگ چین استفاده شد.

رفاه

امید به زندگی: بیش از سی سال از زمان تولد. متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود. آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های آبیاری جدید به وجود آمد. آب کانال‌ها به سمت آب‌انبارهای ذخیره آب آشامیدنی هدایت می‌شد. مراقبت‌های درمانی: اطباء متخصص در بیمارستان‌های دولتی و بیمارستان‌های معابد کار می‌کردند. کمک غذایی: تا حدی وجود داشت. بیشتر آن توسط صومعه‌های بودایی تامین می‌شد؛ هر چند که دولت هم برخی از خدمات را ارائه می‌داد. کمک در زمان قحطی: انبارهای مواد غذایی در صورت وقوع بلاهای طبیعی گشوده می‌شدند و برای متعادل کردن قیمت مواد غذایی و پیشگیری از تورم مربوط به قحطی موثر واقع می‌شدند.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نظام آزمون‌گیری وجود داشت و بنابراین پست‌های دولتی به مردانی از هر طبقه و پیش‌زمینه‌ای می‌توانست برسد.

تحرك شغلی: نظام آزمون‌گیری وجود داشت و بنابراین پست‌های دولتی به مردانی از هر طبقه و پیش‌زمینه‌ای می‌توانست برسد.

برابری جنسیتی: ایدئولوژی‌های رسمی حامی نابرابری جنسیتی بودند.

برده‌داری: موجود. اکثراً در صومعه‌های بودایی به کار گرفته می‌شد.

قربانی کردن انسان: ناموجود. ایدئولوژی‌های رسمی آن را ممنوع کرده بودند.

دین

دین اکثریت: کنفوسیانیسم (که بین مقامات دولتی رایج بود)، بودیسم ماهایانا (که در آن صومعه‌ها کنترل بازار پول را در دست داشتند و مالک اراضی زیادی نیز بودند). در دوره‌ای متاخرتر، بودایی‌ها مورد تفتیش عقاید واقع می‌شدند.

دائویسم (که دین خصوصی خانواده سلطنتی بود)؛ دین محلی چینی (که مناسک سنتی آن همچنان توسط بخش زیادی از مردم انجام می‌شد).

عراق: خلافت عباسی

سلسله عباسی، یکی از بزرگ‌ترین و قدرتمندترین سلسله‌ها در جهان اسلام در قرون وسطی بود و زمانی تاسیس شد که ابوالعباس السفاح علیه حاکمیت امویان شورش کرد. عباسیان قدرت معنوی خود را از رهبری اسلام سنی گرفته بودند اما به ایجاد امکانات برای مسائل این جهانی هم توجه نشان می‌دادند. مثلاً آنها مراکز پزشکی عمومی، بازارهای عمومی و کتابخانه‌هایی با فواره آب آشامیدنی هم می‌ساختند. دوران حاکمیت هارون الرشید (۷۶۳ تا ۸۰۹ میلادی) که در قصه‌های هزار و یک شب توصیف شده، به عنوان دوران اوج خلافت عباسی شناخته می‌شود. اما در پایان هزاره اول میلادی، خلیفه به یک مقام تشریفاتی بدل شده بود که کنترل چندانی بر قدرت‌های منطقه‌ای حاکم بر قلمرو عباسیان نداشت.

اطلاعات کلی

زمان: ۷۵۰ تا ۹۴۶ میلادی. البته حاکمیت عباسیان به صورت اسمی در عراق تا اواسط قرن سیزدهم میلادی ادامه یافت.

زبان: عربی (آفریقایی-آسیایی).

پیش از آن: خلافت امویان.

پس از آن: آل بویه.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۸.۳ میلیون در سال ۸۰۰ میلادی؛ یک میلیون در سال ۹۰۰ میلادی (قلمرو اصلی).

مردمان

جمعیت: ۲۳ تا ۳۳ میلیون نفر در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۹ تا ۱۱ میلیون نفر در سال ۹۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۷۰۰ هزار نفر در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۳۰۰ هزار تا ۹۰۰ هزار نفر در سال ۹۰۰ میلادی (بغداد).
ارتش منظم: ۱۰۰ هزار نفره در سال ۷۶۲ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. شهرهای بزرگ؛ ۳. مراکز استانی؛ ۴. شهرهای استانی؛ ۵. شهرستان‌ها؛ ۶. دهکده‌ها.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. خلیفه؛ ۲. وزیر؛ ۳. اداره مرکزی؛ ۴. فرماندار ارشد
فرمانداران؛ ۵. فرمانداران؛ ۶. حاکمان بخش‌ها؛ ۷. مقامات شهری؛ ۸. سران دهکده‌ها.

نهادهای

قوانین حقوقی: مبتنی بر قوانین اسلامی.
دستگاه اداری: حرفه‌ای.
اعتبار دینی حاکم: خلیفه مدعی قدرتی الهی بود که برای اجرای قوانین اسلام روی زمین به او اعطا شده بود.
حقوق مالکیت: موجود.

کنترل قیمت‌ها: دولت در زمان‌های بحران، کنترل قیمت را بر مواد غذایی اعمال می‌کرد.

قوانین بانکداری: ناموجود. هیچ نظام بانکی به معنای مدرن آن وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین، جزیه (مالیات سرانه بر غیرمسلمانان).
ضرب سکه: دینار طلا، درهم نقره و دنیق (یک‌ششم وزن دینار)، سکه‌های مسی.

اعتبار: نظام بانکداری در بغداد متمرکز بود و به تاجرانی که نگران مسئله امنیت بودند اجازه می‌داد خریدهایی بدون پول نقد انجام دهند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و جو.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: آیش، تناوب دوگانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز، نیزه، قداره، شمشیر کوتاه و دشنه.

پوشش زرهی: کلاخود، زره سینه، جوشن، سپر چوبی و چرمی، زره با خطوط افقی برای محافظت از دست و پا، زره ضد آتش برای محافظت در برابر

نارنجک‌های نفتایی.

پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، کمان‌های ترکیبی، کمان زنبورکی و فلاخن.

آتش‌زاها: نارنجک‌های آتش‌پران یونانی و نفتایی.

دیوارهای طولانی: دیوارهای دفاعی که از قبل موجود بودند مورد استفاده قرار داشتند.

رفاه

امید به زندگی: ۳۵ سال از زمان تولد.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های جدید آبیاری در شهرهای جدید مستقر شده بود. تامین آب در طراحی شهرها لحاظ می‌شد.

مراقبت‌های درمانی: ترکیبی. بیمارستان‌ها خدمات مراقبت و درمان را به صورت رایگان ارائه می‌دادند. کمک‌های مالی به شکل خصوصی و دولتی ارائه می‌شد.

کمک غذایی: زکات (خیریه اسلامی) و جزیه (مالیات سرانه بر غیر مسلمانان) برای تامین رفاه فقرا، سالمندان، یتام، بیوه‌ها و معلولان به کار می‌رفت.

کمک در زمان قحطی: در صورت بروز قحطی از مواد غذایی انبارشده استفاده می‌شد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: تا حدی موجود. لازم به ذکر است که چهره‌های نخبه در دربار عباسیان - از جمله خلیفه - اغلب جدشان به افراد صیغه‌ای یا غلامان می‌رسید.

تحرك شغلی: احتمالاً موجود.

برابری جنسیتی: بر اساس جنسیت، تفاوت‌های عظیم سیاسی، دینی و حقوقی وجود داشت.

برده‌داری: برده‌داری در مزارع، منازل و صنایع دستی رایج بود. برده‌ها یا اسیر جنگی بودند یا از طرق تجاری خریداری شده بودند. قربانی کردن انسان: ناموجود. در اسلام ممنوع بود.

دین

دین اکثریت: اسلام سنی و اسلام شیعی.

فرانسه: پادشاهی کارولنژی

در سال ۷۵۲ میلادی، کارولنژی‌ها آخرین پادشاه مروونژی - شیلدریک سوم^۱ - را از قدرت ساقط کردند و کنترل کامل قلمرو فرانک‌ها را به دست گرفتند. پادشاهان کارولنژی دستگاه حکومتی غیرمرکزی مروونژی‌ها را حفظ کردند و قدرت را به صورت عمده به زمین‌داران مسلح تفویض کردند. امپراتوری در دوران شارلمانی گسترش پیدا کرد. او کسی بود که در سال ۸۰۰ میلادی مدعی عنوان سلطنتی روم شد. سه پسر لویی پرهیزکار^۲ - دومین پادشاه کارولنژی - پس از مرگ او برای به دست گرفتن قدرت در امپراتوری به رقابت با هم پرداختند. این مناقشه سرانجام در سال ۸۷۰ میلادی و با عقد معاهده میرسن^۳ حل و فصل شد؛ معاهده‌ای که مرزهای تعیین شده در آن هنوز هم مرز بین فرانسه و آلمان است. اراضی غرب سرزمین فرانک‌ها از لحاظ سیاسی تا سال ۹۸۷ میلادی پرتشتت باقی ماند؛ تا اینکه قدرت به سلسله کاپتی‌ها^۴ منتقل شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۷۵۲ تا ۹۸۷ میلادی.

زبان: لاتین (هند و اروپایی)؛ فرانسه قدیم (هند و اروپایی)؛ فرانکیش (هند و اروپایی).

1. Childeric III
2. Louis the Pious
3. Treaty of Meerssen
4. Capetian

پیش از آن: پادشاهی مروونژی.
پس از آن: پادشاهی کاپتی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱.۱ میلیون در سال ۷۵۲ میلادی؛ ۲.۲ میلیون در سال ۸۵۰ میلادی؛ ۸۰۰ هزار در سال ۹۰۰ میلادی؛ ۷۵۰ هزار در سال ۹۵۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۷ تا ۹ میلیون نفر در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۴ تا ۵ میلیون نفر در سال ۹۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۰ هزار نفر (پاریس).

ارتش منظم: بدنه اصلی ارتش مشتمل بر ۱۰ هزار نیروی حرفه‌ای می‌شد. اما در زمان اضطرار ممکن بود از همه مردان آزاد سرزمین خواسته شود به ارتش بپیوندند.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. شهرهای بزرگ؛ ۲. شهرستان‌ها؛ ۳. دهکده‌ها.
سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. درباریان؛ ۳. کنت‌ها و اسقف‌ها؛ ۴. حاکمان محلی (مثل قاضی‌ها و ویکنت‌ها).

نهادهای

قوانین حقوقی: ناموجود. سخن پادشاه به معنای قانون بود و در متون حقوقی به عنوان فرمان درج می‌شد.

دستگاه اداری: تعداد اندکی دیوان‌سالار درباری (اعضای دربار) وجود داشت که شامل خزانه‌دار، سر مباشر، سر پیشخدمت، حاجب و فرمانده گارد سلطنتی می‌شد. اعتبار دینی حاکم: تاجگذاری پادشاه توسط پاپ انجام می‌شد؛ هرچند که اعتبار دینی او موروثی بود و او به عنوان نماینده خدا روی زمین مورد حمایت الهی بود.

حقوق مالکیت: ترکیبی. پادشاه مالک تمام اراضی بود، اما رعایای او حق استفاده از ملک بدون تملک را بر زمین‌هایی که در اختیارشان قرار گرفته بود داشتند.

کنترل قیمت‌ها: بازارها و نمایشگاه‌هایی که با مجوز سلطنتی برپا می‌شدند درآمد حکومتی را بالا می‌بردند. کاسبان شرکت‌کننده در آنها باید قیمت‌ها را متعادل نگاه می‌داشتند.

قوانین بانکداری: ناموجود. به دلیل قوانین حکومت علیه تنزیل پول، نظام بانکداری وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: توسعه اندکی داشت. مالیات‌گذاری نظام‌مند بعدها ظهور کرد. ضرب سکه: ۲۴۰ پینس نقره با یک پوند نقره برابر بود. اعتبار: ناموجود. حاکمان قوانین سکولاری تصویب کرده بودند که هر چیزی را که «تنزیل» تلقی می‌شد ممنوع اعلام می‌کرد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، دانه جو، جو دوسر.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشت تناوبی سه گانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: اکثر سربازان یک نیزه با سرآهنی را حمل می‌کردند. پادشاهان و اشرف‌زادگان شمشیر حمل می‌کردند. پوشش زرهی: کلاهخود، سپر و جوشن. پرتاب‌شونده‌ها: کمان ساده، کمان ترکیبی و کمان زنبورکی. آتش‌زها: قیر و بیه گذاخته شده که در محاصره‌ها استفاده می‌شدند. دیوارهای طولانی: ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: ۳۵ سال از زمان تولد. متوسط قد فرد بالغ: ۱۷۱ سانتیمتر (مرد)، ۱۵۷ سانتیمتر (زن). آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود. فقط آبیاری در ابعاد کوچک وجود داشت. بخشی از آن توسط کلیسا مدیریت می‌شد و آب آشامیدنی هم از رودخانه‌ها، چاه‌ها و آب‌انبارها به دست می‌آمد. مراقبت‌های درمانی: ناموجود. خدمات فقط توسط کلیسا ارائه می‌شد و آن هم فقط در اواخر دوران کارولنژی قابل مشاهده بود. کمک غذایی: شارلمانی نوانخانه‌هایی را تاسیس کرد که غذا و سرپناه را در اختیار زائران و نیازمندان می‌گذاشت. کلیسا هم منبع حمایت از آنها بود. کمک در زمان قحطی: ترکیبی. معمولاً توسط کلیسا تامین می‌شد. اما در

وضعیت‌های اضطراری، فرمان‌های مخصوص برای تامین کمک و حمایت هم صادر می‌شد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی بود.

تحرك شغلی: تقریباً ناموجود. جامعه به شدت سلسله‌مراتبی بود. تحرك شغلی اغلب برای اقلیت‌های قومی و خارجی‌هایی بود که از حمایت سلطنتی برخوردار بودند.

برابری جنسیتی: زنان عموماً با مردان مساوی تلقی نمی‌شدند، اما اجازه داشتند نقش‌هایی را داخل کلیسا به عهده بگیرند. زنان اشراف‌زاده نیز اغلب مدیر املاک خود یا دیرها بودند.

برده‌داری: اسناد ثبت‌شده از املاک نشان می‌دهد که ده درصد از کارگران، برده بوده‌اند.

قربانی کردن انسان: ناموجود. مسیحیت این کار را ممنوع کرده بود.

دین

دین اکثریت: کلیسای کاتولیک رم.

ژاپن: دوره هیان

دوره هیان^۱ در ژاپن زمانی آغاز شد که امپراتور کامو دربار را از نارا به هیان (کیوتو امروزی) منتقل کرد. حاکمان هیان کنترل بخش اعظم مناطق جنوب و مرکز ژاپن را به دست داشتند و بر دستگاه اداری عظیمی نظارت می‌کردند. در طی زمان، خانواده سلطنتی از واقعیات حکومت فاصله گرفت و خود را با مراسم پر زرق و برق و امور تشریفاتی مشغول کرد. در عین آن که هنر و فرهنگ در حال شکوفایی بود، عدم حضور واقعی سلطنت در اداره امور کشور به طبقه جنگجوی محلی اجازه داد که چیزی شبیه به کنترل فئودالی برای خودشان به دست بیاورند. این بنیان حکومت شوگان بود؛ دولت نظامی که تا دهه ۱۸۰۰ میلادی ژاپن را تحت سلطه داشت و امپراتور را به مقامی تشریفاتی بدل کرده بود.

اطلاعات کلی

زمان: ۷۹۴ تا ۱۱۸۵ میلادی.

زبان: ژاپنی میانه نخستین (ژاپنیک).

پیش از آن: دوران نارا (ژاپن).

پس از آن: حکومت شوگانی کاماکورا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۵۰ هزار تا ۳۰۰ هزار.

1. Heian

مردمان

جمعیت: ۴ میلیون نفر در سال ۸۰۰ میلادی؛ ۴.۴ تا ۵.۶ میلیون نفر در سال ۹۰۰ میلادی؛ ۴.۵ تا ۵ میلیون نفر در سال ۱۰۰۰ میلادی؛ ۵.۵ تا ۶.۳ میلیون نفر در سال ۱۱۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۵۰ هزار (کیوتو).

ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (کیوتو)؛ ۲. شهرها؛ ۳. شهرستان‌ها؛ ۴. دهکده‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. امپراتورها؛ ۲. شوراها مرکزی؛ ۳. وزرا؛ ۴. مقامات رده‌پایین‌تر؛ ۵. حاکمان استانی؛ ۶. حاکمان بخش‌ها؛ ۷. مباشران رده‌پایین‌تر.

نهادها

قوانین حقوقی: قانون یورو ریتسوریو^۲ که رسماً در سال ۷۵۷ میلادی اعلام شد. دستگاه اداری: حرفه‌ای. بوروکرات‌ها از طبقه اشراف بودند اما حقوق هم دریافت می‌کردند.

اعتبار دینی حاکم: امپراتور تقدس الهی داشت.

حقوق مالکیت: اشراف زادگان می‌توانستند مالک زمین باشند.

کنترل قیمت‌ها: پس از سال ۸۴۱ میلادی، دولت از سیستم انبارداری چین برای مدیریت قیمت بی‌ثبات غلات تقلید کرد.

قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: مالیات بر زمین، مالیات بر صنایع دستی، بیگاری کشیدن بر مبنای تعداد مردان بالغ حاضر در منطقه در عوض پرداخت مالیات. ضرب سکه: هشت نوع از مسکوکات مختلف در دوران هیان ارائه شد. اعتبار: حکومت (و همین طور معابد بودایی و افراد ثروتمند) وام‌هایی به شکل پول یا برنج با نرخ خاص بهره را ارائه می‌دادند. چیزی شبیه چک هم شناخته شده بود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج. جو هم کشت می‌شد.
آبیاری: موجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کشت: تناوبی دوگانه.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: کانابو (چماق آهنی جنگی)، شمشیر قوس‌دار، دشنه، یاری (نیزه) و ناگیناتا (شمشیر درو کننده)
پوشش زرهی: کلاهخود، زره سینه، زره فلسی شکل و زره کامل، سپرهای چوبی ایستا.
پرتاب‌شونده‌ها: کمان ساده، کمان ترکیبی و کمان زنبورکی.
آتش‌زها: پیکان آتشین که در محاصره‌ها استفاده می‌شد.
دیوارهای طولانی: ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: ۴۰ سال از زمان تولد.
متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های آبیاری از قبل مورد استفاده بود. چشمه و کانال.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود. اغلب توسط نهادهای خیریه خصوصی تامین می‌شد.
کمک غذایی: دولت‌ها در زمان قحطی وام برنج می‌دادند. نهادهای خیریه خصوصی هم کار مشابهی می‌کردند.
کمک در زمان قحطی: سیستم وام برنج دولت و سیستم انبارداری غلات که برای مدیریت قیمت‌های بی‌ثبات مورد استفاده بود، احتمالاً تاثیر قحطی‌های دهه ۸۶۰ میلادی را کاهش داد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
تحرك شغلی: محدود.
برابری جنسیتی: جنسیت‌ها از جهات زیادی از هم جدا بودند. مردان اجازه داشتند زنان متعدد بگیرند ولی برای زنان آزادی عمل وجود نداشت.
برده‌داری: برده‌ها شامل اسرای جنگی یا بازمانده‌های اسرای جنگی، خلافکاران، کودکان فروخته شده به عنوان برده و نیز بدهکاران می‌شدند.
قربانی کردن انسان: ناموجود. بودیسم آن را ممنوع کرده بود.

دین

دین اکثریت: شینتو، بودیسم ماهایانا.

کامبوج: پادشاهی آنگکور

پادشاهی آنگکور (که به عنوان امپراتوری خمر هم شناخته می‌شود) موقعیت مهمی در تجارت برنج، عسل، ادویه، پارچه و طلاهایی داشت که از چین به سمت شمال و برعکس و از هند به سمت غرب و برعکس می‌رفت. بازدیدکنندگان از قلمرو پادشاهی آنگکور در زمان معاصر به معابدی با گنبد‌های طلایی و مسی، فستیوال‌های مذهبی پر زرق و برق، تجارت پویای اجناس چینی و نیز بیگاری کشیدن از هزاران کارگر و پیشخدمت در پادشاهی آنگکور اشاره کرده‌اند. حاکم به عنوان دواراجا (پادشاه-خدا) شناخته می‌شد و حامی معنوی هر دو دین هندوئیسم و بودیسم بود. سوریوارمان دوم، معبد آنگکور را ساخت (که یکی از بزرگ‌ترین عمارت‌های دینی در جهان است) و آن را به ویشنو خدای هندو تقدیم کرد. حملات مردمان تایلندی در دهه ۱۴۰۰ میلادی باعث شد اشرافیون آنگکور مجبور به فرار شوند و بخش زیادی از پادشاهی‌شان به دست تایلندی‌ها بیفتد.

اطلاعات کلی

زمان: ۸۰۰ تا ۱۴۳۲ میلادی.

زبان: خمر (استروآسیایی)، مون (استروآسیایی).

پیش از آن: پادشاهی زینلا.

پس از آن: پادشاهی خمر کامبوج.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۹۵۰ هزار.

مردمان

جمعیت: ۱.۵ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: بین ۷۵۰ هزار تا ۱ میلیون نفر (آنگکور).

ارتش منظم: ۲۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (آنگکور)؛ ۲. مراکز بزرگ اداری و پایتخت‌های پیشین؛ ۳. مراکز منطقه‌ای؛ ۴. مراکز روستایی؛ ۵. آبادی‌ها. سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه (راجا)؛ ۲. حاکمان منطقه‌ای؛ ۳. حاکمان استانی (ویسایا)؛ ۴. مقامات سکونتگاه‌ها (مایچیچ)؛ ۵. ریش سفیدان روستاها (گراماوادا).

نهادهای

قوانین حقوقی: بر مبنای قوانین هندو.

دستگاه اداری: دولت ۲۷۴۰ مقام اداری را در استخدام داشت.

اعتبار دینی حاکم: پادشاه به عنوان خدا تلقی می‌شد.

حقوق مالکیت: موجود.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.

قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: مالیات بر زمین، املاک، تجارت، تولید و احتمالاً مردم. ضرب سکه: ناموجود. امپراتوری خمر هرگز یک واحد پول استاندارد شده نداشت و به جایش از معادل‌های تبادلی به شکل طلا، نقره، برنج، پارچه و دام استفاده می‌کرد.

اعتبار: نامشخص. منابع چینی می‌گویند زنان بر تبادل پول و تجارت نظارت داشتند، بنابراین احتمال دارد که بحث اعتبار هم در کار بوده باشد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج.

آبیاری: موجود.

کوددهی: ناموجود.

سیستم کشت: نامشخص.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چاقو، دشنه، سپر، گرز، تبر (پکنه)، شمشیر سنگین و شمشیر پهن. پوشش زرهی: زره ساخته شده از پوست بوفالو، تنه درخت، ساقه توخالی نخل، پارچه یا فلزات؛ کلاهخود و سپر. یک سند بازمانده از آن دوران به جوشنی اشاره می‌کند که بر تن پادشاه بود.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان ساده و کمان زنبورکی.

آتش‌زاها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: سدها و آبگیرها. شبکه آبیاری که تا هزار کیلومتر مربع گسترش می‌یافت.

مراقبت‌های درمانی: موجود. به عنوان مثال، پادشاه جایاوارمان هفتم (دوران حکومت از ۱۱۸۱ تا ۱۲۱۸ میلادی) مدعی تاسیس بیش از صد بیمارستان بود. کمک غذایی: احتمالاً موجود. احتمالاً توسط معابد تحت حمایت دولت تامین می‌شد. کمک در زمان قحطی: احتمالاً موجود. احتمالاً توسط معابد تحت حمایت دولت تامین می‌شد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.

تحرك شغلی: محدود. در انحصار نخبگان بود.

برابری جنسیتی: زنان نقش‌های مهمی در معابد و تجارت داشتند. مدعیان تاج و تخت می‌توانستند به اجداد مادری‌شان استناد کنند. برخی زنان نخبه، باسواد بودند. برده‌داری: مردمان برده‌دار یک سوم از جمعیت را تشکیل می‌دادند. قربانی کردن انسان: نامشخص. اعدام مناسکی در مورد برخی زندانیان انجام می‌شد.

دین

دین اکثریت: هندوئیسم سایویتی، بودیسم ماهایانا.

ایتالیا: حکومت‌های تابع پاپ در قرون وسطی —

اصطلاح «حکومت‌های تابع پاپ» تا حدود سال ۱۲۰۰ میلادی شنیده نشده بود. در این زمان، حکومت پاپ در رم با نام پطرس حواری^۱ (پیتر مقدس)، جمهوری پیتر مقدس یا سرزمین پیتر مقدس شناخته می‌شد. ایتالیای مرکزی از جهات زیادی در این دوران افول کرد؛ که درجه بالایی از فروپاشی قدرت و دستیابی به خودمختاری شبه‌منطقه‌ای را نیز به همراه داشت. مناطق مختلفی از حکومت پاپی پطرس حواری تقریباً مستقل بودند یا به شکل صوری تحت قدرت مرکزی قرار داشتند. حکومت پاپی از زمان پاپ اینوسنت سوم^۲ به بعد، قدرت خود را بر مایملک‌هایش و همچنین بر سایر پادشاهی‌های مسیحی در اروپای غربی گسترش داد. این دوران با تبعید پاپ به آوینیون در سال ۱۳۰۹ میلادی به پایان رسید و علتش هم مناقشه با فیلیپ چهارم از پادشاهی فرانسوی کاپتی بود.

اطلاعات کلی

- زمان: ۹۰۴ تا ۱۳۰۹ میلادی.
- زبان: لاتین (هند و اروپایی).
- پیش از آن: جمهوری پطر حواری.
- پس از آن: حکومت پاپی آوینیون.

1. Saint Peter
2. Innocent III

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۴ هزار در سال ۱۰۰۰ میلادی؛ ۶ هزار در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۴۴ هزار در سال ۱۲۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۳۰۰ هزار تا ۱.۵ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۳۵ هزار (رم).

ارتش منظم: نامشخص. اکثر ارتش‌هایی که له یا علیه حکومت پاپ می‌جنگیدند خارجی بودند. ماتیو ویلانی تاریخ‌نگار قرون وسطی نوشته که رم می‌توانست ۲۰ هزار نیرو را گرد هم بیاورد. اما احتمالاً این فقط یک حدس بوده است.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (رم)؛ ۲. شهرهایی که اسقف داشتند؛ ۳. شهرستان‌ها؛ ۴. دهکده‌های متمرکز (کاستلی، کاسترا).
سلسله‌مراتب اداری: ۱. پاپ؛ ۲. مقامات اصلی اداری؛ ۳. سران زیرشاخه‌ها؛ ۴. مدیران دوک‌نشین‌ها؛ ۵. اسقف‌ها؛ ۶. کشیش‌های موقوفه‌های محلی؛ ۷. سران روستاها.

نهادهای

قوانین حقوقی: ترکیبی. قانون هماهنگ تازه در سال ۱۳۵۷ میلادی ارائه شد. پیش از آن، مواردی مانند قانون ژوستین، قانون شرعیات کلیسایی، فتواهای کلیسایی و انواع قوانین و فرمان‌های مختلف وجود داشت که حریم شخصی و نیز ارتباط فرد با حکومت پاپ را تعیین می‌کرد.

دستگاه اداری: ترکیبی. اکثر دفاتر بزرگ توسط کشیش‌های رده‌بالا اداره می‌شد. سکولارترین حالت در اداره‌ها را می‌شد در دفترخانه‌ها، بایگانی‌ها و

منشی‌گری‌هایی پیدا کرد که به دولت مرکزی وابسته بودند. اعتبار دینی حاکم: پاپ‌ها مدعی این بودند که جانشینان مشروع اولین خواری مسیح یعنی پتر هستند. حقوق مالکیت: مالکیت زمین می‌توانست اشکال مختلفی داشته باشد (شخصی، گروهی، نهادی، خویشاوندی، فتودالی و غیره). کنترل قیمت‌ها: در شهرها مدیران انبارها روی قیمت مواد غذایی در بازار نظارت می‌کردند. قوانین بانکداری: پاپ‌ها عموماً با نزول خواری مخالف بودند و تدابیری را به صورت مشخص برای مقابله با فعالیت‌های نزول خواری اقلیت یهودی در جامعه پیاده می‌کردند.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: موجود. ضرب سکه: واحد پول حکومت پاپ‌ها ابتدا تقلیدی از دینه^۱ بود که در منطقه شامپانی فرانسه رواج داشت. یک سکه دیگر به نام گروسو هم در دهه ۱۲۵۰ میلادی ارائه شد. اعتبار: به رغم تلاش‌ها برای مقابله با نزول خواری، بانک‌خانه‌های زیادی وجود داشت که وام و اعتبار ارائه می‌دادند. چیزی مشابه سفته در قرن سیزدهم میلادی ارائه شد که به وام‌گیرنده اجازه می‌داد در صورت تعهد به پرداخت در آینده، اعتباری به پول محلی خود دریافت کند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، زیتون و انگور. آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کِشت: کشت تناوبی و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبرهای جنگی، شمشیر، نیزه و زوبین.

پوشش زرهی: کلاهخود، سپر، زره چرمی و پردار، زره سینه آهنی، زره محافظ

دست و پا و نیزه زره زنجیری.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان و کمان زنبورکی.

آتش‌زاها: احتمالاً توسط نیروهای اجیرشده به کار می‌رفته است.

دیوارهای طولانی: ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: توسعه کشاورزی در سرزمین درونی روم از سال ۱۰۵۰

تا ۱۱۰۰ میلادی آغاز شد. بازسازی و نگهداری از آب‌گذرهای دوران روم در

اواخر قرن ۸ و اوایل قرن ۹ میلادی آغاز شد.

مراقبت‌های درمانی: یک بیمارستانی بسیار بزرگ که در چنین ابعادی در اروپا

ساخته نشده بود، سانتو اسپریتو بود که در سال ۱۱۹۸ میلادی در رم توسط

اینوسنت سوم تأسیس شد.

کمک غذایی: بیمارستان سانتو اسپریتو غذا و سرپناه را برای فقرا فراهم می‌کرد و به ایتم

رسیدگی می‌کرد. همچنین در مناطق روستایی و شهری کمک‌های غذایی در ساختمانی که با نام یونانی بیزانسی زنودوچیا (غریبه‌پذیر) شناخته می‌شد، ارائه می‌گردید. کمک در زمان قحطی: اداره‌کنندگان ارشد انبارها قیمت مواد غذایی در بازار را مدیریت می‌کردند تا این قیمت‌ها مناسب باقی بماند و همچنین در صورت لزوم از ذخایر غلات و آذوقه برای سوبسیدرسانی استفاده می‌کردند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: ترکیبی. خانواده‌های اشراف‌زاده و خویشاوندان و وابستگان آنها در دولت پاپ حضور گسترده‌ای داشتند. اما در موارد نادر، خارجی‌ها و مقامات کلیسا که هیچ پیش‌زمینه‌ای هم در کلیسا نداشتند و نیز مردم عادی می‌توانستند به پست‌های عالی برسند. (پاپ اینوسنت سوم از یک خانواده تاجر ثروتمند بود ولی پدر پاپ اوربان سوم یک پینه‌دوز بود).

تحرك شغلی: محدود. رشد شهری باعث تنوع مشاغل شده بود؛ اما اصناف صنعتگری و تجاری در شهرهای کوچک به نحوی عمل می‌کردند که ورود افراد غیر خودی و نیز افراد از خانواده‌های غیر متخصص و غیراستادکار بسیار سخت می‌شد. برابری جنسیتی: نقش‌آفرینی زنان در زندگی عمومی تقریباً از طریق عضویت در دیرها و نظام‌های مذهبی امکان‌پذیر بود؛ جایی که آنها در فعالیت‌های آیینی، تجاری و خیریه شرکت می‌کردند.

برده‌داری: کلیسا موضع ضد و نقیضی در مورد برده‌داری داشت و تازه در سال ۱۸۳۱ میلادی به صورت رسمی آن را کنار گذاشت.

قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط مسیحیت ممنوع اعلام شده بود.

دین

دین اکثریت: کلیسای کاتولیک رم

ایسلند:

جامعه مشترک المنافع ایسلندی

در قرن نهم میلادی تعداد قابل ملاحظه‌ای از کوچ‌نشینان از نروژ و مستعمره‌های نورس (سرزمین‌های شمالی) یعنی اسکاتلند و ایرلند خود را به ایسلند رساندند. جامعه مشترک المنافع ایسلندیک در سال ۹۳۰ میلادی تشکیل شد. در این زمان، جامعه ایسلندیک یک فدراسیون از جوامع کوچک و روستایی در سکونتگاه‌های پراکنده و کوچک بود. آنها ابتدا بی‌دین بودند و بعد از پذیرش دین مسیحیت بود که ثروت و دانش فرهنگی از طریق اسقف‌ها، راهب‌ها و تیولداران ثروتمند از قاره اروپا به آنجا منتقل شد و باعث شکل‌گیری افسانه‌های زیادی شد: داستان‌های نیمه‌اسطوره‌ای که با استفاده از الفبای لاتین و به زبان ایسلندیک نوشته می‌شدند. رقابت بین تیولداران مستقل به تدریج به جنگ داخلی انجامید؛ اما وقتی اربابان محلی با تاج و تخت نروژ پیمان وفاداری بستند، جنگ پایان یافت.

اطلاعات کلی

زمان: ۹۳۰ تا ۱۲۶۲ میلادی.

زبان: نورس قدیم (هند و اروپایی).

پیش از آن: دوره کوچگری نورس‌ها.

پس از آن: پادشاهی نروژ.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۰۳ هزار (به اندازه ایسلند).

مردمان

جمعیت: ۱۰ هزار نفر در سال ۹۳۰ میلادی؛ ۳۱ هزار نفر در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۵۰ هزار تا ۶۰ هزار در سال ۱۲۶۲ میلادی.
 بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر. هیچ شهر واقعی وجود نداشت. این رقمی تخمینی در مورد بزرگ‌ترین سکونتگاه معمولی آنجاست.
 ارتش منظم: ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفره (ارتش‌های خصوصی).

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: اسقف‌گری و نخبگان مقیم؛ ۲. مزارع تیولداری؛ ۳. روستاخانه‌ها.
 سلسله‌مراتب اداری: ۱. انجمن مشترک المنافع؛ ۲. انجمن‌های محلی یا تیولداری‌ها؛ ۳. سرقبیله‌های جوامع روستایی (هرپار).

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: بر اساس قوانین نروژ که توسط کوچگران اولیه به ایسلند آورده شد اما مکتوب نشد.
 دستگاه اداری: ناموجود.
 اعتبار دینی حاکم: سرقبیله‌ها مدعی الوهیت موروثی بودند. بعد از گرویدن به مسیحیت، مهم بود که دعای خیر کلیسا به دنبال‌شان باشد.
 حقوق مالکیت: موجود.
 کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
 قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: ناموجود. هیچ مالیاتی توسط دولت مرکزی جمع نمی‌شد. کشاورزان به سرقبیله‌ها مالیات می‌دادند. پس از قانون تایث در سال ۱۰۹۶ میلادی، کلیسا قادر به جذب منابع مالی شد. ضرب سکه: ناموجود. اعتبار: نامشخص.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: محصولات دامپروری (لبنی). آبیاری: نامشخص. کوددهی: احتمالا موجود. سیستم کشت: دامپروری. احتمالا کشت تناوبی هم اجرا می‌شده؛ اما منابعش نامشخص است.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبرهای جنگی، شمشیر، دشنه، نیزه و شمشیر دروکننده. پوشش زرهی: زره زنجیری، کلاهخود و سپر. پرتاب‌شونده‌ها: زوبین و کمان‌های ساده. احتمالا فلاخن و کمان‌های ترکیبی هم وجود داشت اما زیاد به کار نمی‌رفت. کمان‌های زنبورکی از قرن ۱۲ به بعد موجود بودند. آتش‌زها: اطلاعاتی در مورد استفاده‌شان موجود نیست. دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
 متوسط قد فرد بالغ: ۱۷۰ سانتیمتر (مرد)
 آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود. سدها، کانال‌ها و چشمه‌های آب آشامیدنی وجود داشتند اما به صورت شخصی ساخته می‌شدند.
 مراقبت‌های درمانی: ناموجود. برخی خدمات توسط صومعه‌ها ارائه می‌شد.
 کمک غذایی: ناموجود. برخی خدمات توسط صومعه‌ها ارائه می‌شد.
 کمک در زمان قحطی: ناموجود. برخی خدمات توسط صومعه‌ها ارائه می‌شد.
 هرپار (سرقبیله جوامع روستایی) انبار آذوقه داشت.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
 تحرك شغلی: محدود.
 برابری جنسیتی: زنان و مردان حقوق قانونی متفاوتی داشتند.
 برده‌داری: ۹۳۰ تا ۱۰۹۶ میلادی (غلام‌داری و برده‌داری ناشی از بدهی). در فاصله سال‌های ۱۰۹۶ تا ۱۲۶۲ میلادی برده‌داری وجود نداشت (چون توسط کلیسا ممنوع شده بود).
 قربانی کردن انسان: در فاصله سال‌های ۹۳۰ تا ۱۰۹۶ میلادی (در زمان بحران‌ها) وجود داشت. در فاصله ۱۰۹۶ تا ۱۲۶۲ میلادی وجود نداشت (توسط مسیحیت ممنوع شده بود).

دین

دین اکثریت: دین نوردیک (۹۳۰ تا ۱۰۹۶ میلادی). کلیسای کاتولیک رم (از ۱۰۹۶ تا ۱۲۶۲ میلادی).

آمریکا: قبیله کاهوکیا، دوره لوهمان-استرلینگ

کاهوکیا یکی از جوامع بزرگ و پیچیده پیشاکلمبوسی است که بر کرانه رود می‌سی‌سی‌پی واقع شده بود. این تمدن در حوالی سال ۱۰۰۰ میلادی و با هجوم ناگهانی و هنوز نامعلوم جمعیت زیادی به سمت دره می‌سی‌سی‌پی آغاز شد که بیشتر جمعیت اندکی داشت. حضور جمعیت جدید باعث شد ساختارهای اجتماعی و سکونت‌جایی جدیدی شکل بگیرد که از مهم‌ترین آنها می‌توان به پشته‌های بزرگ اشاره کرد. در اوج این تمدن، حداقل ۵۰ هزار نفر در منطقه ۲۰۰۰ کیلومتری اطراف پشته مرکزی زندگی می‌کردند. مردمان کاهوکیا به دلیل احداث ساختارهای عظیمی مثل پشته معروف راهبان شهرت دارند. ساخت آن نیازمند جابجایی ۱.۱ میلیون مترمکعب خاک و نیز ساخت یک حصار دفاعی چوبی به ارتفاع ۱۵ متر بود که تقریباً تا سه کیلومتر کشیده می‌شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۰۵۰ تا ۱۱۹۹ میلادی.

زبان: سی‌یوان^۲ (نامشخص). باور پذیرفته‌شده (اما اثبات‌ناپذیر) این است که آنها به زبان سی‌یوان^۳ - و احتمالاً دگیهان^۳ - صحبت می‌کردند. پیش از آن: دوره نوظهور می‌سی‌سی‌پی.

1. Cahokia

2. Siouan

3. Dhegihan

پس از آن: کاهوکیا، دوره مورهد^۱.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰ (محدوده منطقه اصلی).

مردمان

جمعیت: ۴۰ هزار تا ۵۰ هزار نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۰ هزار تا ۱۵ هزار نفر (کاهوکیا).

ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. مجموعه اداری مرکزی (کاهوکیا); ۲. مجموعه پشته‌های

نزدیک کاهوکیا; ۳. مراکز احتمالی جوامع زیردست; ۴. سکونتگاه‌های کوچک‌تر.

سلسله مراتب اداری: ۱. کاهن-رئیس اعظم; ۲. کاهن-روسای رده پایین‌تر; ۳.

ریش سفیدان / رهبران گروه‌های خویشاوندی.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: اطلاعات ناموجود.

دستگاه اداری: احتمالاً ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: احتمالاً از اجرای مناسک گرفته می‌شد.

حقوق مالکیت: نامشخص. این نظر مطرح شده که شاید با گسترش

روستاخانه‌های تک خانواری در مناطق حاشیه‌ای شکل گرفته باشد.

کنترل قیمت‌ها: احتمالاً ناموجود.

قوانین بانکداری: احتمالا ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: احتمالا ناموجود.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: اطلاعات ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ذرت.

آبیاری: ناموجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشت تناوبی دوگانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: ناموجود.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرزسنگی، تبرسنگی و چماق جنگی. احتمالا سایر اسلحه‌ها از چوب ساخته می‌شد.

پوشش زرهی: شواهد ناموجود. اما دلیلش می‌تواند این باشد که زره از مواد خراب‌شدنی مثل چوب ساخته می‌شد.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان ساده و نیزه‌های پرتابی.

آتش‌زاها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: سن متوسط در زمان مرگ ۴۰ سال (مرد) و ۳۵ سال (زن).
 متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: احتمالاً ناموجود.
 مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود.
 کمک غذایی: احتمالاً موجود. شواهد باستان‌شناسی حاکی از وجود انبارهای مناطق کوچک است. مواد غذایی در زمان فستیوال‌ها نیز توزیع می‌شدند.
 کمک در زمان قحطی: اطلاعات ناموجود.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
 تحرك شغلی: احتمالاً ناموجود. جامعه به شدت سلسله‌مراتبی بود. شواهد محدودی از تنوع مشاغل وجود دارد.
 برابری جنسیتی: باستان‌شناسان بازمانده‌های حداقل دو مراسم بزرگ قربانی کردن زنان جوان را کشف کرده‌اند.
 برده‌داری: احتمالاً موجود. شاید از قربانی شدن ملازمان در زمان مراسم ترحیم مردان نخبه بتوان این مسئله را استنتاج کرد.
 قربانی کردن انسان: ملازمان به عنوان بخشی از مراسم ترحیم مردان نخبه، قربانی می‌شدند.

دین

دین اکثریت: دین می‌سی‌سی‌بی. شواهد باستان‌شناسی از تدفین‌های بزرگ و / یا مناسک جشن‌واره وجود دارد که اطراف ساختارهای پشته‌ای برگزار می‌شد.

کلمبیا: تایرونا

تایرونا^۱ به صورت کلی به گروه‌های بومی سیرا نوادا دسانتا ماریا^۲ (رشته‌کوهی در طول ساحل کارائیبی کلمبیا) اطلاق می‌شود. در زمان رسیدن فاتحان اسپانیایی به آنجا در سال ۱۵۲۴ میلادی، تایرونا به دهکده‌های نیمه‌خودمختار طبقه‌بندی شده بود که اداره‌شان را یک طبقه کاهن و سلسله‌مراتبی از روسای مختلف به عهده داشتند. تنوع زیستی در منطقه باعث شده بود تولید کشاورزی گسترده‌ای وجود داشته باشد و اقتصاد در آن زمان در شمال کلمبیا رونق بگیرد. دهکده‌های تایرونا شامل کارگاه‌هایی برای متخصصان استادکاری (کوره‌کاران طلا، حکاکان روی سنگ‌های نیمه‌قیمتی و تاجران) و نیز مجموعه‌های بزرگ برگزاری مراسم می‌شد که برخی از آنها برای جشن‌ها به کار می‌رفتند. این دهکده‌ها هم به خصوص در زمینه دین و زبان تنوع فرهنگی داشتند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۰۵۰ تا ۱۵۲۴ میلادی.

زبان: آتانکه^۳ (چیچا).

پیش از آن: مرحله نگوانجه^۴.

پس از آن: امپراتوری هابسبورگ اسپانیا.

1. Tairona
2. Sierra Nevada de Santa Marta
3. Atanque
4. Neganje

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۵۰ (مساحت معمول یک جامعه مستقل).

مردمان

جمعیت: ۱۰۰۰ تا ۳۰۰۰ نفر (جمعیت معمول یک جامعه مستقل).
 بزرگ‌ترین شهر: ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر در سال ۱۱۰۰ میلادی؛ ۱۵۰ تا ۴۰۰۰ نفر در سال‌های ۱۱۵۰ تا ۱۳۹۹ میلادی؛ ۳۰۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۵۲۴ میلادی (پوئبلیتو^۱).
 ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. مراکز عمده؛ ۲. شهرهای بزرگ؛ ۳. پوئبلوها (دهکده‌ها).
 سلسله مراتب اداری: ۱. کشیش اعظم (نائوما)؛ ۲. ارباب اعظم؛ ۳. رئیس (کاسیک)؛ ۴. معاون رئیس.

نهادها

قوانین حقوقی: احتمالاً ناموجود.
 دستگاه اداری: احتمالاً ناموجود.
 اعتبار دینی حاکم: اطلاعات ناموجود.
 حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.
 کنترل قیمت‌ها: احتمالاً ناموجود.
 قوانین بانکداری: احتمالاً ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: اطلاعات ناموجود.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: احتمالاً ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ذرت.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشاورزی بئر و بسوز. کشاورزی کوددهی به تدریج جای آن را گرفت.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: مس.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چماق جنگی و گرز.

پوشش زرهی: اطلاعات ناموجود.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان ساده و زوبین.

آتش‌زاها: کمان‌های آتش‌دار.

دیوارهای طولانی: احتمالاً ناموجود.

رفاه

- امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
- متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
- آبیاری و آب آشامیدنی: کانال‌ها و سطوح پلکانی.
- مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود.
- کمک غذایی: اطلاعات ناموجود.
- کمک در زمان قحطی: اطلاعات ناموجود.

(نا)برابری‌ها

- تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
- تحرك شغلی: اطلاعات ناموجود.
- برابری جنسیتی: احتمالا ناموجود.
- برده‌داری: اطلاعات ناموجود.
- قربانی کردن انسان: احتمالا ناموجود. هیچ شواهد باستان‌شناسی وجود ندارد و در اسناد اسپانیایی هم به آن اشاره نشده است.

دین

- دین اکثریت: دین تایرونا. احتمالا شامل امور شِمنی و باورهای آنیمیستی (زنده‌باوری) می‌شد.

مغولستان: امپراتوری مغول

به وجود آمدن امپراتوری مغول نتیجه مجموعه‌ای از کارزارهای قابل توجه در مناطق مختلف اوراسیا در قرن سیزدهم میلادی بود. این امپراتوری به عنوان بزرگ‌ترین امپراتوری سرزمینی تاریخ شناخته می‌شود. مغول‌ها تنها یکی از قبایل کوچ‌نشین بودند که در استپ‌های آسیای مرکزی زندگی می‌کردند؛ تا اینکه مردی به نام تموجین (بعدها نامش چنگیز شد) در پایان قرن دوازدهم میلادی خان مغول‌ها شد. چنگیز این قبایل را متحد و آنها را تبدیل به یک امپراتوری کرد که روسیه و بخش‌هایی از شمال روسیه را فتح کرد، خلافت عباسی را نابود کرد و حتی برخی قلمروهای ژرمن‌ها در شرق اروپا را نیز گرفت. مغول‌ها پادشاهی‌های شقه‌شده مسیحی غرب اروپا را نتوانستند از بین ببرند؛ اما تاریخ‌نگاران عموماً بر این باورند که اگر این واقعا هدف مغول‌ها بود قابلیت تحققش را داشتند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۲۰۶ تا ۱۲۷۱ میلادی.

زبان: مغولی (مغولیک).

پیش از آن: اتحاد اولیه مغول‌ها.

پس از آن: سلسله یوان و خانات مختلف.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۵ میلیون (در بزرگ‌ترین حالت).

مردمان

جمعیت: ۷۰ میلیون نفر (در بیشترین حالت).
 بزرگ‌ترین شهر: ۶۰۰ هزار تا ۸۰۰ هزار نفر (هوانگ ژو).
 ارتش منظم: ۱۰۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. مراکز منطقه‌ای؛ ۳. شهرها؛ ۴. شهرستان‌ها؛ ۵. دهکده‌ها؛ ۶. اردوگاه‌های کوچ‌نشینی.
 سلسله‌مراتب اداری: ۱. خان؛ ۲. خاندان سلطنتی؛ ۳. حاکمان وابسته و خراج‌گذار؛ ۴. حاکمان استانی؛ ۵. مدیران محلی.

نهادهای

قوانین حقوقی: احتمالاً ناموجود. محققان اخیراً وجود قانون مغول‌ها (معروف به یاسای بزرگ) را زیر سوال برده‌اند.
 دستگاه اداری: احتمالاً ناموجود. حکومت مغول پست‌های اداری مختلفی داشت، اما آنها احتمالاً پست‌های غیرتخصصی بودند که نخبگان ارتشی برای انجام‌شان به کار گرفته می‌شدند.
 اعتبار دینی حاکم: خان بزرگ باور داشت که دارد فرمان مונگه تئگری (بهشت جاویدان) را اجرا می‌کند.
 حقوق مالکیت: متناسب با زمین و دام.

کنترل قیمت‌ها: احتمالاً ناموجود.
قوانین بانکداری: احتمالاً ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر کشاورزان تحمیل می‌شد.
ضرب سکه: واحد پول‌هایی که بیشتر در قلمروهای تسخیرشده توسط مغول‌ها مورد استفاده بودند همان طور باقی ماندند.
اعتبار: سیستم اعتباری که بیشتر در قلمروهای تسخیرشده توسط مغول‌ها مورد استفاده بود همان طور باقی ماند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: در قلمرو اصلی محصول خاصی نبود. مجموعه‌ای از محصولات (از جمله گندم، برنج و ارزن) در قلمروهای تسخیرشده کاشته می‌شد.
آبیاری: ترکیبی.
کوددهی: ترکیبی.
سیستم کشت: دامپروری و برداشت فصلی. سیستم کشت که بیشتر در قلمروهای تسخیرشده توسط مغول‌ها مورد استفاده بود همان طور باقی ماند.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: نیزه قوس‌دار که علیه سواره‌نظام به کار می‌رفت. نیزه، شمشیر

خمیده، دشنه، تبر و گرز.

پوشش زرهی: سپر چوبی، کلاهخود چرمی و فولادی. زره چندلایه پنهان محافظ، زره زنجیری که گردن را هم می پوشاند. از زره فلسی شکل و احتمالا زره محافظ افقی هم استفاده می شد.

پرتاب شونده ها: زوبین، کمان ترکیبی و کمان زنبورکی.

آتش زها: نفتا و نارنجک.

دیوارهای طولانی: اطلاعات در مورد ساخت آنها در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۲۵ سال از زمان تولد.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم های تامین آب که پیشتر در قلمروهای تسخیر شده توسط مغول ها مورد استفاده بود همان طور باقی ماند. تنها استثنایش شبکه های آبیاری آسیای مرکزی بود.

مراقبت های درمانی: پراکنده. مستقیما توسط حکومت مغول تامین نمی شد؛ بلکه مقامات محلی مسئولش بودند.

کمک غذایی: پراکنده. مستقیما توسط حکومت مغول تامین نمی شد؛ بلکه مقامات محلی مسئولش بودند.

کمک در زمان قحطی: پراکنده. مستقیما توسط حکومت مغول تامین نمی شد؛ بلکه مقامات محلی مسئولش بودند.

(نا) برابری ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.

تحرك شغلی: ترکیبی. بنا بر منطقه، تغییر می کرد.

برابری جنسیتی: جامعه مغول پدرسالار و پدرتبار بود. اما برخی زنان طبقه نخبه قادر بودند نفوذ زیادی به دست بیاورند و دو نفر از آنها در دهه ۱۲۴۰ میلادی نایب‌السلطنه امپراتریس شدند. درباره زنان عامی اطلاعاتی در دست نیست. برده‌داری: اسرای جنگی اغلب برده می‌شدند. قربانی کردن انسان: در مراسم تاجگذاری و تدفین رهبران و نیز در زمان بسیج نیرو برای جنگ انجام می‌شد.

دین

دین اکثریت: شمنی مغولی. تنگ‌ریسم. در قلمروهای تسخیرشده توسط مغول‌ها، مردم همچنان پیرو ادیان متبوع خود بودند.

مالی: امپراتوری مالی

در اوایل قرن سیزدهم میلادی، چندین قبیله بزرگ مالینکه^۱ از منطقه دلتای علیای رود نیجر با یکدیگر علیه پادشاهی سوسو متحد شدند و امپراتوری مالی را تشکیل دادند که بزرگ‌ترین امپراتوری غرب آفریقا در قرون وسطی بود. در دوران موسای اول (مانسا موسا^۲) امپراتوری مالی بر ۲۴ شهر و مناطق اطراف آنها، مناطق منتهی به اقیانوس اطلس، دلتای داخلی رود نیجر، صحرای آفریقا و کمربند جنگل‌های استوایی کنترل داشت. مانسا موسا به حمایت از اسلام و توزیع گسترده طلا در مسیر زیارتش به مکه در سال ۱۳۲۵ میلادی شهرت دارد. شهرهای مالی فضای جهان‌شهری داشتند؛ طلا و عاج و نمک صادر می‌کردند و البته از تمام منطقه صحرای آفریقا برده هم صادر می‌کردند. معماری خاص آنها که به نام بانکو شناخته می‌شد و متشکل از آجر گلی بود، هنوز هم مورد توجه و ستایش است.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۲۳۰ تا ۱۴۱۰ میلادی.

زبان: مانده (آفریقایی-آسیایی)، عربی (آفریقایی-آسیایی).

پیش از آن: پادشاهی سوسو.

پس از آن: حکومت‌های موسوم به مانده.

1. Malinke
2. Mansa Musa

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱.۵ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۴ تا ۵ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۲ هزار تا ۱۷ هزار نفر (بنا بر شواهدی که نشان می‌دهند شهرهای متوسط‌تر بین ۱۰ هزار تا ۱۵ هزار نفر جمعیت داشته‌اند). ارتش منظم: ۸۷۰۰ نفره (اندازه اسکورت ارتش پادشاهی مانسا موسا در جریان زیارت معروفش به سمت مکه).

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. شهرهای بازردار؛ ۳. شهرها با حصار آجر گلی (کافو)؛ ۴. دهکده‌ها. سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. وزرای دربار؛ ۳. حاکمان منطقه‌ای؛ ۴. سران دهکده‌ها.

نهادها

قوانین حقوقی: ترکیبی. قانون عرفی رواج داشت اما شمار زیادی از اقلیت مسلمان از قوانین اسلامی پیروی می‌کردند. دستگاه اداری: محدود. مشخص است که وزرای دربار وجود داشته‌اند اما اطلاعات زیادی درباره‌شان در دست نیست. اعتبار دینی حاکم: در فاصله سال‌های ۱۲۳۰ تا ۱۳۱۰ نامشخص بود. پس از گرویدن به اسلام در سال‌های ۱۳۱۱ تا ۱۴۱۰ میلادی باور به حمایت الهی از پادشاه وجود داشت. حقوق مالکیت: نامشخص. این درک فرهنگی وجود داشت که هر کسی می‌تواند

زمین خودش را داشته باشد. فروش زمین رواج نداشت.
کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: احتمالا موجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین، تجارت و تولید.
ضرب سکه: نامشخص. شواهدی از تولید محلی قرص‌های طلای بی‌مُهر (سولا) وجود دارد.
اعتبار: وام ارائه می‌شد و بدهی‌ها به صورت مکتوب ثبت می‌شد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج.
آبیاری: ناموجود.
کوددهی: ناموجود.
سیستم کشت: ترکیبی از آیش کوتاه‌مدت و کشت متغیر.

فلزشناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و احتمالا فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر، نیزه و زوبین.
پوشش زرهی: زره زنجیری، زره سینه، سپر، کلاهخود و محافظ دست و پا که
احتمالا مختص اشراف‌زادگان بود.
پرتاب‌شونده‌ها: زوبین و کمان ساده.
آتش‌زاها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت هیچ دیوار طولانی وجود ندارد.

رفاه

- امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
- متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
- آبیاری و آب آشامیدنی: احتمالا موجود.
- مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود.
- کمک غذایی: اطلاعات ناموجود.
- کمک در زمان قحطی: اطلاعات ناموجود.

(نا)برابری‌ها

- تحرک اجتماعی: احتمالا ناموجود.
- تحرک شغلی: احتمالا ناموجود.
- برابری جنسیتی: نامشخص. اما باید اشاره کرد که در منشور ماندن^۱ یا کوروکان^۲ فوگا^۳ که یک نوع «قانون اساسی» شفاهی امپراتوری مالی بود، حقوق برابر به زن و مرد داده شده است.
- برده‌داری: احتمالا موجود. غلام‌داری وجود داشت و اسرای جنگی هم برده می‌شدند.
- قربانی کردن انسان: احتمالا ناموجود. هیچ شواهدی از انجامش وجود ندارد. هرچه عقاید اسلامی بیشتر گسترش یافت، ممنوعیت قربانی کردن انسان بیشتر شد.

دین

دین اکثریت: دین مالی. اسلام صوفی.

1. Manden
2. Kurukan Fuga

مصر: سلطنت مملوک‌ها

مملوک‌ها کسانی بودند که قدرت را از خلافت ایوبیان ربودند و کنترل بخش‌های زیادی از شام را به همراه مصر و نیز مناطقی از شبه جزیره عربستان به دست گرفتند. مملوک یک اصطلاح عربی برای تعیین طبقه گروهی از برده‌های آموزش‌دیده بود که به خدمت حاکمان اسلامی قرون وسطی درآمد بودند و وظایف نظامی و اداری را برای آنها انجام می‌دادند. مملوک‌ها دوره‌ای از شکوفایی را در مصر رقم زدند که اوجش زمان حکومت سلطان ناصر بود. اما این دوران رونق به خاطر طاعون سیاه که در سال ۱۳۴۷ میلادی در اسکندریه شیوع یافت به پایان رسید. قانون ممالیک جلوی تبدیل فرزندان آنها به مملوک را می‌گرفت و این راهی برای مقابله با تبعیض به سود خویشاوند و نیز فساد بود. به همین ترتیب، باید دائم برده‌های آموزش‌دیده جدید از منطقه کریمه و قفقاز جای نخبگان حاکم را می‌گرفتند.

اطلاعات کلی

- زمان: ۱۲۶۰ تا ۱۵۱۷ میلادی.
- زبان: عربی (آفریقایی-آسیایی).
- پیش از آن: سلطنت ایوبیان.
- پس از آن: امپراتوری عثمانی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲.۱ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۶ تا ۷ میلیون نفر در سال ۱۳۰۰ میلادی؛ ۴.۸ میلیون نفر در سال ۱۴۰۰ میلادی؛ ۶ میلیون نفر در سال ۱۵۰۰ میلادی.
بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰ هزار نفر در سال ۱۳۰۰ میلادی؛ ۱۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ میلادی؛ ۱۵۰ هزار تا ۴۰۰ هزار نفر در سال ۱۵۰۰ میلادی (قاهره).
ارتش منظم: ۴۰ هزار تا ۵۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (قاهره)؛ ۲. پایتخت‌های استانی (مثل دمشق)؛ ۳. مراکز مذهبی یا اقتصادی (مثل مکه و اسکندریه)؛ ۴. شهرستان‌ها؛ ۵. دهکده‌ها؛ ۶. آبادی‌ها.
سلسله مراتب اداری: ۱. سلطان؛ ۲. مدیران مرکزی؛ ۳. حاکمان استانی؛ ۴. حاکمان بخش‌ها؛ ۵. حاکمان شهرستان‌ها؛ ۶. مقامات رده پایین‌تر.

نهادها

قوانین حقوقی: مبتنی بر قانون اسلامی.
دستگاه اداری: تخصصی. نیرو از میان طبقه برده جذب می‌شد.
اعتبار دینی حاکم: سلطان‌ها مسئولیت ترویج آرمان‌های اسلامی را به عهده داشتند. سلطان باید یک برده مملوک آزاد شده می‌بود.
حقوق مالکیت: موجود.
کنترل قیمت‌ها: تا حدی. در زمان قحطی مورد توجه قرار می‌گرفت. یک ناظر

بازار (محتسب) همواره وجود داشت. در زمان‌های فراوانی، مسئولان برخی از مواد غذایی را در انبارهای بزرگ نگه می‌داشتند تا قیمت در بازار بالا برود. قوانین بانکداری: ناموجود. به دلیل ممنوعیت نزول خواری در دین اسلام، هیچ نظام بانکداری به وجود نیامده بود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین، تجارت و محصولات کشاورزی. ضرب سکه: دینار طلا، درهم نقره. در قرن پانزدهم میلادی، یک کارگر غیرماهر می‌توانست انتظار داشته باشد که دستمزد ماهانه ۳ دینار بگیرد. اما طی قرون مختلف، ارزش واحد پول به شدت فراز و نشیب داشت. اعتبار: یک خانواده تاجر به نام کریمی به دولت پول قرض می‌داد. انبارهای عمومی سلطان هم بذر و مواد غذایی را به عنوان وام دریافت می‌کردند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و جو. آبیاری: موجود. کوددهی: موجود. سیستم کشت: خاک به دلیل سیل‌های سالانه مواد مغذی بیشتری دریافت می‌کرد.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز آهنین، تبر جنگی، دشنه، شمشیر با تیغه صاف و نیزه. پوشش زرهی: سپر چوبی، کلاهخود چرمی و زرّه سینه و پشت، زرّه زنجیری و قرقله (زرّه فلسی شکل / افقی). پرتاب‌شونده‌ها: کمان ترکیبی و کمان زنبورکی. آتش‌زاها: بمب نفتایی و نارنجک دستی. دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: ۳۰ تا ۳۵ سال از زمان تولد. متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود. آبیاری و آب آشامیدنی: کانال‌های آبرسانی و سدهای جدید و همچنین آب‌نما در شهرها ساخته شد. شبکه آب‌گذرهای بزرگی در قاهره وجود داشت. مراقبت‌های درمانی: ترکیبی. سلطان قلاوون^۱ (حکومت از ۱۲۷۹ تا ۱۲۹۰ میلادی) دستور داد یک مجتمع بیمارستانی بزرگ با ظرفیت بیش از ۴۰۰۰ بیمار ساخته شود. اما بیمارستان‌ها معمولاً به صورت خصوصی اداره می‌شدند. کمک غذایی: ترکیبی. انبارهای بزرگ عمومی مواد غذایی را به شکل وام ارائه می‌دادند. بنیادهای وقف از ایتم حمایت می‌کردند. کمک در زمان قحطی: انبارهای بزرگ عمومی مواد غذایی را به شکل وام ارائه می‌دادند. در زمان قحطی سال‌های ۱۲۹۵ تا ۱۲۹۶ میلادی سلطان به طبقه اشراف دستور داد به نیازمندان کمک کنند.

1. Qalawun

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعى: محدود. مناصب قدرت فقط در اختيار مملوك‌ها بود. تحرك شغلى: محدود. پست‌هاى دولتى فقط در اختيار مملوك‌ها قرار مى‌گرفت. موقعيت برابى تحرك شغلى در حوزه تجارى، دىنى و خىرىه فقط برابى طبقات ثروتمند امكان داشت.

برابرى جنسىتى: زنان دقىقا برابر با مردان تلقى نمى‌شدند؛ اما زنان طبقه نخبه مى‌توانستند گستره‌اى از نقش‌ها از جمله معلم، دادور و خىر را به عهده بگيرند. برده‌دارى: حاکمان و بسيارى از مقامات رده‌بالا از ميان افراد برده انتخاب مى‌شدند.

قربانى کردن انسان: ناموجود. اسلام آن را ممنوع کرده بود.

دين

دين اكثريت: اسلام سنى. اسلام صوفى.

اندونزی: امپراتوری ماجاپاهیت

قسمت اعظم نیمه شرقی جایی که امروزه به عنوان جزیره جاوا شناخته می‌شود در کنترل امپراتوری ماجاپاهیت^۱ بود و آنها مدعی حکومت بر بخش اعظم مجموعه جزایر اندونزی و شبه جزیره مالای بودند. این پادشاهی در واقع نشانه‌ای از گذار اندونزی به سوی حکومت مرکزی قدرتمند بود. دربار سلطنتی مستقیماً با مقامات معابد محلی هندو ارتباط داشت و مناسبات تجاری با دهکده‌ها برقرار می‌کرد و اغلب معافیت مالیاتی برای نخبگان معابد و ریش‌سفیدان وفادار روستایی در نظر می‌گرفت. امپراتوری ماجاپاهیت به تدریج بر اثر مناقشات داخلی بر سر جانشینی پادشاهان و نیز حملات خارجی و البته وجود سلسله مینگ در چین، قدرت خود را از دست داد. سلطنت اسلامی دِماک^۲ نیز میخی بر تابوت امپراتوری ماجاپاهیت زد و مسیرهای دریایی حیاتی زیادی را در اوایل قرن شانزدهم میلادی تسخیر کرد و بعد هم جاوا را گرفت.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۲۹۲ تا ۱۵۱۸ میلادی.

زبان: جاوایی میانه (استرونزی)؛ سانسکریت (هند و اروپایی).

پیش از آن: پادشاهی سینگاساری.

پس از آن: سلطنت دِماک.

1. Majapahit
2. Demak

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۵۰۰ هزار

مردمان

جمعیت: ۵ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰ هزار نفر (تروولان).

ارتش منظم: ۳۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (تراوولان^۱); ۲. دهکده‌ها; ۳. آبادی‌ها.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. پادشاه; ۲. شورای سلطنتی; ۳. شورای وزرا; ۴.
حاکمان استانی; ۵. مقامات دولتی مسئول روستاها.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: موجود.
دستگاه اداری: وزرای دربار وجود داشتند.
اعتبار دینی حاکم: باور بر این بود که پادشاه خداست.
حقوق مالکیت: منشورهای جدید به خانواده‌های ثروتمند اما بی‌زمین، اجازه
خرید زمین می‌داد.
کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر ارزش زمین را با ارزش برابر آن در وزن فلزات گرانبها محاسبه

می‌کردند و این مالیات باید سالانه یک یا دو بار (بهار و پاییز) پرداخت می‌شد. ضرب سکه: مسکوکات مسی چین مورد استفاده بود. اعتبار: اطلاعات ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج. آبیاری: موجود. کوددهی: موجود. سیستم کشت: کشاورزی بر اساس کوددهی و آبیاری. کشت مضاعف برنج. کشاورزی بئر و بسوز در بخش‌هایی از جاوا نیز انجام می‌شد.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و شاید فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز جنگی، تبر جنگی، دشنه، شمشیر، نیزه، تویا (چوب برای جنگ) و جابانگ (باتوم آهنی چنگال‌شکل). پوشش زرهی: شواهدش در پیکرنگاری‌ها هست اما تعبیرشان دشوار است. پرتاب‌شونده‌ها: زوبین و کمان ساده. آتش‌زها: شواهد ناموجود. دیوارهای طولانی: ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: حاکمان برای انجام پروژه‌های این حوزه، مشوق‌های مالیاتی می‌دادند. سیستم تامین آب آشامیدنی در تروولان درست شده بود.
 مراقبت‌های درمانی: مراقبت درمانی دولتی وجود نداشت. نخبگان به پزشک دسترسی داشتند. مردم عامی به درمانگرهای معروف به جانگان مراجعه می‌کردند.
 کمک غذایی: ناموجود.
 کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
 تحرك شغلی: محدود. به رغم نبود نظام سلسله‌مراتبی اجتماعی، تحرك شغلی شکل نگرفته بود.
 برابری جنسیتی: به رغم برتری عمومی مردان، زنان اغلب نقش مهمی به عنوان مذاکره‌کننده دیپلماتیک به عهده می‌گرفتند.
 برده‌داری: برده‌ها به خاطر بدهکاری برده شده بودند.
 قربانی کردن انسان: نامشخص. موضوع بحث کارشناسان است.

دین

دین اکثریت: هندویسم سایویتی

هند: امپراتوری ویجایاناگارا

امپراتوری ویجایاناگارا^۱ که اسمش را از شهری مستحکم در مرکز قلمروش گرفته، بر بخش اعظم ایالت‌های جنوبی هند یعنی کارناتاکا، آندرا پرادش، گوا، کerala و تامیل نادو حکم می‌راند. این مناطق در دوران ویجایاناگارا شکوفایی را تجربه کردند: معابد هندو و قصرهای سلطنتی ساخته شدند، تجارت و کشاورزی رونق گرفتند، شهرهای جدید تاسیس شدند و قوانین حقوقی جدیدی تعریف شد. در ابتدا پادشاهان ویجایاناگارا به اینکه فاتح باشند رضایت داده بودند. اما کریشنادوارایا^۲ (حکمرانی از ۱۵۰۹ تا ۱۵۲۹ میلادی) شروع به انتصاب برهمن‌های وفادار و فرماندهان نظامی در پست‌های عالی کرد و خراج قابل توجهی از زمین‌داران گرفت. جنگ‌های داخلی در کنار حملات زیاد از سمت شمال باعث سقوط این امپراتوری در قرن هفدهم میلادی شد بخش اعظم شبه‌قاره تحت لوای امپراتوری مغول قرار گرفت.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۳۳۶ تا ۱۶۴۶ میلادی.

زبان: سانسکریت (هند و اروپایی)؛ تلوگو^۳ (دراویدی)؛ تامیل (دراویدی)؛ کانادا (دراویدی).

پیش از آن: سلطنت دهلی.

پس از آن: امپراتوری مغول.

1. Vijayanagara
2. Krishnadevaraya
3. Telugu

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۳۵۰ هزار تا ۳۷۰ هزار.

مردمان

جمعیت: ۲۵ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۰۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ میلادی؛ ۱۵۰ هزار تا ۲۵۰ هزار نفر در سال ۱۵۰۰ میلادی (ویجایاناگارا).
ارتش منظم: ۵۰ هزار تا ۹۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (ویجایاناگارا)؛ ۲. پایتخت استانی؛ ۳. شهرستان‌ها؛ ۴. دهکده‌ها.
سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. شورای وزرا؛ ۳. اداره مرکزی؛ ۴. نایب‌السلطنه؛ ۵. دولت استانی؛ ۶. اداره روستایی.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: بر مبنای قوانین هندو.
دستگاه اداری: حرفه‌ای. دستمزد روسای محلی به شکل زمین و محصولات کشاورزی پرداخت می‌شد.
اعتبار دینی حاکم: پادشاه توسط کاست کاهنان (برهمن‌ها) تقدیس می‌شد.
حقوق مالکیت: نامشخص.
کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: مالیات بر زمین؛ «مالیات تخصصی» بر مشاغل غیرکشاورزی. ضرب سکه: بیشتر سکه‌ها طلا و مس بود اما سکه نقره‌ای هم تولید می‌شد. اعتبار: دولت زمین در اختیار کشاورزان خرده‌پا می‌گذاشت تا بذرهایی به ودیعه گرفته‌شده را بکارند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج، گندم، ذرت خوشه‌ای و حبوبات.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر، نیزه، دشنه و تبر جنگی.

پوشش زرهی: زره چرمی که کل بدن را می‌پوشاند. زره‌های آهنی که برای محافظت بیشتر استفاده می‌شدند. سپر. سربازان سواره نظام چیزی شبیه کلاهخود بر سر می‌گذاشتند.

پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، کمان ساده و چمخال.

آتش‌زها: سلاح‌های انفجاری برای دفاع از قلعه‌ها. توپخانه.

دیوارهای طولانی: شواهد ناموجود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
 متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: موجود.
 مراقبت‌های درمانی: ترکیبی. خدمات درمانی دولتی وجود نداشت. برخی خدمات توسط استراحت‌خانه‌ها ارائه می‌شد که نهادهای خیریه‌ای تحت حمایت خیرین خصوصی بودند.
 کمک غذایی: ترکیبی. رامنوجاکوتا (غذاخوری‌های مخصوص زائران) توسط خیرین خصوصی تحت حمایت بود و خود پادشاه نیز از آنها حمایت می‌کرد.
 کمک در زمان قحطی: ترکیبی. به صورت غیرمستقیم از طریق ساخت ذخیره‌گاه‌های آب و کانال‌های آبرسانی کمک رسانده می‌شد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: محدود. سیستم کاست (تمایز طبقاتی) وجود داشت. لازم به ذکر است که تاجران و استادکاران در این زمان می‌توانستند به ثروت و آوازه دست پیدا کنند.
 تحرك شغلی: ناموجود. سیستم کاست وجود داشت.
 برابری جنسیتی: برخی جنبه‌های خاص از ایدئولوژی هندو نابرابری جنسیتی را گسترش می‌دهد. اما اسناد پرتغالی‌ها از آن زمان حاکی از حضور زنان در نقش‌های قاضی، مباشر، نگهبان قصر، کشیش، حسابدار و کاتب است.
 برده‌داری: غلام‌داری.
 قربانی کردن انسان: احتمالاً ناموجود.

دین

دین اکثریت: هندوئیسم.

روسیه: سکاها

دره رود لنا (همان یاکوتیا^۱ یا یاقوتیه) در شرق سیبری بیش از چهار برابر تگزاس مساحت دارد و یکی از سردترین نقاط جهان است. سکاها^۲ (یا کوتها) حداقل از قرن سیزدهم میلادی در این منطقه زندگی کرده‌اند. جوامع اولیه آنها گروه‌هایی شبه کوچگر بودند که دام و اسب پرورش می‌دادند و محل سکونت‌شان بین یورت (خیمه)‌های زمستانی و روستاخانه‌های تابستانی تغییر می‌کرد. وقتی اولین قزاق‌ها در دهه ۱۶۲۰ میلادی به آنجا رسیدند، یاکوت‌ها با مهمان‌نوازی از آنها پذیرایی کردند. اما به تدریج اختلافات و درگیری بین آنها شکل گرفت و یک قهرمان افسانه‌ای به نام تگین رهبری سکاها را به عهده گرفت. از سال ۱۶۴۲ میلادی تا زمان انقلاب روسیه، این منطقه خراج‌گذار تزار روسیه بود؛ و یکی از آخرین قلمروهای روس بود که تحت انقیاد اتحاد جماهیر شوروی قرار گرفت.

اطلاعات کلی

- زمان: ۱۴۰۰ تا ۱۶۳۲ میلادی.
- زبان: یاکوت (از خانواده ترکی).
- پیش از آن: فرهنگ قورومچی.
- پس از آن: امپراتوری روسیه.

1. Yakutia
2. The Sakha

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): اطلاعات ناموجود. سلسله‌های دودمانی بخش‌های زیادی را در اختیار می‌گرفتند اما قلمروها ثابت نمی‌ماند.

مردمان

جمعیت: ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر. این تخمینی است از اندازه متوسط یک گروه قبیله‌ای در آن زمان.

بزرگ‌ترین شهر: کم‌تر از ۱۰۰ نفر. شهری وجود نداشت؛ فقط اردوگاه‌های موقتی بود که بیش از ۱۰۰ نفر در آن ساکن نبودند.
ارتش منظم: ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: اردوگاه‌های موقت.
سلسله‌مراتب اداری: شوراهای دودمانی.

نهادها

قوانین حقوقی: ناموجود.
دستگاه اداری: ناموجود.
اعتبار دینی حاکم: رهبران معتقد بودند که وارث خدا هستند.
حقوق مالکیت: زمین، دام و اسب تحت کنترل دودمان پدری بود.
کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: ناموجود.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: احتمالا ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: هیچ. ارتزاق بر مبنای محصولات دامی انجام می‌گرفت.

آبیاری: ناموجود.

کوددهی: ناموجود.

سیستم کشت: دامپروری.

فلز شناسی

فلزات اصلی: آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبر جنگی، دشنه و نیزه.

پوشش زرهی: حفاظت از سواره‌نظام. زره زنجیری روی چرم، کلاهخود، سپر و

زره سینه.

پرتاب‌شونده‌ها: زوبین و کمان.

آتش‌زاها: مورد استفاده نبوده است.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت دیوارهای طولانی وجود ندارد.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: نامشخص.

آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود. اقتصاد مبتنی بر شبانی.

مراقبت‌های درمانی: ناموجود.

کمک غذایی: ناموجود.

کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: ناموجود.

تحرك شغلی: احتمالا ناموجود. البته تقسیم کاری زیادی وجود نداشت.

برابری جنسیتی: تفاوت جنسیتی شدیدی در تقسیم کار وجود داشت: مردان از

اسب‌ها نگهداری می‌کردند، شکار می‌کردند و با فلزات وسیله می‌ساختند. زنان

از دام‌ها نگهداری می‌کردند، لباس می‌دوختند و ظرف درست می‌کردند.

برده‌داری: غلام‌داری. اسرای جنگی معمولا برده می‌شدند.

قربانی کردن انسان: در مراسم تدفین رهبران، ملازم او قربانی می‌شد.

دین

دین اکثریت: دین شمن یا کوتی.

پرو: امپراتوری اینکا

اینکاها بزرگ‌ترین امپراتوری بومی قاره آمریکا حکم می‌راندند و خودشان آن را تاوانتینسویو^۱ (چهار منطقه کنار هم) می‌خواندند تا عظمت قلمروشان را به رخ بکشند. آنها به زور بخشی از مردم را جابجا کردند و به سرزمین‌های محصور مخصوصی بردند تا مثلاً در منطقه میلیرایا^۲ به عنوان بافنده و سفال‌گر کار کنند. نخبگان از ایدئولوژی برای تثبیت حاکمیت خود استفاده می‌کردند. آنها در جشن‌های برپاشده توسط حکومت به مردم نوشیدنی ارزان ذرت می‌دادند و به جایش خدمات کارگری دریافت می‌کردند. در موارد نادر حتی به احترام خدایان و مکان‌های مقدس، عده‌ای را هم قربانی می‌کردند. بیماری‌های همه‌گیر در اوایل قرن شانزدهم میلادی - احتمالاً آبله که با مهاجمان اروپایی به آمریکا آورده شده بود - باعث تضعیف اینکاها شد و درنهایت، آنها نتوانستند در برابر فاتحان اسپانیایی مقاومت کنند و تقریباً تمام قلمروشان به تصرف اسپانیایی‌ها درآمد. با این وجود، مقاومت در برابر اسپانیایی‌ها حتی تا استقلال پرو در سال ۱۸۲۱ ادامه داشت.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۳۷۵ تا ۱۵۳۲ میلادی.

1. Tawantinsuyu
2. Milliraya

زبان: کوئچا^۱ (کوئچوان) و آیمارا^۲ (آیماران).
پیش از آن: دوره میانه متاخر (پرو).
پس از آن: امپراتوری هابسبورگ اسپانیا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۵۰۰ هزار تا ۲ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۶ تا ۱۴ میلیون نفر در سال ۱۵۳۲ میلادی.
بزرگ‌ترین شهر: ۲۰ هزار تا ۱۰۰ هزار نفر (کوسکو^۳).
ارتش منظم: ۱۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (کوسکو)؛ ۲. مراکز استانی؛ ۳. شهرستان‌ها؛
۴. دهکده‌ها؛ ۵. آبادی‌ها.
سلسله مراتب اداری: حاکم (سایا اینکا)؛ ۲. حاکمان (آپو) منطقه‌ای (سویو)؛
۳. حاکمان استانی (توکریکوک)؛ ۴. حاکمان بخش‌ها (هونو کوراکا)؛ ۵.
حاکمان رده‌پایین تر (کوراکا).

نهادهای

قوانین حقوقی: به رغم نبود سیستم نوشتار یا سیستم درباری حکومتی، موجود بود. آزادی عمل زیادی به رهبران محلی داده می‌شد تا عدالت را در قلمروهای

1. Quechua
2. Aymara
3. Cuzco

خود برقرار کنند.

دستگاه اداری: حرفه‌ای. متخصصان شمارش (کیپوکامیوک) ارقام را با روش گره‌زدن روی ریسمان ثبت می‌کردند. آمارگیران و مدیران ایستگاه‌های پست هم مشغول به کار بودند.

اعتبار دینی حاکم: ساپا اینکا (امپراتور) یک اَبرانسان تلقی می‌شد که ارتباط محکمی با ماوراء دارد.

حقوق مالکیت: اطلاعات ناموجود.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.

قوانین بانکداری: ناموجود. بانکی وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر کار برای مردان متاهلی که بین ۲۵ تا ۵۰ سال داشتند وضع می‌شد.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: احتمالاً ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ذرت، کینوا و سیب زمینی.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کِشت: کشت تناوبی.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز جنگی، تبر جنگی، دشنه، نیزه، شمشیر چوبی با لبه دندانه‌دار.

پوشش زرهی: سربازان سپرهای چرمی، کلاهخودهای چوبی بافته‌شده و زره سینه‌پوش مسی داشتند. اشراف‌زادگان زره کامل پرجواهر می‌پوشیدند که از طلا و نقره ساخته شده بود.

پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، فلاخن، کمان ساده و اتلاتل (دارت نیزه‌شکل).
آتش‌زها: شواهد ناموجود.

دیوارهای طولانی: تعدادی دیوار دفاعی توسط مانکو اینکا (یکی از رهبران سلطنتی اینکاها) ساخته شده بود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۹ سانتیمتر (مرد) و ۱۴۶ سانتیمتر (زن).

آبیاری و آب آشامیدنی: ترکیبی.

آبیاری: موجود. اما هیچ سیستم تامین آب آشامیدنی بزرگی وجود نداشت.

مراقبت‌های درمانی: اطلاعات ناموجود. پزشکان وجود داشتند اما شواهدی از تامین خدمات درمانی توسط حکومت وجود ندارد.

کمک غذایی: مقامات مسئول دست‌شان باز بود که غذا و نوشیدنی در فستیوال‌ها پخش کنند اما شواهدی از وجود سیستم حمایتی مرکزی در زمینه مواد غذایی وجود ندارد.

کمک در زمان قحطی: فروشگاه‌های دولتی در زمان قحطی آغاز به کار می‌کردند.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعى: نخبگى موروثى.

تحرك شغلى: ناموجود. مشاغل موروثى بودند و محدود به طبقات خاص مى شدند.

برابرى جنسىتى: زنان و مردانى كه يك جرم مشابه مرتكب شده بودند، تنبيه‌هاى متفاوتى دريافت مى كردند. موقعيت‌هاى دولتى عموماً براى مردان در نظر گرفته شده بود؛ هر چند كه زنان و مردان هر دو مى توانستند پست‌هاى مذهبى مهم داشته باشند.

برده‌دارى: نامشخص. اقتصاد بيشتر روى رعيت‌دارى مبتنى شده بود تا روى برده‌دارى. اما برخى خدمتگزاران خانواده‌هاى نخبه (ياناكونا) كه اغلب به عنوان اسير جنگى گرفته شده بودند، در اين خانواده‌ها تا ابد بايد انجام وظيفه مى كردند و حتى اين نقش به فرزندان‌شان هم منتقل مى شد.

قربانى كردن انسان: چند شكل از آن اجرا مى شد. قربانيان خيلى اوقات كودك بودند. اما شواهدى وجود دارد كه در موارد نادر، اسراى جنگى و ملازمان هم قربانى مى شدند.

دين

دين اكثريت: دين اينكا. مركزيت آن، پرستش ساپا اينكا (امپراتور اينكا) و خدايانى بود كه نماينده خورشيد، ماه و ساير موجودات طبيعى بودند.

ترکیه: امیرنشین عثمانی

امیرنشین عثمانی را نباید با آن امپراتوری که در دوره مدرن نخستین به یک قدرت جهانی بزرگ بدل شده بود اشتباه گرفت. امیرنشین عثمانی به عنوان یک امارت ترک کوچک در نزدیکی قلمرو بیزانس پا گرفت. ترک‌ها و گروه‌های دیگر از قفقاز و بالکان به صورت دائم به قلمرو بیزانس حمله می‌کردند. عثمانی‌های مسلمان به تدریج از طریق جنگ و دیپلماسی توانستند مناطق غربی بالکان را به زانو در بیاورند. با تکیه بر این دستاوردها بود که عثمانی‌ها توانستند قلمرو خود را با سرعت گسترش بدهند. حرکت ارتش تیمور (تیمور لنگ) و امپراتوری تیموری او به سمت غرب در نهایت مانع از گسترش امیرنشین عثمانی شد و آنها توانستند عثمانی‌ها را در سال ۱۴۰۲ میلادی شکست بدهند و آنها را رعیت خود کنند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۲۹۹ تا ۱۴۰۲ میلادی.

زبان: ترکی (از خانواده ترکی)؛ عربی (آفریقایی-آسیایی)؛ فارسی (هند و اروپایی).
پیش از آن: امپراتوری بیزانس؛ امیرنشین قرامانیان.

پس از آن: امپراتوری تیموری.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۸ هزار در سال ۱۳۲۰ میلادی؛ ۶۹۰ هزار در سال ۱۴۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار نفر در سال ۱۳۲۵ میلادی؛ ۵ میلیون نفر در سال ۱۴۰۰ میلادی
بزرگ‌ترین شهر: ۲۰ هزار تا ۳۰ هزار نفر (بورسا).
ارتش منظم: ۲۰ هزار نفره در سال ۱۳۵۰ میلادی؛ ۸۵ هزار نفره در سال ۱۴۰۰ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. مراکز استانی؛ ۳. شهرستان‌ها؛ ۴. دهکده‌ها.
سلسله مراتب اداری: در فاصله سال‌های ۱۲۹۰ تا ۱۳۲۶ میلادی: ۱. سلطان؛ ۲. مدیران مرکزی؛ ۳. حاکمان استانی.
در فاصله سال‌های ۱۳۲۶ تا ۱۳۶۰ میلادی: ۱. رئیس؛ ۲. شورای ریش سفیدان؛ ۳. صدراعظم؛ ۴. حاکمان استانی؛ ۵. حاکمان بخش‌ها؛ ۶. قضات در شهرها و شهرستان‌ها.

نهادها

قوانین حقوقی: در سال ۱۳۲۵ میلادی ارائه شد.
دستگاه اداری: ناموجود.
اعتبار دینی حاکم: سلطان به عنوان جنگجویی در نظر گرفته می‌شد که در

خدمت خداست و رهنمودهای الهی را به اجرا درمی‌آورد. حقوق مالکیت: ترکیبی. اکثر اراضی در مالکیت دولت بود و برای کشت در اختیار رعیت‌ها قرار می‌گرفت. با این وجود، انواعی قدیمی از مالکیت زمین هنوز در قلمروهای فتح‌شده وجود داشت. کنترل قیمت‌ها: نامشخص. کنترل قیمت‌ها در قرون بعدی رواج داشت اما در این زمان اجرا نمی‌شد. قوانین بانکداری: ناموجود. به دلیل ممنوعیت وام‌های بهره‌دار در اسلام، هیچ بانکی وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات گذاری: مالیات بر زمین. ضرب سکه: ضرب سکه به صورت محلی در سال ۱۳۲۸ میلادی آغاز شد. اعتبار: اعتبار و سفته در مراودات تجاری با دولت‌شهرهای شمال ایتالیا به کار گرفته می‌شد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم.
آبیاری: موجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کشت: نامشخص.

فلزشناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز، تبر جنگی، دشنه، شمشیر صاف، نیزه و نیزه دشنه‌دار. پوشش زرهی: زره با پوشش افقی، کلاهخود، زره زنجیری، زره کامل و زره فلس مانند. سپر چوبی.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان ترکیبی، کمان زنبورکی، فلاخن و زوبین. آتش‌زاها: آتش‌زای یونانی برای آنها شناخته‌شده بود و از طریق تفنگی با لوله دمنده شلیک می‌شد.

دیوارهای طولانی: هیچ دیوار طولانی ساخته نشده بود.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های به‌جامانده از قبل مورد استفاده بود. آب آشامیدنی مورد نیاز شهرها از طریق فواره‌ها، آب‌انبارها و حمام‌ها تامین می‌شد. مراقبت‌های درمانی: ترکیبی. هیچ نظام خدمات درمانی مرکزی وجود نداشت؛ اما سلطان بایزید یکم یک مدرسه پزشکی و یک بیمارستان بزرگ در سال ۱۴۰۰ میلادی تاسیس کرد.

کمک غذایی: ناموجود. از سوی نهادهای دینی تامین می‌شد.

کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: مدرسه‌های اسلامی که با مساجد مرتبط بودند، به روی پسران و مردان از هر طبقه و قومیتی باز بودند و فارغ‌التحصیلان این مدارس می‌توانستند وارد طبقه نخبه شوند.

تحرك شغلی: احتمالا تا حدی قابل انجام بود. محدودیتی بر شغلی که غیرمسلمانان می خواستند انتخاب کنند وجود نداشت.

برابری جنسیتی: نامشخص.

برده داری: سربازان برده شده ای که ملک دولت بودند در ارتش (با نام حلقه به گوشان عثمانی) انجام وظیفه می کردند و امور اداری را هم انجام می دادند. بردگانی که مالک خصوصی داشتند در بخش کشاورزی و استادکاری مشغول به کار بودند.

قربانی کردن انسان: ناموجود. در اسلام ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: اسلام سنی.

دوره مدرن نخستین: سال ۱۵۰۰ تا ۱۸۰۰ میلادی

غنا: پادشاهی آشانتی

در سال ۱۴۷۱ میلادی، دریانوردان پرتغالی به منطقه بین رودهای کوموئه^۱ و ولتا در غرب آفریقا که طلا تولید می‌کرد رسیدند و در آنجا مراکز تجاری برای تبادل کالاهای اروپایی با طلا و برده راه انداختند. پادشاهی آشانتی این مراکز را تحت کنترل خود درآورد. پادشاه از یک دودمان سلطنتی آمده بود و مقامات مختلفی از جمله ملکه مادر انتخابش کرده بودند. او فرد مقدسی بود که نباید موقع خوردن و نوشیدن دیده می‌شد. همچنین امکان حرف زدن با او یا شنیدن صدای صحبتش وجود نداشت. در اواخر قرن نوزدهم میلادی، انگلیسی‌ها جای پرتغالی‌ها را گرفتند و بعد از تلاش‌های ناموفق در کسب مجدد استقلال، کل منطقه در سال ۱۹۰۱ به عنوان قلمرو بریتانیا اعلام شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۵۰۱ تا ۱۹۰۱ میلادی.

زبان: آشانتی (آکان).

پیش از آن: دِنکیرا.

پس از آن: امپراتوری بریتانیا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۴۰ هزار تا ۲۶۰ هزار در اوج امپراتوری در سال ۱۸۷۴ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۳ میلیون نفر در اوج امپراتوری در سال ۱۸۷۴ میلادی.
 بزرگ‌ترین شهر: ۱۰ هزار تا ۲۰ هزار نفر (کوماسی).
 ارتش منظم: ۴۰ هزار تا ۱۰۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (کوماسی)^۱؛ ۲. شهرستان‌ها؛ ۳. دهکده‌ها؛ ۴. آبادی‌ها.
 سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه (آسانتهن)؛ ۲. ملکه مادر (آسانتهما)؛ شورای ریش سفیدان و سایر مقامات ارشد؛ ۳. حاکمان استانی؛ ۴. شوراهای استانی؛ ۵. سران دودمان‌ها؛ ۶. رهبران روستاها.

نهادهای

قوانین حقوقی: ناموجود. قانون عرفی و نظام حقوقی غیررسمی وجود داشت. دستگاه اداری: ترکیبی. مقامات منصوب به تدریج مقامات موروثی را کنار می‌زدند. اعتبار دینی حاکم: باور بر این بود که حاکمان از ارتباط خاصی با اجداد باستانی برخوردارند.

حقوق مالکیت: ترکیبی. زمین به صورت رسمی در مالکیت دودمان‌ها بود نه اشخاص. آنها فقط حق استفاده از ملک بدون تصرف را داشتند.

کنترل قیمت‌ها: احتمالا ناموجود.
قوانین بانکداری: ناموجود. نظام بانکداری وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات گذاری: مالیات بر گرد طلا بسته می‌شد. عوارض گرفته می‌شد. هزینه وفات از دارایی‌های منقول متوفی کم می‌شد.
ضرب سکه: ناموجود.
اعتبار: ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: بَم.
آبیاری: ناموجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کِشت: کشاورزی بئر و بسوز.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: دشنه و نیزه.
پوشش زرهی: سپر و کلاهخود چرمی.
پرتاب‌شونده‌ها: زوبین، کمان ساده و اسلحه گرم.
آتش‌زها: اطلاعاتی در مورد استفاده‌شان موجود نیست.
دیوارهای طولانی: اطلاعاتی در مورد ساخت‌شان موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۳۰ سال از زمان تولد (در اوایل قرن ۲۰ میلادی).

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۸ سانتیمتر (در اوایل قرن ۲۰ میلادی).

آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.

مراقبت‌های درمانی: ناموجود. هیچ خدمات درمانی از سوی دولت مرکزی ارائه نمی‌شد.

کمک غذایی: احتمالاً ناموجود. احتمالاً هیچ سیستم مرکزی حمایت از تامین غذا وجود نداشت.

کمک در زمان قحطی: احتمالاً ناموجود. احتمالاً هیچ سیستم مرکزی مقابله با قحطی وجود نداشت.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: محدود. نخبگی موروثی بود.

تحرك شغلی: محدود. تا حدی در شهرها وجود داشت.

برابری جنسیتی: به جای برابری جنسیتی، تکمیل‌گری جنسیتی هنجار موجود بود. اکثر پست‌های اداری نمی‌توانست در اختیار زنان قرار بگیرد.

برده‌داری: غلام‌داری. اسرای جنگی، شورشیان و جنایتکاران معمولاً به بردگی گرفته می‌شدند.

قربانی کردن انسان: در مراسم تدفین نخبگان، قربانی کردن انسان به صورت گسترده صورت می‌گرفت.

دین

دین اکثریت: دین آکانی. آکان‌ها به یک خدای عالی‌مرتب به نام اونیامه و نیز الهه زمین به نام آساره‌یا اعتقاد داشتند.

ایران: امپراتوری صفوی

صفویان به خاطر استفاده از توپخانه و تفنگ به «امپراتوری باروت» شهرت یافته بودند. پس از تحت کنترل گرفتن سرزمین پارس، صفویان اسلام شیعه را دین رسمی کشور معرفی کردند و اسلام سنی را که بین حاکمان قبلی رواج داشت کنار گذاشتند. به تدریج دربار صفوی کنترل مرکزی خود را بیشتر کرد، یک نظام بوروکراسی پیچیده را به وجود آورد و ثروت قابل توجهی را از انحصار دولت بر تجارت ابریشم به دست آورد. این تجارت باعث مراودات دیپلماتیک با قدرت‌های اروپایی شد. افول صفویان در قرن هفدهم میلادی به همراه قدرت گرفتن اروپایی‌ها و عثمانی‌ها باعث شد در سال ۱۷۲۴ میلادی معاهده قسطنطنیه به امضا برسد که قلمرو صفوی را بین عثمانی‌ها و روس‌ها تقسیم می‌کرد.

اطلاعات کلی

- زمان: ۱۵۰۱ تا ۱۷۲۲ میلادی.
- زبان: فارسی (هند و اروپایی).
- پیش از آن: اتحاد قبیله‌ای آق قویونلو.
- پس از آن: سلسله افشاری.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲.۷ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۹ میلیون نفر.
بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰ هزار نفر (اصفهان).
ارتش منظم: ۹۰ هزار تا ۱۲۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. شهرهای بزرگ؛ ۳. شهرهای کوچک؛
۴. شهرستان‌ها؛ ۵. دهکده‌ها؛ ۶. آبادی‌ها.
سلسله مراتب اداری: ۱. شاه؛ ۲. وزیر اعظم؛ ۳. شورای حکومتی؛ ۴. دولت مرکزی؛ ۵. حاکمان استانی؛ ۶. دولت محلی.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: قانون سکولار و قانون دینی.
دستگاه اداری: آنها که پست اداری داشتند حقوق بگیر بودند اما پست به صورت موروثی به آنها رسیده بود.
اعتبار دینی حاکم: حاکمیت صفوی تا حدی بر ایده پیشااسلامی پادشاهی الهی بنا شده بود.
حقوق مالکیت: ناموجود. شاه مدعی مالکیت تمام اراضی بود.
کنترل قیمت‌ها: بخش مهمی از تدابیر مربوط به مبارزه با قحطی از همین طریق انجام می‌شد.
قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین. تجارت و جابجایی مشمول مالیات می‌شد و

عوارض گمرکی و جاده‌ای وجود داشت. همچنین عوارض مخصوصی به نام تمغا روی کالاهاى دم مرز بسته می‌شد. ضرب سکه: مسکوکات نقره، تومان و دینار. سکه‌های مسی که در مناطق مختلف ضرب و استفاده می‌شد. برخی از پادشاهان سکه طلا به نام اشرفی هم ضرب می‌کردند. اعتبار: تاجران معتبر اموری مثل ارائه وام، ارائه تخفیف و امکانات سفته، پذیرش بیعانه و نیز انتقال پول را انجام می‌دادند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: آیش. کشت تناوبی دوگانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز، تبر جنگی، شمشیر خمیده و زوین.

پوشش زرهی: زره سبک چرمی، پشمی، ابریشمی و نمدی. سپر چوبی،

کلاهخود، زره سینه، محافظ دست و پا و زره زنجیری.

پرتاب‌شونده‌ها: نیزه پرتاب‌شونده، کمان ترکیبی، کمان زنبورکی و تفنگ.

آتش‌زها: توپخانه محاصره. بطری‌های شیشه‌ای که با روغن مشتعل پر

می‌شدند.

دیوارهای طولانی: اطلاعی از احداث آنها در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
 متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: دولت سیستم قنات را که از زمان ساسانیان وجود داشت اداره می‌کرد.
 مراقبت‌های درمانی: یک یا دو بیمارستان در هر شهر بزرگ وجود داشت.
 کمک غذایی: نامشخص.
 کمک در زمان قحطی: در زمان بحران، تدابیری برای کنترل قیمت‌ها اجرا می‌شد. انبارهای دولت در دهکده‌های تمام سرزمین وجود داشت تا از تامین مواد غذایی برای پایتخت در تمام زمان‌ها اطمینان حاصل شود.

(نا) برابری‌ها

تحرک اجتماعی: موقعیت‌های رسمی بر اساس شایستگی- و نه اصل و نسب- در اختیار مردم قرار می‌گرفت و ربطی به طبقه یا قومیت آنها نداشت. اشراف‌زادگان اصلی صفوی به شکل فزاینده‌ای کاهش قدرت و نفوذ خود را تجربه می‌کردند.
 تحرک شغلی: احتمالاً موجود.
 برابری جنسیتی: زنان نخبه زمین به ارث می‌بردند، کار خیریه می‌کردند، صاحب کاروانسرا بودند و نفوذ سیاسی زیادی داشتند. حتی زنان عامی هم در فعالیت‌هایی مثل زیارت، تظاهرات و شورش حضور داشتند و برخی حتی کار تجاری می‌کردند.
 برده‌داری: شاه طهماسب (دوره حکومت از ۱۵۲۴ تا ۱۵۷۶ میلادی) مردمان ساکن مناطق مرزی را که اجدادشان هم برده بودند به بردگی می‌گرفت.
 قربانی کردن انسان: ناموجود. در اسلام ممنوع بود.

دین

دین اکثریت: اسلام شیعه.

هند: امپراتوری مغول

امپراتوری مغول توسط بابر تاسیس شد که از آسیای مرکزی به هند حمله کرد و از توپخانه برای شکست دادن سلطنت دهلی استفاده کرد. امپراتوری مغول یکی از بزرگ‌ترین حکومت‌ها در تاریخ پیشامدرن بود و بخش زیادی از شبه‌قاره هند را در کنترل داشت. مغول‌ها یک نظام مالیاتی کارآمد ایجاد کردند که توسط کشاورزان محلی اداره می‌شد. همچنین مغول‌ها به جای اشراف‌زادگان عنوان‌دار، مقامات حقوق‌بگیر نظامی و غیرنظامی را به کار گرفتند. تحت حکومت آنها، هند به مرکز تجارت جهانی بدل شد و محصولات تولیدی‌اش - به خصوص پارچه نخی - از چین تا اروپای غربی مشتری پیدا کرد. اهمیت تجارت هند در اروپا باعث شد کمپانی هند شرقی تاسیس شود؛ که در اواسط قرن نوزدهم میلادی کنترل شبه‌قاره را از دست مغول‌ها درآورد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۵۲۶ تا ۱۸۵۸ میلادی.

زبان: فارسی (هند و اروپایی)؛ اردو (هند و اروپایی).

پیش از آن: سلطنت دهلی، امپراتوری سند، امپراتوری ویجایاناگارا (هند)، امپراتوری تیموریان (آسیای مرکزی).

پس از آن: امپراتوری بریتانیا (هند)؛ امپراتوری دُرّانی (آسیای مرکزی).

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۳.۲ تا ۴.۵ میلیون.

مردمان

جمعیت: ۱۱۰ تا ۱۵۰ میلیون نفر.

بزرگ‌ترین شهر: ۴۰۰ هزار نفر (این رقمی است که در جریان بازدید درباریان از دهلی در سال ۱۶۵۰ میلادی به عنوان جمعیت این شهر تخمین زده شد. آنها به صورت منظم از مناطق مختلف دیدن می‌کردند.)
ارتش منظم: ۱۰۲ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت؛ ۲. مراکز استانی؛ ۳. شهرستان‌ها؛ ۴. دهکده‌ها.

سلسله‌مراتب اداری: ۱. امپراتور؛ ۲. وزیر اعظم (وکیل)؛ ۳. مقامات صوبه‌دار (استانی)؛ ۴. مقامات سرکار (شهرستانی)؛ ۵. مقامات پاراگانا (بخش‌ها)؛ ۶. مقامات دهکده؛ ۷. کاتب دهکده.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: دوازده فرمان جهانگیر، مربوط به سال ۱۶۰۵ میلادی.
دستگاه اداری: حرفه‌ای.

اعتبار دینی حاکم: کیش شخصیت امپراتور با عنوان انسان کامل، مرشد (راهنمای معنوی) و «سایه خدا» شهرت داشت. حاکمان همچنین تلاش داشتند تبار خود را به تیمور موسس امپراتوری تیموری (حکمرانی از ۱۳۳۶ تا ۱۴۰۶ میلادی) برسانند.

حقوق مالکیت: ترکیبی. تمام اراضی در مالکیت دولت بودند اما در ازای انجام وظیفه دولتی و نظامی می‌شد روی زمین (بدون تملک) کار کرد.

کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر زمین. امپراتور اکبر مالیات جزیه را که حاکمان اسلامی بر اتباع غیرمسلمان وضع کرده بودند لغو کرد.
ضرب سکه: روپیه نقره. هر ۰.۳۰ روپیه مساوی بود با ۲۵.۱۱ کیلوگرم گندم (که در زمان قحطی به ۶.۶۶ روپیه می‌رسید). دستمزد ماهانه یک کارگر غیرماهر در آگرادر سال ۱۵۹۵ میلادی ۱.۵ روپیه و در سال ۱۶۳۷ میلادی ۳.۲ روپیه بود.
اعتبار: موجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، برنج و حبوبات.
آبیاری: موجود.
کوددهی: احتمالاً موجود.
سیستم کشت: تثبیت نیتروژن محصولات.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز جنگی، تبر جنگی، دشنه، شمشیر، نیزه کوتاه، تبرزین، شمشیرهای دو دسته.

پوشش زرهی: سپر، کلاهخود، زره زنجیری، زره کامل و محافظ دست و پا. پرتاب شونده‌ها: زوبین، نیزه، چاکرام (قرص‌های فولادین)، کمان ترکیبی، کمان زنبورکی و تفنگ. آتش‌زها: بمب باروتی، گلوله افشان آتش‌زا و بمب پرتابی، توپخانه محاصره. دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت آنها موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۲۵ تا ۳۵ سال از زمان تولد. متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۸ سانتیمتر (مرد). آبیاری و آب آشامیدنی: کانال‌ها، آب‌انبارها، آب‌گذرها، سدها، نهرها، چشمه‌ها و غیره برای نگهداری و انتقال آب باران‌های موسمی و آب رودخانه‌ها استفاده می‌شد. مراقبت‌های درمانی: بیمارستان‌ها توسط دولت و نیز به شکل خصوصی ساخته می‌شد. جهانگیر (حکمرانی از ۱۶۰۵ تا ۱۶۲۷ میلادی) معتقد بود که بیمارستان‌ها باید در همه شهرهای امپراتوری ساخته شوند. کمک غذایی: توسط بیمارستان‌ها تامین می‌شد. کمک در زمان قحطی: امپراتور اکبر سیستمی از انبارهای منطقه‌ای را برای آمادگی در زمان قحطی آماده کرده بود. همچنین توزیع پول و مواد غذایی در این زمان‌ها به صورت ویژه انجام می‌شد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی. سیستم کاست (تمایز طبقاتی) برای اکثریت هندو. تحرك شغلی: ناموجود. سیستم کاست برای اکثریت هندو.

برابری جنسیتی: تا حدود مختلفی وجود داشت. همه نظام‌های ایدئولوژیک از نابرابری جنسیتی حمایت می‌کردند. برده‌داری: در سال ۱۵۲۶ میلادی اکبر به صورت رسمی پایان بردگی اسرای جنگی را اعلام کرد. اما نگهداری برده بین اشراف‌زادگان همچنان رواج داشت. قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط اسلام ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: اسلام سنی، هندوئیسم، جینئیسم.

اکوادور: مردمان شوار، دوره استعمار اسپانیا

مردمان شوار^۱ (که به عنوان هیوارو^۲ هم شناخته می‌شوند) از قرن‌ها پیش در تپه‌های جنگل‌پوش کوه‌های آند در نزدیکی مرز مدرن اکوادور و پرو زندگی می‌کردند. قدرت در میان گروه‌های مختلف شوار به صورت سنتی در اختیار «بزرگمردان» بود؛ جنگ‌جوه‌های شناخته‌شده یا شمن‌ها که به خاطر خاکی بودن، صداقت و سخاوت‌شان شهرت پیدا کرده بودند. دین شوار حول نیروهای مقدس غیرشخصی به نام ساروتاما^۳ می‌چرخید که مشابه نیروهای مقدس مانا در باور پُلی‌نزی‌ها بود. این نیروها می‌توانستند خیر یا شر باشند و از طریق اعمالی مثل شجاعت در جنگ و سخاوت در رفتار با همسایگان در هر شخص جمع می‌شدند. مردمان شوار در مقابل اینکاه‌ها و نیز در مقابل اروپایی‌ها مقاومت کردند تا اینکه در سال ۱۹۳۰ میلادی در کشور اکوادور ادغام شدند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۵۳۰ تا ۱۸۴۰ میلادی.

زبان: هیوارو یا شوار (هیواروان).

پیش از آن: مردمان هیواروی پیشاستعماری.

1. Shuar
2. Jivaro
3. tsarutama

پس از آن: هیواروها، دوره پسااستعماری اکوادور.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۶ (تخمین بر این اساس که دهکده‌ها به صورت معمول ۴ کیلومتر با هم فاصله داشتند.)

مردمان

جمعیت: ۳۰۰ نفر (جمعیت یک روستا).
بزرگ‌ترین شهر: ۳۰۰ نفر. هیچ شهر واقعی وجود نداشت و احتمالاً جمعیت هیچ روستایی هم به بیشتر از ۳۰۰ نفر نمی‌رسید.
ارتش منظم: ۵۰۰ نفر. هیچ ارتش منظمی وجود نداشت. ارقام ارائه‌شده در واقع تخمینی از اندازه احزاب مهاجم هستند.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: فقط دهکده‌ها.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. سردسته‌ها که در موارد ویژه به عنوان رهبران فوق محلی عمل می‌کردند. ۲. روسا (کوراکا).

نهادها

قوانین حقوقی: ناموجود.
دستگاه اداری: ناموجود.
اعتبار دینی حاکم: شِمن‌ها اغلب به عنوان رئیس (کوراکا) در نظر گرفته می‌شدند و علتش قدرت معنوی آنها بود.
حقوق مالکیت: ناموجود.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: موجود. توسط سران استعماری وضع می‌شد.
ضرب سکه: ناموجود.
اعتبار: موجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: کاساوا.
آبیاری: ناموجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کشت: کشاورزی بُر و بسوز.

فلز شناسی

فلزات اصلی: ناموجود. تسلیحات مسی از طریق تجارت به دست می‌آمد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبر جنگی، قداره و نیزه فرورونده.
پوشش زرهی: سپرهای چرمی و چوبی.
پرتاب‌شونده‌ها: اسلحه فوتی، تیرهای زهرآگین، پرتاب‌کننده نیزه که تا اواخر قرن هفدهم میلادی مورد استفاده بود. زوبین.
آتش‌زاها: استفاده نمی‌شد.
دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساختش موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۷ سانتیمتر (مرد).
آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود. حکومتی وجود نداشت که بخواهد خدمات درمانی مرکزی ارائه بدهد.
کمک غذایی: ناموجود. حکومتی وجود نداشت که بخواهد به صورت مرکزی کمک غذایی ارائه بدهد.
کمک در زمان قحطی: ناموجود. حکومتی وجود نداشت که بخواهد به صورت مرکزی خدمات رفاهی در زمان قحطی ارائه بدهد.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: هیچ. هیچ طبقه اجتماعی واقعی وجود نداشت.
تحرك شغلی: هیچ. هیواروها تقریباً همگی به باغداری و کاشت برای امرار معاش می‌پرداختند.
برابری جنسیتی: تقسیم کار بر اساس جنسیت صورت می‌گرفت. تعدد زوجات وجود داشت. موقعیت‌های رهبری در اختیار مردان قرار می‌گرفت.
برده‌داری: ناموجود. اسرای جنگی معمولاً برده نمی‌شدند چون سرشان بریده می‌شد و به عنوان غنیمت استفاده می‌شد.
قربانی کردن انسان: اسرای جنگی معمولاً کشته می‌شدند.

دین

دین اکثریت: دین هیوارو، شمنیسم.

فرانسه: پادشاهی بوربون

خاندان بوربون از زمان مرگ هنری سوم پادشاه والوا در سال ۱۵۸۹ میلادی (که هیچ وارثی برجا نگذاشت) تا زمان انقلاب فرانسه بر فرانسه حکم راندند. بوربون‌ها در میان جنگ‌های دینی بین کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها به قدرت رسیدند. نظام دیوان‌سالاری، نظام مالیاتی مرکزی و پیروزی‌های استعماری در قاره آمریکا باعث اوج‌گیری قدرت و سلطه آنها در قرن هفدهم میلادی شد. پادشاهی فرانسه زمانی در اوج بود که «پادشاه خورشید» یعنی لویی چهاردهم (حکمرانی از ۱۶۴۳ تا ۱۷۱۵ میلادی) بر سر کار بود. قصر ورسای که در آن زمان بزرگ‌ترین عمارت در اروپا بود تحت نظارت او در دهه ۱۶۷۰ و ۱۶۸۰ میلادی ساخته شد. او همچنین فرمان نانت را که فرانسه را یک بار دیگر به یک پادشاهی کاتولیک بدل می‌کرد لغو کرد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۵۸۹ تا ۱۷۸۹ میلادی.

زبان: فرانسه (هند و اروپایی).

پیش از آن: پادشاهی والوا (فرانسه).

پس از آن: دوران انقلاب (فرانسه).

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۹۳۰ هزار در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۲.۶ میلیون در سال ۱۶۵۰ میلادی؛ ۲ تا ۲.۵ میلیون در سال ۱۷۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۱۸.۵ میلیون نفر در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۲۱ میلیون نفر در سال ۱۶۵۰ میلادی؛ ۲۵.۳ میلیون نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی؛ ۲۸.۵ میلیون نفر در سال ۱۷۸۹ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۴۵ هزار در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۴۵۵ هزار در سال ۱۶۵۰ میلادی؛ ۶۰۰ هزار در سال ۱۷۰۰ میلادی (پاریس).

ارتش منظم: ۵۰ هزار نفر در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۴۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (پاریس)؛ ۲. پایتخت‌های استانی و مراکز استعماری؛ ۳. شهرها؛ ۴. شهرستان‌ها؛ ۵. دهکده‌ها؛ ۶. آبادی‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. شورای عالی؛ ۳. سرپرست استانی؛ ۴. سرپرست عمومی؛ ۵. نمایندگان علی‌البدل، حاکمان شهری و استانی؛ ۶. قاضی عالی.

نهادهای

قوانین حقوقی: به عنوان قانون میشو شناخته می‌شد.

دستگاه اداری: حرفه‌ای.

اعتبار دینی حاکم: پادشاه توسط کلیسا حمایت می‌شد. لویی چهاردهم (پادشاه

خورشید) سلطنت را در مرکز ایدئولوژی حکومت قرار داد.
حقوق مالکیت: موجود.
کنترل قیمت‌ها: قیمت نمک تثبیت شده بود.
قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: نظام مالیاتی دقیق که اشراف‌زادگان از طریق امتیازها و معافیت مالیاتی می‌توانستند دورش بزنند.
ضرب سکه: سکه نقره لیور تورنوا به ارزش ۲۰ سویا ۲۴۰ درنیه. دو تلاش ناکام برای رواج‌دادن پول کاغذی صورت گرفت.
اعتبار: موجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم.
آبیاری: ناموجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کشت: کشت تناوبی سه‌گانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلزشناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر، شمشیر خمیده، تبرنیزه، نیزه کوتاه، سرنیزه.

پوشش زرهی: زره سینه، زره سینه و پشت، جلیقه چرمی، کلاهخود فولادی یا برنجی، محافظ دست و پا.
پرتاب شونده‌ها: تفنگ لوله کوتاه، تفنگ و تپانچه.
آتش‌زها: نارنجک و توپخانه محاصره.
دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۲۵ تا ۲۸ سال از زمان تولد.
متوسط قد فرد بالغ: ۱۷۲ سانتیمتر (مرد) و ۱۵۸ سانتیمتر (زن).
آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم آبیاری گسترده در جنوب فرانسه وجود داشت.
چشمه‌ها و آب‌خوری‌های عمومی در شهرها مورد استفاده بودند.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود. دولت خدمات درمانی ارائه نمی‌داد؛ اما بیمارستان‌هایی که توسط کلیسا یا به صورت خصوصی اداره می‌شدند در شهرها رواج داشتند.
کمک غذایی: ناموجود. بر اساس فرمان مولن (۱۵۶۶ میلادی) جوامع محلی (به خصوص مقامات محلی کلیسا) مسئولیت کمک به فقرا را به عهده داشتند.
کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: ترکیبی. مردم عامی می‌توانستند وارد رده‌های اشراف‌زادگی موروثی بشوند.
تحرك شغلی: موجود.
برابری جنسیتی: ۲۵ درصد از زنان سواد داشتند. زنان می‌توانستند ملک بخرند و اداره‌اش کنند. لویی چهاردهم تلاش کرد کنترل زنان بر املاک و نیز انتخاب

در مورد ازدواج را محدود کند و یک زندان هم مخصوص زنان در سالِ پتریر ساخت.

برده‌داری: در مستعمرات در ابعاد گسترده دیده می‌شد. تجارت برده مدت کوتاهی در سال ۱۷۹۴ میلادی لغو شد اما دوباره قانونی شد. قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط دین مسیحیت ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: کلیسای کاتولیک رم.

ژاپن: شوگان سالاری توکوگاوا

شوگان سالاری توکوگاوا^۱ که از آن با عنوان دوره ایدو هم یاد می‌شود، با پیروزی توکوگاوا ایاسو در نبرد سکیگاهارا و انتخاب او به عنوان «شوگان» آغاز شد. با وجود آن که امپراتور همچنان رهبر صوری حکومت باقی مانده بود، شوگان‌ها حاکمیت ژاپن را از هر جنبه دیگری در اختیار داشتند. توکوگاوا سیاست «محافظه‌کاری و ثبات» را دنبال می‌کردند که هدفش تحکیم قدرت خودشان و سرکوب رقبای احتمالی بود و باعث می‌شد خانواده حاکم بتواند تا سه قرن بر سر قدرت باقی بماند. یکی از تبعات جانبی این صلح طولانی و پررونق این بود که مهارت نظامی رو به کاهش گذاشت؛ چون سامورایی‌های زیادی وارد نظام اداری شدند. این تحولی بود که به شکل‌گیری تصویر رمانتیک از سامورایی‌ها و فاصله گرفتن آن از آرمان قدیمی جنگجویانه آنها شد. به تدریج، سختی‌های اقتصادی و تهدید نفوذ غربی‌ها به پایان یافتن حکومت شوگان‌های توکوگاوا منتهی شد. این دوره با استعفای آخرین شوگان توکوگاوا در سال ۱۸۶۷ میلادی و احیای سلطنت در سال ۱۸۶۸ میلادی همراه بود.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۶۰۳ تا ۱۸۶۸ میلادی.

زبان: ژاپنی (ژاپنیک).

پیش از آن: دوره آزوچی-مومویاما.
پس از آن: دوره میجی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۹۵ هزار.

مردمان

جمعیت: ۲۵ میلیون نفر در سال ۱۶۵۰ میلادی؛ ۲۸ میلیون نفر در سال ۱۷۵۰ میلادی؛ ۳۲ میلیون نفر در سال ۱۸۵۰ میلادی
بزرگ‌ترین شهر: ۵۷۰ هزار نفر در سال ۱۶۷۸ میلادی؛ ۱.۳ میلیون نفر در سال ۱۷۲۰ میلادی؛ ۱.۴ میلیون نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی (توکیو-ایدو).
ارتش منظم: ۱۲۵ هزار نفره. این تعداد نیروهای توکوگاوی بود که برای شکست دادن شورش شیمابارا بسیج شده بودند.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (ایدو)؛ ۲. شهرهای بزرگ؛ ۳. شهرهای قصری و شهرهای بازاریدار؛ ۴. شهرهای بندری؛ ۵. شهرهای معبددار؛ ۶. دهکده‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. شوگان؛ ۲. اعضای ارشد شوراها (روجو)؛ ۳. اعضای غیرارشد شوراها (واکادوشی یوری)؛ ۴. مدیران غیرمرکزی تر؛ ۵. اربابان موروثی (دایمیو)؛ ۶. مقامات استانی؛ ۷. مدیران استانی رده پایین تر.

نهادها

قوانین حقوقی: موجود.

دستگاه اداری: حرفه‌ای.

اعتبار دینی حاکم: شوگان تمایل داشت که به عنوان یک حاکم پر عطفوت (جینکون) شناخته شود که بر مبنای آرمان بودایی نوع دوستی (جیهی) و دیدگاه‌های کنفوسیوسی دولت همدل (جینسی) عمل می‌کند.

حقوق مالکیت: موجود.

کنترل قیمت‌ها: موجود.

قوانین بانکداری: نامشخص.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: منبع اصلی درآمد دولت از مالیات بر زمین‌هایی می‌آمد که به صورت مستقیم تحت نظارت دولت بودند.

ضرب سکه: سکه‌های طلا، نقره و برنز که به عنوان واحدهای پولی جداگانه عمل می‌کردند.

اعتبار: هزاران بانک به نام ریوگانه^۲ وجود داشت که اکثراً در اوساکا و ایدو^۳ واقع شده بودند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

2. ryogae

3. Edo

سیستم کشت: کشت تناوبی.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرزهای آهنی (کانابو)، تبر جنگی، دشنه، شمشیر انحنادار، نیزه (یاری)، نیزه دشنه‌دار (ناگیناتا)، باتوم (جیتجوتسو) و میله (بوجوتسو). پوشش زرهی: کلاهخود، سپر، زره سینه، محافظ دست و پا و زره زنجیری، زره لامینار افقی شکل و زره فلسی شکل. پرتاب‌شونده‌ها: کمان ترکیبی، تسلیحات باروتی که در این دوره شناخته شده بود. آتش‌زها: هی‌یاهو اسلحه‌ای بود که کمان‌های مشتعل پرتاب می‌کرد. روکوداماها نارنجک‌های دستی نخستین بودند. دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان وجود ندارد.

رفاه

امید به زندگی: ۲۷ سال از زمان تولد (مرد) و ۲۷ سال (زن). متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۷ سانتیمتر (مرد) و ۱۴۸ سانتیمتر (زن). آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های آبیاری از جمله کانال‌ها با دروازه‌های قفل‌دار و آبراه‌دار ساخته و نگهداری می‌شدند. آب آشامیدنی در شهرها وجود داشت. مراقبت‌های درمانی: نامشخص. دولت یک بیمارستان در توکیو تاسیس کرده بود اما مشخص نبود که تلاش برای تامین خدمات درمانی تا چه حد گسترده است.

کمک غذایی: از شوگان انتظار می‌رفت که برای نیازمندان، «کمک ارباب» (اسوکویی) را به خصوص در زمان بروز بلایای طبیعی فراهم کند. کمک در زمان قحطی: از شوگان انتظار می‌رفت که برای نیازمندان، «کمک ارباب» (اسوکویی) را به خصوص در زمان بروز بلایای طبیعی فراهم کند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.

تحرك شغلی: محدود.

برابری جنسیتی: زنان طبقه پایین‌تر در قیاس با زنان طبقه حاکم، برابری بیشتری را تجربه می‌کردند. در طبقات بالا، تعدد زوجات وجود داشت و از مشارکت زنان در زندگی عمومی تا حدی ممانعت می‌شد.

برده‌داری: تجارت برده در سال ۱۵۹۰ کنار گذاشته شد.

قربانی کردن انسان: ناموجود.

دین

دین اکثریت: شینتو، بودیسم ماهایانا، کنفوسیونیسم جدید.

آمریکا: کنفدراسیون ایلینیوئک

ایلینیوئک‌ها^۱ (که با نام اینوکا، ایلینیوک و ایلینی هم شناخته می‌شدند) قلمرو شرقی رودخانه می‌سی‌سی‌پی را در اختیار داشتند که با دریاچه میشیگان، رود اوهایو و رود واباش محصور شده بود. گروه‌هایی که به زبان ایلینی حرف می‌زدند احتمالاً در قرن شانزدهم میلادی به این منطقه آمدند و احتمالاً از حوضه دریاچه ای‌ری^۲ به آنجا مهاجرت کرده بودند. رسیدن آنها باعث جابجایی ساکنان قدیمی‌تر منطقه از جمله اونیوتاه‌ها شد. به رغم استفاده از کلمه «کنفدراسیون»، هیچ نشانه‌ای در شواهد تاریخی مبنی بر وجود سازمان‌های رسمی سیاسی میان قبیله‌ای که چیزی شبیه کنفدراسیون هاوندنوسانی باشد یافت نشده است. رهبری سیاسی در هر یک از این جوامع از یک سو توسط «رهبران صلح» انجام می‌شد که نقش دیپلماتیک مهمی داشتند اما از خودمختاری رسمی اندکی برخوردار بودند. در سوی دیگر هم رهبران جنگ قرار داشتند که برنامه‌ریزی برای حمله به سکونتگاه‌های دیگران را صورت می‌دادند. به رغم حملات زمینی و سیاسی مختلفی که فرانسوی‌ها و سپس بریتانیایی‌ها انجام دادند، حاکمیت ایلینیوئک تنها زمانی به صورت رسمی به پایان رسید که با گسترش ایالات متحده آمریکا، آوارگی‌های گسترده بر مردمان آنها وارد شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۶۴۰ تا ۱۷۷۸ میلادی.

1. The Iliniouek
2. Erie

زبان: میامی ایلینوی (الگونکین^۳).
پیش از آن: فرهنگ اوئیوتا.
پس از آن: ایالات متحده آمریکا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۴ هزار تا ۱۹ هزار. هیچ دولت واحد مشخصی وجود نداشت؛ اعداد مذکور تقریباً اندازه یکی از جوامع معمول ایلینوی را می‌رسانند.

مردمان

جمعیت: ۸ هزار تا ۱۲ هزار نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی؛ ۳۰۰ تا ۶۰۰ نفر در سال ۱۷۷۸ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰ نفر. هیچ شهر واقعی وجود نداشت. تخمین‌ها به یک سکونتگاه تقریباً بزرگ برمی‌گردد.
ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: فقط دهکده‌های نیمه‌موقت.
سلسله مراتب اداری: ۱. رهبر صلح؛ ۲. رهبر جنگ.

نهادها

قوانین حقوقی: ناموجود.
دستگاه اداری: ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: رهبران بر اساس توانایی شان در حفظ رفاه اجتماعی انتخاب می شدند. باور بر این بود که رهبران جنگ به صورت مشخص با ارواح قدرتمند حیوانات (مانیتو) در ارتباط هستند.
 حقوق مالکیت: احتمالاً ناموجود.
 کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
 قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: ناموجود.
 ضرب سکه: ناموجود.
 اعتبار: احتمالاً ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: ذرت.
 آبیاری: ناموجود.
 کوددهی: ناموجود.
 سیستم کشت: کشت تناوبی دوگانه و تثبیت نیتروژن محصولات.

فلزشناسی

فلزات اصلی: ناموجود.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چوب یا گرزهای شمشیرمانند شاخ‌دار برای کوبیدن. چاقو و تبرچه.

پوشش زرهی: سپرهای منقش به چرم بیسون.
پرتاب شونده‌ها: کمان ساده و تفنگ.
آتش‌زها: اطلاعاتی درباره استفاده از آنها در دست نیست.
دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت آنها در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود. دولت به تامین آنها نمی‌پرداخت.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود.
کمک غذایی: ناموجود.
کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: مساوات طلبانه.
تحرك شغلی: مساوات طلبانه.
برابری جنسیتی: مردان در زمینه تعیین شرایط ازدواج قدرت قابل توجهی بر زنان داشتند. البته زنان هم می‌توانستند شِمن یا رهبر شوند.
برده‌داری: غلام‌داری. زنان و کودکان که اسیر جنگی شده بودند برده می‌شدند.
قربانی کردن انسان: ناموجود.

دین

دین اکثریت: دین ایلینویی. خدای اعظم که به نام ارباب زندگی شناخته می‌شد.
مناسک جنگی و مناسک شِمنی و رقص‌های جشنی هم انجام می‌شد.

چین: سلسله چینگ

چینگ‌ها، آخرین سلسله تاریخ ۲۰۰۰ ساله سلطنتی در چین، در واقع نوادگان منچوی حاکمان ایالت شین در مناطقی بودند که امروزه شمال شرقی چین و شمال گره را تشکیل می‌دهند. چینگ‌ها پس از شکست دادن سلسله مینگ در سال ۱۶۴۴ میلادی، در نهایت در اواخر قرن هجدهم میلادی به اوج قدرت خود رسیدند. با این حال، تاجران انگلیسی که تریاک را به صورت غیرقانونی به چین قاچاق می‌کردند باعث وقوع جنگ‌های تریاک در دهه ۱۸۳۰ میلادی شدند. همچنین امپراتوری چینگ به خاطر شورش‌های ۱۴ ساله تایپینگ که ۳۰ میلیون کشته به همراه داشت ضربات زیادی متحمل شد. در اواخر قرن نوزده میلادی، قدرت‌های اروپایی قلمرو ساحلی چین را تصرف کردند که به شورش باکسر (مشت‌زن‌ها) در سال ۱۹۰۰ میلادی منتهی شد. چینگ‌ها در نهایت در جریان انقلاب سال ۱۹۱۱ میلادی که تاسیس جمهوری چین را رقم زد، از قدرت ساقط شدند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۶۴۴ تا ۱۹۱۲ میلادی.

زبان: چینی (چینی-تبتی)، منچو (تونگوسیک^۱).

پیش از آن: سلسله مینگ.

پس از آن: جمهوری چین.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۳.۱ میلیون در سال ۱۶۴۴ تا ۱۷۹۶ میلادی؛ ۱۱.۳ میلیون در سال ۱۷۹۶ تا ۱۹۱۲ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۱۰۰ تا ۱۴۰ میلیون نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی؛ ۲۹۵ میلیون نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۳۳۴ تا ۳۴۸ میلیون نفر در سال ۱۹۰۰ میلادی. بزرگ‌ترین شهر: ۶۷۰ هزار تا ۸۲۰ هزار نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی؛ یک میلیون نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۱.۱ میلیون نفر در سال ۱۹۰۰ میلادی (پکن). ارتش منظم: ۸۲۰ هزار تا ۹۰۰ هزار نفره. هشت ارتش نشان‌دار (با مجموع ۲۲۰ هزار سرباز) در پکن، منچوری و اکثر شهرهای مهم اردو زده بودند. ارتش استاندارد سبز (با بیش از ۶۰۰ هزار نیرو) مسئولیت برقراری نظم و امنیت را در سطح محلی به عهده داشت.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (پکن)؛ مراکز ایالتی؛ ۳. مراکز استانی؛ ۴. مراکز شهرستانی؛ ۵. بخش‌ها؛ ۶. دهکده‌ها. سلسله‌مراتب اداری: ۱. امپراتور؛ ۲. حکومت مرکزی؛ ۳. حاکمان ایالتی؛ ۴. حاکمان استانی؛ ۵. حاکمان بخش‌ها؛ ۶. قاضی اعظم بخش.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: موجود. دستگاه اداری: حرفه‌ای. دیوان‌سالارها از طریق یک نظام آزمون‌گیری دشوار استخدام می‌شدند.

- اعتبار دینی حاکم: اعتبار ایدئولوژیک از طریق حکم الهی به دست می‌آید.
- حقوق مالکیت: موجود.
- کنترل قیمت‌ها: احتمالاً موجود.
- قوانین بانکداری: احتمالاً موجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر ملک، زمین و فروش؛ مالیات سرانه.
 ضرب سکه: سکه نقره تیل وجود داشت که توسط نقره کاران مستقل ساخته می‌شد و ارزشش بر اساس وزنش تعیین می‌گردید. دولت در زمان حکمرانی شونژی (از سال ۱۶۴۴ تا ۱۶۶۱ میلادی) و نیز دوران حکمرانی شیان‌فنگ (۱۸۵۱ تا ۱۸۶۱ میلادی) پول کاغذی را عرضه کرده بود. در اواسط قرن هجدهم میلادی، یک کیلو برنج در کانتون یا یک کیلو ارزن در پکن قیمتی برابر با ۰.۰۲۴ تیل داشت. در سال ۱۸۱۳ میلادی، دستمزد روزانه متوسط یک کارگر غیرماهر در اکثر استان‌ها حدود ۰.۰۴ تیل بود.
 اعتبار: موجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم و برنج. گندم اصلی‌ترین محصول در شمال و برنج اصلی‌ترین محصول در جنوب بود.
 آبیاری: موجود.
 کوددهی: موجود.
 سیستم کشت: کشت تناوبی.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر، دشنه، نیزه و نیزه دشنه‌دار. پوشش زرهی: جلیقه‌های محافظ که از پوست درخت ساخته می‌شدند. برگستان یا زره منعطف که از دوخت پولک فلزی بر پارچه و چرم درست می‌شد. سپرهای ساخته‌شده از چوب درخت نخل، کلاهخود، محافظ دست و پا و زره سینه.

پرتاب‌شونده‌ها: فتیله تفنگ، شمشال، کمان زنبورکی، کمان ترکیبی، چنگک چندشاخه.

آتش‌زاها: فشفشه.

دیوارهای طولانی: دیوار بزرگ چین.

رفاه

امید به زندگی: ۳۵ سال از زمان تولد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۷ سانتیمتر (مرد) و ۱۵۳ سانتیمتر (زن).

آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم‌های جدید آبرسانی ایجاد شد. آب از آب‌انبارها به شهرها می‌رسید. در مورد آب دریاچه‌ها یا رودها از ساختارهایی مثل کانال، آب‌گذر و راه‌آب استفاده می‌شد.

مراقبت‌های درمانی: ناموجود. دولت این خدمات را ارائه نمی‌داد؛ بلکه نهادهای خصوصی مثل شانتانگ و شانهوئی (انجمن خیریه) مسئول‌شان بودند.

کمک غذایی: ناموجود. دولت این خدمات را ارائه نمی‌داد؛ بلکه خیریه‌های خصوصی و صومعه‌های بودایی مسئول‌شان بودند.

کمک در زمان قحطی: ناموجود. دولت این خدمات را ارائه نمی‌داد؛ بلکه مقامات محلی که با خیریه‌ها کار می‌کردند و همین‌طور صومعه‌های بودایی

مسئول‌شان بودند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعى: نظام آزمون استخدامى برای مردان از هرزمینه خانوادگی و حتى از پایین‌ترین طبقات آزاد بود.

تحرك شغلى: نظام آزمون استخدامى برای مردان از هرزمینه خانوادگی و حتى از پایین‌ترین طبقات آزاد بود.

برابری جنسیتی: حقوق قانونی بر مبنای جنسیت فرق می‌کرد. شغل‌های دولتی فقط به مردان می‌رسید.

برده‌داری: در اوایل قرن هفدهم میلادی امپراتور یونگ‌ژن^۱ برنامه‌ای برای آزادی اکثر رعیت‌های کشاورز و برده‌ها به اجرا درآورد.

قربانی کردن انسان: ناموجود.

دین

دین اکثریت: کنفوسیونیسم، بودیسم، دائویسم، دین محلی چین.

بورنئو: مردمان دایاک، دوره پیش از بروک

مردمان دایاک^۲ که به عنوان ایبان^۳ هم شناخته می‌شدند، قرن‌ها در مناطق غربی کالیمانتان در بورنئو زندگی کرده بودند و معمولاً محل زندگی‌شان خانه‌های خانه بزرگ اشتراکی^۴ بود. دایاک‌ها از داشتن یک رهبر دائمی ابا داشتند و گروه‌های پر قدرت خانوادگی معمولاً به امور هر خانه بزرگ اشتراکی رسیدگی می‌کرد. افراد حرفه‌ای مثل جنگجویان، قصه‌گویان و غیبگویان می‌توانستند نفوذ زیادی به دست بیاورند. ایبان‌ها قلمرو خود را در قرون هفدهم، هجدهم و نوزدهم میلادی به شکل قابل توجهی گسترش دادند و به شکار سر (کشتن افراد از قبایل دیگر) و تجارت برده هم مشغول بودند. گسترش قلمرو آنها در سال ۱۸۴۱ میلادی و با حضور یک ماجراجوی انگلیسی به نام جیمز بروک متوقف شد. او بخش‌هایی از بورنئو را تحت لوای بریتانیا به مستعمره تبدیل کرد. انگلیسی‌ها تا زمان استقلال بورنئو در سال ۱۹۸۴ بر آنجا کنترل داشتند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۶۵۰ تا ۱۸۴۱ میلادی.

زبان: ایبان (استرونزین).

پیش از آن: ایبان‌های اولیه.

پس از آن: دوره بروک در حکومت استعماری بریتانیا.

2. Dayak

3. Iban

4. longhouse

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): اطلاعات ناموجود.

مردمان

جمعیت: کم‌تر از ۵۰۰ نفر. این تخمینی از اندازه متوسط یک قبیله است. بزرگ‌ترین شهر: کم‌تر از ۵۰۰ نفر. هیچ شهر واقعی وجود نداشت. در قرن بیستم میلادی، جوامع بزرگ‌تر ایبان که در خانه‌های بزرگ اشتراکی زندگی می‌کردند جمعیت ۵۰۰ نفره داشتند. ارتش منظم: هیچ ارتش منظمی وجود نداشت. فقط گروه‌های مهاجم ویژه‌ای بودند که تخمینی در مورد تعدادشان وجود ندارد.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: فقط جوامع ساکن در خانه‌های بزرگ اشتراکی. سلسله مراتب اداری: فقط رئیس دهکده (توای روماه).

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: ناموجود.
دستگاه اداری: ناموجود.
اعتبار دینی حاکم: قدرت رهبران غیررسمی مرهون سن و ویژگی‌های شخصیتی‌شان بود.
حقوق مالکیت: ناموجود. ثروت از طریق تبارها منتقل می‌شد.
کنترل قیمت‌ها: ناموجود.
قوانین بانکداری: هیچ بانکی وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات گذاری: ناموجود.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج.

آبیاری: ناموجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشت بُر و بسوز.

فلز شناسی

فلزات اصلی: آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: نیزه فرورونده و شمشیر.

پوشش زرهی: سپر چوبی، پارچه، باجو (جلیقه جنگی از پوست خرس یا ببر)، کلاه جمجمه‌ای و حصیری.

پرتاب‌شونده‌ها: تفنگ‌های دو و نیم متری که می‌توانستند تیرهای آتشین را تا فاصله ۲۰ متری پرتاب کنند. اسلیقی (زویین) با نوک آتش خورده که به سمت دشمن پرتاب می‌شد.

آتش‌زها: اطلاعاتی در مورد استفاده‌شان وجود ندارد.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی در مورد استفاده‌شان وجود ندارد.

رفاه

امید به زندگی: ۴۴ سال از زمان تولد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۹ سانتیمتر.

آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.

مراقبت‌های درمانی: ناموجود. هیچ دولتی برای تامین خدمات درمانی مرکزی وجود نداشت.

کمک غذایی: ناموجود. هیچ دولتی برای تامین کمک غذایی مرکزی وجود نداشت.

کمک در زمان قحطی: ناموجود. هیچ دولتی برای تامین کمک مرکزی در زمان قحطی وجود نداشت.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعي: ناموجود. هیچ طبقه اجتماعی واقعی وجود نداشت.

تحرك شغلي: ناموجود. اکثر ایبان‌ها کارشان کشاورزی برای تامین غذای روزانه بود.

برابري جنسیتی: پست‌های رهبری نمی‌توانست در اختیار زنان قرار بگیرد؛ هر چند که زنان نقش‌های مهمی در فعالیت‌های آیینی و اقتصادی ایفا می‌کردند و

معمولا در تصمیم‌گیری‌های جمعی با آنها مشورت می‌شد.

برده‌داری: غلام‌داری. اسرای جنگی و بدهکاران معمولا برده می‌شدند.

قربانی کردن انسان: اسرای جنگی گاهی قربانی می‌شدند.

دین

دین اکثریت: دین ایبان، شمنیسم.

پاپوا گینه‌نو: مردمان اوروکایوا

«اوروکایوا»^۱ اصطلاحی پوششی برای توصیف گروه‌هایی مثل آیگا^۲، بیناندل^۳، هونجارا، مامباره و واسیدا است که از لحاظ فرهنگی با هم مشابهت دارند و در استان شمالی پاپوا گینه‌نو ساکن‌اند. جامعه اوروکایوا در ابتدا از کشاورزان (که برای امرار معاش کشت می‌کردند)، شکارچیان و ماهیگیران تشکیل شده بود. این جامعه حول قبیله‌های تقریباً خودمختاری به رهبری «مردان بزرگ» (امبو دامبو) و ریش‌سفیدانی شکل گرفته بود که با ویژگی‌های شخصیتی‌شان توانسته بودند احترام و نفوذ زیادی برای خود کسب کنند. نسبت با قبایل از طریق تبار پدری به ارث می‌رسید و هر قبیله مدعی بود تبارش به یک جد قهرمان نیمه‌اسطوره‌ای می‌رسد. وقتی جزیره در سال ۱۸۸۸ میلادی ضمیمه انگلیس شد، مردمان اوروکایوا به صورت رسمی بخشی از امپراتوری بریتانیا شدند اما در سال ۱۹۷۵ میلادی استقلال خود را به دست آوردند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۳۴ تا ۱۸۸۴ میلادی.

زبان: اوروکایوان (پاپوایی).

پیش از آن: دوره نخستین اوروکایوا.

1. Orokaiva
2. Aiga
3. Binandele

پس از آن: تسلط انگلیسی‌ها بر پایوا گینه نو .

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۰۰۰. هیچ کشور واحدی وجود نداشت. این تخمین بر اساس قلمرو متوسط قبیله‌ای انجام گرفته است.

مردمان

جمعیت: ۷۵۰ نفر. هیچ کشور واحدی وجود نداشت. این تخمین بر اساس جمعیت متوسط قبیله‌ای انجام گرفته است. بزرگ‌ترین شهر: ۶۰۰ تا ۸۰۰ نفر. هیچ شهر واقعی وجود نداشت. این تخمین بر اساس دهکده‌های بزرگ انجام شده است. ارتش منظم: ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: فقط دهکده‌ها. سلسله‌مراتب اداری: ۱. رهبران اتحادیه‌های موقتی؛ ۲. مردان بزرگ (امبو دامبو) و ریش سفیدان دهکده‌ها.

نهادها

قوانین حقوقی: ناموجود. ایگه‌گه^۱ مجموعه‌ای از تابوهای اخلاقی علیه دزدی، زنا، خشونت و نقض برخی حقوق مالکیت بود. دستگاه اداری: ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: امبو دامبو^۲ به حمایت همسران‌شان و نیز مردان جوان وابسته به خانواده تکیه داشتند. آنها برای نشان دادن سخاوت خود جشن گوشت راه می‌انداختند. حقوق مالکیت: نامشخص. بخش‌های جداگانه از زمین‌های باغبانی به عنوان ملک شخصی تلقی می‌شد اما ابعاد آن چندان مشخص نیست. کنترل قیمت‌ها: ناموجود. قوانین بانکداری: ناموجود. هیچ نظام بانکی وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: ناموجود.
ضرب سکه: ناموجود.
اعتبار: ناموجود. هیچ نظام بانکی یا نظام مشابهی وجود نداشت.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: تارو.
آبیاری: ناموجود.
کوددهی: موجود.
سیستم کشت: کشت بئر و بسوز.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: ناموجود.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: نیزه، گرز آهنی و تبر جنگی.

پوشش زرهی: سپر چوبی.
پرتاب شونده‌ها: نیزه پرتاب شونده.
آتش‌زها: اطلاعاتی درباره استفاده از آنها موجود نیست.
دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت آنها موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۴۰ تا ۴۵ سال زمان متوسط پایان عمر.
متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۰ سانتیمتر.
آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود.
کمک غذایی: ناموجود.
کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: مساوات طلبانه.
تحرك شغلی: مساوات طلبانه.
برابری جنسیتی: تفکیک جنسیتی کار وجود داشت. زنان نمی‌توانستند رهبر قبیله (امبو دامبو) شوند.
برده‌داری: زنان و کودکان اغلب به عنوان اسیر جنگی گرفته می‌شدند.
قربانی کردن انسان: نامشخص. شواهدی وجود دارد از اینکه گاهی انتقام یک قتل به صورت کشتن و خوردن فرد خاطی گرفته می‌شد و این احتمالاً نوعی قربانی کردن بوده است.

دین

دین اکثریت: دین اوروکایوا، باورهای انیمستی.

میکرونزی: مردمان تروک

مردمان تروک^۱ در قرن یکم میلادی در جزایر چوک^۲ (به معنی کوهستان‌های بلند) زندگی می‌کردند که بخشی از میکرونزی مدرن است. این جزایر از جوامع امروزی در میکرونزی پراکنده‌تر بودند. هر قبیله تروک تحت رهبری سالخورده‌ترین (یا ارشدترین) مرد بر اساس تبار مادری قرار داشت. علاوه بر موقعیت موروثی، قدرت او از میزان آگاهی‌اش در خصوص نیت ارواح و توانایی‌اش در به‌کارگیری مانامان (انرژی الهی) سرچشمه می‌گرفت. خانوارها تحت رهبری یک زن مسن و دو زن جوان‌تر (در سن فرزندآوری) و نیز شوهران آنها قرار داشتند. هر تبار، حق کار و اقامت در زمین خود را داشت اما در مقابل، مسئولیت تامین غذا برای رئیس قبیله را نیز بر عهده داشت. اولین ارتباط این جزایر با اروپایی‌ها در سال ۱۵۲۸ میلادی بود؛ یعنی زمانی که کاشفان اسپانیایی به آنجا آمدند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۷۵ تا ۱۸۸۶ میلادی.

زبان: چوکی (استرونزی).

پیش از آن: فرهنگ موئن.

1. Truk
2. Chuuk

پس از آن: مستعمره اسپانیایی جزایر چوک.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): اطلاعات ناموجود. جزایر در کل ۱۲۷ کیلومتر مربع مساحت داشتند. اندازه یک منطقه معمول که تحت کنترل رئیس قبیله باشد مشخص نیست.

مردمان

جمعیت: ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر. این برآوردی از اندازه متوسط یک گروه قبیله‌ای متوسط است.

بزرگ‌ترین شهر: ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر. هیچ شهر واقعی وجود نداشت. این برآوردی از جمعیت یک سکونتگاه بزرگ معمول است. ارتش منظم: اطلاعات ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: فقط آبادی.
سلسله مراتب اداری: ۱. رئیس قبیله؛ ۲. رئیس خانوار.

نهاده

قوانین حقوقی: ناموجود.

دستگاه اداری: ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: قدرت یک رئیس قبیله بستگی به مناسبات او با ارواح آسمان، دریا و زمین و همچنین تسلط او بر جادوهای مجاز داشت.

حقوق مالکیت: زمین‌ها می‌توانست در اختیار افراد یا گروه‌های شراکتی کوچک

باشد.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود.

قوانین بانکداری: ناموجود.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: ناموجود.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: ناموجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: درخت نان (بردفروت).

آبیاری: ناموجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کِشت: کشت بیر و بسوز.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: ناموجود.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: گرز و نیزه.

پوشش زرهی: اطلاعاتی درباره استفاده از آن موجود نیست.

پرتاب‌شونده‌ها: فلاخن.

آتش‌زاها: اطلاعاتی درباره استفاده از آنها موجود نیست.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت آنها موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۴۰ تا ۴۵ سال سن متوسط فوت.
 متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۷ سانتیمتر (مرد) و ۱۶۴ سانتیمتر (زن). این تخمین‌ها مربوط به اواسط قرن بیستم می‌شود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.
 مراقبت‌های درمانی: ناموجود.
 کمک غذایی: نامشخص.
 کمک در زمان قحطی: نامشخص. مازاد محصول درخت نان در حفره‌های خاصی در مکان زندگی قبیله‌ای برای استفاده‌های بعدی ذخیره می‌شد. استفاده از منابع غذایی در اختیار رئیس قبیله بود.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
 تحرك شغلی: محدود.
 برابری جنسیتی: تقسیم کار بر اساس جنسیت صورت می‌گرفت. زنان می‌توانستند بدون موافقت شوهر هم مالک زمین باشند. رهبران بیشتر مرد بودند.
 برده‌داری: ناموجود.
 قربانی کردن انسان: اسرای جنگی به خدای موسوم به پالادیو تقدیم می‌شدند.

دین

دین اکثریت: دین چوکی. ارواح در وردهای جادویی و درمان‌ها مورد استفاده بودند. هدف اجرای مناسک این بود که ابعاد مختلف زندگی از ساخت خانه گرفته تا مناسبات عاشقانه و سیاست و جنگ را تحت تاثیر خود قرار دهند.

هند: مردمان آچیک

ماندرانگ آچیک‌ها^۱ (یا همان مردمان تپه‌ها) که به نام گاروها^۲ هم شناخته می‌شوند، ساکنان قدیمی تپه‌های گارو در بخش مگالایا در شمال شرق هند هستند. مشخص نیست که آچیک‌ها دقیقا چه زمانی در موقعیت امروزی‌شان ساکن شدند، اما این باور وجود دارد که آنها از تبت مهاجرت کرده‌اند. آنها تا پیش از سال ۱۷۷۵ میلادی ارتباط اندکی با همسایه‌هایشان داشتند؛ اما در آن سال زمین‌داران محلی اشراف‌زاده شروع به تحرکاتی در تپه‌های محل زندگی آنها کردند. سران آچیک جدا از مناسک مذهبی و حل و فصل اختلافات کوچک تحت نظر ریش‌سفیدان روستا قدرت چندانی نداشتند. انگلیسی‌ها این منطقه را در سال ۱۸۶۷ میلادی اشغال کردند و موفق شدند با تبلیغ کشاورزی برای فروش محصول، منابع زیادی را از آچیک‌ها نصیب خود کنند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۷۵ تا ۱۸۶۷ میلادی.

زبان: گارو (چینی-تبتی).

پیش از آن: گاروهای نخستین.

پس از آن: امپراتوری بریتانیا.

1. A'chik Manderang
2. The Garos

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): اطلاعات ناموجود.

مردمان

جمعیت: ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰. هیچ جامعه واحدی وجود نداشت. تخمین‌ها مربوط به سکونتگاه‌های بزرگ معمول در منطقه یا روستاها می‌شود.
بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰. هیچ شهر واقعی وجود نداشت. تخمین‌ها مربوط به سکونتگاه‌های بزرگ معمول در منطقه یا روستاها می‌شود.
ارتش منظم: ناموجود.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. دهکده‌ها؛ ۲. آبادی‌ها.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. رئیس دهکده (نوکما)؛ ۲. ریش سفیدان روستا.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: ناموجود.
دستگاه اداری: ناموجود.
اعتبار دینی حاکم: نوکما اغلب در زمینه مقام و موقعیت خیلی نسبت به دیگران قابل تشخیص نبود و اغلب هم رهنمودهای ریش سفیدان روستا را دنبال می‌کرد.
حقوق مالکیت: ترکیبی. زمین در اختیار تبار مادری بود و به صورت جداگانه به خانوارها تعلق پیدا می‌کرد.
کنترل قیمت‌ها: موجود.
قوانین بانکداری: ناموجود. هیچ نظام بانکداری وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات گذاری: ناموجود.

ضرب سکه: ناموجود.

اعتبار: ناموجود. هیچ نظام بانکی یا مشابهش وجود نداشت.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج، نوعی از سیب زمینی.

آبیاری: ناموجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشت ببر و بسوز.

فلز شناسی

فلزات اصلی: آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: تبر (مون‌گرنگ، بانوک، دائو). نیزه فرورونده یک و نیم متری با بدنه بامبو و نوک آهنی، شمشیر.

پوشش زرهی: سپر فرورفته ۹۰ سانتیمتری که از چوب یا پوست جانوران ساخته شده بود و روی یک قاب چوبی سوار شده بود.

پرتاب‌شونده‌ها: کمان ساده.

آتش‌زاها: اطلاعاتی درباره استفاده از آن موجود نیست.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت آن موجود نیست.

رفاه

- امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
- متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۶ سانتیمتر (مرد) و ۱۴۷ سانتیمتر (زن).
- آبیاری و آب آشامیدنی: ناموجود.
- مراقبت‌های درمانی: ناموجود.
- کمک غذایی: ناموجود.
- کمک در زمان قحطی: ناموجود.

(نا)برابری‌ها

- تحرك اجتماعی: مساوات طلبانه.
- تحرك شغلی: مساوات طلبانه.
- برابری جنسیتی: تفکیک جنسیتی در کار وجود داشت. نوکماها فقط مرد بودند.
- برده‌داری: برده‌هایی که از جنگ به جا مانده بودند در امور خانگی و کشاورزی به کار گرفته می‌شدند.
- قربانی کردن انسان: برده‌ها در برخی مراسم تدفین قربانی می‌شدند.

دین

- دین اکثریت: دین گارو. کامال‌ها (کاهن‌های روستایی) مشکلاتی را که از بابت ارواح شیطانی پدید آمده بود حل می‌کردند، مردم را درمان می‌کردند، حواس‌شان به مردگان بود و به عنوان ماما هم عمل می‌کردند.

ایالات متحده آمریکا: پادشاهی هاوایی

کامه‌هامه‌ها^۱ - جنگجویی که خود را حافظ خدای جنگ یعنی کوکای لیموکو^۲ می‌دانست - در سال ۱۷۸۲ میلادی علیه پادشاه کیوالا^۳ شورش کرد و مناطق کوهالا و کونا در جزیره بزرگ از مجمع‌الجزایر هاوایی را تحت کنترل خود گرفت. طی سه دهه بعدی، کامه‌هامه‌ها کارزارهای نظامی زیادی را برای متحد کردن تمام مجمع‌الجزایر هاوایی (غیر از کانتی و نیهاو) به کار گرفت. مانا (قدرت زندگی بخشی که از خدایان و اجداد باستانی این سرزمین نشأت می‌گرفت) در دین هاوایی نقش مرکزی را ایفا می‌کرد و خودش را در نمایش قدرت، زور و مهارت متجلی می‌کرد. اما این مسئله در طول زمان به یک شکل باقی نماند. به تدریج تمام صاحبان قدرت و نفوذ سعی کردند مانا را به انحصار خود درآورند و قدرت و وجهه‌ای که همراه آن می‌آمد را مال خود کنند و همین باعث شد جامعه به شدت سلسله‌مراتبی شود.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۷۸ تا ۱۸۹۸ میلادی.

زبان: هاوایی (استرونزی).

پیش از آن: هاوایی پیش از برخورد با سفیدپوستان.

1. Kamehameha
2. Kuka'ilimoku
3. Kiwala

پس از آن: ایالات متحده آمریکا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۱۱ هزار در سال ۱۷۷۸ میلادی؛ ۱۵ هزار در سال ۱۷۹۵ میلادی؛ ۱۶۶۰۰ در سال ۱۸۱۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۶۰ هزار تا ۱۵۰ هزار نفر در سال ۱۷۷۸ میلادی؛ ۱۴۰ هزار تا ۱۸۰ هزار نفر در سال ۱۸۱۰ میلادی.
بزرگ‌ترین شهر: اطلاعات ناموجود.
ارتش منظم: ۳۶ هزار تا ۴۸ هزار نفره (بزرگ‌ترین ارتش عملیاتی).

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. قصر سلطنتی / رسمی؛ ۲. خانوارهای پراکنده.
سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه (آلی نوی)؛ ۲. مشاور سلطنتی (کالایموکو)؛ ۳. فرماندار؛ رئیس بخش (آلی آی موکو)؛ ۴. روسای رده پایین تر (آلی آی آهوپوا)؛ ۵. اداره کنندگان و مباشران اراضی (کونوهیکی).

نهاده

قوانین حقوقی: ناموجود. مجموعه‌ای از قوانین عرفی درباره حق استفاده از آب، ماهیگیری و استفاده از زمین وجود داشت؛ اما هیچ قانون رسمی مکتوبی موجود نبود. دستگاه اداری: مباشران (کونوهیکی) نوعی دیوان سالاری در حال تکوین را تشکیل می‌دادند که در آن متخصصانی در حفظ شجره‌نامه‌ها، سنت‌ها و سایر اطلاعات دیده می‌شد. به نظر می‌رسد که این کار تمام وقت یا کاملاً حرفه‌ای نبوده است.

اعتبار دینی حاکم: پادشاهان هاوایی به عنوان چهره‌های الهی عمل می‌کردند که کنترل بخش اعظم مانا (تظاهرات قدرت کیهانی) را به دست داشتند. حقوق مالکیت: محدود. تمام اراضی به الی نوی (پادشاه) تعلق داشتند و او آنها را بین روسای بخش‌ها و متحدانش تقسیم می‌کرد. وام‌های زمین که به ساکنین در آنها داده می‌شد، حقوق محدودی برای استفاده از زمین بدون تملک، تفکیک‌پذیری و حق انحصاری را نصیب آنها می‌کرد اما محدودیت‌هایی هم در استفاده از آن وجود داشت.

کنترل قیمت‌ها: احتمالاً ناموجود. هیچ شواهد محکمی از تبادل در بازار وجود نداشت.

قوانین بانکداری: ناموجود. هیچ چیزی شبیه به بانک یا فعالیت پولی نهادینه وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: خراج‌گذاری. افرادی که ساکن یک زمین بودند، باید با بیگاری در آنجا خراج (مالیات غیر پولی) خود به روسای بخش‌ها و نیز پادشاه را می‌دادند و این چیزی نزدیک به دو سوم از محصولات تولیدی‌شان می‌شد.

ضرب سکه: ناموجود. کار دستمزددار وجود نداشت. کالاها و مواد غذایی که به صورت خراج جمع شده بود به صورت محدود بین روسای بخش‌ها و مردم عادی پخش می‌شد.

اعتبار: احتمالاً ناموجود. هیچ شواهدی از ابزار احتمالی اعتباری یا ساختار وام وجود ندارد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: سیب زمینی شیرین، تارو.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: دیم کاری و کشاورزی بدون آبیاری.

فلز شناسی

فلزات اصلی: فلز شناسی بومی وجود نداشت. اما وسایل آهنی توسط تاجران اروپایی به جزایر هاوایی آورده شد.

تجهیزات نظامی

سلاح های دستی: نیزه، گرز جنگی.

پوشش زرهی: هیچ شواهدی از زره وجود ندارد.

پرتاب شونده ها: زوبین، فلاخن، تفنگ آتش زا که از اروپایی ها خریداری شد.

آتش زاها: توپخانه محاصره.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساختش وجود ندارد.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.

متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.

آبیاری و آب آشامیدنی: زیرساخت های آبیاری به شکل گسترده وجود داشت

که از آن جمله می توان به دیواره های انحراف آب برای کشاورزی بدون آبیاری و

کشاورزی با باران (برای تارو) اشاره کرد. آب آشامیدنی وجود نداشت.

مراقبت های درمانی: ناموجود. این خدمات وجود نداشت. کاهن های حرفه ای

نقش درمانگری هم به عهده می گرفتند. (کاهونا لاپائو).

کمک غذایی: ترکیبی. روسای بخش ها تمهیداتی برای توزیع مواد غذایی

انبارشده در نظر می‌گرفتند اما اکثراً این مواد غذایی به عنوان هدیه، تقدیم سایر روسای بخش‌ها و نیز ملازمان می‌شد؛ و بر اساس نیاز مردم تقسیم نمی‌شد. در نتیجه سهم اندکی به مردم عادی می‌رسید.

کمک در زمان قحطی: از روسای بخش‌ها انتظار می‌رفت که مواد غذایی ذخیره‌شده را در زمان نیاز به دست مردم برسانند اما شواهد خاصی از اینکه این کار به اجرا درآمده باشد وجود ندارد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.

تحرك شغلی: حرفه‌ها و هنرها به صورت موروثی منتقل می‌شدند.

برابری جنسیتی: زنان طبقه نخبه می‌توانستند به عنوان کاهن عمل کنند و مالک زمین باشند. زنان با محدودیت‌هایی در زمینه رژیم غذایی‌شان مواجه بودند و تابوهای مختلف دیگری هم وجود داشت. زنان و مردان همراه با هم غذا نمی‌خوردند. برده‌داری: تقریباً ناموجود. اکثر مردم یعنی ماکا آی نانا (یا مردم عادی) آزاد بودند اما طبقه‌ای فرودست از مردم با نام کائووا هم وجود داشت که اغلب به عنوان برده به کار گرفته می‌شدند.

قربانی کردن انسان: قربانیان از میان اسرای جنگی و کائووا انتخاب می‌شدند و معمولاً از بین نخبگان یا مردم عادی نبودند. این کار در سال ۱۸۴۰ میلادی و تحت تاثیر مسیحیت متوقف شد.

دین

دین اکثریت: دین سنتی پلی‌نزی. نظام مناسک سنتی چندخدایی بر اساس ایده مانا شکل گرفته بود. نظام کاپو نیز بر رفتارهای منطبق با هنجارها و نیز مسئولیت روسای بخش‌ها برای حفاظت از مانا تاکید می‌کرد.

تایلند: پادشاهی راتاناکوسین

پس از آن که برمه‌ای‌ها شهر آیوتایا^۱ در تایلند مدرن امروزی را ویران کردند، رامای اول چاکری^۲ به عنوان رهبر اشراف‌زادگی آیوتاییی در سال ۱۷۶۷ میلادی در عرصه قدرت ظهور کرد. او پایتخت را به بانکوک منتقل کرد که در آن زمان راتانوکوسین^۳ یا کرونگتپ^۴ خوانده می‌شد؛ و پادشاهی خود را آنجا بنا کرد. راتانوکوسین تحت حاکمیت اشراف‌زادگی تایلندی قرار داشت و پادشاه در آن نقشی تشریفاتی ایفا می‌کرد. پادشاه کشور را در امور معنوی رهبری می‌کرد و به عنوان بودیساتوا شناخته می‌شد؛ یعنی یک چهره معنوی عالی‌مرتب که کارش حفظ بودیسم و کمک به رعیت‌ها برای رسیدن به نیروانا بود. در طول زمان، پادشاهی راتانوکوسین کنترل تای‌ها (تایلندی‌ها) را بر شبکه‌های تجاری مهم و پادشاهی‌های تابعش تحکیم کرد و ناز و نعمت و کالاهای تجملی را به بانکوک آورد و شکوفایی ادبی را نیز در آنجا رقم زد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۸۲ تا ۱۹۳۲ میلادی.

زبان: تایلندی (کرا-دای).

پیش از آن: پادشاهی آیوتایا.

پس از آن: دوره خوتتا یا شورای نظامی (تایلند).

1. Ayutthaya
2. Rama I Chakri
3. Rattanakosin
4. Krungthep

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۵۱۳ هزار.

مردمان

جمعیت: ۱ تا ۳ میلیون نفر در سال ۱۸۰۰؛ ۴ تا ۵ میلیون نفر در سال ۱۸۵۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۵۰ هزار تا ۱۰۰ هزار نفر (راتاناکوسین یا همان بانکوک امروزی). ارتش منظم: ۲۰ هزار تا ۶۰ هزار نفره.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (راتاناکوسین)؛ ۲. شهرهای بزرگ (ماهاناخون)؛ ۳. دهکده‌ها؛ ۴. آبادی‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. وزیر کابینه؛ ۳. حاکمان استانی؛ ۴. مدیران رده پایین‌تر.

نهادها

قوانین حقوقی: قانون سه مَهر که در سال ۱۸۰۵ معرفی شد. دستگاه اداری: ترکیبی. امور اکثراً در دست اشراف‌زادگان بود؛ هر چند که شاه جولانگ کورن تلاش کرد یک نظام مرکزی به وجود بیاورد. اعتبار دینی حاکم: به تجسد یافتن او از تبار عالی مرتبه چهره‌هایی مشابه بودا (که در گذشته وجود داشتند) بستگی داشت.

حقوق مالکیت: ترکیبی. تمام اراضی در مالکیت پادشاه بودند اما در عمل، مردمی که زمین را اجاره کرده و روی آن کار می‌کردند حقوقی بر زمین داشتند و مثلاً می‌توانستند آن را بفروشند.

کنترل قیمت‌ها: اطلاعات ناموجود.
قوانین بانکداری: تا زمان تاسیس اولین بانک در سال ۱۸۸۸ میلادی وجود نداشت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: حکومت از مالیات‌های مختلف روی مزارع، مخدرها، ارواح و تجارت برای کسب درآمد استفاده می‌کرد. مالیات بر زمین نیز تشکیل‌دهنده بخش قابل توجهی از درآمدهای مالیاتی دولت بود.
ضرب سکه: پات دوانگ که در غرب با عنوان «سکه گلوله‌ای» شناخته می‌شود.
اعتبار: نامشخص. صنعت بازرگانی تحت کنترل جوامع بزرگ چینی بود که احتمالاً بسیاری از وام‌ها را آنها تامین می‌کردند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: برنج.
آبیاری: موجود.
کوددهی: تا اواسط قرن نوزدهم میلادی ناموجود بود. مقامات فرانسوی آن را با خود به منطقه آوردند.
سیستم کشت: کشاورزی آبیاری و بدون آب.

فلزشناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر، دشنه، زوبین، نیزه.
پوشش زرهی: کلاهخود، سپر.

پرتاب شونده‌ها: تفنگ، کمان ترکیبی و کمان ساده.
آتش‌زها: استفاده از باروت حاکی از آن است که آتش‌زها مورد استفاده بودند.
دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت آنها در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
متوسط قد فرد بالغ: ۱۵۷ سانتیمتر (مرد).
آبیاری و آب آشامیدنی: ترکیبی. روش آبیاری سنتی تایلندی (موانگ فای) با استفاده از آب رودخانه‌های کوچک به کار می‌رفت. سدهای ساخته‌شده از بامبو و چوب، آب را از کانال‌های دریاچه‌داری که شدت جریان را کنترل می‌کردند عبور می‌داد. جریان رودخانه، چرخ‌های آب را که از بامبو ساخته شده بودند به حرکت می‌انداخت. تکنولوژی برای تامین آب آشامیدنی وجود داشت اما مشخص نیست که مورد استفاده قرار می‌گرفت یا نه.
مراقبت‌های درمانی: ناموجود. خدمات درمانی دولتی وجود نداشت.
کمک غذایی: ناموجود. نظام حمایتی و کمک غذایی به صورت دولتی وجود نداشت.
کمک در زمان قحطی: ناموجود. نظام دولتی برای کمک در زمان قحطی وجود نداشت.

(نا)برابری‌ها

تحرك اجتماعی: نخبگی موروثی.
تحرك شغلی: محدود.
برابری جنسیتی: زنان طبقه پایین و متوسط، حق انتخاب شوهر داشتند اما زنان طبقه بالا از حقوق اندکی برخوردار بودند و تحت قدرت قانونی شوهران یا پدران

خود قرار داشتند. گماشته شدن به امور مذهبی مخصوص مردان بود. برده‌داری: نیمی از جمعیت برده بودند. اسرای جنگی در شمار زیاد به بردگی گرفته می‌شدند. والدین بدهکار، فرزندان خود را به بردگی می‌فروختند تا قرض خود را بپردازند. برده‌داری در سال ۱۹۰۵ میلادی لغو شد. قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط بودیسم ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: بودیسم تراوادا.

چین: مردمان همونگ

همونگ‌ها^۱ چندین فرهنگ متفاوت بودند که به مدت ۲۰۰۰ سال در دهکده‌های کشاورزی در کوهستان‌های دفاع‌پذیر و مستحکم جنوب شرقی چین زندگی می‌کردند. این دهکده‌ها گاهی به همکاری با یکدیگر می‌پرداختند و مثلاً در تقابل با مقامات چینی عمل می‌کردند. اما عدم وجود نهادهای همکاری رسمی اغلب باعث به بروز شکاف در بین آنها می‌شد. در زمان‌های زیادی در طول تاریخ همونگ‌ها، دولت چین به صورت غیرمستقیم و از طریق روسای بومی که به نام توسی^۲ شناخته می‌شدند، نفوذ خود را اعمال می‌کرد. توسی‌ها مسئول سیاست‌گذاری، مالیات‌گیری و ترتیب‌دادن کارهای بی‌مزد (بیگاری کشیدن از مردم) بود. اما بعد از انقلاب مائو، همونگ‌ها به صورت فزاینده‌ای در جمهوری خلق ادغام شدند. «میاو»^۳ اصطلاح تحقیرآمیزی که برای توصیف همونگ‌ها به کار می‌رفت، امروزه نام شناخته‌شده‌ای برای این گروه اقلیت در جمهوری خلق چین است.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۰۱ تا ۱۸۹۵ میلادی.

زبان: همونگ-مین (چینی-تبتی).

پیش از آن: همونگ‌های اولیه.

1. The Hmong

2. tusi

3. Miao

پس از آن: جمهوری خلق چین.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): نامشخص. منطقه مورد نظر تا حدود ۱۰ هزار کیلومتر گسترش می‌یافت؛ اما اندازه واحدهای سیاسی خودمختار داخل آن در دوره مورد بررسی همچنان نامشخص است.

مردمان

جمعیت: نامشخص. بر اساس برخی منابع، گروه‌های همونگی وجود داشتند که در این زمان جمعیت‌شان به ۲۰۰ هزار نفر هم می‌رسید. اما مشخص نیست که آیا این رقمی مشابه یا کم‌تر یا بیشتر از سایر گروه‌ها بوده یا نه. بزرگ‌ترین شهر: ۵ هزار تا ۱۰ هزار نفر. این تخمینی از جمعیت یک دهکده بزرگ همونگ است.

ارتش منظم: ۵ هزار نفر. هیچ ارتش منظمی وجود نداشت. این یک تخمین حداکثری از اندازه گروه‌های مسلحی است که همونگ‌ها احتمالاً قابلیت بسیج کردنش را در زمان شورش علیه حکومت چین داشته‌اند.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. دهکده‌ها؛ ۲. آبادی‌ها.
سلسله مراتب اداری: ۱. واسطه با حکومت چین (توسی)؛ ۲. رهبران دودمانی؛ ۳. سران دهکده‌ها.

نهادهای

قوانین حقوقی: ناموجود.

دستگاه اداری: ناموجود.

اعتبار دینی حاکم: برخی افراد بر اساس سن بالا یا اطلاعات عمیق شان (مثلا در امور مناسکی) به عنوان رهبران غیررسمی شناخته می شدند. حقوق مالکیت: اکثر همونگ ها در این زمان خرده مالک بودند. کنترل قیمت ها: اطلاعات ناموجود. قوانین بانکداری: اطلاعات ناموجود.

اقتصاد

مالیات گذاری: ترکیبی. هیچ نظام مالیاتی محلی/بومی وجود نداشت اما مقامات همونگ که از سوی حکومت چین منصوب شده بودند، به نیابت از این حکومت مالیات جمع می کردند. ضرب سکه: ناموجود؛ هر چند که برخی از سکه هایی که توسط سلسله چینگ ضرب شده بود در منطقه رواج داشت. اعتبار: ناموجود.

فعالیت های کشاورزی

محصولات عمده: برنج و نوعی سیب زمینی. آبیاری: موجود. کوددهی: موجود. سیستم کشت: کشت بئر و بسوز.

فلز شناسی

فلزات اصلی: آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: نیزه و شمشیر.
 پوشش زرهی: کلاهخود از جنس چوب نخل، سپر چوبی، زره پوششی از جنس پوست جانوران یا پشم، محافظ دست و پا.
 پرتاب‌شونده‌ها: اسلحه گرم مثل تفنگ.
 آتش‌زها: اطلاعاتی درباره استفاده از آنها موجود نیست.
 دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره استفاده از آنها موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود.
 متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود.
 آبیاری و آب آشامیدنی: گروه‌های همونگ که روش کاشت خیس پلکانی برنج را به کار می‌بردند، از چرخ آبی چوبی که توسط اسب کشیده می‌شد استفاده می‌کردند. آب آشامیدنی از چشمه‌ها و نهرها می‌آمد.
 مراقبت‌های درمانی: ناموجود. دولتی در همونگ نبود که بخواهد خدمات مرکزی درمانی ارائه بدهد. خدمات پزشکی توسط متخصصان مناسک سنتی انجام می‌گرفت.
 کمک غذایی: ناموجود. هیچ دولتی در همونگ نبود که کمک غذایی را به صورت مرکزی به عهده بگیرد.
 کمک در زمان قحطی: ناموجود. هیچ دولتی در همونگ نبود که کمک در زمان قحطی را به صورت مرکزی ارائه بدهد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: ناموجود. طبقه‌بندی اجتماعی اندکی وجود داشت.

تحرک شغلی: ناموجود. اکثر همونگ‌ها کشاورزی را برای امرار معاش خود انجام می‌دادند.

برابری جنسیتی: تقسیم کار بر اساس جنسیت صورت می‌گرفت. هم مردان و هم زنان می‌توانستند به صورت غیررسمی رهبر بشوند اما در عمل، این موقعیت‌ها معمولاً به مردان می‌رسید.

برده‌داری: احتمالاً ناموجود.

قربانی کردن انسان: احتمالاً ناموجود.

دین

دین اکثریت: دین همونگ. شمنیسم. انیمیسم. پرستش اجداد.

ترکیه: امپراتوری عثمانی

تیمور (تیمورلنگ) پس از فتح امیرنشین عثمانی تمرکز خود را روی قلب سرزمین پارس گذاشته بود و همین مسئله به عثمانی‌ها اجازه داد بخش زیادی از قلمرویی را که در ترکیه امروزی و بالکان امروزی از دست داده بودند دوباره مال خود کنند. تیر خلاص اما در سال ۱۴۵۳ میلادی زده شد؛ زمانی که سلطان محمد دوم توانست قسطنطنیه را از بیزانسی‌ها بگیرد. او با این کار توانست علاوه بر دستیابی به مسیرهای تجاری جاده ابریشم، یک چیز دیگر یعنی عنوان افتخاری باستانی سزار را هم از امپراتوری شکست خورده روم بگیرد و عنوان خودبزرگ‌بینانه «حاکم دو قاره و دو دریا» را به خودش نسبت بدهد. در قرن شانزدهم میلادی، عثمانی‌ها توانستند کنترل سرزمین‌های گسترده‌ای را به دست بگیرند: از غرب تا مراکش امروزی، از جنوب تا یمن، از شرق تا عراق، و از شمال تا چک.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۴۱۳ تا ۱۹۲۲ میلادی.

زبان: ترکی (تورکیچ)؛ عربی (آفریقایی-آسیایی)؛ فارسی (هند و اروپایی)؛ سایر

زبان‌های بومی در میان مردم محلی.

پیش از آن: امپراتوری تیموری.

پس از آن: ترکیه مدرن.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۵۲۲ هزار در سال ۱۴۲۱ میلادی؛ ۲۰۳ میلیون در سال ۱۵۰۰ میلادی؛ ۴۰۸ میلیون در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۵۰۲ میلیون در سال ۱۶۸۰ میلادی؛ ۴۰۹ میلیون در سال ۱۷۰۰ میلادی

مردمان

جمعیت: ۵ میلیون نفر در سال ۱۴۲۱؛ ۹ میلیون نفر در سال ۱۵۰۰ میلادی؛ ۲۸ میلیون نفر در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۲۴ میلیون نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی؛ ۲۴ میلیون نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۲۵ میلیون نفر در سال ۱۹۰۰ میلادی. بزرگ‌ترین شهر: ۲۰۰ هزار تا ۴۱۰ هزار نفر در سال ۱۵۰۰ میلادی؛ ۶۵۰ هزار تا ۷۰۰ هزار نفر در سال ۱۶۰۰ میلادی؛ ۷۰۰ هزار نفر در سال ۱۷۰۰ میلادی؛ ۵۷۰ هزار نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۱۰۱۲۵ میلیون نفر در سال ۱۹۱۴ میلادی (استانبول).

ارتش منظم: ۵۰ هزار تا ۹۰ هزار نفره در سال ۱۵۰۰ میلادی؛ ۱۰۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفره در سال ۱۶۰۰ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (استانبول)؛ ۲. مراکز استانی؛ ۳. مراکز بخشی؛ ۴. شهرها؛ ۵. دهکده‌ها؛ ۶. خیمه‌های کوچ‌نشینان. سلسله مراتب اداری: ۱. سلطان؛ ۲. وزیر اعظم؛ ۳. شورای سلطنتی؛ ۴. خزانه‌داری سلطنتی؛ ۵. حاکمان استانی؛ ۶. دفترداران؛ ۷. شورای استانی؛ ۸. اداره‌های استانی رده‌پایین‌تر؛ ۹. قاضیان شهری.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: قانون سکولار و قانون مذهبی (شریعت).
 دستگاه اداری: بوروکراسی. از میان برده‌ها نیرو گرفته می‌شد.
 اعتبار دینی حاکم: باور بر این بود که حاکم به صورت الهی منصوب شده است.
 حقوق مالکیت: میزان محدودی از مالکیت خصوصی زمین وجود داشت.
 کنترل قیمت‌ها: سقف قیمت گذاشته می‌شد؛ اما مشخص نیست که آیا به زور اعمال می‌شد یا به صورت قانونی دنبال می‌شد.
 قوانین بانکداری: بانک‌های رسمی برای اولین بار در قرن نوزدهم میلادی تاسیس شدند. حکومت، قوانین بانکداری را بر اساس تعبیر خودش از مکتب حنفی فقه اسلامی تعیین می‌کرد.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات بر محصولات کشاورزی؛ جزیه (مالیاتی که از غیرمسلمانان گرفته می‌شد)؛ مالیات زکات (خیریه)؛ مالیات بر تجارت.
 ضرب سکه: سکه طلای سلطانی و سکه نقره آکچه.
 اعتبار: بر اساس قانون عثمانی، گستره‌ای از ترتیبات اعتباری از جمله وام‌های بهره‌دار مجاز بود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم.
 آبیاری: موجود.
 کوددهی: موجود.
 سیستم کشت: کشاورزی مکانیکی مدرن در قرن نوزدهم موجود بود.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر خمیده، نیزه، دشنه، گرز، تبر جنگی. پوشش زرهی: سپرهای چرمی به مدل مورها (اعراب شمال آفریقا). سواره‌نظام سنگین کلاهخود بر سر می‌گذاشتند. محافظ دست و پا، زره زنجیری و زره سینه و پشت هم برای پوشاندن بدن به کار می‌رفتند. پرتاب‌شونده‌ها: تفنگ، تپانچه و توپخانه میدان. آتش‌زها: نارنجک. دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۳۵ سال از زمان تولد. متوسط قد فرد بالغ: ۱۶۵ سانتیمتر (مرد). اطلاعات مربوط به دوره متاخرتر (۱۸۴۰ تا ۱۹۱۰ میلادی) است. آبیاری و آب آشامیدنی: سیستم آبیاری مصری اینجا هم احداث شد. آب از طریق آب‌گذرها به شهرها می‌رسید. مراقبت‌های درمانی: ناموجود. دولت تازه در قرن نوزدهم میلادی شروع به ارائه خدمات رفاهی کرد. البته در اواخر قرن شانزدهم میلادی در قلمروهای مختلف امپراتوری، نزدیک به ۹۰ بیمارستان موجود بود. کمک غذایی: ناموجود. دولت تازه در قرن نوزدهم میلادی شروع به ارائه خدمات رفاهی کرد. تا آن زمان، کمک غذایی فقط توسط خیرین خصوصی ارائه می‌شد.

کمک در زمان قحطی: مواد غذایی از مکان‌هایی که مازاد داشتند به مکان‌های قحطی زده فرستاده می‌شد. تثبیت قیمت‌ها و معافیت‌ها یا تخفیف‌های مالیاتی صورت می‌گرفت. سیستم انبارداری غلات برای حصول اطمینان از تامین مداوم غلات مورد نیاز پایتخت طراحی شده بود.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعى: نخبگى موروثى.

تحرك شغلى: محدود.

برابری جنسیتی: تنها اقلیتی از زنان نخبه ثروتمند می‌توانستند به درجه‌ای از قدرت و نفوذ برسند. با این وجود، زنان طبقه عامی اغلب نان‌آوران مهمی بودند و در مشاغل مختلف کار می‌کردند.

برده‌داری: غلام‌داری.

قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط اسلام ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: اسلام سنی.

اسپانیا: امپراتوری هابسبورگ

چارلز پنجم که از سمت تبار مادری هابسبورگ^۱ به شمار می‌آمد، پس از مرگ هر دو پدر بزرگش (یعنی فردیناند دوم آراگون در سال ۱۵۱۶ میلادی و امپراتور روم ماکسیمیلیان اول در سال ۱۵۱۹ میلادی) فرمانروای قلمروهای وسیعی در اسپانیا، امپراتوری روم، سرزمین‌های سفلی (هلند و بلژیک امروزی)، ایتالیا و قاره آمریکا شد. فتوحات سرزمینی بعدی اسپانیا (که فیلیپین در قاره آسیا را هم شامل می‌شد) باعث شد اسپانیا به اولین «امپراتوری که خورشید در آن هرگز غروب نمی‌کند» تبدیل شود و ثروت زیادی از اقصی نقاط جهان به سمت اسپانیا سرازیر شود. این ثروت به شهری‌شدن و بازارگرایی سریع در اسپانیا انجامید و شهرهای سلطنتی اسپانیا به مراکز بزرگ تولید بدل شدند. قانون اسپانیا مبتنی بر دکترین کاتولیک بود و به صورت اسمی در سراسر امپراتوری جریان داشت؛ اما تفاوت‌های زیادی در حقوق و امتیازات رعایا بر اساس طبقه، قومیت، جنسیت و موقعیت اجتماعی آنها در نقاط مختلف امپراتوری مشاهده می‌شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۵۱۶ تا ۱۷۰۰ میلادی.

زبان: اسپانیایی (هند و اروپایی)؛ ایتالیایی، فرانسوی، فلمیش^۲، آلمانی (هند و اروپایی)؛ زبان‌های بومی (مثل کوئچوا، آیمارا، مایا، ناهاتول).

پیش از آن: پادشاهی کاستیل، پادشاهی آراگون

1. Habsburg
2. Flemish

پس از آن: خاندان بوربون در اسپانیا.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۵ میلیون در سال ۱۶۱۰ میلادی؛ ۱۰ میلیون در سال ۱۷۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۲۹ میلیون نفر در سال ۱۵۵۰ میلادی.
بزرگ‌ترین شهر: ۲۲۴ هزار نفر در ناپل (سال ۱۶۰۰ میلادی).
ارتش منظم: ۳۰۰ هزار نفره در سال ۱۶۳۰ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (مادرید)؛ مراکز منطقه‌ای (بارسلونا، سویل، زاراگوزا و پامپلونا)؛ ۳. شهرهای بزرگ (مثل تولدو)؛ ۴. شهرستان‌ها؛ ۵. دهکده‌ها.

سلسله مراتب اداری: ۱. پادشاه؛ ۲. صدر اعظم بزرگ؛ ۳. دبیر کل شوراهای اصلی؛ ۴. نایب‌السلطنه یا حاکمان نظامی؛ ۵. شوراهای استانی و مستعمره‌ای؛ ۶. دیوان‌سالاری‌های استانی و مستعمره‌ای؛ ۷. اربابان محلی؛ ۸. مدیران دهکده‌ها.

نهادهای

قوانین حقوقی: قانون روم و اسپانیا.
دستگاه اداری: از اشراف‌زادگی تشکیل شده بود؛ هر چند که گاهی مردم عادی هم موقعیت‌هایی در این دستگاه پیدا می‌کردند.

اعتبار دینی حاکم: سلطنت موروثی. ایدئولوژی مشروعیت‌دهنده به آن هم بر مبنای عقاید مسیحی قرون وسطی شکل گرفته بود که سلسله‌مراتب اجتماعی را بازتابی از نظم الهی می‌دانستند.

حقوق مالکیت: موجود.

کنترل قیمت‌ها: ضرب سکه‌های مسی به ارزش ۲۰ میلیون دوکات در سال‌های ۱۶۲۱ تا ۱۶۲۶ میلادی باعث بروز تورم بی‌سابقه شد که سلطنت سعی کرد با سیاست کنترل قیمت‌ها جلویش را بگیرد اما این تدابیر جواب نداد. قوانین بانکداری: نامشخص.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: نظام مالیاتی غیرمرکزی به چندین پست محلی مالیات‌گیر تقسیم می‌شد که موقعیت‌های زیادی برای تاثیرگذاری روی نرخ‌ها، فشار مالیاتی و وصول مالیات‌ها داشتند.

ضرب سکه: طلا، نقره و مس.

اعتبار: موجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم در قلمروهای اروپایی. ذرت و برنج در مستعمرات.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشت تناوبی.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: دشنه، شمشیر، نیزه، زوبین، نیزه دشنه‌دار. پوشش زرهی: کاپتان‌ها و اشراف زادگان ثروتمندتر زره سه‌چهارمی (کلاهخود، زره سینه و محافظ دست و پا) می‌پوشیدند. نیروهای مناطق مستعمره‌ای زره نخی لایه‌دار می‌پوشیدند که برای آب و هوای مربوط دنیای جدید راحت‌تر بود. پرتاب‌شونده‌ها: شمشال، تفنگ و توپ. آتش‌زاها: توپخانه محاصره. دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان موجود نیست.

رفاه

امید به زندگی: اطلاعات ناموجود. متوسط قد فرد بالغ: اطلاعات ناموجود. آبیاری و آب آشامیدنی: هیچ برنامه نظام‌مند کلی در زمینه آبیاری وجود نداشت. اما شهرها و شهرستان‌های ایریا آب آشامیدنی را از آب‌گذرها و شبکه لوله‌های زیرزمینی دریافت می‌کردند. مراقبت‌های درمانی: در شبه‌جزیره ایریا، شهرهای زیادی بیمارستان داشتند که از سوی گروه‌هایی مثل اصناف، هیئت‌های اخوت غیرکشیشی، مقامات سلطنتی و دیرها حمایت می‌شدند. بیمارستان‌ها در مستعمرات هم تاسیس شده بودند و جزام‌خانه‌هایی نیز در اکثر پایتخت‌های استانی دیده می‌شد. اکثر خدمات مراقبت‌های درمانی تحت نظر کلیسا انجام می‌شد. کمک غذایی: محدود. اکثراً توسط اعضای مونث دیرها و نیز از طریق بیمارستان‌ها ارائه می‌شد. کمک در زمان قحطی: موجود. به عنوان مثال در اوایل قرن هفدهم میلادی، تاج و تخت اسپانیا بر قیمت برنج در فیلیپین اعمال نظر کرد تا با تاثیر شدید

قحطی مقابله کند و البته نتیجه‌ای به دست نیامد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: محدود. تحرك اجتماعی تا حد زیادی به نسب بستگی داشت و به خصوص «خلوص نژاد» یک پیش شرط مهم برای رسیدن به موقعیت نخبگی در تمام قلمرو امپراتوری بود. در واقع سلسله‌مراتب سختگیرانه اجتماعی به تدریج بر اساس طبقه‌بندی‌های نژادی که در قانون تعریف شده بود شکل گرفت.

تحرك شغلی: احتمالاً کم بوده است؛ چون سلسله‌مراتب اجتماعی سفت و سختی وجود داشت.

برابری جنسیتی: ایدئولوژی مسیحی به شدت از نابرابری جنسیتی حمایت می‌کرد. با این وجود، زنان می‌توانستند ملک به ارث ببرند و البته این هم محدودیت‌هایی داشت.

برده‌داری: در تمام مستعمرات وجود داشت. علتش نابودی جمعیت بومی بود که به خاطر ظلم استعمارگران و نیز شیوع بیماری‌ها رخ داده بود. به جای این جمعیت بومی از بردگان آفریقایی استفاده می‌شد. قربانی کردن انسان: ناموجود. در دین مسیحیت ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: کلیسای کاتولیک رم.

دوره مدرن: سال ۱۸۰۰ تا ۲۰۰۰ میلادی

بریتانیای کبیر: دومین امپراتوری بریتانیا

دومین امپراتوری بریتانیا زمانی آغاز شد که بزرگ‌ترین خسران در امپراتوری اول آن رخ داده بود و پرجمعیت‌ترین مستعمره آن یعنی ایالات متحده آمریکا از دست رفته بود. حتی بدون این مستعمره بزرگ نیز قلمرو امپراتوری بریتانیا عظیم بود. در داخل، سکولاریزه‌شدن بسیاری از اعضای منتخب پارلمان باعث افزایش نفوذ آنها و کاهش نفوذ تاج و تخت بریتانیا شده بود. در خارج، عملیات‌های نظامی مختلف بریتانیا بیش از پیش با زندگی رعایای امپراتوری گره خورده بود؛ زیرا مالیات‌های جدید بر آنها وضع شده بود، مالیات‌های قدیمی تشدید شده بود و استخراج منابع افزایش یافته بود تا نیازهای امپراتوری را تامین کند. انگلیسی‌ها حقوق بسیار متفاوتی را به شهروندان (سفیدپوست) بریتانیایی و مردمان غیرانگلیسی در مستعمرات اعطا کرده بودند و این تفاوت قائل شدن نژادی بین «شهروند» و مستعمرات «وابسته» تا حد زیادی تجربه پسااستعماری آنها را هم دگرگون کرد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۸۳ تا ۱۹۱۴ میلادی.

زبان: انگلیسی (هند و اروپایی)؛ هندی (هند و اروپایی)؛ پنجابی (هند و اروپایی)؛ بنگالی (هند و اروپایی)؛ سایر زبان‌های بومی.

پیش از آن: اولین امپراتوری بریتانیا. اولین امپراتوری بریتانیا بیشتر از مستعمرات بریتانیای کبیر در شمال آمریکا تشکیل شده بود. وقتی اکثر آنها در سال ۱۷۸۳ مستقل شدند، امپراتوری دوم بریتانیا در قاره آسیا، اقیانوسیه، کانادا و آفریقا گسترش یافت.

پس از آن: بریتانیای زمان جنگ.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲۶ میلیون در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۳۵.۵ میلیون در سال ۱۹۰۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۱۰۷ میلیون نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۴۱۰ میلیون نفر در سال ۱۹۰۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۹۰۰ هزار نفر در سال ۱۸۰۰ میلادی؛ ۶.۵ میلیون نفر در سال ۱۹۰۰ میلادی (لندن).

ارتش منظم: ۲۵۰ هزار نفره در سال ۱۹۰۰ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (لندن)؛ ۲. پایتخت‌های مستعمره‌ای (مثل کلکته)؛ ۳. شهرهای بزرگ (مثل منچستر، دهلی، دوبلین)؛ ۴. شهرهای

کوچک‌تر؛ ۵. شهرستان‌ها؛ ۶. دهکده‌ها. سلسله‌مراتب اداری: ۱. مقام سلطنت؛ ۲. پارلمان؛ ۳. واحدهای اداری منطقه‌ای، مدیران، افسران مستعمرات و دبیران در پادشاهی متحد؛ ۴. شوراها، مستعمره‌ای (مثل خدمات مدنی هند)؛ ۵. مقامات دیوان‌سالار؛ ۶. مقامات بومی مستعمرات؛ ۷. افسران رده‌پایین‌تر.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: قانون عرفی و قانون انگلیس، الحاقی به قوانین مستعمرات در موارد لزوم.

دستگاه اداری: در انگلیس، نظام رو به گسترش دیوان‌سالارهای تمام‌وقت و مزدبگیر وجود داشت. در هند نظام مقامات حقوق‌بگیر به وجود آمد که به نام کارمندان دولتی هند شناخته می‌شدند و در سال ۱۸۵۸ آغاز شد.

اعتبار دینی یا اعتبار دیگر حاکم: نخبگی موروثی در کنار عناصر دموکراتیک. فردی که در راس سلطنت قرار گرفته بود عملاً عنوان خود را به شکل اصل و نسبی به ارث برده بود. اعضای پارلمان به صورت دموکراتیک انتخاب می‌شدند؛ هر چند که در این دوران، رای دادن محدود به مردان بالغ ثروتمند بود. حقوق مالکیت: به غیر از جنسیت، مالکیت املاک خصوصی اصلی‌ترین معیار برای تعیین حق فرد برای رای دادن بود.

کنترل قیمت‌ها: موجود. به عنوان مثال، بین سال‌های ۱۸۱۵ و ۱۸۴۶ میلادی قانون ذرت باعث افزایش قیمت مواد غذایی و غلات وارداتی به بریتانیا شد تا اوضاع به سود تولیدکنندگان داخلی تمام شود. به خاطر بروز قحطی در ایرلند، این قانون ملغی شد و این به حرکت بریتانیا به سمت تجارت آزاد منتهی شد. قوانین بانکداری: بر اساس قانون منشور بانکی سال ۱۸۴۴ میلادی، پارلمان قدرت بانک‌های بریتانیا را محدود کرد و به بانک مرکزی انگلیس اجازه چاپ

اسکناس را داد. سال بعدش این قانون به ایرلند هم تسری یافت.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: در اوایل قرن بیستم میلادی، اکثر مخارج مستعمرات به وسیله درآمدهایی تعیین می‌شد که در خود این مستعمرات به دست می‌آمد. دولت استعماری همچنین از مالیات‌گذاری برای امتیاز دادن به برخی صنایع استفاده می‌کرد.

ضرب سکه: استرلینگ طلا در بریتانیا و مستعمرات غیرآمریکایی خودمختار. رویه نقره در هند، سیلان، مستعمرات بریتانیا در آفریقای شرقی و مستعمرات در اقیانوس هند. دلار نقره در مالایا. مانیل برنز، صدف سپیدمُهره (کآوری) و سایر ابزارهای تبادل سنتی در سایر مستعمرات آفریقایی. اعتبار: موجود.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، برنج و شکر در بخش‌هایی از امپراتوری. آبیاری: موجود. کوددهی: موجود. سیستم کشت: کشاورزی مدرن مکانیزه.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: فولاد، آهن و برنج.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: سرنیزه، شمشیر و زوبین برای سواره‌نظام.

پوشش زرهی: کلاهخود و محافظ پا.
 پرتاب شونده‌ها: تفنگ و توپ، هفت تیر از دهه ۱۸۵۰ به بعد.
 آتش‌زها: توپخانه محاصره.
 دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۴۰ سال از زمان تولد (مرد، انگلیس)؛ ۴۲ سال از زمان تولد (زن، انگلیس). امید به زندگی احتمالاً به شدت بر اساس طبقه فرق می‌کرده است و در مستعمرات مختلف هم تفاوت داشته است. مثلاً امید به زندگی یک مرد در کانادا و آمریکا در این دوران، ۳۹ سال بود. مستندات دقیق در مورد سایر مناطق وجود ندارد.

متوسط قد فرد بالغ: ۱۷۰ سانتیمتر (مرد، انگلیس) و ۱۵۶ سانتیمتر (زن، انگلیس). متوسط قد شاید در مستعمرات فرق می‌کرد، اما در این زمان قد متوسط یک مرد در کانادا ۱۷۰ سانتیمتر و در آمریکا ۱۷۳ سانتیمتر بود.

آبیاری و آب آشامیدنی: از دهه ۱۸۴۰ میلادی به بعد، سیستم تامین آب که با عنوان «برنامه جذب» شناخته می‌شد و شامل سدزدن بر رودخانه‌ها، بالا آوردن سطح دریاچه‌ها و/یا جاری کردن آب در دره‌ها و سپس انتقال این آب‌ها به شهرها بود، در شهرهای بزرگ بریتانیا و نیز شهرهایی در مستعمرات مثل بمبئی، کلمبو، هنگ کنگ و سنگاپور به اجرا درآمد. سیستم‌های جدید آبیاری به عنوان مثال در هند و مصر اجرایی شد.

مراقبت‌های درمانی: ناموجود. پیش از سال ۱۹۰۰ میلادی، این خدمات اکثراً توسط خیریه‌ها، کمیته‌های قانونی رسیدگی به فقرا و نیز بخش خصوصی ارائه می‌شد. خدمات درمانی ملی به صورت مرکزی از سال ۱۹۴۸ آغاز شد.

کمک غذایی: در بریتانیا قانون رسیدگی به فقرا در سال ۱۸۳۴ میلادی این را

معین کرد که فقرا فقط در ازای چند ساعت کار سخت روزانه در کارگاه‌های مخصوص می‌توانند کمک غذایی دریافت کنند.

کمک در زمان قحطی: ناموجود. هم ایرلند و هم هند (مثلا در سال‌های ۱۸۶۶، ۱۸۶۹، ۱۸۷۴، ۱۸۷۶ تا ۱۸۷۸ میلادی و غیره) دچار قحطی‌های فاجعه‌باری شدند. اما دولت بریتانیا هیچ حمایت دولتی خاصی به آنها ارائه نداد و استدلالش این بود که قحطی راهی اصلاحی برای مقابله با جمعیت زیاد است.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: تحرك اجتماعی نسبتا بالایی در بریتانیا وجود داشت و طبقات متوسط به شدت در حال گسترش بودند.

تحرك شغلی: تحرك شغلی نسبتا بالای میان‌نسلی در بریتانیا وجود داشت. برابری جنسیتی: ایدئولوژی ویکتوریایی به شدت روی نابرابری جنسیتی و نقش‌آفرینی مشخص جنسیت‌ها تاکید داشت.

برده‌داری: ترکیبی. پارلمان تجارت برده را در سال ۱۸۰۷ میلادی در تمام امپراتوری بریتانیا لغو کرد؛ اما برده‌داری در مستعمرات ادامه داشت تا اینکه به صورت قطعی در سال ۱۸۳۸ لغو شد.

قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط مسیحیت ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: مسیحیت انگلیکن (وابسته به کلیسای انگلیس)، هندوئیسم، سیکسیسم، مسیحیت کلیسای کاتولیک رم، جینیسیم، ادیان بومی منطقه اقیانوس آرام، ادیان بومی آفریقایی.

ایالات متحده آمریکا: ————— آمریکای پیش از جنگ داخلی —————

معاهده صلح پاریس در سال ۱۷۸۳ میلادی مَهر تاییدی بر پیروزی ارتش قاره‌ای آمریکا بر بریتانیا بود، اما ایالات متحده آمریکا پس از جنگ با بدهی‌های عظیم مواجه شد. این کشور جدید برای آن که منابع لازم را برای رهایی از بدهی‌ها به دست بیاورد، سیاست موسوم به «سرنوشت آشکار»^۱ را پیش گرفت و استدلال کرد که قاره آمریکا از لحاظ حقوقی به ساکنان جدید سفیدپوست و مسیحی‌اش تعلق دارد. از تبعات آن می‌توان به هجوم گسترده مهاجران و شیوع بیماری‌های بزرگ و تاکتیک‌های توسعه‌طلبانه خشونت‌آمیز دولت آمریکا اشاره کرد که باعث شد در برخی مناطق آمریکا ۹۰ درصد از جمعیت بومی قاره از بین بروند. مناقشات بر سر اینکه باید از اقتصاد کشاورزی حمایت کرد یا اقتصاد صنعتی؛ و اینکه باید برده‌داری را ادامه داد یا لغو کرد، در نهایت به بروز جنگ داخلی آمریکا انجامیدند.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۷۷۶ تا ۱۸۶۱ میلادی.

زبان: انگلیسی (هند و اروپایی)؛ زبان‌های بومی (مثل زبان‌های ایروکویان).

پیش از آن: امپراتوری بریتانیا.

پس از آن: جنگ داخلی آمریکا و دوره‌های بازسازی.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲.۲ میلیون در سال ۱۷۹۰ میلادی؛ ۴.۵ میلیون در سال ۱۸۲۰ میلادی؛ ۸.۱ میلیون در سال ۱۸۶۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۳.۹ میلیون نفر در سال ۱۷۹۰ میلادی؛ ۹.۶ میلیون نفر در سال ۱۸۲۰ میلادی؛ ۳۱.۴ میلیون نفر در سال ۱۸۶۰ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۳۳ هزار نفر در سال ۱۷۹۰ میلادی؛ ۱۲۰ هزار نفر در سال ۱۸۲۰ میلادی؛ ۸۱۰ هزار نفر در سال ۱۸۶۰ میلادی (نیویورک).

ارتش منظم: ۶ هزار تا ۷ هزار نفره. در زمان جنگ مکزیک به ۱۱۵ هزار نفره افزایش یافت.

نمودار اجتماعی

سلسله مراتب سکونت: ۱. پایتخت (واشینگتن دی‌سی از سال ۱۸۰۲ میلادی)؛ ۲. سایر شهرهای بزرگ (مثل فیلادلفیا و نیویورک)؛ ۳. پایتخت‌های ایالتی؛ ۴. مراکز بخش‌ها؛ ۵. شهرهای کوچک. بیش از سال ۱۸۰۲ میلادی، جلسات کنگره در مکان‌های مختلفی مثل فیلادلفیا و نیویورک برگزار می‌شد.

سلسله مراتب اداری: ۱. رئیس‌جمهور؛ ۲. کنگره (سنا و مجلس نمایندگان)؛ ۳. فرمانداران ایالت‌ها؛ ۴. مجالس ایالتی؛ ۵. شهرداران؛ ۶. هیئت‌های شهری.

نهادهای

قوانین حقوقی: قانون اساسی آمریکا. دستگاه اداری: به شاخه‌های اجرایی، قانونگذاری و قضایی تقسیم می‌شد.

دیوان سالاری حرفه‌ای و بی‌طرفانه در سطح ملی از دهه ۱۸۸۰ میلادی ظهور کرد.

اعتبار دینی حاکم: جمهوری دموکراتیک. رئیس جمهور از طریق رای دموکراتیک انتخاب می‌شد.

حقوق مالکیت: شهروندان آزاد حق داشتند ملک خصوصی داشته باشند اما دولت‌های ایالتی قدرت گسترده‌ای در زمینه تعیین موارد استفاده از املاک داشتند.

کنترل قیمت‌ها: ناموجود. اولین تجربه در مورد کنترل قیمت‌ها در آمریکا در زمان جنگ جهانی دوم صورت گرفت.

قوانین بانکداری: بانک ملی که توسط ایالت‌ها اداره می‌شد در سال ۱۷۹۱ میلادی با برنامه الکساندر همیلتون تاسیس شد. اما در طول زمان با لغو/تصویب مجدد مواجه شد. گستره بزرگی از قوانین بانکداری توسط ایالت‌ها مصوب شد که شامل ساماندهی بانک‌های خصوصی در نیویورک، اوهایو و میشیگان هم می‌شد.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: مالیات یکی از علل اصلی بروز جنگ استقلال آمریکا بود؛ بنابراین دولت آمریکا به ندرت و با بی‌میلی مالیات مستقیم و غیرمستقیم را وضع می‌کرد. اکثر درآمد ایالت‌ها از عوارض گمرکی تامین می‌شد.

ضرب سکه: دلار، سکه‌های طلا و نقره. قانون اساسی آمریکا تصریح کرده بود که فقط دولت مرکزی حق دارد سکه ضرب کند، اسکناس چاپ کند و امور واحد پول را ساماندهی کند. دستمزد معمول در این دوران، روزانه یک دلار بود. ارزش پول در حال تغییر بود؛ به طوری که یک بوشل (معادل ۳۵ لیتر) گندم قیمتش بین ۱ تا ۲ دلار بود. البته در زمان پیش از وقوع جنگ داخلی آمریکا، این

کشور دچار تورم شدیدی هم شد. اعتبار: اکثر آمریکایی‌ها ترجیح می‌دادند از اسکناس به جای برگه اعتباری دولتی استفاده کنند. علتش این بود که اسکناس پول قانونی بود و می‌توانست بر اساس نرخ از پیش تعیین شده به طلا یا نقره تبدیل شود.

فعالیت‌های کشاورزی

- محصولات عمده: گندم و ذرت.
- آبیاری: موجود.
- کوددهی: موجود.
- سیستم کشت: کشاورزی مکانیزه مدرن.

فلز شناسی

فلزات اصلی: برنز، آهن و فولاد.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: شمشیر تا سال ۱۸۳۰ میلادی سلاح سنتی سواره‌نظام و افسران بود. بعد از این تاریخ، تفنگ سبک جایش را گرفت. پوشش زرهی: اطلاعاتی درباره استفاده گسترده از آن وجود ندارد. پرتاب‌شونده‌ها: هفت تیر، تفنگ لوله کوتاه، تفنگ، توپ، تپانچه و سرنیزه. تفنگ سبک بعد از اختراع ریولور کولت پیترسن در سال ۱۸۳۶ میلادی به انتخاب اصلی اکثریت در ارتش تبدیل شد. آتش‌زها: توپخانه محاصره. دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: امید به زندگی از ۵۵ سال در ۱۸۰۰ میلادی کاهش یافت و به ۴۸ سال در ۱۸۵۵ میلادی رسید.

آبیاری و آب آشامیدنی: در طول قرن نوزدهم میلادی (از سال ۱۷۹۹ به بعد)، شهرها به تدریج به جای استفاده از منابع محلی آب به استفاده از سیستم‌های آب رسانی مرکزی روی آوردند. آبیاری برای کشاورزی اهمیت حیاتی داشت.

مراقبت‌های درمانی: ناموجود. هیچ نظام خدمات درمانی دولتی وجود نداشت. کمک غذایی: ناموجود. تا سال ۱۹۳۵ میلادی، فقرا فقط می‌توانستند به سودبردن از قانون فقرا^۱ چشم امید داشته باشند. این قانون توسط مقامات محلی اجرا می‌شد و مجوزی برای تامین کمک‌های حداقلی به افرادی که «نیازمند» و «واجد شرایط» تلقی می‌شدند به شمار می‌آمد.

کمک در زمان قحطی: ناموجود. هیچ گزارشی از وقوع قحطی در این دوران وجود ندارد.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: تحرك اجتماعی در قیاس با جوامع معاصر اروپایی نسبتاً بالا بود. به خصوص از این بابت که کارگران غیرماهر می‌توانستند از طبقه کارگر به سمت طبقه متوسط رو به پایین حرکت کنند و کارگران ماهر نیز می‌توانستند به کارآفرینان ثروتمندی تبدیل شوند.

تحرك شغلی: تحرك شغلی در قیاس با جوامع معاصر اروپایی نسبتاً بالا بود. برابری جنسیتی: عقاید محافظه‌کارانه ایدئولوژیکی مثل «جمهوری خواهی مادرانه»^۲ باعث نابرابری جنسیتی می‌شد چون نقش‌های ثابتی را به هر جنسیت

1. Poor Laws
2. Republican motherhood

نسبت می‌داد. گفته می‌شود جنبش حقوق زنان احتمالاً یا در دهه ۱۸۳۰ میلادی توسط سارا و آنجلینا کریمکه و یا در سال ۱۸۴۸ میلادی در جریان گردهمایی آبشار سنکا کلید خورده است.

برده‌داری: اقتصاد مبتنی بر بیگاری کشیدن از بردگان آفریقایی و نوادگان آنها و نیز بومیان آمریکا بود. برده‌داری به عنوان یک نهاد در ایدئولوژی برتری‌انگاری سفیدپوستان ریشه دارد.

قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط مسیحیت ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: مسیحیت انگلیکن (وابسته به کلیسای انگلیس). مسیحیت کلیسای کاتولیک رم. ادیان بومی آمریکای شمالی.

آلمان: رایش سوم

آلمان از جنگ جهانی اول، قحطی و ویرانی و غرامتی که باید به فاتحان جنگ می‌پرداخت ضربات سنگینی خورد. جمهوری جدید وایمار تلاش کرد کشور را بازسازی کند؛ اما دوران رکود بزرگ باعث اوج‌گیری تب ناسیونالیستی در کشور شد و انتخاب شدن حزب ناسیونال سوسیالیست یا «نازی» در سال ۱۹۳۲ نتیجه آن بود. سال بعدش آدولف هیتلر صدراعظم شد و به سرعت ریشه نهادهای دموکراتیک را زد تا دیکتاتوری تمامیت‌خواهی را در آلمان تاسیس کند. نازی‌ها به رژیم او نام رایش سوم دادند و منطق معوجی را برای تحکیم ادعای خود مبنی بر لزوم هماهنگی فرهنگ و نژاد «ژرمن» و به‌دست‌داشتن رهبری جهان بر مبنای آن را ارائه دادند. سیاست‌های نسل‌کشی آنها باعث کشته‌شدن ۶ میلیون یهودی و ۱۱ میلیون از مردمانی که «ناهنجار» به نظر رسیده بودند شد.

اطلاعات کلی

زمان: ۱۹۳۳ تا ۱۹۴۵ میلادی.
 زبان: آلمانی (هند و اروپایی).
 پیش از آن: جمهوری وایمار.
 پس از آن: آلمان شرقی و غربی اشغال‌شده.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۴۶۸۸۰۰ در سال ۱۹۳۳ میلادی؛
 ۵۸۳۴۰۰ در سال ۱۹۳۹ میلادی، ۳۵۳۴۶۰ در سال ۱۹۴۶ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۶۵.۳ میلیون نفر در سال ۱۹۳۳ میلادی؛ ۶۵.۱ نفر میلیون در سال ۱۹۴۶ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۴ میلیون نفر (برلین، ۱۹۳۰ میلادی).

ارتش منظم: ۴.۷۲۲ میلیون نفره در سال ۱۹۳۹ میلادی؛ ۱۱ میلیون نفره در سال ۱۹۴۳ میلادی؛ ۹.۷ میلیون نفره در سال ۱۹۴۵ میلادی.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (برلین)؛ ۲. شهرهای اصلی (لینتس، مونیخ، نورمبرگ و هامبورگ)؛ ۳. شهرهای رده‌پایین‌تر؛ ۴. شهرستان‌ها؛ ۵. دهکده‌ها. سلسله‌مراتب اداری: ۱. پیشوا؛ ۲. وزرای ارشد منصوب‌شده توسط پیشوا؛ ۳. نمایندگان و وزارت‌خانه‌هایی که توسط وزرای ارشد ایجاد شده یا دوباره تعریف شده بودند؛ ۴. حاکمان استانی؛ ۵. مدیران استانی؛ ۶. ادارات محلی.

نهادهای

قوانین حقوقی: قانون اساسی ۱۹۱۹ و ایماز هیچ‌گاه به صورت رسمی ملغی نشد؛ اما هیتلر و حکومت نازی عموماً رویکردی بی‌قید نسبت به آن داشتند. دستگاه اداری: هیتلر اغلب دفاتر و نمایندگی‌های جدیدی به وجود می‌آورد؛ بدون آن که خطوط مشخصی از تفاوت مسئولیت آنها با نهادهای حکومتی موجود ارائه بدهد. نتیجه‌اش یک بوروکراسی آشفته و ناکارآمد بود که رقابت‌های درونی تهدیدش می‌کرد.

اعتبار دینی حاکم: ایدئولوژی فاشیستی. اساس اقتدار هیتلر، قانون اساسی نبود. بلکه ارتباط مستقیم او با ملت آلمان و باورش به این بود که سرنوشتش،

رهبری ملت و احیای عظمت گذشته است.

حقوق مالکیت: موجود.

کنترل قیمت‌ها: در دهه ۱۹۳۰ میلادی، رژیم نازی تلاش کرد به تشویق تولید داخلی بپردازد و در عین حال، ثبات قیمت‌ها را حفظ کند.

قوانین بانکداری: چارچوب‌های ساماندهی در سال ۱۹۳۴ میلادی برای بخش‌های اصلی کسب و کار از جمله بخش بانکداری تدوین شد.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: از سال ۱۹۳۷ میلادی، توقیف و مصادره املاک متعلق به شهروندان یهودی نیز به عنوان راهی برای جبران بدهی ملی به کار گرفته شد.

ضرب سکه: رایش مارک (RM)؛ ۰.۵۶ رایش مارک برابر بود با قدرت خرید ۱.۸ کیلوگرم نان. در سال ۱۹۳۷ میلادی، متوسط دستمزد در بخش کشاورزی ۱۰۳۰ رایش مارک، در بخش صنعت ۱۸۷۱ رایش مارک و در بخش خدمات به غیر از ارتش، ۲۳۵۶ رایش مارک بود.

اعتبار: بانک‌های ساماندهی‌شده توسط دولت، وام‌های کلانی به کسب و کارهای خصوصی می‌دادند تا توسعه صنعتی را تقویت کنند.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشاورزی مکانیزه مدرن.

فلز‌شناسی

فلزات اصلی: فولاد و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چاقوی جنگی.

پوشش زرهی: کلاهخود.

پرتاب‌شونده‌ها: هفت تیر، تفنگ، تیربار دستی، شعله‌افکن، مسلسل، سلاح‌های

ضد تانک و ضد هواپیما.

آتش‌زاها: نارنجک، توپخانه محاصره.

دیوارهای طولانی: اطلاعاتی درباره ساخت‌شان در دست نیست.

رفاه

امید به زندگی: ۶۰ تا ۶۵ سال از زمان تولد (شهروند آلمان).

متوسط قد فرد بالغ: ۱۷۴ سانتیمتر (مرد، شهروند آلمان).

آبیاری و آب آشامیدنی: ترکیبی. کشاورزی به صورت عمده متکی بر باران بود.

آب آشامیدنی و پروژه‌های انحراف آب هم وجود داشتند.

مراقبت‌های درمانی: در سال ۱۹۳۳ میلادی دولت برنامه گسترده به‌نژادسازی را

آغاز کرد که شامل سیاست مجوزبخشی به سقط جنین و عقیم‌سازی اجباری و

مرگ بی‌درد و آسان برای افرادی می‌شد که به طرق مختلف ناهنجار به شمار

می‌آمدند.

کمک غذایی: دولت کمک غذایی مکمل را در اختیار خانواده‌های بزرگ

می‌گذاشت.

کمک در زمان قحطی: ترکیبی. هیچ قحطی بزرگ در درون خود رایش سوم رخ

نداد. اما سهمیه‌بندی در آغاز جنگ جهانی اول به کار گرفته شد و آلمان‌ها پس

از سال ۱۹۴۴ میلادی هم کمبود دائمی مواد غذایی را تجربه کردند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: ترکیبی. تحرك اجتماعی بیشتر محدود به اعضای حزب نازی می‌شد. گروه‌های زیادی - بر اساس نژاد، جهت‌گیری جنسیتی و عقایدشان - تحرك اجتماعی به سمت پایین را تجربه کردند و حتی به شدت مورد آزار و اذیت قرار گرفتند.

تحرك شغلی: ترکیبی. احتمالاً نشان‌دهنده روندهایی در تحرك شغلی بود. برابری جنسیتی: نابرابری جنسیتی به شکل نهادینه وجود داشت. زنان اغلب به عنوان ابزاری برای تولید مثل و پیش‌برد نژاد آریایی در نظر گرفته می‌شدند. برده‌داری: موجود.

قربانی کردن انسان: ناموجود. توسط مسیحیت و یهودیت ممنوع شده بود.

دین

دین اکثریت: مسیحیت لوتری، کلیسای کاتولیک رم، یهودیت.

روسیه: اتحاد جماهیر شوروی

در سال ۱۹۱۷ میلادی تظاهرات گسترده علیه سهمیه‌بندی مواد غذایی باعث سقوط حکومت تزاری روسیه شد. حزب کمونیست اتحاد شوروی تحت رهبری ولادیمیر لنین کنترل امپراتوری را به دست گرفت و اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی را در سال ۱۹۲۲ میلادی تاسیس کرد. قانون اساسی جدید هدفش بازتوزیع ثروت به صورت مساوی بود؛ اما در عین حال قدرت را به شدت در کمیته اجرایی حزب (پولیت بورو) متمرکز کرد. پس از مرگ لنین، جوزف استالین قدرت را به دست گرفت؛ مخالفان را تصفیه کرد و صنعتی‌سازی را به شکل برنامه‌ریزی شده مرکزی پیش برد و مالکیت اشتراکی را به وجود آورد. دولت پس از مرگ لنین در سال ۱۹۵۳ میلادی کمی آزاد شد و شهروندان از سطوح نسبتاً بالای رفاه برخوردار شدند. با این وجود، وقتی قیمت نفت در دهه ۱۹۸۰ میلادی سقوط کرد، اقتصاد راکد روسیه دیگر نتوانست خود را احیا کند و در سال ۱۹۹۲ میلادی اتحاد جماهیر شوروی سقوط کرد.

اطلاعات کلی

- زمان: ۱۹۱۷ تا ۱۹۸۹ میلادی.
- زبان: روسی (هند و اروپایی).
- پیش از آن: امپراتوری روسیه.
- پس از آن: فدراسیون روسیه.

قلمرو

مجموع مساحت (به کیلومتر مربع): ۲.۱۶ میلیون در سال ۱۹۲۰ میلادی؛ ۲.۱۷ میلیون در سال ۱۹۳۰ میلادی؛ ۲.۱۸ میلیون در سال ۱۹۴۰ میلادی؛ ۲.۲۳ میلیون در سال ۱۹۵۰ میلادی؛ ۲.۱ میلیون در سال ۱۹۶۰ میلادی؛ ۱.۹۷ میلیون در سال ۱۹۷۰ میلادی؛ ۱.۸۴ میلیون در سال ۱۹۸۰ میلادی؛ ۱.۷۱ میلیون در سال ۱۹۹۰ میلادی.

مردمان

جمعیت: ۱۴۷ میلیون نفر در سال ۱۹۲۶ میلادی؛ ۱۶۲ میلیون نفر در سال ۱۹۳۷ میلادی؛ ۲۰۹ میلیون نفر در سال ۱۹۵۶ میلادی؛ ۲۴۲ میلیون نفر در سال ۱۹۷۰ میلادی؛ ۲۶۲ میلیون نفر در سال ۱۹۷۹ میلادی؛ ۲۸۷ میلیون نفر در سال ۱۹۸۹ میلادی.

بزرگ‌ترین شهر: ۱.۷۶۴ میلیون نفر در سال ۱۹۳۰ میلادی؛ ۵.۱ میلیون نفر در سال ۱۹۵۰ میلادی؛ ۹.۸ میلیون نفر در سال ۱۹۷۰ میلادی (مسکو).
ارتش منظم: ۵ میلیون نفره در سال ۱۹۲۲ میلادی. طی دهه‌های مختلف این رقم کم و زیاد شد اما درست پیش از آغاز جنگ جهانی دوم و همین‌طور بین سال‌های ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰ میلادی دوباره به همان رقم پنج میلیونی مربوط به سال ۱۹۲۲ بازگشت.

نمودار اجتماعی

سلسله‌مراتب سکونت: ۱. پایتخت (مسکو)؛ ۲. سایر شهرهای بزرگ (مثل لنینگراد)؛ ۳. پایتخت‌های جمهوری‌های اتحاد شوروی؛ ۴. شهرستان‌های مهم؛ ۵. شهرستان‌های کم‌اهمیت‌تر؛ ۶. دهکده‌ها.
سلسله‌مراتب اداری: ۱. کمیته اجرایی حزب کمونیست؛ ۲. کمیته مرکزی حزب

کمونیست؛ ۳. کمیته منطقه‌ای (ابلاست) حزب کمونیست؛ ۴. کمیته بخشی (رایون) حزب کمونیست؛ ۵. کمیته محلی حزب کمونیست.

نهاده‌ها

قوانین حقوقی: قانون دوران پیش‌انقلاب در زمان انقلاب روسیه کنار گذاشته شد و جای آن را یک قانون مدنی گرفت که بر اساس قانون مدنی کشورهای غرب اروپا در دهه ۱۹۲۰ تدوین شده بود. نتیجه‌اش این شد که قانون شوروی به صورت عمده به ابزاری برای اجرای سیاست‌های حزب و برنامه‌ریزی اقتصادی ملی بدل شد.

دستگاه اداری: دستگاه اداری مرکزی از صدها هزار مقام متعلق به حزب کمونیست تشکیل شده بود که به صورت تمام‌وقت کار کرده و حقوق می‌گرفتند. اعتبار دینی حاکم: حاکم توسط نمایندگان حزب کمونیست انتخاب می‌شد. حقوق مالکیت: قانون شوروی بین دارایی‌های سوسیالیستی (مثل دارایی دولتی، اشتراکی یا تعاونی) و دارایی خصوصی (مثل اجناس مصرفی، خودرو، خانه و تجهیزات کشاورزی برای کشاورزی خصوصی) تفاوت قائل می‌شد. کنترل قیمت‌ها: دولت قیمت مواد غذایی را در سال‌های ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۲ میلادی بالا برد و نتیجه‌اش شورش‌های گسترده بود. البته این شورش‌ها خاموش شدند اما دولت هیچ وقت دیگر قیمت مواد غذایی را بالا نبرد. قوانین بانکداری: بانک‌ها در کنترل دولت بودند.

اقتصاد

مالیات‌گذاری: موجود.

ضرب سکه: روبل.

اعتبار: ناموجود. بانک دولتی به شکل گسترده برای پس‌انداز و پرداخت به کار

می‌رفت و در زمینه اعتبار، کار خاصی انجام نمی‌داد.

فعالیت‌های کشاورزی

محصولات عمده: گندم، چاودار، برنج.

آبیاری: موجود.

کوددهی: موجود.

سیستم کشت: کشاورزی مدرن مکانیزه.

فلزشناسی

فلزات اصلی: فولاد و آهن.

تجهیزات نظامی

سلاح‌های دستی: چاقوی جنگی و سرنیزه.

پوشش زرهی: کلاهخود و سپر سینه. سپر سینه SN_42 شامل دو پلاک فولاد

فشرده می‌شد که برای محافظت از نیم‌تنه و ران به کار می‌رفتند. کلمه SN مخفف

استالونی ناگرودنیک^۱ (سپر سینه فولادی) بود و ۴۲ هم نشان‌دهنده سال ابداع

آن بود. به دلیل سنگینی‌اش، معمولاً مهندسان حمله آن را می‌پوشیدند و برای

سربازان پیاده نظام در میدان باز مناسب نبود.

پرتاب‌شونده‌ها: تپانچه، هفت تیر، تیربار خودکار، مسلسل، راکت‌انداز،

سلاح‌های ضد تانک و ضد هواپیما.

آتش‌زها: نارنجک و آتش‌زهای ضد تانک (مثل پرتاب‌کننده کپسول گاز زاگر)،

توپخانه محاصره.

دیوارهای طولانی: اتحاد جماهیر شوروی طولانی‌ترین مرز زمینی دنیا را داشت

1. Staloni Nagrudnik

که به شدت مستحکم بود و توسط نیروهای مرزی وفاداری محافظت می‌شد. دیوار برلین یک نماد ملموس و فیزیکی از جنگ سرد بود و شماری از سیستم‌های استحکامات مرزی نیز کشورهای ناتو را از کشورهای پیمان ورشو در اروپا جدا می‌کرد.

رفاه

امید به زندگی: در سال ۱۹۴۰ میلادی: ۴۴ سال از زمان تولد (مرد) و ۴۹ سال (زن). در سال ۱۹۶۰ میلادی: ۶۴ سال از زمان تولد (مرد) و ۷۱ سال (زن). در سال ۱۹۹۰ میلادی: ۶۵ سال از زمان تولد (مرد) و ۷۴ سال (زن). متوسط قد فرد بالغ: در سال ۱۹۵۰ میلادی: ۱۷۳ سانتیمتر (مرد) و ۱۶۱ سانتیمتر (زن). در سال ۱۹۸۰ میلادی: ۱۷۷ سانتیمتر (مرد) و ۱۶۴ سانتیمتر (زن). آبیاری و آب آشامیدنی: کشور شوروی پروژه‌های بزرگ آبیاری و انحراف مسیر آب را به اجرا درآورد. مراقبت‌های درمانی: در دهه ۱۹۶۰ میلادی، اکثر شهروندان می‌توانستند از خدمات درمانی دولتی بهره ببرند.

کمک غذایی: دولت از همان ابتدا یک سیستم توزیع منابع مرکزی را به وجود آورد؛ اما در مجموع این سیستم کارآمد نبود (و حتی در فاصله سال‌های ۱۹۱۸ تا ۱۹۴۹ میلادی ویرانگر عمل کرد). اکثر مردم به بلات (لطف دیگران) برای تامین کالاهای اساسی از جمله مواد غذایی نیاز پیدا کرده بودند.

کمک در زمان قحطی: بین سال‌های ۱۹۱۷ و ۱۹۴۹ میلادی، اتحاد جماهیر شوروی در وضعیت دائمی قحطی قرار گرفته بود و علتش یکی جنگ و دیگر سیاست‌هایی بود که مصادره غلات در آن انجام می‌شد. این اقدامات البته تا حدی در فاصله سال‌های ۱۹۲۵ تا ۱۹۲۸ میلادی کاهش یافت. وضعیت به وضوح از دهه ۱۹۵۰ میلادی به بعد بهتر شد. اما بسیاری از مردم به جای دولت،

به بلات (لطف دیگران) برای دسترسی به منابع اولیه نیاز پیدا کرده بودند.

(نا) برابری‌ها

تحرك اجتماعی: تحرك اجتماعی زیادی در آغاز این دوره وجود داشت. اما موقعیت‌های به دست آمده تا حد زیادی به طبقه افراد وابسته بود.

تحرك شغلی: موجود

برابری جنسیتی: در دهه ۱۹۲۰ میلادی، دارایی‌ها و حق ارث زنان با مردان برابر شده بود؛ سقط جنین قانونی بود و طلاق آسان‌تر صورت می‌گرفت. اما به تدریج، سقط جنین دوباره غیرقانونی شد، طلاق سخت شد و حقوق ارث هم محدود به فرزندان ازدواج‌های ثبت شده گردید. از زنان انتظار می‌رفت که وظایف خانه‌داری را انجام بدهند اما در عین حال دنبال شغل هم بگردند (بار مضاعف).

برده‌داری: ناموجود. غلام‌داری وجود نداشت؛ هر چند که میلیون‌ها زندانی در اردوگاه‌های کار به حقوق اولیه خود دسترسی نداشتند.

قربانی کردن انسان: ناموجود.

دین

دین اکثریت: مارکسیسم-لنینیسم-ایدئولوژی رسمی حکومت بود. سایر ادیان توسط دولت شوروی تحمل نمی‌شدند. کلیساها بسته بودند و کشیش‌ها بازداشت می‌شدند.

رتبه‌بندی‌ها

فهرست ده‌نایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو: دوران باستان

مساحت تقریبی کلی که آن جوامع در بزرگ‌ترین حالت، تحت حاکمیت خود داشتند.

جوامع	محدوده تقریبی (به کیلومتر مربع)	منطقه
۱ امپراتوری هان شرقی	۶.۵ میلیون	آسیای شرقی
۲ پرینکیپاته (شهریارنشین) روم	۵.۸ میلیون	اروپا
۳ امپراتوری هخامنشی	۵.۵ میلیون	آسیای جنوب غربی
۴ امپراتوری اسکندر کبیر	۵.۲ میلیون	اروپا
۵ امپراتوری هان غربی	۴.۹ میلیون	آسیای شرقی
۶ سلسله چین غربی	۴.۵ میلیون	آسیای شرقی
۷ دومیناته روم	۴ تا ۴.۵ میلیون	اروپا
۸ اتحاد شیان‌پی	۲.۳ تا ۴.۵ میلیون	آسیای مرکزی
۹ اتحاد شیانگ‌نو	۴.۲ میلیون	آسیای مرکزی
۱۰ امپراتوری موری	۴ میلیون	آسیای جنوبی

فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو: قرون وسطی

مساحت تقریبی کلی که آن جوامع در بزرگ‌ترین حالت، تحت حاکمیت خود داشتند.

جوامع	محدوده تقریبی (به کیلومتر مربع)	منطقه
۱ امپراتوری مغول	۲۵ میلیون	آسیای مرکزی
۲ سلسله یوآن	۱۱ تا ۲۴ میلیون	آسیای شرقی
۳ خلافت امویان	۹ تا ۱۱ میلیون	آسیای جنوب غربی
۴ خلافت عباسیان	۸.۳ میلیون	آسیای جنوب غربی
۵ خان‌نشین گوک‌ترک	۴.۵ تا ۷.۵ میلیون	آسیای مرکزی
۶ خلافت راشدین	۶.۴ میلیون	آسیای جنوب غربی
۷ سلسله تانگ	۶.۲۲۵ میلیون	آسیای شرقی
۸ خان‌نشین اردوی زرین	۶ میلیون	اروپا و آسیای مرکزی
۹ امپراتوری تیموریان	۵.۵ میلیون	آسیای مرکزی
۱۰ امپراتوری تبت	۴.۶ میلیون	آسیای مرکزی

فهرست ده‌نای بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو: دوره مدرن اولیه

مساحت تقریبی کلی که آن جوامع در بزرگ‌ترین حالت، تحت حاکمیت خود داشتند.

جوامع	محدوده تقریبی (به کیلومتر مربع)	منطقه
۱	اولین امپراتوری بریتانیا	۲۴.۵ میلیون اروپا
۲	امپراتوری روسیه	۲۲.۸ میلیون اروپا
۳	امپراتوری چینگ	۱۳.۱ میلیون آسیای شرقی
۴	امپراتوری استعماری فرانسه	۱۱.۵ میلیون اروپا
۵	امپراتوری اسپانیایی هابسبورگ	۱۰ میلیون اروپا
۶	اتحادیه ایبریا	۷ میلیون اروپا
۷	امپراتوری عثمانی	۵.۲ میلیون آسیای غربی
۸	امپراتوری مغول	۳.۲ تا ۴.۵ میلیون آسیای جنوبی
۹	پادشاهی بوریون	۲.۵ تا ۳ میلیون اروپا
۱۰	پادشاهی صفویه	۲.۷ میلیون آسیای جنوب غربی

فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین جوامع از لحاظ قلمرو در کل دوره پیشاصنعتی

مساحت کل تقریبی تحت حاکمیت هر یک از جوامع در پررونق‌ترین حالت

دوره زمانی	منطقه	مساحت تقریبی (به کیلومتر مربع)	جوامع	
قرون وسطی	آسیای مرکزی	۲۵ میلیون	امپراتوری مغول	۱
دوره مدرن اولیه	اروپا	۲۴.۵ میلیون	اولین امپراتوری بریتانیا	۲
قرون وسطی	آسیای شرقی	۱۱ تا ۲۴ میلیون	سلسله یوان	۳
دوره مدرن اولیه	اروپا	۲۲.۸ میلیون	امپراتوری روسیه	۴
دوره مدرن اولیه	آسیای شرقی	۱۳.۱ میلیون	سلسله چینگ	۵
دوره مدرن اولیه	اروپا	۱۱.۵ میلیون	امپراتوری استعماری فرانسه	۶
قرون وسطی	آسیای جنوب غربی	۹ تا ۱۱ میلیون	خلافت امویان	۷
دوره مدرن نخستین	اروپا	۱۰ میلیون	امپراتوری اسپانیایی هابسبورگ	۸
قرون وسطی	آسیای جنوب غربی	۸.۳ میلیون	خلافت عباسیان	۹
قرون وسطی	آسیای مرکزی	۷.۵ تا ۴.۵ میلیون	خان‌نشین گوتورک	۱۰

فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع: دوره باستان

جمعیت کل تقریبی ساکن در قلمرو هر یک از جوامع

جوامع	جمعیت تقریبی	منطقه
۱ امپراتوری موریای	۲۰ تا ۱۰۰ میلیون	آسیای جنوبی
۲ دومیناته روم	۴۰ تا ۷۰ میلیون	اروپا
۳ پرینکیپاته روم	۵۰ تا ۶۰ میلیون	اروپا
۴ امپراتوری هان غربی	۵۷.۶ میلیون	آسیای شرقی
۵ امپراتوری هان شرقی	۴۸ تا ۵۰ میلیون	آسیای شرقی
۶ امپراتوری چین	۴۰ میلیون	آسیای شرقی
۷ سلسله وی شمالی	۳۲ میلیون	آسیای شرقی
۸ پادشاهی هفتالیت	۲۶.۵ میلیون	آسیای مرکزی
۹ جمهوری روم متاخر	۲۵ تا ۳۵ میلیون	اروپا
۱۰ امپراتوری هخامنشی	۲ تا ۲۶ میلیون	آسیای جنوب غربی

فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع: قرون وسطی

جمعیت کل تقریبی ساکن در قلمرو هر یک از جوامع

جوامع	جمعیت تقریبی	منطقه	
۱	سلسله مینگ	۹۰ تا ۱۱۰ میلیون	آسیای شرقی
۲	سلسله سونگ شمالی	۶۰ تا ۱۰۰ میلیون	آسیای شرقی
۳	سلسله یوان	۵۰ تا ۶۰ میلیون	آسیای شرقی
۴	سلسله تانگ	۶۰ تا ۸۰ میلیون	آسیای شرقی
۵	سلسله جین متاخر	۴۵ تا ۵۴ میلیون	آسیای شرقی
۶	امپراتوری تیموریان	۴۹ میلیون	آسیای مرکزی
۷	سلسله سویی	۴۶ میلیون	آسیای شرقی
۸	امپراتوری ویجایاناکارا	۲۵ میلیون	آسیای جنوبی
۹	خلافت عباسیان	۲۳ تا ۳۳ میلیون	آسیای جنوب غربی
۱۰	خلافت امویان	۲۳ تا ۳۳ میلیون	آسیای جنوب غربی

فهرست ده نایب پر جمعیت ترین جوامع: مدرن اولیه

جمعیت کل تقریبی ساکن در قلمرو هر یک از جوامع

جوامع	جمعیت تقریبی	منطقه
۱ سلسله چینگ	۳۳۴ تا ۳۴۸ میلیون	آسیای شرقی
۲ امپراتوری اول بریتانیا	۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون	اروپا
۳ امپراتوری مغول	۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون	آسیای جنوبی
۴ امپراتوری استعماری فرانسه	۳۰ تا ۴۰ میلیون	اروپا
۵ حکومت شوگانی توکوگاوا	۲۹ تا ۳۲ میلیون	آسیای شرقی
۶ اتحادیه ایبریا	۳۰ میلیون	اروپا
۷ امپراتوری اسپانیایی هابسبورگ	۲۹ میلیون	اروپا
۸ امپراتوری روسیه	۲۰ تا ۳۵ میلیون	اروپا
۹ پادشاهی بوربون	۲۸.۵ میلیون	اروپا
۱۰ امپراتوری عثمانی	۲۸ میلیون	آسیای غربی

فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین جوامع در کل دوره پیشاصنعتی

بیشترین جمعیت تقریبی ساکن در قلمرو هر یک از جوامع

جوامع	جمعیت تقریبی	منطقه	دوره زمانی
۱ سلسله چینگ	۳۳۴ تا ۳۴۸ میلیون	آسیای شرقی	دوره مدرن اولیه
۲ اولین امپراتوری بریتانیا	۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون	اروپا	دوره مدرن اولیه
۳ امپراتوری مغول	۱۱۰ تا ۱۵۰ میلیون	آسیای جنوبی	دوره مدرن اولیه
۴ سلسله مینگ	۹۰ تا ۱۱۰ میلیون	آسیای شرقی	قرون وسطی
۵ سلسله سونگ شمالی	۶۰ تا ۱۰۰ میلیون	آسیای شرقی	قرون وسطی
۶ سلسله یوان	۶۰.۵ تا ۸۵ میلیون	آسیای شرقی	قرون وسطی
۷ سلسله تانگ	۶۰ تا ۸۰ میلیون	آسیای شرقی	قرون وسطی
۸ دومیناته روم	۴۰ تا ۷۰ میلیون	اروپا	دوره باستان
۹ سلسله هان غربی	۵۷.۶ تا ۶۰ میلیون	آسیای شرقی	دوره باستان
۱۰ پرینکیپاته روم	۵۰ تا ۶۰ میلیون	اروپا	دوره باستان

فهرست ده نایب پر جمعیت ترین شهرها: دوره باستان
 بیشترین جمعیت تقریبی ساکن در هر یک از جوامع شهری

جوامع	جمعیت تقریبی	شهر	منطقه
۱ پرنکیپاته روم	۹۰۰ هزار تا ۱.۱ میلیون	رم	اروپا
۲ دومیناته روم	۸۰۰ هزار	رم	اروپا
۳= سلسله جین غربی	۶۰۰ هزار	لوویانگ	آسیای شرقی
۳= سلسله وی شمالی	۶۰۰ هزار	لوویانگ	آسیای شرقی
۳= امپراتوری پارتیان	۶۰۰ هزار	سلوکیه-تیسفون	آسیای جنوب غربی
۶ پادشاهی بطلموسی	۵۰۰ هزار تا ۶۰۰ هزار	اسکندریه	آفریقای شمالی
۷ امپراتوری روم غربی	۵۰۰ هزار	رم	اروپا
۸ جمهوری روم متاخر	۴۰۰ هزار	رم	اروپا
۹ امپراتوری هان غربی	۲۵۰ هزار تا ۴۰۰ هزار	چانگ آن	آسیای شرقی
۱۰ امپراتوری شین	۳۵۰ هزار	لینزی	آسیای شرقی

فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین شهرها: قرون وسطی

بیشترین جمعیت تقریبی ساکن در هر یک از جوامع شهری

ردیف	جوامع	جمعیت تقریبی	شهر	منطقه
۱=	سلسله تانگ	یک میلیون	چانگ آن	آسیای شرقی
۱=	سلسله سونگ شمالی	یک میلیون	کایفنگ	آسیای شرقی
۳	پادشاهی آنگکور	۷۵۰ هزار تا یک میلیون	آنگکور	جنوب شرقی آسیا
۴	سلطنت سلجوقی	۵۰۰ هزار تا ۱ میلیون	بغداد	آسیای غربی
۵	خلافت عباسیان	۹۰۰ هزار	بغداد	آسیای جنوب غربی
۶	آل بویه	۵۰۰ هزار تا ۹۰۰ هزار	بغداد	آسیای جنوب غربی
۷	سلسله یوان	۸۰۰ هزار	هانگژو	آسیای شرقی
۸	سلسله سویی	۵۰۰ هزار	لوویانگ	آسیای شرقی
۹	امپراتوری ساسانی	۴۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار	تیسفون	آسیای جنوب غربی
۱۰	سلطنت دهلی	۲۰۰ هزار تا ۴۰۰ هزار	دهلی	آسیای جنوبی

فهرست ده نایب پر جمعیت ترین شهرها: دوره مدرن اولیه

بیشترین جمعیت تقریبی ساکن در هر یک از جوامع شهری

جوامع	جمعیت تقریبی	شهر	منطقه	
۱	حکومت شوگانی توکوگاوا	۱.۴ میلیون	ایدو	آسیای شرقی
۲	سلسله چینگ	یک میلیون	پکن	آسیای شرقی
۲	اولین امپراتوری بریتانیا	یک میلیون	لندن	اروپا
۴	امپراتوری عثمانی	۷۰۰ هزار	استانبول	آسیای غربی
۵	پادشاهی بوربون	۶۰۰ هزار	پاریس	اروپا
۶	دوره آزوچی-مومویاما در ژاپن	۳۰۰ هزار	کیوتو	آسیای شرقی
۷	امپراتوری اسپانیایی هابسبورگ	۲۲۴ هزار	ناپل	اروپا
۸	سلسله صفوی	۲۰۰ هزار	اصفهان	آسیای جنوب غربی
۹	حکومت‌های وابسته به پاپ، دوره مدرن اولیه	۱۵۸ هزار	رم	اروپا
۱۰	پادشاهی آیوتایا	۱۵۵ هزار	آیوتایا	آسیای جنوب شرقی

فهرست ده‌تایی پرجمعیت‌ترین شهرها در کل دوره پیشاصنعتی

بیشترین جمعیت تقریبی ساکن در هر یک از جوامع شهری

جوامع	جمعیت تقریبی	شهر	منطقه	دوره زمانی
حکومت شوگانی توکوگاوا	۱.۴ میلیون	ایدو	آسیای شرقی	دوره مدرن اولیه
۱				
۲= سلسله چینگ	یک میلیون	پکن	آسیای شرقی	دوره مدرن اولیه
۲= سلسله تانگ	یک میلیون	چانگ آن	آسیای شرقی	قرون وسطی
۲= خلافت عباسی	یک میلیون	بغداد	آسیای جنوب غربی	قرون وسطی
اولین امپراتوری بریتانیا	یک میلیون	لندن	اروپا	دوره مدرن اولیه
۲=				
پرینکیپاته روم	۹۰۰ هزار تا یک میلیون	رم	اروپای غربی	دوره باستان
۶				
پادشاهی آنگکور	۷۵۰ هزار تا یک میلیون	آنگکور	آسیای جنوب شرقی	قرون وسطی
۷				
سلطنت سلجوقی	۵۰۰ هزار تا یک میلیون	بغداد	آسیای جنوب غربی	قرون وسطی
۸				
آل بویه	۵۰۰ هزار تا ۹۰۰ هزار	بغداد	آسیای جنوب غربی	قرون وسطی
۹				
سلسله یوان	۸۰۰ هزار	هانگژو	آسیای شرقی	قرون وسطی
۱۰				

فهرست ده‌نایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت: دوره باستان مساحت تقریبی کل عمارت‌ها

منطقه	عمارت	مساحت تقریبی (به متر مربع)	جوامع	
آسیای شرقی	تالار ایپانگ در قصر شین ایپانگ در شانزی، چین	۶۰۰ هزار	سلطنت شین	۱
آسیای شرقی	تپه‌های تدفین دیاسن تومولوس در اوساکا، ژاپن	۱۵۰ هزار	دوره کوفون در ژاپن	۲
آسیای جنوب غربی	قصر نینوا، عراق	۱۰۰ هزار	امپراتوری آشوری نو	۳
آسیای شرقی	تالار پیشین، قصر ویانگ در چانگ آن، چین	۸۰ هزار	امپراتوری هان غربی	۴
آسیای غربی	هیپودروم (میدان سلطان احمد امروزی) در قسطنطنیه (استانبول امروزی)، ترکیه	۵۱ هزار	امپراتوری روم شرقی	۵
اروپا	قصر دیوکلتيان در دالماسیا، کرواسی	۳۰ هزار	دومیناته روم	۶
اروپا	تماشاخانه کولوسئوم در رم، ایتالیا	۲۴ هزار	پرینکیپاته روم	۷
آفریقای شمالی	مقبره صف متعلق به شاه اینتف یکم در تب (طیوه)، مصر	۱۶۲۰۰	دوره نخست پادشاهی میانه مصر	۸
آسیای غربی	معبد آرتمیس در افسس، ترکیه	۱۳۲۲۵	پادشاهی لیدیها	۹
آسیای غربی	قصر وارشاما در کول‌تپه، ترکیه	۱۱ هزار	آناتولی مرکزی در عصر برنز	۱۰

فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت: قرون وسطی

مساحت تقریبی کل عمارت‌ها

جوامع	مساحت تقریبی (به متر مربع)	عمارت	منطقه
۱ پادشاهی آنگکور	۸۲۰ هزار	معبد آنگکور در آنگکور، کامبوج	آسیای جنوب شرقی
۲ سلسله تانگ	۶۹۰ هزار	کاخ شرقی در مجموعه قصرهای ولیعهد در تایجی‌گونگ، چانگ آن	آسیای شرقی
۳ پادشاهی آسوکا	۶۴۰ هزار	قصر سلطنتی در فوجی‌وارا، ژاپن	آسیای شرقی
۴ امپراتوری واری	۴۷۰ هزار	مجموعه پیکی‌لاکتا در پیکی‌لاکتا، پرو	آمریکای جنوبی
۵ حکومت شوالیه‌ای تثوتون	۱۴۳ هزار	قصر مالبورک در مالبورک، لهستان	اروپا
۶ امپراتوری روم	۷۰ هزار	قصر پراگ در پراگ، جمهوری چک	اروپا
۷ خلافت عباسی	۳۹ هزار	مسجد بزرگ سامرا، عراق	آسیای جنوب غربی
۸ پادشاهی میدانگ	۱۵ هزار تا ۱۸ هزار	معبد بوروبودور نزدیک مونتیلان، اندونزی	آسیای جنوب شرقی
۹ خلافت فاطمیون	۱۴ هزار	مسجد الحکیم در قاهره، مصر	آفریقای شمالی
۱۰ پادشاهی کاپتی	۱۰ هزار	کلیسای جامع نوتردام در امینس، فرانسه	اروپا

فهرست ده‌نایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت:

دوره مدرن اولیه

مساحت تقریبی کل عمارت‌ها

منطقه	عمارت	مساحت تقریبی (به متر مربع)	جوامع	
آسیای جنوبی	تاج محل در آگرا، هند	۱۷۰ هزار	امپراتوری مغول	۱
آسیای شرقی	باغ‌های روشنایی کامل یا همان قصر تابستانی قدیمی در پکن، چین	۱۶۰ هزار	سلسله چینگ	۲
آسیای شرقی	شهر ممنوع در پکن، چین	۱۵۰ هزار	سلسله مینگ	۳
آمریکای جنوبی	دژ ساکسای‌هوامان در کوسکو، پرو	۱۳۰ هزار	امپراتوری اینکا	۴
اروپا	قصر ورسای در ورسای، فرانسه	۶۷ هزار	پادشاهی بوریون	۵
آسیای غربی	قصر دولماباغچه در استانبول، ترکیه	۴۵ هزار	امپراتوری عثمانی	۶
اروپا	ال اسکوریال در سن لورنزو د ال اسکوریال، اسپانیا	۳۰ هزار	امپراتوری هابسبورگ اسپانیا	۷
اروپا	کلیسای سنت پیتر در شهر واتیکان، ایتالیا	۳۳ هزار	حکومت‌های تابع پاپ، دوره مدرن اولیه	=۸
آسیای شرقی	مجموعه قصر مرکزی هونمارو در ایدو، ژاپن	۳۳ هزار	حکومت شوگانی توکوگاوا	=۸
اروپا	کاخ شامبور در شامبور، فرانسه	۱۸ هزار	پادشاهی والوا	۱۰

فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ساختمان‌ها از لحاظ کل مساحت در کل دوره

پیشاصنعتی

مساحت تقریبی کل عمارت‌ها

دوره زمانی	منطقه	عمارت	مساحت تقریبی (به متر مربع)	جوامع
قرون وسطی	آسیای جنوب شرقی	معبد آنگکور در آنگکور، کامبوج	۸۲۰ هزار	پادشاهی آنگکور
قرون وسطی	آسیای شرقی	کاخ شرقی در مجموعه قصرهای ولیعهد در تایچی‌گونگ، چانگ آن	۶۹۰ هزار	سلسله تانگ
قرون وسطی	آسیای شرقی	قصر سلطنتی در فوجی‌وارا، ژاپن	۶۴۰ هزار	پادشاهی آسوکا
دوره باستان	آسیای شرقی	تالار اپانگ در قصر شین اپانگ در شانزی، چین	۶۰۰ هزار	سلطنت شین
قرون وسطی	آمریکای جنوبی	مجموعه پیکلی‌لاکتا در پیکلی‌لاکتا، پرو	۴۷۰ هزار	امپراتوری واری
دوره مدرن اولیه	آسیای جنوبی	تاج محل در آگرا، هند	۱۷۰ هزار	امپراتوری مغول
دوره مدرن اولیه	آسیای شرقی	باغ‌های روشنایی کامل یا قصر تابستانی قدیمی در پکن، چین	۱۶۰ هزار	سلسله چینگ
دوره باستان	آسیای شرقی	تپه‌های تدفین باستانی دیاسن تومولوس در اوساکا، ژاپن	۱۵۰ هزار	دوره کوفون در ژاپن
دوره مدرن اولیه	آسیای شرقی	شهر ممنوع در پکن، چین	۱۵۰ هزار	سلسله مینگ
قرون وسطی	اروپا	قصر مالبورک در مالبورک، لهستان	۱۴۳ هزار	حکومت شوالیه‌ای تثوتون

فهرست ده‌نای بلندترین ساختمان‌ها: دوره باستان

بیشترین ارتفاع تقریبی که در بلندترین قسمت عمارت وجود داشت.

منطقه	عمارت	ارتفاع تقریبی (به متر)	جوامع	
آفریقای شمالی	اهرام بزرگ در جیزه، مصر	۱۴۷	پادشاهی قدیم مصر	۱
آفریقای شمالی	فانوس دریایی در اسکندریه، مصر	۱۳۰	پادشاهی بطلموسی	۲
آسیای جنوبی	معبد بودایی جتاوانارامایا در آنورادهاپورا، سریلانکا	۱۲۲	پادشاهی آنورادهاپورا	۳
آفریقای شمالی	اهرام سرخ در دهشور، مصر	۱۰۵	پادشاهی قدیم مصر	۴
آسیای جنوبی	معبد رووانولی‌سایا در آنورادهاپورا، سریلانکا	۹۰ تا ۱۰۰	پادشاهی روهونا	۵
آفریقای شمالی	اهرام متوسط در الواسطی، مصر	۹۳	پادشاهی قدیم مصر	۶
آمریکای مرکزی	معبد لا دانتا (۳۳ قبل از میلاد) در ال پتن، گواتمالا	۷۲	امپراتوری مایا	۷
آفریقای شمالی	اهرام پله‌ای در سقاره، مصر	۶۲	پادشاهی قدیم مصر	۸
اروپا	تپه تدفین (مگارون) در گوردیون، ترکیه	۶۰	پادشاهی فریگیه	۹
آسیای مرکزی	تئاتر آی‌خانم، افغانستان	۵۰	پادشاهی یونانی-بلخی	۱۰

فهرست ده‌تایی بلندترین ساختمان‌ها: قرون وسطی

بیشترین ارتفاع تقریبی که در بلندترین قسمت عمارت وجود داشت.

منطقه	عمارت	ارتفاع تقریبی (به متر)	جوامع	
اروپا	کلیسای جامع لینکلن در لینکلن، انگلیس	۱۵۹	پادشاهی انگلیس	۱
اروپا	کلیسای سنت مری در استراسلوند، آلمان	۱۵۱	امپرنشین روگن	۲
اروپا	کلیسای جامع سنت پال در لندن، انگلیس	۱۵۰	پادشاهی انگلیس	۳
اروپا	کلیسای جامع استراسبورگ در استراسبورگ، فرانسه	۱۴۲	پادشاهی والوا	۴
آسیای شرقی	پاگودای یونگینگ در لوویانگ، چین	۱۳۶	سلسله وی شمالی	=۵
اروپا	کلیسای جامع سنت استیون در وین، اتریش	۱۳۶	سلسله هابسبورگ	=۵
اروپا	کلیسای جامع سنت لامبرت در لی‌پژ، بلژیک	۱۳۴	امپراتوری مقدس روم	۷
اروپا	کلیسای سنت نیکلاس در روستوک، آلمان	۱۳۲	امپراتوری مقدس روم	۸
اروپا	صومعه مالزبری در مالزبری، انگلیس	۱۳۱	پادشاهی انگلیس	۹
اروپا	کلیسای سنت مری در لوبک، آلمان	۱۲۵	امپراتوری مقدس روم	۱۰

فهرست ده‌نای بلندترین ساختمان‌ها: دوره مدرن اولیه

بیشترین ارتفاع تقریبی که در بلندترین قسمت عمارت وجود داشت.

منطقه	عمارت	ارتفاع تقریبی (به متر)	جوامع
اروپا	کلیسای جامع سنت پیتر در بووه، فرانسه	۱۵۳	پادشاهی کاپتی ۱
اروپا	کلیسای جامع ریگا در ریگا، لتونی	۱۴۰	اتحاد مشترک‌المنافع لهستان-لیتوانی ۲
اروپا	کلیسای سنت پیتر در شهر واتیکان، ایتالیا	۱۳۷	حکومت‌های تابع پاپ، دوره مدرن اولیه ۳
اروپا	کلیسای سنت میکالیس در هامبورگ، آلمان	۱۳۲	امپراتوری مقدس روم ۴
اروپا	کلیسای سنت مارتین در لانت‌شوت، آلمان	۱۳۰	امپراتوری مقدس روم =۵
اروپا	کلیسای سنت الیزابت در وروکلاو، لهستان	۱۳۰	امپراتوری مقدس روم =۵
اروپا	کلیسای جامع بانوی ما در انتورپ، بلژیک	۱۲۴	امپراتوری مقدس روم ۷
اروپا	کلیسای سنت اولاف در تالین، استونی	۱۲۳	امپراتوری سوئد =۸
اروپا	کلیسای سنت پیتر در ریگا، لتونی	۱۲۳	اتحاد مشترک‌المنافع لهستان-لیتوانی =۸
اروپا	کلیسای جامع پیتر و پال در سن‌پیترزبورگ، روسیه	۱۲۲	امپراتوری روسیه ۱۰

فهرست ده‌تایی بلندترین ساختمان‌ها در کل دوره پیشاصنعتی

بیشترین ارتفاع تقریبی که در بلندترین قسمت عمارت وجود داشت.

دوره زمانی	منطقه	عمارت	ارتفاع تقریبی (به متر)	جوامع
قرون وسطی	اروپا	کلیسای جامع لینکلن در لینکلن، انگلیس	۱۵۹	پادشاهی انگلیس
دوره مدرن اولیه	اروپا	کلیسای جامع سنت پی‌یر در بووه، فرانسه	۱۵۳	پادشاهی کاپتی
قرون وسطی	اروپا	کلیسای سنت مری در استرالسوند، آلمان	۱۵۱	امیرنشین روگن
قرون وسطی	اروپا	کلیسای جامع قدیمی سنت پال در لندن، انگلیس	۱۵۰	پادشاهی انگلیس
دوره باستان	آفریقای شمالی	اهرام بزرگ جیزه، مصر	۱۴۷	پادشاهی قدیم مصر
قرون وسطی	اروپا	کلیسای جامع استراسبورگ در استراسبورگ، فرانسه	۱۴۲	پادشاهی والوا
دوره مدرن اولیه	اروپا	کلیسای جامع ریگا در ریگا، لتونی	۱۴۰	اتحاد مشترک‌المنافع لهستان-لیتوانی
دوره مدرن اولیه	اروپا	کلیسای سنت پیتر در شهر واتیکان، ایتالیا	۱۳۷	حکومت‌های تابع پاپ
قرون وسطی	آسیای شرقی	پاگودای یونگنینگ در لوویانگ، چین	۱۳۶	سلسله وی شمالی
قرون وسطی	اروپا	کلیسای جامع سنت استیون در وین، اتریش	۱۳۶	سلسله هابسبورگ

فهرست ده‌تایی پرهزینه‌ترین ساختمان‌های احداث شده در کل دوره

پیشاصنعتی

تعداد کل تقریبی سال-نیروی کار* لازم برای تکمیل ساختمان‌های عظیم.

دوره زمانی	منطقه	ساختمان	سال-کار لازم	جوامع
دوره باستان	آسیای شرقی	دیوار بزرگ، شمال چین	۹ میلیون	امپراتوری شین
قرون وسطی	آسیای جنوب شرقی	معبد آنگکور در آنگکور، کامبوج	۲.۵۶ میلیون	پادشاهی آنگکور
قرون وسطی	آسیای شرقی	شهر ممنوع در پکن، چین	۱.۵ میلیون	سلسله مینگ
دوره باستان	آفریقای شمالی	اهرام بزرگ جیزه، مصر	۴۰۰ هزار	پادشاهی قدیم مصر
دوره باستان	اروپا	تماشاخانه کولوسئوم در رم، ایتالیا	۹۶ هزار	پرینکیپاته روم
قرون وسطی	اروپا	کلیسای جامع نتردام در آمینس، فرانسه	۲۰ هزار	پادشاهی کاپتی
قرون وسطی	آسیای جنوب شرقی	معبد بوروبودور در مونتیلان، اندونزی	۱۰۰۰۰ تا ۲۲۵۰۰	پادشاهی مدانگ
قرون وسطی	آمریکای جنوبی	مجموعه پیکی لاکتا در پیکی لاکتا، پرو	۱۵۸۰۰	امپراتوری واری
دوره باستان	آسیای شرقی	دیوار ژنگ ژو در ژنگ ژو، چین	۱۵۳۰۰۰	فرهنگ ارلیگانگ در چین
دوره باستان	آسیای شرقی	دیوارهای تائوسو، چین	۳۳۰۰	فرهنگ لونگ‌شان چین

*کار-سال: تعداد افرادی که سالانه روی یک ساختمان کار کرده‌اند ضربدر تعداد سال‌هایی که ساخت آن طول کشیده است.

فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی: دوره باستان

اندازه تقریبی کل بزرگ‌ترین ارتشی که در هر نبرد خاص جنگیده بود.

جوامع	اندازه تقریبی ارتش	منطقه
۱ امپراتوری پارسی هخامنشی	۳۴۰ هزار	آسیای جنوب غربی
۲ =۲ سلسله جین غربی	۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار	آسیای شرقی
۲ =۲ امپراتوری شین	۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار	آسیای شرقی
۴ امپراتوری هان شرقی	۲۲۰ هزار تا ۲۴۰ هزار	آسیای شرقی
۵ پرینکیپاته روم	۱۷۵ هزار تا ۲۰۰ هزار	اروپا
۶ امپراتوری روم شرقی	۱۱۰ هزار	اروپا/آسیای غربی
۷ =۷ حکومت وی، دوره جنگ بین ایالات	۱۰۰ هزار	آسیای شرقی
۷ =۷ امپراتوری هان غربی	۱۰۰ هزار	آسیای شرقی
۷ =۷ جمهوری روم متاخر	۱۰۰ هزار	اروپا
۷ =۷ دومیناته روم	۱۰۰ هزار	اروپا

فهرست ده‌نایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی: قرون وسطی

اندازه تقریبی کل بزرگ‌ترین ارتشی که در هر نبرد خاص جنگیده بود.

جوامع	اندازه تقریبی ارتش	منطقه
۱ سلسله سویی	یک میلیون	آسیای شرقی
۲ سلسله تانگ	۲۰۰ هزار تا ۴۵۰ هزار	آسیای شرقی
۳ امپراتوری مغول	۲۴۰ هزار	آسیای مرکزی
۴ سلطنت مملوک	۲۰۰ هزار	آسیای غربی
۵ امپراتوری تیموریان	۱۴۰ هزار تا ۲۰۰ هزار	آسیای مرکزی
۶= خلافت امویان	۱۳۵ هزار	آسیای جنوب غربی
۶= خلافت عباسیان	۱۳۵ هزار	آسیای جنوب غربی
۸ سلسله گور	۱۲۰ هزار	آسیای جنوب غربی
۹ امپراتوری اینکا	۱۰۰ هزار	آمریکای جنوبی
۱۰ سلطنت سلجوقی	۸۰ هزار تا ۱۰۰ هزار	آسیای غربی

فهرست ده‌تایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی: دوره مدرن اولیه

اندازه تقریبی کل بزرگ‌ترین ارتشی که در هر نبرد خاص جنگیده بود.

ردیف	جوامع	اندازه تقریبی ارتش	منطقه
۱	پادشاهی بوریون	۳۰۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا
۲	سلسله چینگ	۳۴۰۵۰۰	آسیای شرقی
۳	حکومت تزاری روسیه	۲۶۰ هزار	اروپا
۴	امپراتوری عثمانی	۲۰۰ هزار	آسیای غربی
۵	دوره آزوچی- مومیاما در ژاپن	۱۶۸ هزار	آسیای شرقی
۶	امپراتوری هابسبورگ اسپانیا	۱۵۰ هزار	اروپا
۷	امپراتوری مغول	۱۳۰ هزار	آسیای جنوبی
۸	حکومت شوگانی توکوگاوا	۱۲۵ هزار	آسیای شرقی
۹	پادشاهی راتاناکوسین	۱۰۰ هزار	آسیای جنوب شرقی
۱۰	پادشاهی آیوتایا	۸۰ هزار	آسیای جنوب شرقی

فهرست ده‌نایی بزرگ‌ترین ارتش‌های عملیاتی در کل دوره پیشاصنعتی

اندازه تقریبی کل بزرگ‌ترین ارتشی که در هر نبرد خاص جنگیده بود.

دوره زمانی	منطقه	اندازه تقریبی ارتش	جوامع
قرون وسطی	آسیای شرقی	یک میلیون	سلسله سویی
قرون وسطی	آسیای شرقی	۲۰۰ هزار تا ۴۵۰ هزار	سلسله تانگ
دوره مدرن اولیه	اروپا	۳۰۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	پادشاهی بوریون
دوره مدرن اولیه	آسیای شرقی	۳۴۰۵۰۰	سلسله چینگ
دوره باستان	آسیای جنوب غربی	۳۴۰ هزار	امپراتوری پارسی هخامنشی
دوره باستان	آسیای شرقی	۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار	سلسله جین غربی
دوره باستان	آسیای شرقی	۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار	امپراتوری شین
دوره مدرن اولیه	اروپا	۲۶۰ هزار	حکومت تزاری روسیه
دوره باستان	آسیای شرقی	۲۲۰ هزار تا ۲۴۰ هزار	امپراتوری هان شرقی
دوره مدرن اولیه	آسیای غربی	۲۰۰ هزار	امپراتوری عثمانی

فهرست ده‌تایی طولانی‌ترین دیوارهای دفاعی در کل دوره پیشاصنعتی

درازای تقریبی کلی ساختارهای استحکامات دائمی که برای حفاظت از قلمرو بزرگ‌تر ساخته شده بود.

ردیف	جوامع	درازای تقریبی (کیلومتر)	منطقه	دوره زمانی
۱	سلسله مینگ	۶۷۰۰ تا ۸۸۰۰	آسیای شرقی	دوره مدرن اولیه
۲	امپراتوری هان غربی	۷۲۰۰	آسیای شرقی	قرون وسطی
۳	امپراتوری شین	۳۰۰۰	آسیای شرقی	دوره باستان
۴	سلسله جین متاخر	۱۷۰۰	آسیای شرقی	قرون وسطی
۵	پادشاهی روس کی‌یف	۹۰۰ تا ۱۰۰۰	اروپا	قرون وسطی
۶	پادشاهی می‌نیاک تانگوت	۸۰۰	آسیای شرقی	قرون وسطی
۷	امپراتوری کیتان	۷۵۰	آسیای مرکزی	قرون وسطی
۸	پرینکیپاته روم	۵۶۸	اروپا	دوره باستان
۹	پادشاهی گوگوریئو	۵۰۰	آسیای شرقی	قرون وسطی
۱۰	اور-سلسله سوم	۱۹۰ تا ۳۰۰	آسیای جنوب غربی	دوره باستان

فهرست ده‌تایی خونین‌ترین مراسم قربانی کردن انسان در کل دوره پیشاصنعتی

جوامع	تعداد تقریبی قربانیان	منطقه	دوره زمانی	مراسم قربانی‌شدن
۱ امپراتوری آرتک	۲۰۰۰ تا ۴۰۰۰	آمریکای شمالی	قرون وسطی	مراسم تقدیس و تبرک مجدد در معبد تنوک‌تیتلان
۲= فرهنگ ارلیگانگ چین	۳۴۰	آسیای شرقی	دوره باستان	قربانیان در مقبره‌های سلطنتی شی‌بیگانگ دفن می‌شدند.
۲= دوره سلسله‌های نخستین مصر	۳۴۰	آفریقای شمالی	دوره باستان	ملازمان مراسم قربانی‌شدن در مقبره‌های سلطنتی ابیدوس
۴ سلسله شانگ	۱۶۰ تا ۱۸۰	آسیای شرقی	دوره باستان	ملازمان مراسم قربانی‌شدن در مقبره‌های نخبگان
۵ امپراتوری کیتان	۱۰۰ تا ۲۰۰	آسیای مرکزی	قرون وسطی	ملازمان مراسم قربانی‌شدن در مقبره‌های نخبگان
۶ امپراتوری چیمو	۱۴۰	آمریکای جنوبی	قرون وسطی	قربانی‌کردن گسترده کودکان
۷ پادشاهی آشانتی	۷۰	آفریقای جنوب صحرا	دوره مدرن نخستین	قربانی‌کردن اسرای جنگی
۸ دره می‌سی‌سی‌پی، سکونتگاه کاهوکیا	۵۰	آمریکای شمالی	قرون وسطی	قربانی‌کردن مناسکی قربانیان زن
۹ سلسله دوم مصر	۶ تا ۱۵	آفریقای شمالی	باستان	ملازمان در مقبره فرعون خاسه‌خموی قربانی می‌شدند.
۱۰ چین، فرهنگ لونگ‌شان	۶ تا ۸	آسیای شرقی	باستان	قربانیان در عمق محل احداث عمارت‌های بزرگ دفن می‌شدند.

* قربانی کردن انسان: کشتن عمدی و مناسکی افراد برای کسب خشنودی یا فرونشاندن خشم موجودات ماورایی

فهرست ده‌تایی مناسک با بیشترین شرکت‌کننده: باستان

تعداد تقریبی کل شرکت‌کنندگان در یک مناسک جمعی خاص که به عنوان بخشی از کیش رسمی و /یا ایدئولوژی حاکم آن جامعه برگزار می‌شود.*

جوامع	تعداد تقریبی شرکت‌کنندگان	منطقه	مناسک
۱= امپراتوری روم	۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا	تماشاچیان رقابت‌های اربانه‌رانی در سیرکس ماکسیموس، رم
۱= جمهوری روم	۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا	تماشاچیان رقابت‌های اربانه‌رانی در سیرکس ماکسیموس، رم
۱= پادشاهی استروگوتیک	۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا	تماشاچیان رقابت‌های اربانه‌رانی در سیرکس ماکسیموس، رم
۴ پادشاهی بطلموسی	۱۰۰ هزار	آفریقای شمالی	فستیوال پتولومیا در اسکندریه
۵ امپراتوری روم شرقی	۶۰ هزار	آسیای غربی	تماشاچیان رقابت‌های اربانه‌رانی در هیپودروم، قسطنطنیه
۶ پادشاهی یهودا	۱۰ هزار تا ۴۸ هزار	آسیای غربی	زیارت معبد در اورشلیم
۷ کرت مینوسی	۱۲ هزار تا ۳۰ هزار	اروپا	مراسم پرش از روی گاو
۸ مصر در دوره متاخر باستان	۱۱ هزار	آفریقای شمالی	رژه فستیوال اوپت در طیوه
۹ پادشاهی یونانی-بلخی	۵۰۰۰	آسیای مرکزی	فستیوال شهری در اپیداروس
۱۰ دوره مونته آلبان	۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰	آمریکای شمالی	مناسک قربانی‌کردن به صورت عمومی در میدان مرکزی، مونته آلبان

*مناسک جمعی: هر مناسکی که در آن، دو نفر یا بیشتر شرکت کنند. مراسم خصوصی (مثل درمانگری و مراسم مشابه) جزو آن حساب نمی‌شود.

فهرست ده‌تایی مناسب با بیشترین شرکت‌کننده: قرون وسطی

تعداد تقریبی کل شرکت‌کنندگان در یک مناسب جمعی خاص که به عنوان بخشی از کیش رسمی و/یا ایدئولوژی حاکم آن جامعه برگزار می‌شد.*

جوامع	تعداد تقریبی شرکت‌کنندگان	منطقه	مناسک
۱ سلسله یوان	۷۵ تا ۸۵ میلیون	آسیای شرقی	مراسم تولد خان بزرگ، دادو
۲ حکومت‌های تابع پاپ، قرون وسطی	۲۰۰ هزار	اروپا	جوبیلی، رم
۳= پادشاهی کاپتی	۱۱۰ هزار تا ۲۲۸ هزار	اروپا	رژه سلطنتی، پاریس
۳= پادشاهی والوا	۱۱۰ هزار تا ۲۲۸ هزار	اروپا	رژه سلطنتی، پاریس
۵ امپراتوری بیزانس	۶۰ هزار	آسیای غربی	تماشای رقابت‌های ارابه‌رانی در هیپودروم، قسطنطنیه
۶ سلسله سونگ شمالی	۲۲ هزار	آسیای شرقی	آزمون‌های قصر، کایفنگ
۷ پادشاهی واگادو	۲۰ هزار	آفریقای غربی	تدفین سلطنتی
۸ امپراتوری مغول	۵۰۰۰	آسیای شرقی	مراسم قورولتای بزرگ، قره قروم
۹ کاهوکیا، دوره لوهمان-استرلینگ	۲۴۰۰ تا ۲۱۰۰۰	آمریکای شمالی	فستیوال جمعی، کاهوکیا
۱۰ سوریوارمان اول	۲۰۰۰ تا ۴۰۰۰	آسیای جنوب شرقی	پیمان وفاداری به سوریوارمان، آنگکور

* مناسب جمعی: هر مناسبی که در آن، دو نفر یا بیشتر شرکت کنند. مراسم خصوصی (مثل درمانگری و مراسم مشابه) جزو آن حساب نمی‌شود.

فهرست ده‌تایی مناسک با بیشترین شرکت‌کننده: دوره مدرن اولیه

تعداد تقریبی کل شرکت‌کنندگان در یک مناسک جمعی خاص که به عنوان بخشی از کیش رسمی و/یا ایدئولوژی حاکم آن جامعه برگزار می‌شود.*

جوامع	تعداد تقریبی شرکت‌کنندگان	منطقه	مناسک
۱ امپراتوری آشناتی	۲ میلیون	آفریقای غربی	فستیوال آپو، تشیمن
۲ تپه‌های گارو، دوره استعماری	۲۵۰ هزار	آسیای جنوبی	زیارت کومب‌ملا، هاریدوار
۳ پادشاهی بوربون	۱۱۰ هزار تا ۲۲۸ هزار	اروپا	رژه سلطنتی، پاریس
۴ پادشاهی راتاناکوسین	۲۵ هزار	آسیای جنوب شرقی	رژه سلطنتی کاتینا، آیوتایا
۵ پادشاهی آیوتایا	۲۲۵۰۰	آسیای جنوب شرقی	رژه سلطنتی کاتینا، آیوتایا
۶ امپراتوری آشناتی	۱۷ هزار	آفریقای غربی	فستیوال یم
۷ تپه‌های گارو دوره استعماری	۷۶۰۰	آسیای جنوبی	مراسم آسونگ‌تاتا
۸ تپه‌های گارو دوره استعماری	۵۶۰۰	آسیای جنوبی	فستیوال دنبیل‌سیا
۹ مردمان سکا، روسیه	۳۶۰۰	اروپا	فستیوال بهاره آی‌سیاکا
۱۰ مردمان ایبان، بورنیو	۱۴۰۰	آسیای جنوب شرقی	مناسک فستیوال کشاورزی مانگول

*مناسک جمعی: هر مناسکی که در آن، دو نفر یا بیشتر شرکت کنند. مراسم خصوصی (مثل درمانگری و مراسم مشابه) جزو آن حساب نمی‌شود.

فهرست ده‌نایبی مناسک با بیشترین شرکت‌کننده در کل دوره پیشاصنعتی

تعداد تقریبی کل شرکت‌کنندگان در یک مناسک جمعی خاص که به عنوان بخشی از کیش رسمی و/یا ایدئولوژی حاکم آن جامعه برگزار می‌شد.*

جوامع	تعداد تقریبی شرکت‌کنندگان	منطقه	دوره زمانی	مناسک
۱ سلسله یوان	۷۵ تا ۸۵ میلیون	آسیای شرقی	قرون وسطی	مراسم تولد خان بزرگ، دادو
۲ امپراتوری آشنانتی	۲ میلیون	آفریقای غربی	مدرن نخستین	فستیوال آپو، تشیمان
۳ پرینکیپاته روم	۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا	باستان	تماشاچیان رقابت‌های ارابه‌رانی در سیرکس ماکسیموس، رم
۳ جمهوری روم	۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا	باستان	تماشاچیان رقابت‌های ارابه‌رانی در سیرکس ماکسیموس، رم
۳ پادشاهی استروگوتیک	۲۵۰ هزار تا ۳۵۰ هزار	اروپا		تماشاچیان رقابت‌های ارابه‌رانی در سیرکس ماکسیموس، رم
۶ هند، دوره استعماری	۲۵۰ هزار	آسیای جنوبی	دوره مدرن نخستین	زیارت برای مراسم کومب ملا، هاریدوار
۷ پادشاهی بوربون	۱۱۰ هزار تا ۲۲۸ هزار	اروپا	دوره مدرن نخستین	رژه سلطنتی، پاریس
۷ پادشاهی کاپتی	۱۱۰ هزار تا ۲۲۸ هزار	اروپا	قرون وسطی	رژه سلطنتی، پاریس
۷ پادشاهی لومبارد	۱۱۰ هزار تا ۲۲۸ هزار	اروپا	قرون وسطی	رژه سلطنتی، پاریس
۱۰ حکومت‌های وابسته به پاپ، قرون وسطی	۲۰۰ هزار	اروپا	قرون وسطی	جوبیلی، رم

*مناسک جمعی: هر مناسکی که در آن، دو نفر یا بیشتر شرکت کنند. مراسم خصوصی (مثل درماندگی و مراسم مشابه) جزو آن حساب نمی‌شود.

آغاز استفاده از نوآوری‌ها

این بخش از کتاب نشان می‌دهد که کدامیک از جوامع دریازده منطقه مهم جهانی، برای اولین بار یک نوآوری مهم را به کار گرفتند. این مناطق عبارتند از: آسیای شرقی، آسیای جنوب شرقی، آسیای مرکزی، آسیای جنوبی، آسیای جنوب غربی، اروپا، آفریقای شمالی، آفریقای جنوب صحرا، آمریکای شمالی، آمریکای جنوبی و اقیانوسیه. اولین جایی که آن نوآوری را مورد استفاده و توسعه قرار داده، در ردیف اول قرار گرفته است.

آغاز استفاده از دیوان‌سالاری در مناطق جهان

(استفاده از افراد حرفه‌ای اداری به صورت تمام‌وقت)

جوامع	منطقه	زمان تقریبی آغاز استفاده
شوش در عصر برنز	آسیای جنوب غربی	اوایل هزاره چهارم پیش از میلاد
مصر در دوره پیشاتاریخ	آفریقای شمالی	اواسط هزاره چهارم پیش از میلاد
دره سند، دوره شهری	آسیای جنوبی	اواخر هزاره سوم پیش از میلاد
کرت مینوسی	اروپا	اوایل هزاره دوم پیش از میلاد
سلسله شانگ	آسیای شرقی	اواخر هزاره دوم پیش از میلاد
پادشاهی‌های بای‌یو	آسیای جنوب شرقی	قرن چهارم پیش از میلاد
اتحاد کانگ‌جو	آسیای مرکزی	قرن دوم پیش از میلاد
تئوتیهواکان	آمریکای شمالی	قرن سوم میلادی
پرو، دوره میانه متاخر	آمریکای جنوبی	قرن سیزده میلادی
امپراتوری آشانتی	آفریقای جنوب صحرا	قرن هجدهم میلادی
پاپوا گینه‌نو در دوره استعماری، مردمان اوروکایوا	اقیانوسیه	قرن هجدهم میلادی

آغاز استفاده از خدمات پست دولتی در مناطق جهان

(استفاده از زیرساخت مخصوص ارتباطات)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
قرن ششم پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	امپراتوری هخامنشی
قرن چهارم پیش از میلاد	آسیای شرقی	امپراتوری شین
قرن چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوبی	امپراتوری موریای
قرن سوم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	پادشاهی بطلموسی
قرن یکم پیش از میلاد	اروپا	پرینکیپاته روم
قرن سیزدهم میلادی	آسیای مرکزی	امپراتوری مغول
قرن شانزدهم میلادی	آمریکای جنوبی	پرو، دوره استعمار اسپانیا
قرن شانزدهم میلادی	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی آیوتایا
قرن هفدهم میلادی	آمریکای شمالی	دره می‌سی‌سی‌پی، دوره استعمار فرانسه
-	آفریقای جنوب صحرا و اقیانوسیه	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

آغاز استفاده از قانون رسمی در مناطق جهان

(استفاده از مجموعه‌ای رسمی از قوانین و مقررات که معمولاً و نه همیشه به شکل مکتوب درآمده بودند.)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
اواخر هزاره سوم پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	سلسله سوم پادشاهی اور
اوایل هزاره دوم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	پادشاهی قدیم مصر
قرن هشتم پیش از میلاد	اروپا	کرت مینوسی
قرن پنجم پیش از میلاد	آسیای شرقی	حکومت چو
قرن چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوبی	امپراتوری موریای
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای مرکزی	پادشاهی یونانی-بلخی
قرن سوم میلادی	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی فونان
قرن یازدهم میلادی	آفریقای جنوب صحرا	پادشاهی واگادو در غنا
قرن سیزدهم میلادی	آمریکای جنوبی	اینکا در دوره کیلکه
قرن پانزدهم میلادی	آمریکای شمالی	امپراتوری آزتک
قرن نوزدهم میلادی	اقیانوسیه	پادشاهی هاوایی، دوره پس از کامه‌هامها

آغاز استفاده از تقویم در مناطق جهان

(استفاده از یک سیستم نوشتاری رسمی برای تعیین زمان و فصول)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
اوایل هزاره چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	شوش در عصر برنز اولیه
اواخر هزاره چهارم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	مصر در دوره اولیه سلسله‌ای
اوایل هزاره دوم پیش از میلاد	آسیای شرقی	فرهنگ ارلیتو در چین
اواسط هزاره دوم پیش از میلاد	اروپا	کرت مینوسی
قرن ششم پیش از میلاد	آمریکای شمالی	دره مکزیک در اواخر دوره کلاسیک
قرن چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوبی	امپراتوری موریای
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی‌های بای‌بو
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای مرکزی	پادشاهی یونانی-بلخی
قرن یازدهم میلادی	آسیای جنوب صحرا	پادشاهی واگادو غنا
قرن شانزدهم میلادی	آمریکای جنوبی	پرو در دوره استعمار اسپانیا
-	اقیانوسیه	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

آغاز استفاده از ادبیات علمی در مناطق جهان

(استفاده از مکتوبات در ثبت مسائل ریاضی، علوم طبیعی و علوم اجتماعی)

زمان تقریبی استفاده	منطقه	جوامع
اوایل هزاره چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	شوش در عصر برنز اولیه
اواخر هزاره چهارم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	مصر در دوره اولیه سلسله‌ای
اواخر هزاره دوم پیش از میلاد	آسیای شرقی	سلسله ژو غربی
قرن ششم پیش از میلاد	اروپا	جمهوری روم
قرن چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوبی	امپراتوری موریای
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی‌های بایو
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای مرکزی	پادشاهی یونانی-بلخی
قرن هشتم میلادی	آمریکای شمالی	آمریکای میانه در دوره مایا
قرن شانزدهم میلادی	آفریقای جنوب صحرا	امپراتوری سونگای
قرن نوزدهم میلادی	اقیانوسیه	پادشاهی هاوایی، دوره پس از کامه‌هامه‌ها
-	آمریکای جنوبی	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

آغاز داستان‌نویسی در مناطق جهان

(آغاز ادبیات داستانی نوشتاری از جمله نثر)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
اواسط هزاره سوم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	پادشاهی قدیم مصر
اواخر هزاره سوم پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	امپراتوری آکدی
اواخر هزاره دوم پیش از میلاد	آسیای شرقی	سلسله ژو غربی
قرن ششم پیش از میلاد	اروپا	جمهوری رم
قرن چهارم پیش از میلاد	آسیای جنوبی	امپراتوری مورییا
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی‌های های‌بای‌بو
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای مرکزی	پادشاهی یونانی-بلخی
قرن یازدهم میلادی	آفریقای جنوب صحرا	پادشاهی واگادو غنا
قرن شانزدهم میلادی	آمریکای جنوبی	پرو در دوره استعمار اسپانیا
قرن هفدهم میلادی	آمریکای شمالی	دره می‌سی‌سی‌پی، دوره استعمار فرانسه
-	اقیانوسیه	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

پذیرش ازدواج تک‌همسری در مناطق جهان

(زمانی که تک‌همسری به صورت گسترده و بر اساس قانون یا عرف پذیرفته شد.)

زمان تقریبی پذیرش	منطقه	جوامع
اواخر هزاره سوم پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	دولت‌شهر سوم پادشاهی اور
اواسط هزاره دوم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	پادشاهی جدید مصر
قرن هشتم پیش از میلاد	آمریکای شمالی	دره ووهاکا، فرهنگ روساریو
قرن هفتم پیش از میلاد	آسیای جنوبی	دره گنگ، دوره ماهاجاناپادا
قرن ششم میلادی	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی کالینگا
قرن یازدهم میلادی	آمریکای جنوبی	کلمبیا، مردمان تایرونا
-	آفریقای جنوب صحرا آسیای مرکزی آسیای شرقی اقیانوسیه	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

پذیرش حاکمیت پادشاه-خدایان در مناطق جهان

پذیرش این ایده که «حاکمان در واقع خدایان زنده هستند» از طریق اعلام رسمی یا باور عمومی،

جوامع	منطقه	زمان تقریبی پذیرش
مصر در دوره نقاده	آفریقای شمالی	اواسط هزاره چهارم پیش از میلاد
کرت مینوسی	اروپا	اوایل هزاره دوم پیش از میلاد
امپراتوری شین	آسیای شرقی	قرن چهارم پیش از میلاد
پادشاهی سلجوقی	آسیای جنوب غربی	قرن سوم پیش از میلاد
پادشاهی یونانی-بلخی	آسیای مرکزی	قرن سوم پیش از میلاد
امپراتوری ساتاواھانا	آسیای جنوبی	قرن دوم پیش از میلاد
پادشاهی کوفون	آسیای شرقی	قرن سوم میلادی
اینکا در دوره کیلکه	آمریکای جنوبی	قرن یازدهم میلادی
نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد	آمریکای شمالی آفریقای جنوب صحرا اقیانوسیه	-

آغاز استفاده از اسلحه گرم در مناطق جهان

(استفاده از سلاح‌های دستی باروتی مثل تفنگ، هفت تیر و تپانچه)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
قرن سیزدهم میلادی	آسیای شرقی	سلسله یوان
قرن چهاردهم میلادی	اروپا	پادشاهی والوا
قرن پانزدهم میلادی	آسیای جنوب غربی	امپراتوری عثمانی
قرن پانزدهم میلادی	آفریقای شمالی	سلطنت مملوک
قرن پانزدهم میلادی	آسیای جنوبی	سلطنت دهلی
قرن شانزدهم میلادی	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی ماتارام
قرن شانزدهم میلادی	آمریکای شمالی	مردمان وانوتا در دره می‌سی‌سی‌پی
قرن شانزدهم میلادی	آمریکای جنوبی	امپراتوری اسپانیا
قرن هفدهم میلادی	آسیای مرکزی	خانقات بخارا
قرن هجدهم میلادی	آفریقای جنوب صحرا	پادشاهی آشانتی
قرن هجدهم میلادی	اقیانوسیه	پادشاهی هاوایی در دوره کامه‌هامه‌ها

آغاز استفاده از پول کاغذی در مناطق جهان (استفاده از اسکناس به عنوان پول قانونی رایج)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای شرقی	امپراتوری هان غربی
قرن سیزدهم میلادی	آسیای جنوبی	سلطنت دهلی
قرن سیزدهم میلادی	آسیای مرکزی	ایلخانات
قرن هفدهم میلادی	اروپا	حکومت‌های وابسته به پاپ
قرن هجدهم میلادی	آمریکای شمالی	دره می‌سی‌سی‌پی در دوره استعمار فرانسه
قرن نوزدهم میلادی	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی راتاناکوسین
قرن نوزدهم میلادی	اقیانوسیه	حکومت (راج) بروک، بورنئو در زمان استعمار
قرن نوزدهم میلادی	آسیای جنوب غربی	امپراتوری عثمانی
قرن نوزدهم میلادی	آفریقای شمالی	امپراتوری عثمانی
-	آفریقای جنوب صحرا	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

آغاز استفاده از سیستم‌های آبیاری در مناطق جهان

(به‌کارگیری و استفاده گسترده از هر زیرساخت هیدرولیک، مثل آبداشتگاه، آب‌انبار، کانال و آبگذر).

جوامع	منطقه	زمان تقریبی آغاز استفاده
مصر دوره نقاده	آفریقای شمالی	اوایل هزاره چهارم پیش از میلاد
پاکستان در دروه چالکولیتیک	آسیای جنوبی	اوایل هزاره چهارم پیش از میلاد
شوش در عصر برنز	آسیای جنوب غربی	اوایل هزاره چهارم پیش از میلاد
مردمان سَرژم	آسیای مرکزی	اواسط هزاره چهارم پیش از میلاد
فرانسه، فرهنگ بیکر	اروپا	اواخر هزاره چهارم پیش از میلاد
سلسله شانگ	آسیای مرکزی	اواخر هزاره دوم پیش از میلاد
پادشاهی‌های بای‌یو	آسیای جنوب شرقی	قرن چهارم پیش از میلاد
پرو، فرهنگ دوره پیشاکلاسیک	آمریکای جنوبی	قرن سوم میلادی
ووهاکا، دوره مونته آلبان	آمریکای شمالی	قرن چهارم میلادی
فرهنگ جنه-جنو	آفریقای جنوب صحرا	قرن پنجم میلادی
جزایر بزرگ هاوایی در دوره پیشا اتحاد	اقیانوسیه	قرن سیزدهم میلادی

آغاز تامین آب آشامیدنی توسط حکومت‌ها در مناطق جهان

(زمانی که منابع آب آشامیدنی مثل آبیگرها، آبداشتگاه‌ها و چشمه‌ها به صورت عمومی قابل دسترس شدند)

جوامع	منطقه	زمان تقریبی آغاز
دره سند، دوره شهری	آسیای جنوبی	اواسط هزاره سوم پیش از میلاد
دولت‌شهرهای کنعانی در عصر برنز	آسیای جنوب غربی	اواخر هزاره سوم پیش از میلاد
کرت در عصر آهن	اروپا	اوایل هزاره اول پیش از میلاد
امپراتوری هخامنشی	آسیای مرکزی	قرن ششم پیش از میلاد
حکومت وی، دوره جنگ‌های ایالتی	آسیای شرقی	قرن پنجم پیش از میلاد
مصر در اولین دوره میانی	آفریقای شمالی	قرن پنجم پیش از میلاد
ووهاکا، دوره مونته آلبان	آمریکای شمالی	قرن چهارم پیش از میلاد
پادشاهی فونان	آسیای جنوب شرقی	قرن سوم میلادی
امپراتوری واری	آمریکای جنوبی	قرن هفتم میلادی
پادشاهی هاوایی	اقیانوسیه	قرن نوزدهم میلادی
نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد	آفریقای جنوب صحرا -	

آغاز استفاده از بازارهای عمومی در مناطق جهان

(استفاده از فضاهای عمومی در دسترس همه برای امور تجارت، گردهمایی و تبادل اطلاعات)

جوامع	منطقه	زمان تقریبی آغاز
پادشاهی مصر قدیم	آفریقای شمالی	هزاره سوم پیش از میلاد
سلسله اوان در عیلام	آسیای جنوب غربی	هزاره سوم پیش از میلاد
کرت مینوسی	اروپا	هزاره دوم پیش از میلاد
پادشاهی وو، دوره جنگ‌های ایالتی	آسیای شرقی	قرن هشتم پیش از میلاد
امپراتوری هخامنشی	آسیای مرکزی	قرن ششم پیش از میلاد
پادشاهی هند و یونان	آسیای مرکزی	قرن دوم پیش از میلاد
فرهنگ جنه-جنو	آفریقای جنوب صحرا	قرن پنجم میلادی
پادشاهی آنگکور	آسیای جنوب شرقی	قرن نهم میلادی
فرهنگ‌های تایرونا، کلمبیا	آمریکای جنوبی	قرن یازدهم میلادی
دره می‌سی‌سی‌پی، دوره استعمار فرانسه	آمریکای شمالی	قرن هفدهم میلادی
پاپوا گینه‌نو، دوره استعمار انگلیس	اقیانوسیه	قرن نوزدهم میلادی

آغاز استفاده از کتابخانه‌های دولتی در مناطق جهان

(استفاده از زیرساخت‌هایی که برای عموم احداث شده بودند و منابع دانش را نگهداری و توزیع می‌کردند)

زمان تقریبی آغاز استفاده	منطقه	جوامع
اوایل هزاره سوم پیش از میلاد	آفریقای شمالی	اوایل دوره سلسله‌ای مصر
اواخر هزاره دوم پیش از میلاد	آسیای شرقی	سلسله شانگ
اوایل هزاره اول پیش از میلاد	آسیای جنوب غربی	امپراتوری نئو-آشوری
قرن هشتم پیش از میلاد	اروپا	پادشاهی روم
قرن سوم پیش از میلاد	آسیای مرکزی	امپراتوری سلجوقی
قرن اول میلادی	آسیای جنوبی	امپراتوری کوشان
قرن سوم میلادی	آسیای جنوب شرقی	پادشاهی فونان
قرن سیزدهم میلادی	آفریقای جنوب صحرا	فرهنگ جنه-جنو
-	آمریکای شمالی آمریکای جنوبی اقیانوسیه	نوآوری تا دوره مدرن وجود نداشت یا شواهدی از وجودش در این مناطق به دست نیامد

